

รัฐสภาสาร

ฉบับที่ ๘
สัปดาห์ที่ ๓๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๐๖

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๖

กระทรวงเศรษฐกิจของประเทศไทย ★ นิตยสารสมโภชการเสด็จนิวัต ฯ

เสด็จ ฯ ออกสัหะภัตตรหักขณทัตถ
พระที่นั่งอนันตสมาคม
เวลา ๑๗ นาฬิกา วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๐๔

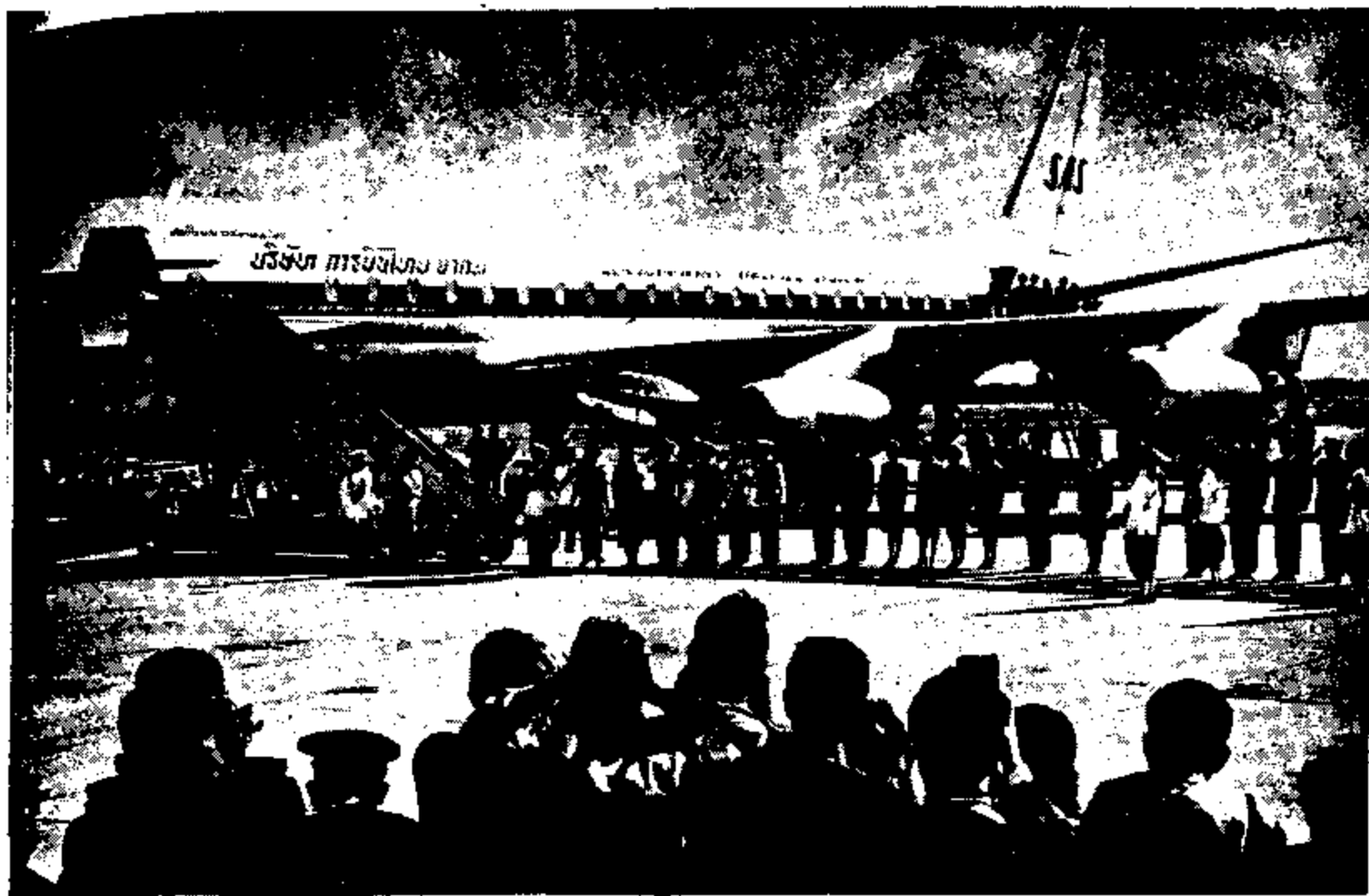

๑ พณ ฯ นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี นำประชาชนเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้า ฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนและกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคล

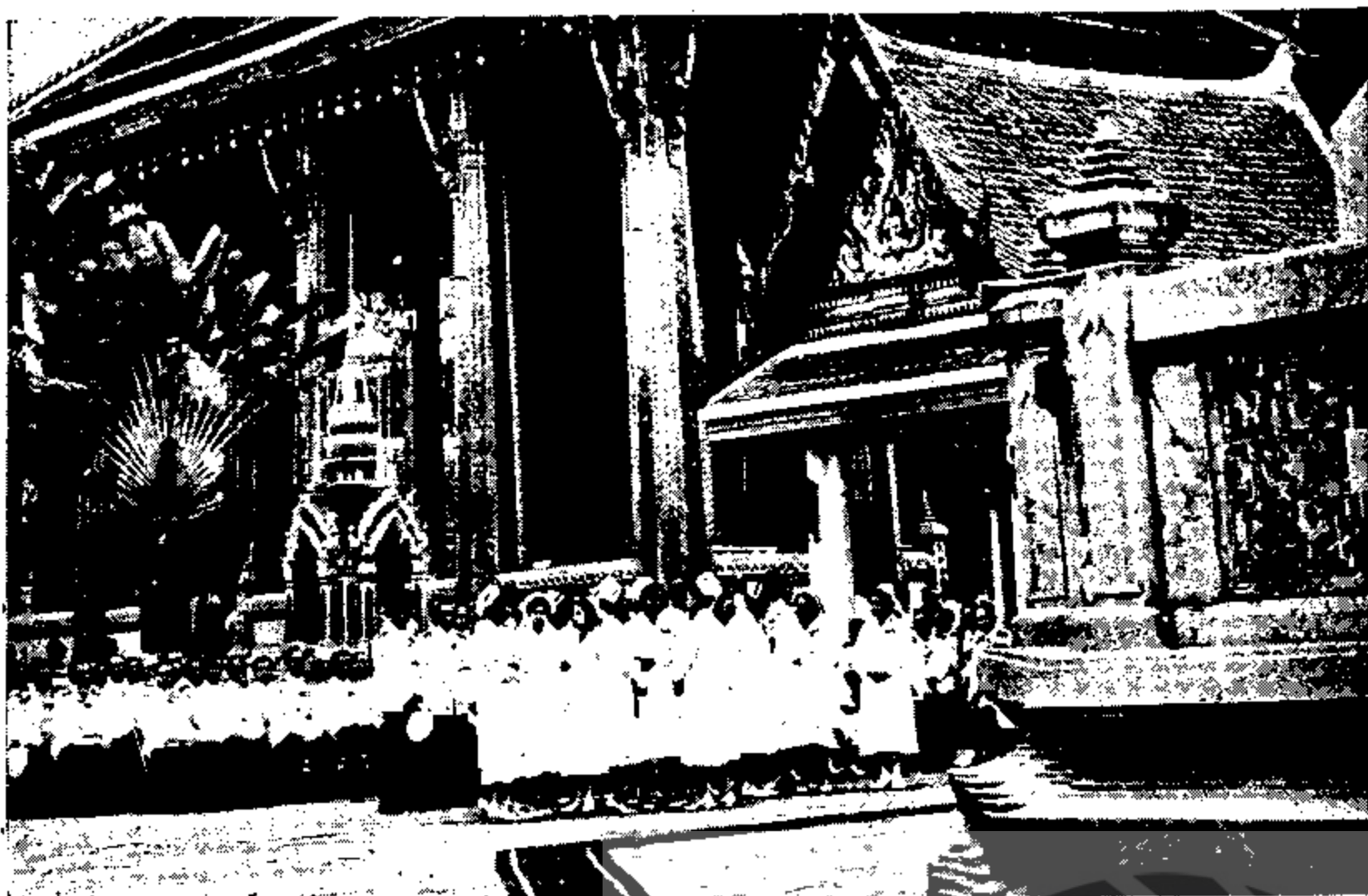

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เสด็จพระราชดำเนินถึงท่าอากาศยาน กองทัพอากาศ ดอนเมือง เวลา ๑๕.๐๕ นาฬิกา วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๐๔

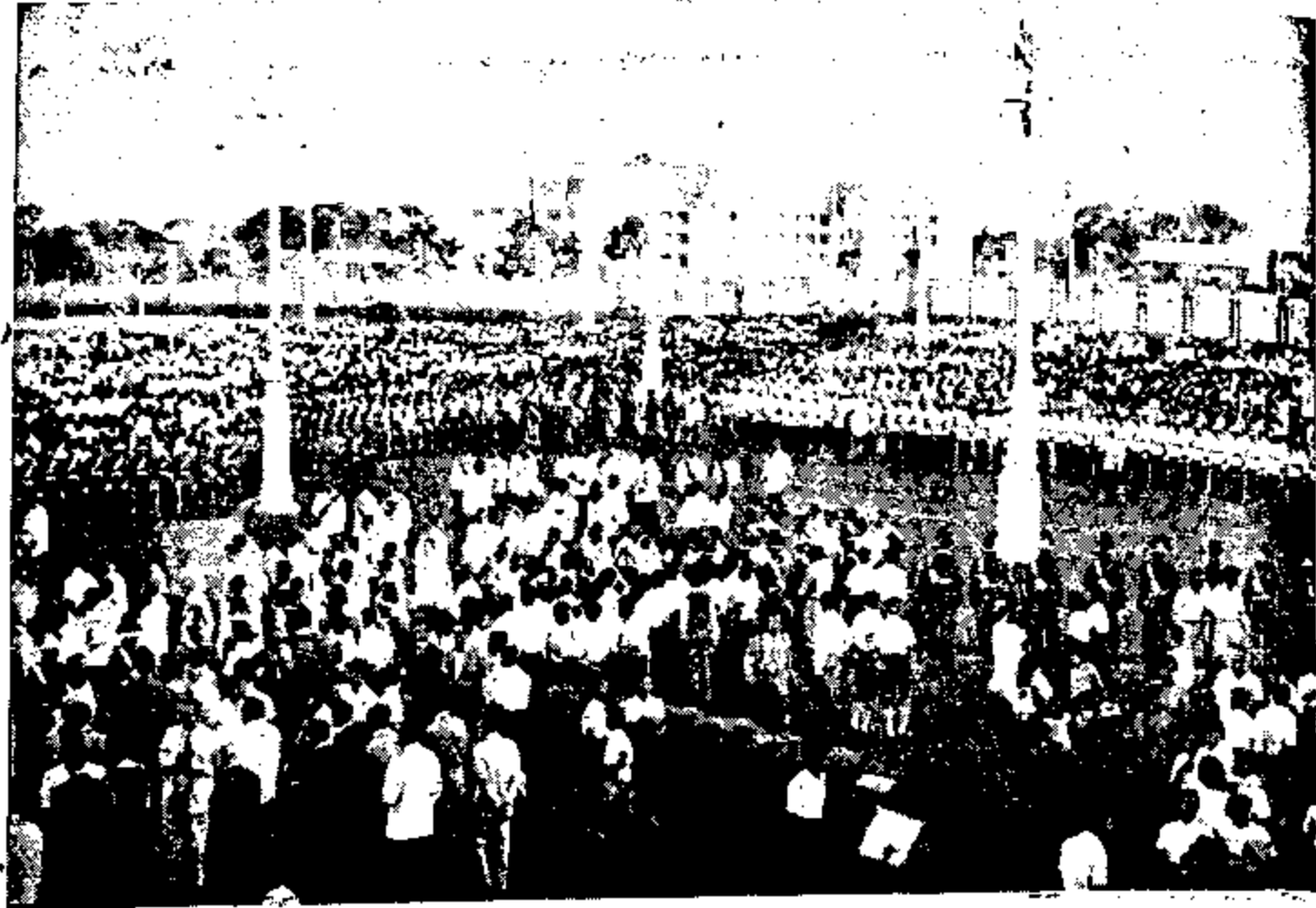

ข้าราชการเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

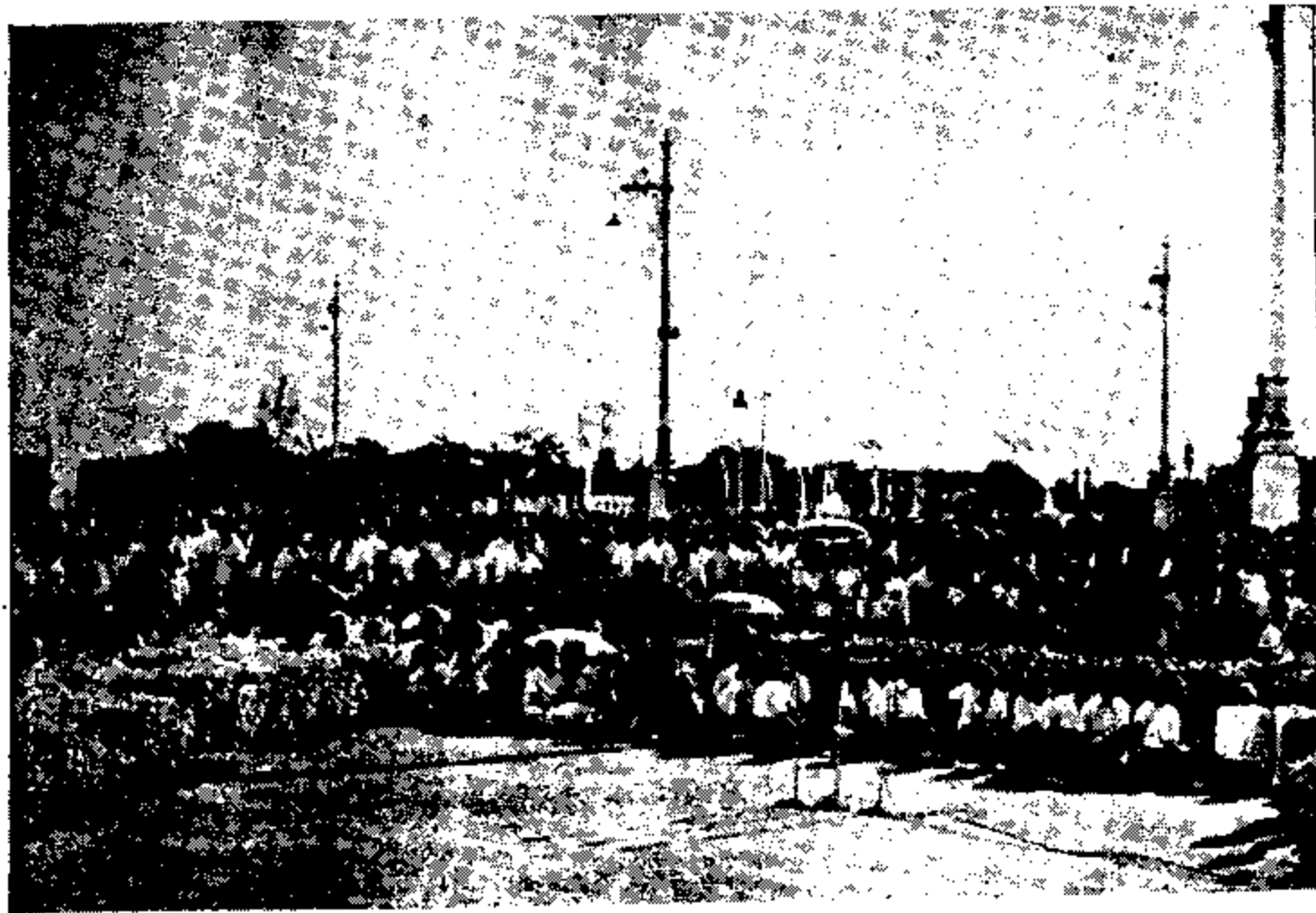

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ข้าราชการทหาร พลเรือน ตำรวจ ตุลาการ ลูกเสือ นักเรียนและประชาชน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ณ สนามหน้าพระที่นั่งอนันตสมาคม วันเสด็จฯ ออกให้ประชาชนเฝ้าฯ ๑๘ มกราคม ๒๕๐๔

(ภาพโดยแผนกข่าวภาพโฆษณา กรมประชาสัมพันธ์)

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

“เวลาเราไปเยี่ยมราษฎรในต่างจังหวัด ราษฎรพระนครนี้ก็น้อยใจ เพราะไม่ได้เยี่ยม วันนี้น้อยใจไม่ได้แล้ว เพราะว่า นี่ก็ทำเช่นเดียวกับในต่างจังหวัดคือมาเยี่ยมกันอย่างนี้ เรารู้สึกดีใจมาก แต่วันนี้พิเศษมีกองเกียรติกองอยู่กลางแล้วก็มีท่านผู้ใหญ่อยู่ด้วย รวมทั้งท่านนายกรัฐมนตรี ที่จังหวัดที่เราอยู่ต่างประเทศก็รู้สึกว่า การจะขอใจนายกรัฐมนตรีและรัฐบาลที่ได้ทำงานอย่างแข็งขันอยู่ตลอดเวลา ขอชักชวนให้ไซโยให้นายกรัฐมนตรีสักครั้งหนึ่ง นายกรัฐมนตรีก็ขี้ม เป็นการขอใจที่ได้ปกครองประเทศช่วยกันให้ทุกคนมีความสุขสบาย ข้อสำคัญคือทุกคนก็ต้องช่วยกันเพื่อให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง และปลอดภัย ถ้าทุกคนร่วมมือกันร่วมแรงเชื่อว่าประเทศไทยมีแต่เจริญและปลอดภัย ขอให้ประเทศไทยมีความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป ขอให้ไซโยกันหน่อย ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทาน
กระแสพระราชดำรัส เป็นพิเศษแก่ประชาชน
ในวันเสด็จฯ ออกให้ประชาชนเฝ้า ฯ
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
๑๕ มกราคม ๒๕๐๔

สำนักงานอำนวยการ ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๔๗๑๙๒

<p style="text-align: center;"> สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าของ นายประเสริฐ บัณฑิตกุล เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการ รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รองผู้อำนวยการ นายเชอ สุวรรณภาณุ ผู้จัดการ นายอาสา ทวีพัฒน์ บรรณาธิการ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา นายชลอ เอี่ยมวัน ผู้ช่วยบรรณาธิการ พิมพ์ที่โรงพิมพ์รับพิมพ์ เลขที่ ๑๗ ถนนแพ่งกุศล พระนคร </p>	<p style="text-align: center;"> วัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่ระบอบประชาธิปไตย เพื่อเสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐ และอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ กำหนดออก เดือนละ ๓ ฉบับ อัตราค่าบำรุง ๖ เดือน ๓๕ บาท หนึ่งปี ๖๐ บาท จำหน่ายปลีกฉบับละ ๖ บาท การเงินและบอกรับ ส่งล่วงหน้าในนามผู้จัดการที่สำนักงาน อำนวยการ (เช็คไปรษณีย์หรือธนาคาร) ไปรษณีย์สั่งจ่าย ป.ณ. บางกระบือ) ส่งเรื่องบำรุง ส่งบรรณาธิการหรือผู้ช่วย ที่สำนักงานอำนวยการ </p>
---	--

บรรณาธิการมดลย

△

วันรับเสด็จนิวัตพระนคร, วันพระราชพิธีฉลอง
ตมโกฐ, วันเสด็จ ฯ ออกให้ประชาชนชาวไทยเฝ้าทูลละออง
ธุลีพระบาท ทูลเกล้า ฯ ถวายดอกไม้ธูปเทียนและถวายพระพร-
ชัยมงคล โดยการนำของ ฯ พล ฯ นายกรัฐมนตรี ณ พระที่นั่ง
อนันตสมาคม พร้อมทั้งการสดุดนามใน “วันพระบาทมี
ปกเกล้า ฯ” แม้แต่วันนั้น ๆ จะได้ผ่านพ้นไปแล้วก็ตาม แต่
กระแสพระราชดำริที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
แก่ประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสพระราชดำริที่
ตั้งเกล้า ฯ ทั้งสองพระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราช-
ทานเป็นพิเศษแก่ประชาชนในวันเสด็จ ฯ ออกให้ประชาชนเฝ้า ฯ
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม เวลานั้น วันที่ ๓๘ มกราคม ๒๕๐๔
นั้น ยังคงเป็นที่ประทับใจและตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณ

เป็นต้นเกล้าถ่มกระหม่อม แก่พตถนกรชาวไทยผู้ไต่พ้ง ทงทไป
เม้า ๑ แตะที่ไต่พ้งทงวทยกระทยเต้ยง

กระเสพระราชดำรัสซ่งไปรคเกถ้า ๑ พระราชทาน
เป็นพิเศษแก่ประชาชนในวณนั้ แม้จะเป้นพระราชดำรัสทงนั้
แต่ก็ม่คูนค่างใหญ่ ประทบัใจพตถนกรชาวไทยทงมวตไปคถอก
กาดน่าน.

△

สารบัญ

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ ประจำกุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

		หน้า
วชนคัณฑ์ระกุกไทย	เสกัถอน สุกโสภณ	๕
พัฒนาการทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะสิบปี (พ.ศ. ๒๔๙๓-๒๕๐๓)		
	บุญชนะ อัถกการ	๒๓
รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา	ขุนประเสริฐศุกุมাত্রา	๔๕
ดาวกุกละเมิดอธิปไตยอย่างร้ายแรง		๕๓
การแก้ไขวิกฤตการณ์ในดาว		๕๘
การป้องกันอธิปไตยของดาว		๖๔
งานของสภาร่างรัฐธรรมนูญ		
บันทึกการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ	ครั้งที่ ๘๖	๖๕
	ครั้งที่ ๘๗	๗๓
	ครั้งที่ ๘๘	๗๔
รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ	ครั้งที่ ๘๔	
(การพิจารณาร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี		
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๔)		๗๗

พระราชบัญญัติเหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือน
สหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พ.ศ. ๒๕๐๔

พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๐๔

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง เหรียญกษาปณ์ทองขาวราคาหนึ่งบาท

การประชุมคณะรัฐมนตรี

การประชุมวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๐๔

๑๐ มกราคม ๒๕๐๔

๑๗ มกราคม ๒๕๐๔

๒๔ มกราคม ๒๕๐๔

ข่าวในพระราชสำนัก

ฉลองสมโภชการเสด็จนิวัต ฯ

บันทึกข่าว

Δ

ธุรกิจของธนาคารออมสิน

ฝ่ายการออมสิน

๑. รับฝากเงินประเภทเพื่อเรียก – ประจำ ดอกเบี้ยร้อยละ ๒ และ ๓ ต่อปี
๒. รับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ มีโอกาสถูกรางวัล ๓๖ ครั้ง ในเวลา ๓ ปี เงินต้นไม่สูญ ดอกเบี้ยก็ได้
๓. รับฝากเงินประเภทพันธบัตรออมสิน ระยะเวลา ๓ – ๕ ปี ดอกเบี้ยร้อยละ ๔ และ ๖ ต่อปี
๔. รับฝากเงินประเภทรับ – จ่ายและโอนเงิน เหมาะสำหรับ นักธุรกิจ การค้าทั่วไป ปลอดภัย สะดวกในการใช้
๕. รับฝากเงินประเภทสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัว ส่งเสริม อนาคตของท่านและครอบครัว
๖. รับฝากเงินนอกสถานที่ตามหน่วยงานทุกแห่ง ท่านจะให้ พนักงานของธนาคารออมสินรับเงินเดือน บำนาญเข้าบัญชีให้ ท่าน หรือถ้าท่านมีความประสงค์จะให้พนักงานไปรับที่บ้าน ท่านก็ได้ สะดวก ไม่มีค่าบริการอย่างใดเลย ติดต่อทาง จดหมายหรือโทรศัพท์ ๒๔๖๒๑ – ๒๒

LIRT

ไขว่คว้าความสำเร็จมาตลอด

รูปร่างลักษณะ ความแข็งแรง ความสุข และ ประสิทธิภาพการใช้งาน

เลือกจะบอกว่าคุณใช้กระติกน้ำแข็ง ไลออน

และดีกว่าทุกอย่าง

ผู้แทนจำหน่าย
บริษัท สัมพันธ์มิตร จำกัด
257 มุมถนนราชวงศ์ เขตปทุมธานี โทร. 20121-24372 ผู้โทร. 02-225

LIERT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ต้นตระกูลไทย

โดย เล็กน้อย ศุภโชติภณ

△

๓. เจ้าพระยาโกษาเหล็ก – พระยาสีหราชเดโช (ต่อ)

เมืองพุกาม

หลังจากทัพพม่าได้แตกพ่ายยับเยินไปจากไทรโยคเมื่อปี พ.ศ. ๒๒๐๖ ด้วยกตัญญูของท่านแม่ทัพใหญ่ – เจ้าพระยาโกษาเหล็ก อันมีพระยาสีหราชเดโชเป็นตัวประกอบอันสำคัญยิ่ง ได้ผ่านพ้นไปด้วยชัยชนะอันงดงามของกองทัพไทยแล้ว ครั้นรุ่งขึ้น พ.ศ. ๒๒๐๗ สมเด็จพระนารายณ์โปรดให้เตรียมจัดทัพยกออกไปตีเมืองพม่าเป็นการตอบแทนบ้าง

มูลเหตุที่กองทัพไทยจะยกออกไปตีเมืองพม่าในคราวนี้ มีองค์ประกอบอยู่หลายประการด้วยกัน สำหรับมูลเหตุประการแรกนั้นพระราชพงศาวดารบันทึกไว้ว่า “พระบาทสมเด็จพระนารายณ์ราชบิดรพระพุทธเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสปรึกษาด้วยท้าวพระยาเสนาบดีมนตรีเสนาบดีทั้งหลายว่า พระเจ้าอังวะกระทำบังอาจ ให้กองทัพพม้ามอญยกติดตามครัวรามัญซึ่งหนีวงเกินแดนเรามาได้ยำเกรง ควรเราจะแต่งกองทัพยกไปกระทำตอบแทนแก่คนดีเขาเมืองพระให้จงได้” พุกง่าย ๆ ก็คือเป็นด้วยพม่าได้บังอาจบุกรุกติดตามครัวมอญล่องตาเข้ามาย้ายลงในแดนไทยเราก่อน จึงโปรดให้ยกไปตีพม่าจนถึงโน้นบ้านในเมืองเป็นการตอบแทนเสียบ้าง

ส่วนมูลเหตุกรณีอื่น ๆ นั้น ก็ได้แก่การที่ไทยได้รับพระม่านาหลายครั้งคิด ทั้งที่เมืองเชียงใหม่และที่เมืองไทรโยค ทำให้เราสามารถรู้แต่ให้เห็ดขมขึ้นเชิงและมีมือในกระบวน ของพม่าได้เป็นอย่างดี จึงทำให้อยากจะออกไปตีเมืองพม่าคู้บ้าง ประการหนึ่ง กรุงศรีอยุธยา นั้นมีแม่ทัพนายกองที่สามารถเกิดขึ้นใหม่หลายท่านด้วยกัน อาทิ เจ้าพระยาโกษาเหล็ก พระ ด้หราชเดโช ฯลฯ อีกทั้งไพร่พลฝ่ายเราก็ก้าวกล้าเริงขวัญดี ประการหนึ่ง เราได้มีขอมมาเป็น ก็นับสนุน ให้คำมั่นสัญญาว่าถ้ากองทัพไทยยกออกไปตีเมืองพม่าเมื่อใด พวกขอมที่อยู่ทาง จะพากันมาด้วยความภักดี ช่วยไทยกระหนาบพม่าอีกแรงหนึ่งเหมือนเมื่อครั้งสมเด็จพระนเรศวรประ หนึ่ง และประการสุดท้ายก็คือสถานการณ์ในเมืองพม่าเวลานั้นกำลังวุ่นวายอลเวง ด้วยหัวเ นฝ่ายเหนือได้ถูกพวกขอมมาข่มขู่เสี้ยมเบียนทั่วไป และในกรุงอังวะเองเวลานั้น ก็เกิดกบฏเกิดปฏ ุเป็ดียนนับตั้งกใหม่ ประมุของค์เก่าถูกปลงพระชนม์สิ้นอำนาจไป ประชาชนกำลังรวนเรไม่รู้จะ ักับฝ่ายใด จึงจะปลดออกก็ยาก

สำหรับมูลเหตุประการหลังนี้ มีความพิสดารแจ้งอยู่ใน “พงศาวดารมอญ-พม่า ตอนหนึ่งดังนี้ “ ลุศักราช ๑๐๒๔ ปี (พ.ศ. ๒๒๐๕) พระเจ้ากรุงศรีอยุธยาได้ทรงทร าช่าว อัมขุมนางรามัญทั้งหลายในเมืองเมาะดะมะ เมืองจัตตอง บอกเข้าไปว่า บัดนี้พระ ังวะองค์ก่อนนั้นสิ้นพระชนม์แล้ว พระอนุชาเพิ่งได้ราชสมบัติใหม่ หัวเมืองมอญทั้งปวงจะช ักันแข็งเมืองขึ้น ขอให้กองทัพกรุงศรีอยุธยาออกมาเถิด พวกรามัญทั้งปวงจะช่วยเหลือ ักำลัง.....”

ด้วยอาศัยพฤติการณ์แวดล้อมดังกล่าวมานี้เอง สมเด็จพระนารายณ์จึงได้โปรด ักัดทัพออกไปตีเมืองพม่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๒๐๗

ส่วนสมรภูมิซึ่งไทยกับพม่าสู้รบกันในครั้งนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าหลักฐานของ ณะฝ่ายไม่ตรงกัน หลักฐานทางฝ่ายไทยเรานั้น ว่าทัพไทยได้ยกขึ้นไปจนถึงกรุงอังวะนครหลวง ะพม่าเลยทีเดียว แต่เกิดขัดสนเสบียงอาหาร จึงต้องถอยทัพกลับมา หลักฐานทางฝ่ายมอญนั้น มี

ก็ถูกตั้งตรงกับฝ่ายไทยหมด นึกกันแต่จะไปตีเมืองพุกาม ซึ่งอยู่ใต้กรุงอังวะลงมา หาได้ชั้น
 นครหลวงของพม่าไม่ ส่วนหลักฐานทางพม่านั้นว่าทัพไทยได้ไปตีแค่เมืองทวายและเมือง
 ตะมะเท่านั้น และว่าทัพไทยต้องเสียทัพมาถอยทัพกลับมา เรื่องนี้นักประวัติศาสตร์ได้สอบสวน
 ลงมาคิดว่ารายการระบอบรบพุ่งนั้นน่าจะถูกต้องตรงกับหลักฐานทางฝ่ายไทยบันทึกไว้ ส่วน
 ภาษารบนั้นที่ถูกควรจะเป็นเมืองพุกามตามที่ฝ่ายมอญได้บันทึกไว้ การพรรณนาเรื่องราวของสอง
 วัฒนธรรมตระกูลไทย” ในตอนนั้น ก็โดยความคิดของท่านนักประวัติศาสตร์ดังกล่าวเป็นหลัก

ฉะนั้น ถ้าหากจะได้มีการอ้างอิงหลักฐานฝ่ายไทยซึ่งกล่าวถึงเมืองอังวะแล้ว ผู้เขียน
 ก็จะได้พยายามวงเล็บไว้ทุกแห่งว่า “พุกาม” เพื่อกันท่านผู้อ่านเข้าใจไว้อีก

ขอขอย้อนกลับมาเล่าเรื่องการตีเมืองพุกามต่อไป

กองทัพไทยที่ยกไปตีพม่าครั้ง มีกำลังพลประมาณ ๖๐,๐๐๐ เศษ ได้แยกย้ายกัน
 ไป ๔ ทางด้วยกันคือ พระยารามเดโชคุมทัพเมืองเชียงใหม่ยกไปทางเมืองฉาบปุ่นทางหนึ่ง พระยา
 ภูพานเพชรคุมทัพหัวเมืองเหนือยกไปทางด่านแม่ตะเภาทางหนึ่ง เจ้าพระยาโกษาเหล็กเป็นแม่ทัพ
 ใหญ่ พระยาสีหราชเดโชเป็นทัพหน้า พระยาวิชิตเป็นยกกระบัตร พระยาดุรินทรภักดีเป็นเกียกกาย
 พระยาดุรงครามเป็นกองหลัง ยกไปทางด่านพระเจดีย์สามองค์ทางหนึ่ง และให้พระยาเกียรติกับ
 สมิงพระรามคุมกองมอญยกไปทางเมืองทวาย เพื่อกันมิให้ทวายตีโอบหลังกองทัพใหญ่ของเจ้าพระ-
 ยาโกษาเหล็กอีกทางหนึ่ง กองทัพทั้งหมดนี้ให้ไปประชุมพลพร้อมกันที่เมืองเมาระตะมะ

ครั้นกองทัพทั้งปวงไปชุมนุมพร้อมหน้ากันแล้ว เจ้าพระยาโกษาเหล็กก็ตั้งเคลื่อนพล
 ออกจากเมืองเมาระตะมะ ตีหัวเมืองรายทางของพม่าเป็นลำดับไป โดยที่ในครั้งนั้นพวกมอญได้แปร
 พักตร์มาเข้ากับไทยเสียเป็นอันมาก อีกทั้งพวกมอญที่ถูกพม่าควบคุมบังคับบัญชาอยู่ ก็ไม่เต็มใจ
 สู้รบกับไทยเสียอีก หัวเมืองรายทางเหล่านี้ อันมีเมืองจิตตอง เมืองตีเรียม และเมืองร่างกุ้ง จึง
 ตกอยู่ในกำมือของกองทัพไทยโดยง่ายดาย ครั้นตีเมืองร่างกุ้งได้แล้ว เจ้าพระยาโกษาเหล็กก็ตั้งให้

รวบรวมเรือในพื้นเมืองเหล่านี้ จัดเป็นกองทัพเรือชนออกทัพหนึ่ง เมื่อพร้อมแล้วกองทัพกษัตริย์ก็ตั้งทัพรุกคืบหน้าต่อไป เมืองหงสาวดีและเมืองแปรได้ตกอยู่ในความยึดครองของกองทัพ ในอันคับค้อมา ชัยชนะได้ตกอยู่แก่ฝ่ายไทยไปตลอดทาง ตราบกระทั่งถึงเมืองพุกาม อันเป็นธานีเก่าเมืองหนึ่งของพม่า

ทางฝ่ายพระเจ้าอังวะเมื่อทราบข่าวหัวเมืองมอญทั้งปวง ได้ตกเป็นของไทยไปหมดแล้วด้วยพวกมอญเป็นใจเข้ากับฝ่ายไทย และกองทัพไทยกำลังรุกคืบหน้าขึ้นไปได้หัวเมืองราชไปหลายเมืองแล้ว ก็ชักคอกพระทัย จึงมีพระราชบัญชาให้มังจาเด พระราชบุตรผู้เป็นเจ้าเมืองอยู่ในขณะนั้น คุมกองทัพใหญ่ยกลงมาอารักขาเมืองพุกาม เตรียมรับมือกองทัพไทยอยู่ที่นั่น

ครั้นกองทัพไทยยกขึ้นไปถึง มังจาเดก็ส่งกองทัพออกโจมตี เกิดรบพุ่งกันกลางแบริหลายครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งนั้นได้จับลงด้วยพม่ากอบกลับเข้าเมืองทุกที ทั้งนี้เป็นด้วยพระยาสิราชเดโชผู้เป็นแม่ทัพหน้านั้น เข้มแข็งสามารถในการศึกเป็นยิ่งนัก จนมังจาเดชักขยายใจในนี้ไม่กล้าส่งทหารออกมารบพุ่งกับทัพไทยอีกต่อไป ได้แต่ให้ไพร่พลทั้งปวงรักษาค่ายซึ่งตั้งรอบเมืองให้มั่นไว้เท่านั้น ด้วยเห็นว่าไพร่พลฝ่ายตนได้ล้มตายไปมาก และกำลังฝ่ายไทยยังมีมากนัก

เมื่อกองทัพไทยได้เคลื่อนไปถึงเมืองพุกามโดยพร้อมเพรียงกันแล้ว ก็ให้ตั้งค่ายประชิดล้อมเมืองไว้อย่างมั่นคง

วีรกรรมของพระยาสิราชเดโชชัย

“ในสงครามครั้งนี้ มีเรื่องทหารเอกกรุงศรีอยุธยาเกิดขึ้นอีกคนหนึ่ง ซึ่งมีความเป็นเอกทัตตะเต็มกับราชนูในสมัยสมเด็จพระนเรศวร พระราชพงศาวดารยกย่องความเป็นเอกดังกับหายคำได้ ในการรบครั้งนั้นตั้งเป็นลำดับมา ก็เป็นฝีมือของดีหราชเดโชชัย”

นี่เป็นความตอนหนึ่ง ซึ่ง พ.อ. หลวงวิจิตรวาทการ ท่านเจ้าของบทประพันธ์เพลง
นี้ ได้เขียนถึงพระยาดีหราสเดโชชัยไว้ในหนังสือประวัติศาสตร์ร่างกายของท่าน

ต่อไปคือบทบาทอันเป็นการพิสูจน์ถึงความเป็น ยอดทหาร อย่าง แท้จริงตาม คำดุดัน
ของท่านนักประวัติศาสตร์ทั้งหลายของวีรชนยุคต้นประเทศไทย ซึ่งเป็นทหารเอกของสมเด็จพระ
รายณมุน

เมื่อพระยาดีหราสเดโชชัยเห็นพม่าไม่ยอมออกมารบกลางแปลงอีก ได้แต่ตั้งมั่น
อยู่ในค่ายเท่านั้น ก็ดุดันจะทนนิ่งทำศึกถ่วงเวลาอยู่ดั่งนั้นได้ จึงคุมทหารออกปล้นค่ายข้าศึกเป็น
การใหญ่ ช่าสั้นไพร่พลพม่าล้มตายและจับเป็นเชลยมาได้เนือง ๆ จนพม่าอยู่ไม่เป็นสุขได้ มังจาเด
มทัพใหญ่จึงให้ทำกลศึก ชุมทหารไว้หลังค่าย พอพระยาดีหราสเดโชชัยยกไปปล้นค่ายอีก พวก
พม่าที่รักษาค่ายอยู่ก็ทำเป็นค้อสู้บ้างเล็กน้อย แล้วทั้งค่ายหนีไป พระยาดีหราสเดโชชัยคุมทหารบุก
ไล่ประชิดติดตามจนถ่วงถ่วงเข้าไปในค่าย จึงเดี่ยวที่ถูกล้อมจับเป็นได้เกือบหมดทั้งกอง รวมทั้ง
ตัวพระยาดีหราสเดโชชัยด้วย

ความพิสดารในค้อมันได้ปรากฏรายการอันน่าตื่นใจอยู่ในพระราชพงศาวดารดังนี้

“พระยาดีหราสเดโช กอง หน้า ยกพลเข้ารบกับ กองทัพพม่า กลางแปลง เป็นหลาย
ครั้ง พลพม่าล้อมเป็นสามารคค้ำทวนมิได้ก็แตกฉานหนีเข้าค่ายทุกครั้ง วันหนึ่ง นายทัพ
พม่าคิดกลศึก ชุมพลทหารไว้ในค่ายใหญ่เป็นหลายกอง แล้วแต่งทัพล่อออกมารบกับทัพไทย
ภายใต้ที่แตกหนีเข้าค่าย เบียดประชิดหลังค่ายหนีไป พระยาดีหราสเดโชมีทันแจ้งในกลอุบายข้าศึก
จึงนำราวคอกขี้นำพลทหารประมาณ ๕๐๐ เข้าไปในค่าย พลพม่าซึ่งตั้งรกรอกอยู่ในสนามเพลาะ
ภายในค่าย ก็หนีจากสนามเพลาะพร้อมกัน ไล่ตั้งล้อมทหารไทย ๆ ด้รบถึงคตุนบอน พลพม่า
มากกว่าหลายเท่าก็เร้ากตุนรุมกันจับไทยได้เป็นอันมาก แต่พระยาดีหราสเดโชชัยที่ปกครองมีวิชา

หาบตัวได้อึดใจหนึ่ง ก็หอกควบขี้นมาชาวไร่แทงพม่าล้มตายลงเป็นหลายสิบ พม่าแ
 บ้าง ไม่เห็นตัวบ้าง ก็ไล่ล้อมรบเป็นหมู่ ๆ ไป และพระยาสุรเสนาเสนาบดี
 ก็ตกลงจากหลังม้า จะกลืนอัสสาสปรสาทก็เร็วเข้าด้วยกำลังเหนียว พม่าแลเห็นตัว
 ก็เข้าล้อมกลุ่มรบจับตัวได้ พันธนาไว้แล้ว ชวนกันฟันแทงมิได้เข้า ด้วยมีวิชาคงทน
 และพวกพดทหารไทยก็ถ่วงคงกระพันทางต้น อาวุธซ้ำก็มิได้บาดเจ็บกาย แต่สู้รบกับพ
 มาฟันพม่าเตี้ยเป็นอันมากจนต้นกำลัง พดพม่ามากเท่ามากเยี่ยคยคยหนุเนองกันเข้าห้อมดัก
 เป็นโค่น ชวนกันทุบตีฟันแทง มิได้เข้าจับมัดไว้”

ในตอนนั้นกองทัพที่ยกติดตามมาภายหลัง ได้พยายามอย่างสุดความสามารถ
 เข้าแก้ชิงเอาตัวพระยาสุรเสนาเสนาบดีคืนมาให้จงได้ แต่พม่าได้ค้ำทานอย่างเหนียว
 กำลังฝ่ายไทยไม่เพียงพอที่จะตีหักเข้าไปได้ จึงต้องถอยกลับมาด้วยความขวัญเสียเป็น
 แล้วข่าวร้ายอันนี้ก็ ได้ถูกราชงานไปยังท่านแม่ทัพใหญ่โดยฉับพลัน เจ้าพระยาโกษาเหล็ก
 บัญชาให้พระสุรินทรภักดีนำกองเก็ยกกาย รับยกกำลังรุกไปช่วยแก้เอาพระยาสุรเสนา
 กลับคืนมาให้จงได้โดยด่วน แล้วก็แต่งหนังสือรายงานขั้ราชการอันสำคัญยิ่งสำหรับ
 ทัพครั้งนี้ เข้ามากราบบังคมทูลพระกรุณาให้ทรงทราบ โดยมอบให้มาเร็วจำนวน ๓๐
 รับถือเข้ามาถึงกรุงศรีอยุธยาในทันที

ฝ่ายทางกองทัพพม่าเวลานั้น เมื่อจับได้ พระยาสุรเสนาเสนาบดีหน้าอัน
 หัวใจของกองทัพไทย และพลพรรคอีก ๕๐๐ คน เข้าเครื่องพันธนาการไว้โดยเรียบร้อย
 ก็จัดแจงกระเตรียมจะส่งตัวเขาไปยังกรุงอังวะ แต่ในขณะที่กำลังช่วยกันแบกรบศพลพรรค
 ถูกอาวุธคายออกไปไฉนออกคายนั่นเอง กองทัพไทยซึ่งมีพระสุรินทรภักดีเป็นผู้นำมาตามคำสั่ง
 เจ้าพระยาโกษาเหล็ก ก็ยกไปถึง และได้เข้าโจมตีค่ายพม่าอย่างคึกคัก ทุ่มเทกำลังเข้าตี
 ไม่นานเท่าไรเท่ากัน ขอให้ได้ตัวทหารเอกกรุงศรีอยุธยากลับคืนมาเท่านั้น ก็นับว่าสมปรารถ
 แล้ว เฝียงปืนใหญ่น้อยคังตั้งนั้นหวั่นไหวประดาน้ำทับด้วยการพุ่งซัดแหดณหดาวและคังคัง

ในท่ามกลางการต่อสู้อย่างหนักหน่วง ในขณะที่ยังกำลังมีวสาละวนสู้รบอยู่ทาง
 พระยาสิหราชเดโชชัยซึ่งอยู่ทางนี้ ก็สามารถใช้น้ำที่ทองให้เป็นประโยชน์จนคุ้มค่า โดย
 ยามสลับเครื่องพันธนาการหลุดออกมาได้ พร้อมกับช่วยคนอื่น ๆ ให้หลุดออกมาได้ทั้ง
 มืด แล้วยังได้แก้มือพม่ากลับมาช่วยชนกระคืนมาสู่กองทัพไทยเสียอีกด้วย พระราชพงศาวดาร
 คัมภีร์กวีกรรมของท่านในตอนนีไ้ว่า

ส่วนพระยาสิหราชเดโชซึ่งพันธนาอยู่ จึงพิจารณาคุณเมฆนายในอากาศ เห็น
 ภูมิเมฆ แด้วร้ายพระพุทธรูปครุฑกาตา ตะเตาะพันธนาด้วยหลุดออกจากกายได้ขึ้น แด้วถูกแค้น
 ไปตรงเอาดาบพม่าได้ ก็ไล่พันพม่าซึ่งกุมขมู้นั้นตายเป็นหลายคน พวพม่าจึงหนีกระจายกันออก
 ไป ก็เอาดาบเขาคัดเชือกซึ่งผูกมัดพวกทหารออกได้ประมาณ ๓๐ คน และทหารเหล่านั้นก็
 เจ้ารองชิงอาวุธพวพม่า คัดเชือกมัดพวกกันคือ ๆ กันไปจนสิ้น ก็พร้อมกันแดนไล่ฆ่าพันพม่า
 ในค่ายนั้นล้มตายเป็นอันมากแตกหนีไปตั้งริงเอาค่ายนั้นได้ นายกองทัพเห็นพม่าแตกหนี ทั้ง
 ค่ายตำบลนั้นเดียวแล้ว และพระยาสิหราชเดโชชัยกับพวกทหารแก้ตัวออกได้แล้ว ก็ช่วยกันค้ำย
 อื่น ๆ ต่อไป พวพม่าพวพม่าพากันคืนศกใจเดียวที่ ไม่เป็นอันที่จะสู้รบ จึงระจัดพลัดพรากกันไป
 กองทัพไทยได้คิดความฆ่าพันเดียวครั้งนั้นเป็นอันมาก”

เป็นอันว่าเรื่องราวในตอนนี้ สถานการณ์ ได้แปรเปลี่ยนโฉมหน้า ไปโดยสิ้นเชิง
 ความพ่ายแพ้เสียที่ที่เป็นของพระยาสิหราชเดโชชัยมาในตอนแรก ได้กลับกลายมาเป็นชัยชนะ
 อันยิ่งใหญ่ในตอนนี้ ครั้งนี้ทัพไทยตีค่ายพม่าได้เป็นอันมาก (ในพระราชพงศาวดารว่าได้
 หมดทุกค่าย) ได้เชลย ช้าง ม้า และเครื่องศัสตราวุธ ส่งมายังกองทัพใหญ่มากมาย
 เจ้าพระยาโกษาเหล็กมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง จึงแต่งหนังสือกราบบังคมทูลรายงานขึ้นอีกฉบับ
 หนึ่ง ให้มาเร็วอีกชุดหนึ่งรับถือเข้ามาถึงกรุงศรีอยุธยา ในวันเด็วกันนั้นทันที

อนึ่ง ใครจะขอฝากข้อสังเกตไว้ในคอนนี้ด้วยว่า คุณเหมือนจะมีพระยาดี
เคโชนเพียงรายเดียวเท่านั้น ที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ ว่าเป็นผู้มีคุณธรรม
เชี่ยวชาญในทางวิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง โดยได้ใช้วิชาช่วยตัวเองและช่วยชาติ ในยามคับขันได้
ได้รับยกย่องเป็นเกียรติอันสูงส่ง ให้บันทึกเรื่องราวของท่านในคอนนี้ไว้ในพระราชพงศาวดาร
พิสดารด้วย

ทางกรุงศรีอยุธยาเวลานั้น เมื่อสมเด็จพระนารายณ์ได้ทรงรับ รายงานฉบับแรก
ข่าวการเฉียดทหารเอกแห่งพระนครศรีอยุธยา ก็ให้ตกพระทัยเป็นยิ่งนัก ได้มีพระราชบัญชา
ตำรวจออกไปนิมนต์พระพิมลธรรม พระราชาคณะวัชรสังข์ เข้ามาจับยามเหตุการณ์ร้าย
ครั้งนั้น ให้ทรงทราบครั้นแรกโดยรีบด่วน เพราะราชาคณะองค์นี้เป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไป
ในครั้งนั้นเป็นยิ่งนัก รวมทั้งสมเด็จพระนารายณ์เองด้วย ว่าเป็นผู้ที่สามารถคำนวณฤกษ์ยาม
ทุกโศกเคราะห์และเหตุการณ์ร้ายได้แม่นยำนัก ครั้นพระพิมลธรรมเข้าไปถึงพระราชวังที่ประทับ
แล้ว ก็รีบตั้งขนาว่า

“บัดนี้ พม่าข้าศึกจับพระยาสิทธิราชเคโชนทหารเอกเราไปได้ จะเป็นตายประการ
ใด ขอนิมนต์พระผู้เป็นเจ้าพิจารณาดูให้รู้เป็นแน่”

เมื่อพระพิมลธรรมได้ตรวจฤกษ์ยาม คำนวณดูฤกษ์แล้ว ก็ถวายพระพร
พยากรณ์ว่า

“ซึ่งพระยาสิทธิราชเคโชน ข้าศึกจับไป ได้นั้นก็จริง แต่ทว่าบัดนี้แก้ตัวออกได้
พ้นจากอำนาจข้าศึกแล้ว กลับได้ชัยชนะและได้ลาภเป็นอันมากอีก พระราชสมภารเจ้าอยู่
ทรงพระวิุดกเสียดพระทัยเลย ในยามนี้หาอันตรายมิได้เป็นแท้”

เมื่อสมเด็จพระนารายณ์ได้ทรงดับคำพยากรณ์ดังนั้น ก็ให้ทรงคดางแกลงใน
พระทัยเป็นที่ดี ไม่อาจที่จะปดงพระราชหฤทัยเชื่อเคโชนไปได้ เพราะคุณออกจะเป็นการดีด้วย
เดียงจริง ๆ ที่เหตุการณ์จะเบียดนกดับโดยฉบับพด้นเช่นนั้นได้ นอกจากปาฏิหาริย์เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม จากคำพยากรณ์ของพระพิมลธรรมนี้ ได้ทำให้ทรงถวายพระบริวธิกกลงไปได้เป็นอันมาก ในเมื่อทรงได้คิดว่าพระเถระองค์นี้ ได้เป็นที่เชื่อถือในหมู่ทหารนมาช้านานแล้วถึงความแม่นยำในการพยากรณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ของท่าน

เวลาผ่านไปไม่เท่าใด ในขณะที่กำลังคร่ำครวญอยู่กับพระพิมลธรรมนั่นเอง (พระราชนิพนธ์พงศาวดารกรุงเก่า เจ้าพระยาโกษาเหล็กได้ให้ม้าเร็วซุกที่ตองกือหนึ่งตัวเข้ามารายงานกราบบังคมทูลห่างจากซุกแรกประมาณ ๓ ชั่วโมงเศษ) ม้าเร็วซุกที่ตองกือตัวรายงานอีกฉบับหนึ่ง จากแม่ทัพใหญ่กราบบังคมทูลถึงการกลับมารของพระยาดีหราชเคโชชัยพร้อมด้วยชัยชนะครั้งสำคัญ ก็ได้ไปถึงในเวลาอันกระชั้นชิดกันนั้น เมื่อได้ทรงทราบเหตุการณ์อันต้องแก่น้ำดีจากรายงานฉบับใหม่นี้แล้ว ก็ปรากฏว่าทรงมีศรัทธาเป็นที่สุด พลังคร่ำครวญพระพิมลธรรมว่าความหาผู้เสมอมิได้แล้วทรงถวายไตรจีวรผ้าแดงเทศน์ใดหนึ่งเป็นบำเหน็จ ก็ได้พระราชทานรางวัลแก่พวกม้าเร็วผู้กือหนึ่งตัวเข้ามาทูลตองพวกนั้นโดยทั่วหน้ากัน และท้ายสุดได้คร่ำครวญพระยาดีหราชเคโชชัยว่า “เป็นยอดทหารหาผู้เสมอเป็นอันยาก”

กลศึกของเจ้าพระยาโกษาเหล็ก

ตั้งแต่พระยาดีหราชเคโชชัยได้ฝากฝีมือในเชิงศึกคราวนั้นไว้แล้ว ก็ปรากฏว่าชาวเมืองพม่าพากันชยาคดก๊วฝีมือทหารไทยเป็นยิ่งนัก ไม่กล้าออกมาสู้รบนอกเมืองอีกต่อไป ได้แต่ระแคะระคายกันจนประจําหน้ากับความเชิงเห็นรอบเมืองมันไว้ คอยดั่งดูน้องกันเฉพาะภายในกำแพงเมืองเท่านั้น ทฬไทยพยายามยกเข้าตีหักเอาเมืองเป็นหลายครั้ง ก็ไม่สำเร็จ ด้วยชาวเมืองต่อสู้กันอย่างเหนียวแน่น พม่าได้ระคมกำลังกันบ้องกันเมืองอย่างแข็งขันมั่นคง มิได้ประมาทสักเวลา ทั้งกลางวันและกลางคืน ทฬไทยจึงต้องผลัดถอยกลับมายึดค่ายเป็นที่มั่นอยู่ตามเดิม การณ์ได้เป็นดังที่คิดออกมาเป็นเวดวาทายเคื่อน

เวลาผ่านไปพร้อมกับความคับขันได้ท่ว้งรันทุกระ ทั้งต้องฝ่าฝืนต่างก็ผจญ
 ปัญหาเด็บบึงอาหารขาดแคลนไปคาม ๆ กัน ชาวเมืองตกอยู่ในที่อดัม ไม่สามารถออกมาเดื่อ
 จากภายนอกได้เลย จึงอดอาหารรุมมอดัมตายดงเบ็นอน้มาก ทางฝ้ายทไฟไทยก็ไดัพยายาม
 คนออกดาดกระแวนหาเด็บบึงอาหาร ตามบ้านน้อยเมืองใหญ่ตลอดแคว้นแคว้นแรงทุกาม
 ได้มาบ้างแห่งดะเด็กแห่งดะน้อย ไม่คุ้มค่างับที่เด็ยเวดาไปหามา เพราะเบ็นน้เมืองพม่าเกิดฝนแ
 ทำนาได้ผดน้อย อาหารจึงไม่เพียงพอจะแจกจ่ายรพดในกองทัฟ ทหารต้องอดหยากเจิมป
 ดัมตายดงเบ็นจำนวนมาก เบ็นที่น่าดมเพชิ่ง แม้ทัพนายกองซั๊กท้อแท้ไปคาม ๆ กัน

ทัพไทยได้พยายามยับหยัดด้อมเมืองพุกามอยู่จนย่างเข้าปีใหม่ พ.ศ. ๒๒๐๔

ยังค้เมืองไม่ไดั รพดพากันอ่อนเปดัยแรงน้อยถอยกำลังดงไปทุกวัน อาหารก็ผดเคืองหนักจนทุก
 อักทั้งฤคุฝนร้จะโกด้เข้ามาเดื่อ รันทุ ซอยุค้อไปก็ม่แต่ทางจะย่อยยบยงจน พม่าเดยถอยท
 จากอยุธยาด้วยหน้าฝนฉนโค ทัพไทยก็คงต้องถอยถดบจากพม่ามาด้วยหน้าฝนฉนฉน เมื่อเจ้า
 พระยาโกษาเหล็กแม่ทัพใหญ่ ได้ครหนักในสถานการณ้อันค้บร้นดงนี้ จึงคดดงให้ทัพทงหมด
 เครียมตัวถอยถดบค้ดงรุงศรีอยุธยา และในคอนที่ทัพไทยถอยนี้ ก็เบ็นที่เชอแน่วพม่าจะคดง
 ดงทัพชอดโจมค้ดงทำย ความชรรมเนียมการทำค้คในคร้งนั้นเบ็นแน ซึ่งถ้าเบ็นดงนั้นทัพไทยจะ
 คดงบอบร้ยบเบ็นเบ็นยงน้ก เพราะไฟรพดอดหยากอดโรยเค็มท้อยู่เดื่อ จำเบ็นที่จะคดงไรค้คค
 ดงพม่าออกมาดงเมืองให้ทหารไทยชย้เด็ยจนรบาคเด็ยก่อน กองทัพไทยจึงจะดามารถหยากร
 ถดบมาได้โดยส่วัดคิภาพ

กิดค้ดงนั้นถ้ว เจ้าพระยาโกษาเหล็กก้แดงหนงด้อรณดบยบหนึ่ง ให้เรดยพม่าถอ

เราไปย่นแก่มังจาเดเจ้าเมือง มีใจความว่า กองทัพไทยนี้ค้มาค้ดงด้อมเมืองพุกามอยู่ช้านานเดื่อ
 พม่าก้หาได้ชอกมาด้อมกันไม่ จนบค้นเกิดอค้คค้ขาดแคลนเด็บบึงอาหารเบ็นอย่างยง ไฟรพด
 อดหยากด้าห้ดด้วยกันทั้งด้องฝ้าย ครันจะด้าทัพถดบไปก้เกรงพระรชอาญา ค้ด้วยอย่างม่ได้ค้อ

บพุ่งกันให้สุดฝีมือเดี๋ยวก่อน จึงขอให้ทางพม่าได้ช่วยจัดตั้งทัพออกมารบกันตั้งเดี๋ยวก่อน แล้ว
ทัพไทยก็จะได้เลิกกลับไปโดยดี

ความตอนหนึ่งในสำนวนฉบับนั้น (ตามที่ปรากฏอยู่ในพระราชพงศาวดาร) มีว่า

“ จงเห็นแก่ทางไมตรี ที่ได้เคยเป็นคู่สนุกด้วยกันในการสงคราม ขอให้ยกพล
ไปถาพารออกมาต่อตีทัพเราอีกสักครั้งหนึ่งเถิด พอจะได้เอาเหตุนี้บอกหนังสือแก่ตัวส่งลง
ไปกราบทูลพระกรุณาถึงกรุงเทพมหานครว่า พลพม่าออกมาตีทัพไทยเป็นอันมากหลายครั้ง
เหลือกำลังที่จะสู้รบ ทั้งขัดสนสิ้นเสบียงอาหาร ขอพระราชทานล่ากลับไป—” เมื่อทาง
พม่าได้รับหนังสือของเจ้าพระยาโกษาเหล็กดังกล่าวแล้ว ก็เชื่อว่าทางฝ่ายไทยคงจะมีกลยุทธ์
อะไรสักอย่างหนึ่งเป็นแน่ จึงพากันนิ่งเฉยเฉย มิได้ส่งกำลังออกมารบด้วยตามคำขอ เจ้าพระยา-
โกษาเหล็กตรอคุง่าที่อยู่ ๒-๓ วัน ไม่เห็นทัพพม่ายกออกมาตีก็ จึงส่งสาส์นเข้าไปอีกฉบับหนึ่ง
มีใจความว่า

“ บรรดาพม่าในเมืองอังวะ (ที่ถูกคือพุกามตามที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น) ทั้ง
นายและไพร่ ไม่มีใครรองอากรกล้าหาญในการสงคราม ด่วนแต่มีต้นคานภิกษุชาติ ขาดคุดศร
ทั้งต้นเป็นแท้ แต่เราจึงวอนขอหนังสือให้ยกกองทัพออกมาตีเราสักครั้งหนึ่ง จักพึงขอเป็นเหตุ
ไต่ถามบอกส่งลงไปกราบทูลพระกรุณาจะรอดำทัพเท่านั้นที่ยังหาออกมาไม่ ร่างกระไรไม่มีความ
เมตตาการุณภาพแก่เราบ้างเลย มาตีทัพไมตรีเคียดเคี้ยวไปเดี๋ยวนี้ก็มีควร ถ้าแต่จะไม่อนุเคราะห์
แก่เราโดยแท้แล้ว ก็จงเร่งบอกออกมา เราทั้งหลายก็จะดาพระเจ้าอังวะดำทัพล่าทัพกลับไปโดยเร็ว”

เมื่อได้รับหนังสืออีกฉบับหนึ่งแล้ว ทางพม่าก็ยังนิ่งเฉยอยู่ตามเคย ครั้น
เจ้าพระยาโกษาเหล็กเห็นพม่าครั้นคร้ามสมคะเนแล้ว ก็ให้คำนึงการตามแผนทันที โดยมีบัญชา
ให้นายทัพนายกองส่วนหนึ่งกับพลอาสาธองหมื่น คุมช้างม้าไพร่พลอันเจ็บป่วยทุกพลภาพ และพม่า
มีอุปสรรคทั้งปวงที่กวาดค้อนได้มานั้น ปล่อยพลส่งล่วงหน้าไปก่อนราว ๒-๓ วัน แล้วสั่งให้ทหาร

ที่เห็นอยู่ นั้น หมอแห่งหมู่บ้านแห่งหนึ่งและตั้งอันเป็นเชื้อเพลิงทั้งหลายมากของเรียงรายไว้หลังค้ายรายกัน
ไป และชนชาวของดัมการะทั้งปวงออกมาของไว้หน้าค่ายชั้นนอกทั้งหมด ครั้นรับประทานอาหาร
มือเย็นกันออกมาดำราญแล้ว ก็ตั้งทหารทุกคนเตรียมพร้อม จัดแบ่งพลส่วนหนึ่งให้เข้าไปชุมนุมอยู่ที่
อยู่ในค่าย นอกนั้นให้ทยอยออกไปตั้งชุมนุมอยู่หลังเมืองโดยแบ่งออกเป็นสองกองด้วยกัน ชนมาอยู่
สองข้างทุ่งธวัชชัย

ครั้นถึงเวลาสองยามของคืนนั้น ทหารที่อยู่ในค่ายก็ยิงปืนขึ้นพร้อมกันเป็นสัญญาณ
เช่นเดียวกับสัญญาณแห่งการเลิกทัพ พร้อมกับจุดเพลิงเผาไม้แห่งหมู่บ้านแห่งอันกองรายไว้หลัง
ค่ายนั้นขึ้นพร้อมกัน แสงเพลิงในยามดึกได้ลุกโชนโชติช่วงเห็นชัดเข้าไปกระทั่งถึงในตัวเมือง
จากนั้นจากแห่งโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่ของชาวพม่าอันน่ารันทดใจยิ่งก็ได้จับขึ้นในยามดึกแห่ง
คัมมहाปรลัยนั้น

พระราชพงศาวดารของเราได้พรรณานาจากแห่งโศกนาฏกรรมครั้งนั้นไว้ดังนี้

“ฝ่ายพม่าชาวเมืองทั้งหลายมิได้รู้ในอุบาย ครั้นเห็นแสงเพลิงและได้ยินเสียงปืนดังนั้น
ก็ดำใจว่ากองทัพดำหน้ไปแล้ว ก็มีความยินดีนัก ต่างคนต่างออกอาหารกันดารอยู่ ก็เปิดประตูเมือง
กรุกกันเอาหีบออกมาออกมา บรรดาจะเก็บเอาเสบียงอาหาร และตั้งของอันเห็นอยู่ในค่าย ครั้น
มาถึงค่ายหน้าซึ่งเปล่าอยู่นั้น ก็กรุกกันเข้าไปในค่าย ก็มีที่ตั้งของอันใด แล้วรวมกันแค้นออกไป
ยังค่ายชั้นนอก ซึ่งกองทัพไทยชุมนุมอยู่นั้น ครั้นเห็นเงียบดังคืออยู่ ก็มีได้พิจารณาและเปิดประตูกรุก
เข้าไปในค่ายนั้นทุก ๆ ค่าย ฝ่ายกองทัพไทยซึ่งชุมนุมอยู่ในค่ายทั้งหลายนั้น ก็วางปืนจ่ารงค์ณทก
นกดักระดมเอาพม่าชาวเมืองทั้งหลายล้มตายเป็นอันมาก บ้างก็ออกได้รุกรันหันแวงไป พม่าทั้งหลาย
มีที่รู้ตัว ก็จึงระดำระด้ายไปเป็นอดหม่าน และจะหนีกลับเข้าเมือง พดทหารไทยซึ่งอยู่สองข้าง
เมืองนั้น ก็ออกตรวจหลังได้รุกรันหันแวงพม่าทั้งหลายล้มตายในที่นั้นเป็นอันมาก และจับได้เป็นตั้งมา
ยังค่ายหลวงนั้นก็มาก กองทัพไทยฆ่าพม่าเสียและจับเป็นได้นั้นก็มากกว่าหมื่น พม่าทั้งหลายซึ่ง
รอดไปได้บ้างนั้นก็หนีเข้าเมือง พดทหารไทยได้ติดตามไปถึงประตูเมือง ชาวเมืองก็ปิดประตูเมือง
เสียทัน ก็จึงประจำรักษาหน้าที่เชิงเทินหอรับบ้องกันเมืองเป็นสามารถ ทหารไทยก็มีอาเจ้าเมืองได้
ก็ถอยกลับออกมายังค่าย และพม่าชาวเมืองอั้งวะทั้งหลายครั้งนั้นถึงพินาศินิบหายเป็นอันมาก ที่เห็น

นั้นตะคอกคอกใจด้วยไทยยิ่งนัก ต่างคนต่างร้องให้ว่ารักชาติทั้งหลาย อันล้มตายหายจากกันไป
ในททุกบ้านทุกเรือน และในเมืองซึ่งจะครั้งนั้นเงยบเหงาเส้าโคกวิโยคพดัดพรากซึ่งกันและกันเป็น
มากมายนัก”

ครั้นวันรุ่งขึ้นเจ้าพระยาโกษาเหล็กก็ส่งหนังสือเจ้าไปอีกฉบับหนึ่ง กล่าวเขาระเยี่ย
ด้วยจดหมายที่เดี่ยรดุ๊กคักของฝ่ายไทย จนไพร่พดัดของพินาศล้มตายลงเป็นอันมาก ใจความในคอม
ท้ายของหนังสือฉบับนั้นว่า “พระเจ้าอังวะและเสนาบดีทั้งหลายอย่าได้ โทมนัสขัดเคืองแก่
เราเลย จงอยู่เป็นสุขสวัสดิ์พัฒนาเถิด เราจะลาล่าทัพกลับไปเร็วแล้ว” ครั้นพดัดกล่าววัน
รุ่งขึ้นนั้นเอง ทัพไทยทั้งหมดในบังคับบัญชาของเจ้าพระยาโกษาเหล็กก็เริ่มออกเดินทาง ถอยกลับ
คืนสู่พระนครศรีอยุธยา ซึ่งทางพม่าเข้าใจว่าฝ่ายไทยคงจะคิดทำกตอุบายอย่างใดขึ้นมาอีก จึง
ไม่กล้าตั้งกำลังออกติดตามรบกวนกองทัพไทยในตอนนี้ กองทัพไทยจึงถอยกลับมาได้โดยสะดวก
ปราศจากการรังควานของข้าศึกด้วยประการใด ๆ ทั้งสิ้น

ผลของสงคราม

แม้ว่าทัพไทยจะไม่สามารถตีเมืองพุกามได้เมื่อ พ.ศ. ๒๒๐๘-๒๒๐๘ เช่นเดียวกับ
ที่พม่าเคยมาตีกรุงศรีอยุธยาแตกก็ตามที่ แต่สงครามคราวนั้นก็มิบังเกิดผลดีเป็นอันมาก ทั้งมอญ
และไทยต่างก็ได้รับผลดีจากสงครามคราวนี้ด้วยกัน กล่าวคือทางฝ่ายไทยนั้น กรุงศรีอยุธยาได้
ดำรงอยู่ในสันติสุข ปราศจากการรุกรานใด ๆ จากพม่า เป็นเวลานานติดต่อกันเกือบหนึ่งศตวรรษ
เต็ม ๆ คือ ๘๕ ปี พอดีนับจากสงครามคราวนี้โดยคิดถึง ซึ่งทางประวัติศาสตร์ถือว่าเป็นสงคราม
ระหว่างไทยกับพม่าครั้งที่ ๒๓ ไปจนกระทั่งถึงสงครามคราวพม่าตีอนมกรุงครั้งแรกในรัชกาลพระเจ้า
เอกทัศ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๒ อันนับเป็นสงครามไทย-พม่าครั้งที่ ๒๒ ตลอดเวลา ๘๕ ปีนี้ พม่า
ไม่เคยยกทัพมาประชิดคิพระนคร หรือถ้ำกราบราชพระราธาณาเขตแต่ประการใดเลย เมืองไทย
จึงอยู่ในความสงบราบคาบ ปราศจากเดียนหนามศัตรูภายนอก ถ้ายกเหตุการณ์วุ่นวายภายใน
อันเกิดแต่ความเดือดรามาของราชวงศ์บ้านพลูหลวงแล้ว ก็นับว่าเป็นระยะที่ราษฎรอยู่กันด้วยความ
ร่มเย็นเป็นสุข เป็นเวลายาวนานที่สุดยุคหนึ่งในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

ส่วนผลดีที่บังเกิดขึ้นแก่พวกมอญนั้น ก็ปรากฏว่าหลังจากที่ทัพไทยได้ถอยถอย
มาแล้ว ทางพม่าก็ได้คลายความเข้มงวดกวดขันแก่พวกมอญลงไปเป็นอันมาก และให้สิทธิเสรี
แก่พวกมอญมากขึ้น พวกมอญจึงค่อยอยู่กันด้วยความผาสุก ไม่ต้องเคียดแค้นวุ่นวาย เหมือน
ที่เคยเป็นมาแต่ก่อน ซึ่งหลักฐานข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ฝ่ายมอญได้เป็นผู้นำบันทึกไว้เอง ปรากฏ
ใน “พงศาวดารมอญ—พม่า” ดังนี้

ครั้งนั้นพวกรามัญทั้งหลายเห็นไทยไม่ได้เมืองอังวะ ก็ชวนกันอพยพครอบครัว
กองทัพไทยเข้าไป ด้วยเกรงพม่าจะฆ่าเสียเมื่อภายหลัง ครั้นกองทัพไทยถอยไปแล้ว พระเจ้า
จึงให้ขุนนางผู้ใหญ่หลายคน ยกกองทัพมายังรามัญประเทศ ให้เที่ยวเกลี้ยกล่อมรามัญทั้ง
ให้เข้าอยู่ตามภูมิดำเนาเหมือนแต่ก่อน และห้ามปรามกันดีทั้งราด ไม่ให้ขุนนางพม่าข่มเหง
มอญทั้งปวงสืบไป ครั้งนั้นรามัญทั้งปวงก็มีความสุข จึงไม่กำเริบวุ่นวายเหมือนครั้งก่อน”

นี่คือผลสะท้อนอันเนื่องมาแต่สงครามคราวตีเมืองพุกามเมื่อ พ.ศ. ๒๒๐๗ นั้น
เป็นผลงานที่ใหญ่ยิ่งชิ้นหนึ่ง ของท่านวีรชนคันทระกุลไทยคู้ ซึ่งได้บันดาลสันติสุขให้บัง
ขึ้นแก่พลเมืองทั้งสองชาติพร้อม ๆ กัน เป็นระยะเวลาอันยาวนานพอควร ฉะนั้นเกียรติประวัติ
ของเจ้าพระยาโกษาเหล็ก และพระยาสิทธิราชเดโชชัยนี้ จึงไม่น่าที่จะได้รับการสดุดีอยู่เฉย
แต่ในหมู่คนไทยเราเท่านั้น หากควรที่จะได้รับการยกย่องอยู่ในหมู่ชาวมอญในครั้งนั้นด้วย

เรื่องราวของ “เจ้าพระยาโกษาเหล็ก ท่านเป็นแม่ทัพชั้นเอกของสมเด็จพระ
พระนารายณ์

สิทธิราชเดโช บัญญัติสงครามใหญ่โต ก่อศักดิ์ศรีแท้พ่าย.....”

ก็อวสานลงแต่เพียงนี้

พัฒนาการทางเศรษฐกิจของ

ประเทศไทยในระยะสิบปี

(พ.ศ. ๒๔๙๓ - ๒๕๐๓)

โดย บุญชนะ ชักดากร

รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

△

กานำ

รายงานนี้แสดงโดยสังเขป ถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะ ๑๐ ปีที่ล่วงไปแล้ว ทั้งนี้ เท่าที่สามารถรวบรวมได้ภายในเวลาอันจำกัด ได้กล่าวถึงแนวโน้มโดยทั่วไป, แผนเศรษฐกิจ, ตลอดจนปัญหาอันเกี่ยวกับประชากร, เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่ขาดการรวมชาติ, ผลิตภัณ์, การประมง, การสหกรณ์, การอุตสาหกรรม, การโลหกิจ, การสหกรณ์ และการพลังงาน, การขนส่งและการคมนาคม, การศึกษา, การสาธารณสุข, การสวัสดิการ, การช่วยเหลือจากต่างประเทศและพัฒนาการในอนาคต

ความมุ่งหมาย ก็เพื่อให้ผู้อ่าน ได้มองเห็นภาพ พัฒนาการ ของประเทศในอดีต ได้พอสมควร เพื่อจะได้เกิดความคิดในอันจะช่วยกันหาทางพัฒนาการประเทศได้ยิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป หรือช่วยกันเห็นว่าจะมีมากและละเอียดกว่านี้ แต่ความจำกัดของเวลาทำให้ต้องพอใจในงานเพียงเท่านั้นไป

นางก่อน

ในการรวบรวมได้รับความร่วมมือจากเศรษฐกิจของ กศว. ตพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, คือ นายผิว พุฒสวัสดิ์, นายอภิชาติ โอตธานนท์, น.ต. ปรีชา โอตธาน นายพิทยา สุมทรภดิน และนายเกษม อุณหสุวรรณ จึงขอขอบคุณไว้ด้วย

๑. แนวโน้มทั่วไป

ในระยะ ๑๐ ปี นับจาก พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นต้นมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศไทยตลอดมา แม้ว่าความก้าวหน้าในเศรษฐกิจจะเป็นไปโดยไม่ราบรื่นนัก และยังไม่ได้เริ่มวางผังเศรษฐกิจอย่างจริงจังจนปลายปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ก็ตาม พัฒนาการในทางเศรษฐกิจระหว่างปี ๒๔๗๓-๒๕๐๓ ถ้าคิดถึงการเพิ่มเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมของชาติแล้ว จะเห็นว่าเพิ่มขึ้นมีประมาณร้อยละ ๕ อัตราเพิ่มของผลิตภัณฑ์มวลรวม อัตราเพิ่มของผลเมือง ทั้งนี้เพราะรัฐบาลและองค์การบริษัทและเอกชนได้บากบั่นมาจะเป็นอยู่ ประกอบกับได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในด้านเศรษฐกิจและวิชาการด้วย

ในระยะเวทาชึ่งชาติต่าง ๆ ที่ต่างอื่น ๆ ได้ฉวยโอกาสรับประโยชน์ที่เกิดขึ้น พัฒนาการทางเศรษฐกิจและวิชาการนั้น รัฐบาลไทยก็ได้มีใจอย่างรักใคร่ แม้ว่าการพัฒนาของไทยในค่านับเป็นที่น้อยนัก แต่อัตรารายได้หัวเฉลี่ยของแต่ละบุคคลของชาติก็ไม่สูงเกิน ๑,๘๐๐ บาทต่อปี ใน ๒๕๐๓ นอกจากนั้นถ้าคิดการเพิ่มเกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยแท้จริงของบุคคลแล้ว อัตราเพิ่มก็มีเพียงร้อยละ ๒ ต่อปีเท่านั้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าอัตราผลเมืองเพิ่มในระยะเวทาค้นก่อนจะน่าวิตก แม้ว่าชาติไทยจะไม่เคยอดหยาก แต่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพการได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ในค่านับรัฐบาลไทยได้พยายามอย่างยิ่ง และได้ใจส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจโดยคงอยู่เป็นอันมาก เฉพาะอย่างยิ่งในระยะ ๒ ปีมานี้

รัฐบาลได้พยายามที่จะสร้างสถานการณ์เศรษฐกิจให้มั่นคงขึ้นโดยเร่งรัดและส่งเสริม
ด้านอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ ที่จะนำไปสู่ความเจริญทางอุตสาหกรรมอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้
ก็มีให้การเศรษฐกิจของชาติไปขึ้นอยู่กับสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นสินค้าใหญ่ นำเงินตราเข้า
ประเทศในระยะปัจจุบันแต่อย่างเดียว ในการนี้ รัฐบาลได้พยายามจัดการในด้านการขนส่ง การ
คมนาคม การชลประทาน การกักตุนไฟฟ้า และการพัฒนาท้องถิ่นรวมกันไปในตัว จะเห็นได้จาก
งบประมาณรายจ่ายแผ่นดินว่า รัฐบาลได้เพิ่มเงินในค่านี้นั้นมาก คือ งบประมาณรายจ่ายในปี ๒๕๐๓
รวมเป็น ๗,๗๗๗.๗ ล้านบาท ในปี ๒๔๗๓ มีเพียง ๒,๐๗๗.๗ ล้านบาท ส่วนรายได้ของแผ่นดิน
ก็ได้เพิ่มจาก ๒,๓๓๖ ล้านบาท ในปี ๒๔๗๓ เป็น ๖,๕๕๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๐๓

สถานการณ์การคลังของชาติมั่นคงขึ้นเรื่อย ๆ มา ก็จะทำให้เห็นว่า ธนาคารโลก
ได้ตกลงเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๓ อนุญาตให้ประเทศไทยกู้ยืมเงินจากต่างประเทศได้โดยไม่มี
หลักค้ำอย่างแต่ก่อน

เราจะเห็นได้ว่า ในระยะหลัง ๆ นี้รัฐบาลไทยได้เปลี่ยนแปลงนโยบายและวิธีการ
เกี่ยวกับการส่งเสริมการอุตสาหกรรมไปในแบบเสรีนิยมมากขึ้น เริ่มด้วยการยินยอมเกี่ยวกับการ
จัดตั้งอุตสาหกรรมของเอกชนทั้งไทยและเทศ และโอนกิจการอุตสาหกรรมที่มั่นคงที่รัฐบาลเป็น
เจ้าของไปให้เอกชนดำเนินการจัดทำต่อไป รัฐบาลไทยได้แสดงออกด้วยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย
ว่าด้วยการเรอเชิญทุนต่างประเทศ ก็จะเห็นได้ว่า กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมได้
ยินยอมให้สิทธิพิเศษแก่บริษัทเอกชนต่างประเทศที่สนใจจะลงทุนในประเทศไทย ซึ่งพอจะสรุปได้

คือ

๑. ผ่อนผันภาษีเงินได้ให้ชั่วคราวระยะเวลาดำเนินการ
๒. ผ่อนผันภาษีเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักรในการผลิต
๓. ผ่อนผันภาษีเกี่ยวกับวัตถุดิบที่สำคัญแก่การอุตสาหกรรม
๔. เพิ่มภาษีเกี่ยวกับสินค้าที่นำเข้ามาแข่งขันเท่าที่จำเป็นภายในระยะเวลาจำกัด

ดังนั้น เมื่อระยะเวลา ๒๔๘๓-๒๕๐๓ ผ่านพ้นไปแล้ว ผลผลิตรวมของชาติจึงเพิ่ม
 ๒๕,๕๘๕.๕ ล้านบาท ในปี ๒๔๘๓ ขึ้นเป็น ๕๓,๗๕๒.๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๐๓ ส่วนดัชนีค่ากร
 ฐิพเพิ่มจาก ๑๐๐ ในปี ๒๔๘๓ เป็น ๑๖๐ ในปี ๒๕๐๓

๒. แผนเศรษฐกิจ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติได้ตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๒ เพื่อปรับ
 ดึงเสริมเกี่ยวกับการวางแผนเศรษฐกิจเกี่ยวกับของรัฐทั้งหมด สำนักงานนี้เป็นหน่วยราชการที่
 ร่างโครงการ ๖ ปีของชาติ (๒๕๐๔-๒๕๑๐) ขึ้นแล้ว โครงการ ๖ ปีนี้เพ็งดำริ้และประก
 โนรรกิจงานเบกษาเมื่อปลายปี ๒๕๐๓ เป็นโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความก้าวหน้าในค
 รัฐบาล ซึ่งรวมเงินกู้และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นจำนวน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยทั้
 โครงการนี้รวมถึงการพัฒนาต่าง ๆ ที่รัฐบาลเข้าร่วมมือ เช่น การเกษตรก็เพื่อการเปิดย
 เพาะปลูก การปลูกพืชเพื่อให้ได้ประโยชน์มากที่สุดในเนื้อที่อันจำกัด ส่งเสริมการอุตสาหกรรม
 ทั่วไป และการปรับปรุงบริการให้ประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

ในระยะที่โครงการ ๖ ปี ดำเนินอยู่ งบประมาณรายจ่ายแผ่นดินคิดเป็นร้อยละ
 ได้ดังนี้.—

๑	รายจ่ายเกี่ยวกับการเศรษฐกิจ	๒๐.๘๗
๒	การศึกษา	๑๗.๕๓
๓	การป้องกันประเทศ	๑๗.๒๗
๔	ชำระหนี้	๑๕.๑๓
๕	การสาธารณูปโภคและสวัสดิการ	๑๓.๕๖

ที่มา : กรมบัญชีกลาง

จุดมุ่งหมายของโครงการ ก็เพื่อจะวางรากฐานให้บรรลุถึงซึ่งความสามารที่จะ
 เหลือตนเองในด้านการเศรษฐกิจ จะได้รับรักษาอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับร้อยละ ๓๕ ของ
 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของชาติคือปี ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่จะช่วยเหลือกรรมกรไทยซึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ให้มีงานทำ
 เพียงพอ แต่ยังสามารถเพิ่มอัตรารายได้เฉลี่ยแท้จริงของบุคคลให้เป็นร้อยละ ๓ คือปีเป็นอย่าง
 น้อยอีกสิบหนี่งด้วย ฉะนั้น จึงเป็นที่หวังได้ว่าโครงการ ๖ ปี ซึ่งมีจุดมุ่งหมายแบบจารัตนนิยมนี้
 จะช่วยต่อการเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะทะเลาะ แต่ก็เป็นรากฐานที่เหมาะสมแก่การเจริญเติบโต
 และได้เริ่มโครงการต่าง ๆ ในอนาคต

อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะได้ทุ่มเทกำลังความสามารถในขั้นที่จะกระจำนวจเงินตามโครงการ
 ที่ได้ในงบประมาณรายจ่ายและการกู้ภายในประเทศ แต่การกู้เงินนอกระเทศและความช่วยเหลือ
 จากต่างประเทศ ก็เป็นที่รับกันว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในขั้นที่จะบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย
 ของโครงการ อันที่จริงได้มีการคาดคะเนกันว่า การช่วยเหลือจากต่างประเทศและเงินกู้
 ปรเทศอื่น จะเป็นประมาณร้อยละ ๓๐ ของจำนวนเงินที่ใช้ในการลงทุนทั้งหมด แต่ก็ได้พยายาม
 อย่างมากที่จะหาทุนภายในประเทศมาลงด้วย

ในระยะเวลา ๑๐ ปี (๒๔๘๓-๒๕๐๓) เงินกู้จากต่างประเทศทั้งหมดมีจำนวน
 ๑๘๖ ล้านดอลลาร์อเมริกัน และเงินการช่วยเหลือจากต่างประเทศในด้านการร่วมมือทางวิชาการ
 และเศรษฐกิจ ก็มีจำนวน ๒๒๕ ล้านดอลลาร์อเมริกัน หากจะเปรียบเทียบเงินช่วยเหลือที่ไทยได้รับ
 กับประเทศในเอเชียอาคเนย์แล้ว จะเห็นว่าเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศให้แก่ประเทศไทยน้อยกว่า
 ประเทศอื่นในระยะเดียวกัน ทั้งนี้ ย่อมเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้พยายาม
 อย่างยิ่งที่จะบรรลุถึงพัฒนาการเศรษฐกิจโดยดำพิงตนเอง และลดความช่วยเหลือจากต่างประเทศ
 ให้น้อยลงเท่าที่จะทำได้

๓. ประชากร

แม้ว่ารายงานขั้นสุดท้ายประจำปีการสำรวจสำมะโนประชากร พ.ศ. ๒๕๐๓ จะยังไม่
 เสร็จบริบูรณ์ แต่รายงานเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่า จำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นเป็น ๒๕,๕๑๘,๘๖๕ คน

เป็นชาย ๓๒,๗๒๘,๐๑๘ คน และหญิง ๓๒,๗๘๐,๘๔๗ คน จำนวนประชากรในปี ๒๕๒๓ ๓๘,๖๐๘,๐๐๐ คน ฉะนั้น จำนวนเพิ่มในระยะ ๓๐ ปี จึงเป็นร้อยละ ๓๔.๓ รายละเอียดต่อไปนี้ แสดงให้เห็นถึงปัญหาจำนวนเพิ่มของประชากรในอนาคตของประเทศ

อัตรา	๒๕๒๓	๒๕๓๓
คนเกิด	๒๘.๔	๓๒.๗ (ต่อพัน)
คนตาย : ทั่วไป	๓๐.๐	๘.๒
ทารก	๖๒.๐	๕๒.๐

ที่มา : สำนักงานสถิติกลาง

เนื่องด้วยกระทรวงสาธารณสุข ได้พยายามอย่างเต็มที่ที่จะปราบโรคมะเร็ง จะเห็นได้ว่า จำนวนคนตายโดยโรคมะเร็งลดลงจาก ๓๕,๘๓๘ ในปี ๒๕๒๓ เหลือเพียง ๘,๔๖๒ ปี ๒๕๐๓ จึงเป็นที่แน่นอนว่า คนเราจะอายุยืนขึ้นตามลำดับ ในปี ๒๕๓๓ จำนวนประชากรคงจะถึง ๓๓.๗ ล้านคน และจะเป็น ๔๔.๗ ล้านคนในปี ๒๕๕๓

รายงานขั้นต้นของการสำรวจสำมะโนประชากร ๒๕๐๓ แสดงให้เห็นว่ามีประชากร ร้อยละ ๓๒ ของประชากรทั้งหมดเท่านั้นที่อาศัยอยู่ในเขตนครและเมือง เขตเทศบาลทั้งหมดมี ๓๓ แห่ง มีผู้พำนักอยู่ในเขตเทศบาลกรุงเทพ-ธนบุรี ถึงร้อยละ ๔๕ ของจำนวนประชากร ๓,๐๒๒,๒๔๖ คน ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลทั้งหมด

๔. เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่เกิดจากธรรมชาติ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการเกษตรนำหน้า จะเห็นได้ว่า ร้อยละ ๘๕ ของแรงงานทั้งหมดยังคงทำงานในค้ำนเกษตรและอุตสาหกรรมที่เกิดจากธรรมชาติ ในปี ๒๕๐๓ เกษตรกรของชาติยังคงขึ้นอยู่กับการผลิตของสินค้ารายออกสำคัญ ๕ ชนิด คือ ข้าว, ยาง, ไม้

มาก ผลผลิตทางเกษตรก็นำรายได้เข้าประเทศมากกว่าครึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งหมดของประเทศ
มีน้อยกว่าร้อยละ ๘ ของสินค้ารายออกทั้งหมด ค่าตอบแทนอย่างคร่าว ๆ ผลผลิตข้าวอย่าง
จะมีจำนวนเกือบหนึ่งในห้าของผลผลิตรวมของชาติ ถ้าคิดเป็นตัวเงิน

อย่างไรก็ดี ผลผลิตเกษตรกรรมอื่น ๆ เช่น ข้าวโพก เม็ดคุดหุ้ง ถั่วเหลือง มัน
ประดง ปอ ได้เพิ่มขึ้นอย่างมีคืบคานในปีที่แล้ว ๆ มา ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐบาลได้ช่วยเหลือในด้าน
การปลูก และการผลิตโดยทั่วๆ ไปจะเห็นได้ว่าพื้นที่ใหม่ๆ เพื่อการเพาะปลูกได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ
ซึ่งไม่รวมพื้นที่เพาะปลูกข้าว ดังจะเห็นได้จากตารางข้างล่างนี้.—

ตารางที่ ๑

ความเจริญก้าวหน้าในการเกษตรโดยการเปลี่ยนพืชเพาะปลูก

พืช	เนื้อที่เพาะปลูก ไร่	๒๔๘๓		
		ผลได้เฉลี่ย (หาบหวงต่อไร่)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	
ผลได้เฉลี่ย (หาบหวงต่อไร่)				
ข้าว	๓๔,๖๒๔,๘๐๐	๓.๔	(๒๕๐๓) ๓๖,๓๖๐,๐๐๐	๓.๔
ข้าวสาลี	๓๘๒,๓๐๐	๓.๘๕	(๒๕๐๓) ๓๘๒,๔๐๐	๒.๘๖
ข้าวโพก	๒๓๗,๕๐๐	๒.๐๖	(๒๕๐๒) ๓,๒๔๗,๕๐๐	๔.๒๓
ถั่ว	๒๒๘,๓๐๐	๓.๔๗	(๒๕๐๒) ๓๐๐,๗๐๐	๒.๐๘
ถั่วต่าง ๆ	๘๒๐,๐๐๐	๒.๓๖	(๒๕๐๒) ๓,๐๕๐,๔๐๐	๓.๐๕
ปอกระเจา	—		(๒๕๐๓) ๓๗,๓๗๗	๖.๐
ปอแก้ว	—		(๒๕๐๓) ๓๒๗,๔๕๐	๓.๗

ข้อสังเกต : ปอกระเจา และปอแก้ว เพิ่งจะได้รับการฟื้นฟูเร็ว ๆ นี้

ฉะนั้น รายละเอียดในปีการผลิต ๒๕๘๓ จึงไม่มี

ที่มา : กรมกสิกรรม, และกรมการข้าว

รัฐบาลไทยมีความปรารถนาอย่างแรงกล้า ในอันที่จะสร้างรากฐาน ในด้านการให้มันคง ซึ่งจะเป็นทางนำไปสู่ยุคบริการและความรุ่งเรือง ในด้านอุตสาหกรรมด้วย ซึ่งเป็นการเปิดขั้นที่เพราะ ปลูกสามารถแบ่งเบาความสำคัญ ยศของ ผลิตภัณฑ์ทางเกษตรบางชนิด มากก็น้อยนอกจากนี้กระทรวงเกษตรยังได้ช่วยเหลือในอันที่จะขยายและเพิ่มผลิตผล ซึ่งเป็นความสำคัญของสินค้ารายออก เช่น การส่งวนป่าไม้ ซึ่งช่วยเหลือในด้านการไม้ดีกและยางมาก ซึ่งยางพารานั้นได้รับความ กระทบกระเทือนทั้งในด้าน ราคาและจำนวนผลิต เนื่องด้วยเกิด มียางที่ จะเห็นได้ว่า ในปี ๒๔๙๓ ผลิตยางพาราได้ ๑๑๔,๕๓๕ เมตริกตัน และในปี ๒๕๐๒ ผลิตได้ ๑๗๓,๘๘๐ ตัน

๕. ปศุสัตว์

เกษตรกรประเทศไทย ไม่ค่อยจะสนใจมากนักเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ จึงเห็นได้ว่า ไม่มีการเลี้ยงและบำรุงพันธุ์ สัตว์อย่างจริงจังเลย อย่างไรก็ตามจำนวนกระบือและหมูได้เพิ่ม ๕,๔๒๓,๘๐๐ และ ๓,๓๕๐,๐๐๐ ในปี ๒๔๙๓ เป็น ๖,๔๔๒,๓๐๐ และ ๔,๒๐๕,๐๐๐ ในปี ๒๕๐๒ ความสำคัญ แต่จำนวนโคและม้าลดลงเล็กน้อย

ในปี ๒๕๐๓ กระทรวงเกษตรเริ่มสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์เพื่อนำนม และพร้อม ก็แนะนำวิธีการอย่างใหม่เกี่ยวกับการเลี้ยงเพื่อนำนมขึ้นในประเทศไทย ได้เพิ่มคุณภาพของ ผลิตภัณฑ์โดยการหาซื้อพันธุ์ สัตว์ดี ๆ จากต่างประเทศโดยการควบคุมโรคระบาดสัตว์ และโดย ผสมพันธุ์เทียม มีหลายประเทศ เช่น เคนมาร์ค เยอรมัน ได้ช่วยเหลือเขาใจได้ประเทศไทย โดยได้ตั้งผู้ชำนาญและผู้แนะนำมาร่วมงานกับกรมปศุสัตว์ จึงเป็นที่หวังกันว่า เมื่อโครงการ ในปี ๒๕๑๐ ดำเนินการ การผสมพันธุ์ โคคงจะเป็นอาชีพใหม่ที่นำสนใจของเกษตรกรของชาติ

การประเมิน

อุตสาหกรรมการประเมินของประเทศไทยในด้านความเจริญก้าวหน้า หรือระวางที่
 เป็นค้ำประกันไม่ได้ว่าแสดงความก้าวหน้าอะไรเป็นพิเศษ ยังคงเป็นอุตสาหกรรมย่อย ๆ ภายใน
 บักรวอยู่ แม้ว่าในปีหลัง ๆ ที่แล้วมานี้ ได้มีบริษัทจัดตั้งขึ้นเพื่อการจับปลาเป็นด้าเป็นต้น
 ของเรือจับปลาก็ยังคงมีเพียงเรือค้อเองเล็ก ๆ รายละเอียดยังเปรียบเทียบไม่ได้

	๒๕๑๕	๒๕๒๐
ปลาน้ำเค็ม (ตัน)	๓๓๗,๕๐๐	๓๕๗,๗๗๐
ปลาน้ำจืด (ตัน)	๕๓,๐๐๐	๕๗,๐๒๐

ที่มา : กรมประมง

หมายเหตุ เป็นที่แน่ใจว่า ทรัพยากรธรรมชาติทางน้ำยังมีอยู่มากมาย หากแต่
 ยังมีได้นำมาใช้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่

การสหกรณ์

รัฐบาลได้ยื่นมือเข้าจัดการ ในด้านการสหกรณ์ ก็โดยมีจุดมุ่งหมายใหญ่ เพื่อที่จะลด
 ค่าบริการ” ซึ่งค่อนข้างสูง พร้อมกันนั้นก็ช่วยเหลือเกษตรกรซึ่งเป็นกระดูกสันหลังและมี
 จำนวนมาก ให้ได้มีรายได้สูงขึ้นกว่าเท่าที่เป็นอยู่ โดยทั่ว ๆ ไปการสหกรณ์นิยมเพื่อลดกรรม
 การสหกรณ์การค้ำมีอยู่มาก ซึ่งเกษตรกรเป็นสมาชิก จากปี ๒๕๑๓ ถึง ๒๕๑๓ จำนวนร้านสหกรณ์
 เพิ่มขึ้นจาก ๘,๐๐๖ เป็น ๙๐,๗๐๕ ในขณะเดียวกันจำนวนสมาชิกก็เพิ่มขึ้นจาก ๒๗๔,๐๐๐ เป็น ๔๐๓,๗๔๕

แม้ว่าความคืบหน้าจะพัฒนาการที่ค่อนข้างต่ำ แต่ก็แสดงถึงความเพียรในอันที่จะนำมา
 ออมทรัพย์ และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร บัญชีนั้นกระทรวงสหกรณ์ได้เพิ่งตั้งเอาไว้ได้เกิด
 การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการเกี่ยวกับสหกรณ์ร้านค้าทั่ว ๆ ไป และสหกรณ์ชนกิจ

๘. การอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรมในประเทศไทยในปี ๒๕๐๓ ไม่คึกคักหรือกว้างใหญ่ไพศาลนัก
 จะเห็นได้ว่า จำนวนเพียงร้อยละ ๘.๕ ของแรงงานทั้งหมดเท่านั้นที่เข้าทำหน้าที่เกี่ยวกับ
 อุตสาหกรรมและการอุตสาหกรรมอื่น ๆ จำนวนโรงงานที่มีแรงงานมากกว่า ๕ คน ในปี ๒๕๐๒
 ประมาณ ๓,๗๕๐ โรงเท่านั้น และทั้งหมดก็ตั้งอยู่ในเขตพระนคร - ชนบุรี ในปี ๒๕๐๓ จำนวน
 โรงงานได้เพิ่มขึ้นเป็น ๓๓,๓๗๗ โรง ซึ่งกว่าครึ่งของจำนวนนี้อยู่ในเขตพระนคร - ชนบุรี อย
 กิ่ง ก็ เป็นการแสดงให้เห็นว่าในระยะนี้มีวี่แวงของความเคลื่อนไหวในด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น
 ไป สถิติซึ่งสามารถชี้ถึงกำลังความเข้มแข็งของชาติมีอยู่ ๕ ดังนี้.

๒๕๐๒	ซีเมนต์	๘๗๐,๐๐๐ เมตริกตัน
	กำลังไฟฟ้า	๓๓๘,๗๓๓,๗๐๐ ชั่วโมงกิโลวัตต์

เนื่องจากนโยบายเสรีนิยมเกี่ยวกับการอุตสาหกรรมซึ่งกำลังไร้อยู่ รัฐบาลประ
 ที่จะเพิ่มขยายกิจการในค่านนี้ โดยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในด้านวิชาการและส่งเสริมการอุตสาหกรรม
 กรรมเอกชน องค์การส่งเสริมการลงทุนได้ตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๒ ซึ่งแสดงถึงวัตถุประสงค์ขั้นแรก
 หนึ่งที่ดึงดูดการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ในขณะนั้นดำเนินการในทุก ๆ แขนง
 การอุตสาหกรรม ประมาณ ๓๐๐ ราย ที่ยื่นขอลงทุนได้รับความเห็นชอบ ซึ่งประมาณเงินที่

มาดงทั้งหมด ประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาท ร้อยละ ๖๕ ของเงินจำนวนนั้นมาจากกลุ่มลงทุน
 จากต่างประเทศ เป็นที่คาดกันว่าการลงทุนทั้งหมดนี้จะสามารถช่วยรับคนเข้าทำงานได้ถึง
 ๑๐๐ คน

การโลหกิจ

อุตสาหกรรมขุดแร่ในประเทศไทยได้เจริญก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในด้านปริมาณ
 การผลิตและด้านกำลังการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับแร่ดีบุก, ตะกั่ว, วุลแฟรม, ถ่านหิน
 และแร่เหล็ก ตามลำดับข้างล่างนี้

ผลผลิตแร่สำคัญต่างๆ

แร่	๒๕๑๓	๒๕๒๓
ดีบุก (เมตริกตัน)	๓๐,๕๓๐	๓๖,๖๖๗.๘
วุลแฟรม (เมตริกตัน)	๓,๓๕๓	๖,๐๘๐
ตะกั่ว (เมตริกตัน)	๓,๓๕๕	๕,๓๐๐
เหล็ก (เมตริกตัน)	๒,๖๕๗	๓๓,๕๖๐
ถ่านหิน (เมตริกตัน)	—	๒๕๐.๐๐๐

หมายเหตุ ตัวเลขในปี ๒๕๒๓ เป็นตัวเลขภาคคะเน ซึ่งคิดจากตัวเลขของ ๘ เดือนที่
 ทราบแล้วของปี

ที่มา : กรมโลหกิจ

การขุดแร่ดีบุกมิได้กระทำกันอย่างเต็มกำลังความสามารถผลิต ทั้ง เมืองคองคองระหว่างประเทศผูกพันอยู่ ประเทศไทยจึงขุดเท่าที่ได้โควตาที่กำหนดไว้ในปี ๒๕๐๓ ปรากฏขุดได้ร้อยละ ๘ ของผลผลิตดีบุกทั้งหมดของโลก ผลผลิตของแร่ดีบุกที่เหมือนกัน แต่ที่ขุดน้อยก็เพราะประมาณ ๓ ปีหลังนี้ ราคาดีบุกในตลาดโลกตกต่ำอย่างมาก

การขุดแร่เหล็กในประเทศไทยนั้น อาจเป็นไปได้ดังหากทางรัฐบาลสนับสนุนมากเป็นพิเศษ เป็นที่เข้าใจกันว่าแร่เหล็กที่ดีในเขตตะวันตกของประเทศ ซึ่งประมาณหนึ่งล้านตัน และแร่เหล็กแหล่งนี้มีเหล็กปนถึง ๔๐-๕๐ เปอร์เซ็นต์

ผลผลิตถ่านหินที่แม่เมาะทางเหนือของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีกำลังผลิต ๓,๕๐๐ กิโลวัตต์ ได้สร้างขั้นที่หนึ่ง เพื่อจะได้นำไฟฟ้าไปใช้ใกล้โรงเรือนยนต์ ในขณะที่เดียวกันโรงไฟฟ้าซึ่งสามารถผลิตได้ ๘๕,๐๐๐ กิโลวัตต์ กำลังจะเสร็จในเขตพระราม ๖ พระนคร นอกจากนั้นเหมืองถ่านหินที่กระบี่กำลังจะเปิดซึ่งคาดว่าจะได้ประมาณแสนตันต่อปี ซึ่งจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการกำลังไฟฟ้าที่จะสร้างในเขตนี้ ได้กำลังไฟฟ้า ๒๐,๐๐๐ กิโลวัตต์

๑๐. การชลประทานและการพลังงาน

เพราะประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม การขยายการทศน้ำและชลประทานให้กิจกรรมที่ใหญ่โต ย่อมจำต้องได้รับความสนใจจากรัฐบาลเป็นอย่างมากเสมอ ทั้งนี้ เพราะรัฐได้ระมัดระวังคัดลอกมาว่า โครงการขยายการเกษตร ย่อมจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำรงชีวิตประชาชนชาวไทยที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โครงการนี้ย่อมขึ้นอยู่กับผลงานของโครงการขยายชลประทาน แต่เท่าที่กล่าวมา งานในด้านนี้ไม่ได้ประสบความสำเร็จอย่างพอเพียงเพราะวิสัยทัศน์ดำเนินงานนี้ยังมีจำนวนไม่พอ และทำให้เกิดการล่าช้า นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับกรรโชกด้วย

รัฐบาลได้ตั้งใจจะปรับปรุงกิจการในด้านการชลประทาน^{*} ในโครงการพัฒนาการ
เศรษฐกิจของประเทศระยะเวลา ๑๐ ปี โดยมีโครงการย่อย ๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ โครงการชลประทาน (๒๕๐๔-๒๕๑๐)

ชื่อโครงการ	จะสิ้นสุดในปี	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	จำนวนเนื้อที่ (ไร่)
แม่ตา	๒๕๐๕	๕๗.๕๕	๐.๓๖
แม่ยม	๒๕๐๗	๓๓๕.๐	๐.๒๒
แม่แดง	๒๕๑๐	๗๕.๐	๐.๓๕
กำแพงเพชร	๒๕๑๓	๖๐๐.๐	๓.๕
ทุ่งนงครวญคก	๒๕๐๖	๓๕๗.๕	๐.๗๓
แม่กลอง	๒๕๑๓	๗๐๐.๐	๒.๓
แก่งกระจาน	๒๕๑๐	๗๐.๐	๐.๓๒
จำเริญ	๒๕๑๓	๓๖๗.๐	๐.๐๗
จำพระเพลิง	๒๕๑๓	๗๖.๐	๐.๐๗
เจ้าพระยา	๒๕๐๗	๓,๐๖๗.๐	๓.๓๕
ยี่น้อ	๒๕๐๗	๗๓๐.๐	—

ในปี ๒๕๑๓ ประเทศไทยมีกำลังผลิตไฟฟ้าทั้งหมด ๒๕,๒๗๒ กิโลวัตต์ ๖๕ เปอร์เซ็นต์
ของกำลังผลิตจำนวนนี้อยู่ในพระนครและธนบุรี ในปี ๒๕๐๓ กำลังผลิตไฟฟ้าในพระนครและธนบุรี
เพิ่มขึ้นเป็น ๗๓,๖๓๐ กิโลวัตต์ และ ๖๕,๗๐๕ กิโลวัตต์ ในจังหวัดอื่น ๆ โครงการสร้างโรงไฟฟ้า
ซึ่งจะมีกำลังผลิต ๗๕,๐๐๐ กิโลวัตต์ เพื่อจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในเขตพระนครและธนบุรี จะสิ้นสุด
ลงในเดือนเมษายน ๒๕๐๕ นี้

อย่างไรก็ตาม เป็นที่หวังกันว่า โครงการไฟฟ้ายี่น้อจะเป็นแหล่งจ่ายกระแสไฟฟ้า
ที่ใหญ่ที่สุดในอนาคต เพราะเมื่อโครงการนี้ดำเนินแล้ว จะสามารถจำหน่ายกระแสไฟฟ้าประมาณ

๕๖๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ ไปยัง ๓๘ จังหวัด ในภาคเหนือและภาคกลางของประเทศไทย ยังมีโครงการสำรวจการผลิตงานไฟฟ้าในลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งคาดว่าจะเริ่มประโยชน์ต่อไปใน ๕ ปี การอุตสาหกรรมและพาณิชย์ในประเทศไทย อาจจะใช้พลังงานไฟฟ้าที่ถูกดองใน อัมไกต์

๑๑. การขนส่งและการคมนาคม

การขนส่งทางน้ำ ซึ่งเคยเป็นทางที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย ยังดำรงความอยู่จนทุกวันนี้ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของการขนส่งทางหลวง และทำในประเทศไทยที่กำอังก์ความพัฒนาการเศรษฐกิจต่อไป

ขณะนี้ประเทศไทยมีทางรถไฟยาว ๓,๕๐๐ กิโลเมตร เป็นที่หวังกันว่า ประชากรไทยจะมีโอกาสได้ใช้รถจักรไฟฟ้าที่เสดแทนรถจักรไอน้ำทั้งหมดในอนาคตอันใกล้ รัฐบาลมีโครงการปรับปรุงการรถไฟให้ทันสมัยอยู่เกือบตลอดเวลา โครงการสร้างโรงค่อคู้รูก และโครงการสร้างสะพานและทางรถไฟเพิ่มขึ้น จะดำเร่จดังในปี ๒๕๐๕ นี้ ถ้าการเจรจาออกปี ๒๕๐๓ จากธนาคารโลกเป็นผลดำเร่จ ประเทศไทยก็จะมีโครงการปรับปรุงทางรถไฟ ซึ่งให้การรถไฟของประเทศไทยได้มีโอกาสด่นอบบริการที่ถูกและทันสมัยยิ่งขึ้นได้ในอนาคต

ในปี ๒๕๐๐ ประเทศไทยมีเส้นทางร่นด่งและทางหลวงแผ่นดินยาว ๘,๐๐๐ กิโลเมตร และรัฐบาลก็ได้พยายามสร้างทางหลวงเพิ่มขึ้นอีก การสร้างทางหลวงสายตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๕๗ กิโลเมตรได้สิ้นสุดดงในปี ๒๕๐๓ และสายตะวันออก-ตะวันตก ยาว ๓๓๐ กิโลเมตร ๒๕๐๓ นอกจากนี้รัฐบาลยังมีโครงการสำรวจการสร้างทางอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งโครงการนี้ก็ได้รับการร่นด่งเหลือจากต่างประเทศ ได้มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเพื่อทำการสร้างทาง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคตะวันตก และภาคใต้ เพื่อที่จะเชื่อมทางรถไฟและการคมนาคมทางน้ำภายในประเทศกับแห่งเกษตรกรรมที่เจริญของประเทศ คาดกันว่า เมื่อโครงการพัฒนาประเทศ ๖ ปี สิ้นสุดดง ประเทศไทยจะมีทางหลวงแผ่นดินที่ทันสมัยเพิ่มขึ้นอีก ๓,๐๐๐ กิโลเมตร

สนามบินดอนเมือง ยังดำรงตำแหน่งของการเป็นท่าอากาศยานที่ทันสมัยและมีกา
 ร์ที่ถูกต้องหนึ่งในภาคเอเชียอาคเนย์ ในปี ๒๕๐๒ รัฐบาลได้ทำการปรับปรุงท่าอากาศ
 ร์นี้ให้ทันสมัย เช่น สร้างทางวิ่งสำหรับเครื่องบินขึ้นลงเพิ่มขึ้น, ปรับปรุงบริการควบคุม
 การทางอากาศ และขยายตัวอาคาร ณ ท่าอากาศยานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งเงิน
 ทุนมาก โดยความช่วยเหลือต่างประเทศ หอพักการบินใหม่ซึ่งสูงถึง ๘ ชั้น ก่อตั้งได้
 ปรสร้างขึ้นในปี ๒๕๐๔ ทั้งนี้ เพราะจำนวนผู้โดยสารที่ใช้น้ำมันดอนเมืองนั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้น
 จำนวนผู้โดยสาร (ไม่นับผู้โดยสารที่ผ่านท่าอากาศยานชั่วคราว และผู้โดยสารของบริษัท
 อากาศไทย) เพิ่มขึ้นจาก ๔๗,๐๘๗ คน ในปี ๒๔๙๓ เป็น ๓๐๗,๓๖๔ คน ในปี ๒๕๐๒ ภายใต้
 การพัฒนาการประเทศในระยะเวลา ๖ ปี ก็มีโครงการสร้างสนามบินหลายแห่งในต่างจังหวัด
 อยู่ด้วย

ในด้านการสื่อสาร รัฐบาลได้พัฒนาประเทศไทยมีสถานวิทยุ ๓๗ แห่ง และสถานีโทรทัศน์
 แห่ง ซึ่งมีรัฐบาลเป็นเจ้าของ ในปี ๒๕๐๒ ประเทศไทยมีโทรศัพท์ ๓๒,๐๖๗ เครื่อง ซึ่งราว ๆ
 ๖๕ อยู่ในเขตพระนครและธนบุรี รัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหานี้โดยจัดตั้งโครงการก่อสร้างระบบโทรคมนาคม
 ในปี ๒๕๐๓ รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดสร้างศูนย์กลางฝึกการโทรคมนาคม
 และระยะเดียวกัน ก็มีโครงการสร้างระบบคมนาคมระหว่างประเทศไทยและประเทศใกล้เคียง โดย
 ความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ในแผนการพัฒนากิจการเศรษฐกิจในระยะเวลา ๖ ปี
 ยังมีโครงการที่จะขยายบริการสื่อสารไปในต่างจังหวัดด้วย

๑๗. การศึกษา

	๒๔๙๓	๒๕๐๓
จำนวนโรงเรียน	๒๐,๙๒๙	๒๕,๗๓๗
จำนวนครู	๘๔,๗๓๕	๑๒๓,๓๓๒
จำนวนนักเรียน	๒,๙๗๕,๔๑๗	๔,๐๔๐,๖-๘

ที่มา : สำนักงานสถิติกลาง

ตัวเลขข้างบนนี้ แสดงให้เห็นอย่างแน่ชัดว่า บริการการศึกษาสำหรับประเทศไทยนั้นยังบกพร่องอยู่เป็นอันมาก บริการการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยก็เช่นเดียวกันที่ ๓) ถึงแม้ว่า เวลานั้นนักศึกษาที่จบจากมหาวิทยาลัยแล้ว จะมีโอกาสไปศึกษาต่อประเทศมากจนกว่า รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นในด้านนี้เป็นอย่างมาก และให้พัฒนาการเศรษฐกิจระยะเวลา ๖ ปี ของประเทศ รัฐบาลตั้งใจจะใช้เงินร้อยละ ๑๑.๕ ของประมาณทั้งหมดเพื่อการศึกษา

เพื่อให้โครงการขยายบริการการศึกษานี้ ดำเนินงานไปโดยรัดกุมและเหมาะสม ได้มีการเปลี่ยนแปลงและได้จัดตั้งสภาวิจัยและสภาการศึกษาแห่งชาติขึ้น เพื่อดำเนินงานเกี่ยวเนื่องโครงการศึกษาและวิจัยของชาติ เพื่อความก้าวหน้าในทางสังคมโดยทั่วไป

ตารางที่ ๓
การศึกษารัฐมนตรี
(๒๕๕๓ - ๒๕๖๑)

มหาวิทยาลัย	จำนวนนิติกร		จำนวนนิติกรที่ สำเร็จ		จำนวนนิติกรที่ ศึกษา		นิติกรที่ ปริญญา		นิติกรที่ ปริญญา		จำนวน อาจารย์ประจำ คณะ		จำนวนอาจารย์ พิเศษ	
	๒๕๕๓	๒๕๖๑	๒๕๕๓	๒๕๖๑	๒๕๕๓	๒๕๖๑	๒๕๕๓	๒๕๖๑	๒๕๕๓	๒๕๖๑	๒๕๕๓	๒๕๖๑	๒๕๕๓	๒๕๖๑
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๗๗๒	—	๒,๓๓๓	๕,๕๖๒	๓๕๖	๖๐๖	๗๖	๒๓๒	๘๘	๓๒๒	๓๓๘	๓๕๐	๓๓๘	๒๕๐
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓,๕๗๓	—	๓๘,๖๓๗	๓๗,๒๗๗	๗๕๖	๕๐๖	—	—	—	๒๓	๓๕๖	๓๕๕	๓๕๖	๒๕๕
มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๕๐๕	—	๓,๓๐๕	๒,๕๖๘	๓๗๒	๒๗๘	๖๓	๓๕๗	๒๓๒	๕๗๗	๓๕๕	๓๕๕	๓๕๕	๓๕๕
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๘๘	—	๓๓๗	๓,๒๖๕	๓๒	๓๖๕	๗๐	๓๗๕	๓๗๕	๓๓๓	๓๖	๗๒	๓๖	๗๒
มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๐	—	๓๖	๓๗๗	—	๕	๕	—	๕	๓	๓๓	๓๓	๓๓	๖๐

ที่มา : สำนักงานสถิติกลาง

เริ่มแต่ปี ๒๕๐๓ รัฐบาลได้นิมนต์พระสงฆ์ทรงคุณวุฒิให้ช่วยสอนนักเรียนเทศบาลและโรงเรียนรัฐบาล เพื่อทดแทนแทนจำนวนครูซึ่งมีไม่เพียงพอ ส่วนการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้ดีขึ้น รัฐบาลได้จัดสร้างวิทยาลัยทางเทคนิคขึ้นอีกแห่งหนึ่ง ในท้องที่ส่วนภูมิภาค เช่น ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มีการจัดสร้างวิทยาลัย โดยความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา และศูนย์การฝึกหัดครูชนบท ซึ่งองค์การศึกษานานาชาติและวัฒนธรรมได้ช่วยจัดสร้างขึ้น นอกจากนี้ก็มีโครงการจัดสร้างมหาวิทยาลัยแพทย เชียงใหม่ ฉะนั้น เราอาจสรุปได้ว่า ความช่วยเหลือจากต่างประเทศเกี่ยวกับการศึกษา ความช่วยเหลือในด้านการให้ผู้เชี่ยวชาญ การให้ทุนและเครื่องอุปกรณ์การศึกษา เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมความก้าวหน้าของการศึกษาในประเทศไทย

๑๓. การสาธารณสุขและสวัสดิการ

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ เป็นต้นมา การดำเนินงานในด้านการอนามัยและสาธารณสุข ประเทศไทยได้รับความช่วยเหลืออย่างมากจากองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การอนามัยโลก ทุนยามฉุกเฉินระหว่างประเทศสำหรับเด็ก องค์การบริหารวิเทศกิจและแผนการโคออดิเนชันโครงการปรับปรุงงานในด้านที่สำคัญที่สุดก็คือ โครงการปราบมาเดเรีย, โครงการปราบคุดทะราด, โครงการปราบวัณโรค, โครงการปราบโรคเรื้อน, โครงการอนามัยชนบท, โครงการปรับปรุงโรงพยาบาล และโครงการศึกษาวิชาการแพทย์

ต่อไปนี้เป็นตัวเลขที่แสดงถึงผลงานของโครงการเหล่านี้

สาเหตุแห่งการตาย	จำนวนผู้ตาย	
	๒๕๕๓	๒๕๐๓
มาเดเรีย	๓๕,๗๔๘ คน	๘,๔๖๒ คน
วัณโรค	๓๒,๒๐๖ คน	๘,๖๕๕ คน
โรคหัวใจ	๒,๕๓๘ คน	๓,๔๐๘ คน

ที่มา : กรมอนามัย

ขณะนี้ทุก ๆ จังหวัดมีโรงพยาบาลอย่างน้อยที่สุด ๑ แห่ง และอย่างมากที่สุด ๘ แห่ง รวมทั้งหมดเป็น ๘๘ (๓๐,๒๓๐ เตียง) แห่ง (รวมโรงพยาบาลโรคจิต ๕ แห่ง) ในประเทศไทย ทุกรัฐบริการอนามัยในชนบท ขณะนี้มีบริการอนามัยโรงเรียน ๖ หน่วย, สถานีอนามัย ๘๖๒ แห่ง และสถานผดุงครรภ์ ๕๔๓ แห่ง ทั่วประเทศ

เพื่อเพิ่มจำนวนนายแพทย์ และนางพยาบาลให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนในดงภูมิภาค ได้มีการจัดสร้างมหาวิทยาลัยแพทย์ และโรงเรียนนางพยาบาลขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ทางภาคเหนือของประเทศไทย ในปี ๒๕๐๓ เป็นที่หวังกันว่ามหาวิทยาลัยแพทย์แห่งนั้นจะเป็น มหาวิทยาลัยตัวอย่างแก่มหาวิทยาลัยแพทย์อื่น ๆ ในดงภูมิภาคที่ใกล้เคียง

นอกเหนือไปจากนี้ ยังมีโครงการอนามัยท้องถิ่น ซึ่งดำเนินงานเพื่อปราบปรามโรคท้องร่วงและโรคบิด ซึ่งเป็นโรคที่รบกวนประชาชนชาวไทยมากเป็นที่ต้องรองมาจากมาเดเวีย โครงการนี้เริ่มดำเนินงานโดยการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และการอนามัยในหมู่บ้านให้ดีขึ้น เช่น การแจกจ่ายน้ำดื่มที่สะอาดและสุราภิมาดทั่ว ๆ ไป งานปรับปรุงอนามัยในหมู่บ้านนี้เป็นงานที่สำคัญมาก เพราะประชาชนดงนี้มีที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน ซึ่งโรคระบาดอาจจะเกิดขึ้นได้โดยง่าย

๑๔. ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาการเศรษฐกิจของประเทศไทยไม่น้อย ถึงแม้ว่าความช่วยเหลือเมื่อคิดเป็นจำนวนเงิน จะน้อยกว่าที่ประเทศอื่นได้รับก็ตาม ระหว่างปี ๒๔๘๓-๒๕๐๓ ประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในด้านวิชาการ และการเศรษฐกิจเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น ๒๒๕ ล้านเหรียญอเมริกัน และเงินกู้จากต่างประเทศ จำนวน ๓๘๖ ล้านเหรียญอเมริกัน ในระยะเวลานี้มีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการต่าง ๆ ๓,๐๓๒ คน และนักศึกษาชาวไทยได้รับทุนไปศึกษาและดูงานในต่างประเทศ ๓,๔๕๘ คน ภายใต้ความช่วยเหลือจากแผนการโคลัมโบ องค์การบริหารวิเทศกิจ องค์การสหประชาชาติ และอื่น ๆ

รัฐบาลไทยได้ตระหนักว่า การพัฒนาการประเทศนี้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลโดย
แต่ในขณะเดียวกัน ความช่วยเหลือจากต่างประเทศนั้นก็เป็นที่จำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะทำให้
พัฒนาการประเทศก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในโครงการพัฒนาการประเทศระยะเวลาดำเนินการ ๖ ปี รัฐบาล
คาดว่าในงบประมาณพัฒนาประเทศคงจะได้รับช่วยเหลือจากต่างประเทศประมาณร้อยละ
ของยอดจำนวนเงินพัฒนาการทั้งหมด

๑๕. พัฒนาการในอนาคต

อนาคตของประเทศย่อมขึ้นอยู่กับอดีตและปัจจุบัน สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของ
ประเทศไทยในระยะ ๓๐ ปีที่ล่วงมาให้เห็นว่า ประเทศไทยมีความก้าวหน้ามาเรื่อย ๆ ในอัตรา
พอสมควร ทั้ง ๆ ที่มิได้มีการเตรียมงานไว้อย่างจริงจังเลย แต่ปัจจุบันนี้เรามีแผนพัฒนาการ
เศรษฐกิจระยะเวลาดำเนินการ ๖ ปี (พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๑๑) แล้ว ถึงแม้จะไม่ใช่ว่าแผนการที่สมบูรณ์อย่าง
เต็มที่ แต่ก็คงจะได้มีการแก้ไขให้ดีขึ้น ๆ ขึ้นในเมื่อประสพการณ์ได้ให้ความรู้แก่เราพอสมควรแล้ว
นอกจากแผนการที่ดี การปฏิบัติงานและดำเนินการตามแผนการนั้นโดยเหมาะสมในทางเศรษฐกิจ
ย่อมมีความสำคัญอยู่ไม่น้อย ขอน้อมเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการที่จะต้องร่วมมือกัน
อย่างใกล้ชิด ผลงานจึงจะสำเร็จลุล่วงไปสู่เป้าหมายของพัฒนาการเศรษฐกิจได้

ในเบื้องต้นรัฐบาลได้เตรียมการที่จะพัฒนาพื้นฐาน ความสะดวกในทาง เศรษฐกิจ
(Basic Facilities) ให้มั่นคงเสียก่อน กล่าวคือ รัฐบาลมุ่งที่จะพัฒนาการขนส่ง การคมนาคม
การกักเก็บน้ำ เช่น การไฟฟ้า การชลประทาน การประปา และสาธารณูปโภคอื่น ๆ รวมตลอด
ทั้งจากระบบการศึกษาและสาธารณสุขให้เป็นหลักเสียก่อน ต่อจากนั้นจะพัฒนาการเกษตรหรือการ
อุตสาหกรรมไม่ว่าในแขนงใด ๆ ก็จะสามารถทำได้โดยง่าย ฉะนั้น เราจึงเห็นว่ารัฐบาลได้ตั้งต้นคิดก
หนดทางขนาดและระดับต่าง ๆ เชื่อมโยงทั่วราชอาณาจักร สร้างและปรับปรุงการรถไฟให้ดีขึ้น เสร
จากระบบการคมนาคม เช่น การไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ วิทยุและโทรทัศน ให้สามารถ

การได้ทั่วประเทศ และให้เสร็จภายใน ๓-๔ ปี การกำลังก็มอบให้กรมชลประทานและการ
 งานแห่งชาติพิจารณาสร้างเขื่อนกันน้ำ เพื่อการชลประทานและการไฟฟ้า เช่น ที่ยั้ง, รัชนาท
 และกำลังดำริที่จะสร้างเขื่อนที่ลุ่มแม่น้ำโขง, ลำปาง, ลำน้ำพอง, ลำพระเพลิง, แม่แตง, คาบ
 อื่น ๆ อีก การประกาศกรุงเทพฯ ก็มีโครงการปรับปรุงใหญ่ให้เสร็จใน ๖ ปี การประปา
 กงจังหวัดก็ได้เริ่มต้นแล้วเป็นอันมาก การศึกษาก็มีแผนการขึ้นใหม่ มุ่งที่จะส่งเสริมการศึกษา
 เทคโนโลยีและการช่างฝีมือตลอดจนการศึกษาชั้นอุดม เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางกำลัง
 ไฟฟ้าและการอุตสาหกรรมอื่น ๆ การสาธารณสุขก็มุ่งที่จะปราบโรคร้ายต่าง ๆ เช่น มาเดเรีย,
 วัณโรค, คุกทูราด ฯลฯ การแพทย์ก็ขยายหนักไปในทางการป้องกันมากขึ้น ไม่ใช่เฉพาะ
 การรักษาอย่างเดียว

ในขณะเดียวกัน รัฐบาลก็มีนโยบายที่จะรวบรวมทุนมาใช้ในการผลิต ทั้งทางเกษตร
 และอุตสาหกรรม โดยมีงบประมาณจากภาษีอากรเพื่อจัดทำเองบ้าง ทุนทั้งในประเทศและต่าง
 ประเทศมาลงทุนบ้าง เชิญชาวต่างประเทศมาลงทุนบ้าง นอกจากนี้ประเทศไทยยังรับความช่วยเหลือ
 ทั้งทางเศรษฐกิจและวิชาการจากประเทศสหรัฐ, ประเทศในแผนการโคตัมโบ, สหประชาชาติ
 และอื่น ๆ เพื่อจะได้นำมาส่งเสริมการพัฒนาให้ยิ่ง ๆ ขึ้น

การดำเนินการดังกล่าวนี้ ประเทศไทยจำเป็นต้องสร้างโครงการ (projects) ต่าง ๆ
 ขึ้นเป็นส่วนรายละเอียดของแผนการพัฒนากิจการเศรษฐกิจของชาติ การสร้างโครงการจะต้องมี
 เหตุผลดีทั้งในทางเศรษฐกิจและวิศวกรรมจึงจะสามารถดำเนินการต่อไปให้ได้แน่นอนอนิจจริง ถ้า
 ทุนของเรามีไม่พอ โครงการที่จะสร้างขึ้นนั้นก็จะเป็นเครื่องสนับสนุนให้เราสามารถกู้หรือได้รับความ
 ช่วยเหลือจากต่างประเทศได้โดยสะดวก ปัญหาเรื่องสร้างโครงการจึงเป็นปัญหาใหญ่ที่สุด
 ปัญหาหนึ่งที่เผชิญประเทศไทยอยู่ในปัจจุบัน หน้าที่สำคัญของรัฐบาลก็คือจะจัดหาคนและ
 เครื่องมือมาไว้สร้างโครงการดังกล่าวนี้ และการระดมเงินจะดำเนินไปด้วยดีได้ก็ต้องอาศัย
 การที่จะรวบรวมบรรดาเศรษฐกิจและวิศวกรรมของชาติให้เป็นกลุ่มก้อน วางระเบียบงานให้ดี และ

อาจจะต้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในด้านเศรษฐกิจและวิชาการเฉพาะ ในการจัดทำการนี้เป็นการเริ่มต้นเดิมาก่อน เรื่องนี้สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติกำลังรับเร่งดำเนินงาน

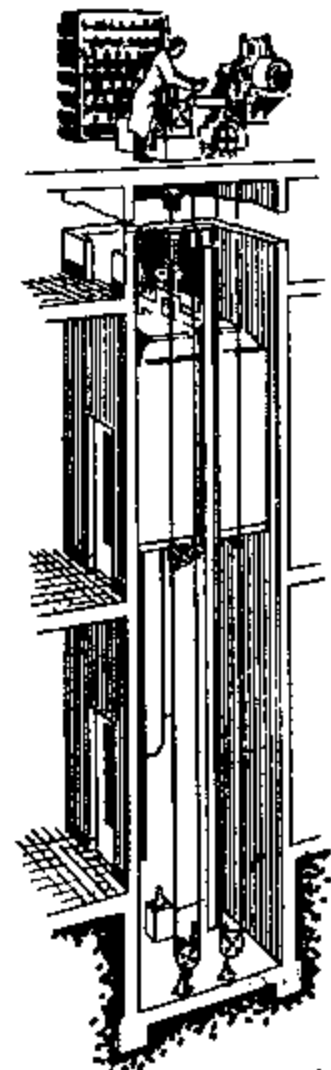
เป็นที่หวังว่า เราจะได้รับความร่วมมือจากต่างประเทศและองค์การสหประชาชาติในเรื่องนี้ ค่อยากนั้นเมื่อมีโครงการละเอียดเรียบร้อยแล้ว การดำเนินงานพัฒนาเศรษฐกิจของชาติก็ควรจะรุกหน้าไปเร็วกว่าในอดีตเป็นอันมาก.

SCHINDLER

แนบ
• สวิสเซอร์แลนด์ •

LIFTS

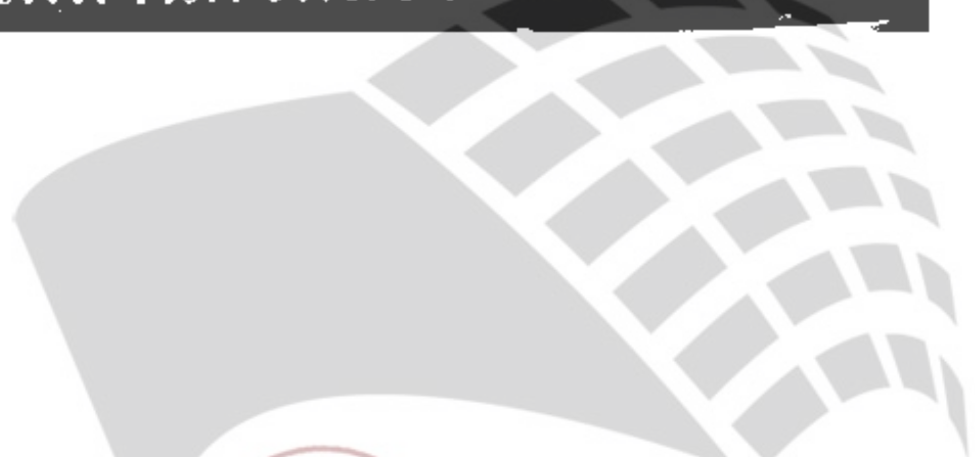
ปลอดภัย ..

.. ใช้ง่าย

ติดตั้งที่โรงพยาบาล อาคาร และภัตตาคาร
หลายแห่งแล้ว.....

สอบถามรายละเอียด โทร. ๒๒๐๐๐๐๐

กองการค้าและพัสดุ การไฟฟ้านครหลวง โทร. ๒๒๐๐๐๐๐

LIRT

สหรัฐอเมริกา

โดย ขุนประเสริฐคุณมาทรา

Δ

ตอนที่ ๓ (ต่อ)

ที่มาของบทแก้ไขที่ ๑๑

สาเหตุที่กำเนิดมีบทแก้ไขที่ ๑๑ เดิมนี้ รัฐธรรมนูญที่ ๓ มาตรา ๒ ซึ่งเป็นตัวบทที่ระบุถึงกั ๘ ชนิดอยู่ในอำนาจของศาลแห่งรัฐนั้น ได้บัญญัติไว้ชัดเจนอยู่ชนิดหนึ่งว่า ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี "ระหว่งพดเมืองของรัฐหนึ่งซึ่งพิพาทกับรัฐหนึ่ง" แปลอย่างธรรมดาว่า ราษฎรฟ้องรัฐได้ ต่อมา ถึง ค.ศ. ๑๗๘๘ ก็มีคดีเกิดขึ้นที่ศาลนี้ โดยโจทก์ซึ่ง นายคิชโฮล์ม Chisholm ฟ้องรัฐจอร์เจีย Georgia เป็นจำเลย ก็อนายคิชโฮล์มได้เป็นผู้จัดการทรัพย์สินของกงสุลกษคนหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของรัฐนั้น ซึ่งตามหลักกฎหมายทั่วไปแล้วถือกันว่า คนที่เป็นราษฎรจะฟ้องรัฐบาลหรือกระทรวงทบวงกรมของรัฐบาลไม่ได้ นอกจากรัฐบาลจะยินยอมเป็นจำเลยเฉพาะคดีเป็นราย ๆ ไป (หรือเป็นชนิด) สุดแต่จะกำหนดไว้โดยบทกฎหมาย แต่เมื่อรัฐธรรมนูญที่ ๓ มาตรา ๒ เขียนไว้ชัดเจนอย่างนี้ ศาลของรัฐ ๆ ก็ไม่มีทางจะเบี่ยงบ่ายอย่างไรนอกจากรับคำฟ้องของนายคิชโฮล์ม แล้วออกหมายเรียกให้รัฐจอร์เจียมาเป็นจำเลย

ที่นี้ก็เกิดเอะอะกันขึ้น เพราะรัฐจอร์เจียไม่ยอมเป็นจำเลย แล้วเกิดมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงรัฐธรรมนูญที่ ๓ มาตรา ๒ ที่เป็นประเด็นในคดีนี้กันอย่างรุนแรงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในคดีนี้ เจ้าหน้คัจริงเป็นคนสัญชาติอังกฤษ และในขณะที่รัฐทั้งสิบตามประกาศเอกราช
 ทำสงครามกับอังกฤษอย่างย่ำแย่อยู่หลายปีกว่าจะชนะนั้น ทุก ๆ รัฐก็ปรารถนาจะริบทรัพย์สิน
 ดินของคนอังกฤษไว้ให้หมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือคนที่ภักดีต่อประเทศอังกฤษไม่ยอมเป็นอ
 ภายหลังที่อังกฤษรบแพ้ก็อพยพออกไปจากสหรัฐกลับไปอยู่ประเทศอังกฤษ (พวกภักดีคือ
 หน้คัจริงที่ปฏิวัติคนเป็นได้ศึกหรือแนวที่ ๕ ให้แก่อังกฤษตลอดเวลาที่รบกันนั้น) แต่จะเป็น
 การหลงลืมหรืออะไรก็ไม่ทราบจึงได้บัญญัติลงไปเช่นนั้น ทั้ง ๆ ที่เมื่อมีการรณรงค์หาเสียง
 ดิขยำนั้นแก่รัฐธรรมนูญนั้น ในหนังสือของพวก Federalist ฉบับที่ ๘๓ ก็อธิบายว่า
 รัฐธรรมนูญนั้นไม่มีหลักที่ยอมให้พลเมืองใดของรัฐบาใดได้ วด ๆ เห็นจะเป็นด้วยเหตุนี้
 ไม่ได้มีใครสนใจ จนกระทั่งเกิดคดี Chisholm vs. Georgia ^{๕๕} นั้น

กรณีรัฐออร์เจียร์ไม่ยอมมาเป็นจำเลย ศาลก็ตัดสินให้แพค้ฐานขาดคดี โจทก์
 ชนะคดีไปอย่างง่าย ๆ แต่รัฐออร์เจียร์ก็เกิดเรื่องข้อกับศาลโดยประกาศใช้กฎหมายอย่างทันที
 นั้นว่า ถ้าใครจะเอาหมายศาล (ของรัฐบากลาง) มาจัดการบังคับคดีให้ใช้หนี้ในคดีนี้ จะ
 ถูกลงโทษแขวนคอ คดีนี้พอเริ่มฟ้องก็ทำให้รัฐอื่น ๆ คืบตัวขึ้นมาบ้าง เพราะเป็นหนี้คนอง
 เก่า ๆ มาตั้งแต่ระหว่างทำสงครามก็เอกรารด้วยกันแทบทุกรัฐ และการระงับสงครามครั้งนั้น
 ทำให้ฐานะการเงินดีขึ้นเลย ต่างยากจนมีหนี้สินรุงรังเพราะสงครามด้วยกันทั้งนั้น ฉะนั้นพอ
 ศาลตัดสินให้รัฐออร์เจียร์แพค้ฐานขาดคดีได้เพียงสองวัน คำประท้วงต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมายก็เลยมี
 ไปเสนอให้รัฐสภาแก้ไขรัฐธรรมนูญทันที คือบทแก้ไขที่ ๓๓ ดังต่อไปนี้ :

Article XI

January 8, 1798

The Judicial power of the United States shall not be construed to extend
 any suit in law or equity, commenced or prosecuted against one of the United States
 Citizens of another State, or by Citizens or Subjects of any Foreign State.

บทแก้ไขที่ ๑๑

ได้รับสัตยาบันครบตามบทที่ ๔ ของรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ค.ศ. ๑๗๙๘)

อำนาจศาลการแห่งรัฐมิพึงถูกแปดขยายความให้บังคับไปถึงคดีใด ๆ ที่บังคับด้วย
 หมายหรือด้วยหลักฐาน ซึ่งได้เริ่มคดีหรือมีการกล่าวหาว่ารัฐใดรัฐหนึ่งแห่งรัฐเป็น
 โดย โดยโจทก์ซึ่งเป็นพลเมืองของรัฐหนึ่ง หรือเป็นพลเมืองหรือคนในสังกัดของต่างประเทศ

ที่มาของบทแก้ไขที่ ๑๒

สาเหตุที่เกิคมบทแก้ไขที่ ๑๒ แต่เดิมมีผู้เลือกตั้งประธานาธิบดีที่บัญญัติอยู่ใน
 บทที่ ๒ มาตรา ๑ (๓) ที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีพร้อม ๆ
 กัน โดยไม่แยกให้เด็ดขาดว่าใครสมควรเป็นประธานาธิบดีหรือรองประธานาธิบดีกันแน่ จะไปรู้แน่
 จากข้อเมื่อมีการนับคะแนนเรียบร้อยแล้ว คือ ใครได้คะแนนมากกว่าเพื่อน (จากการเลือกตั้ง
 รัฐ) ก็ได้เป็นประธานาธิบดี ใครได้คะแนนรองลงมาก็ได้เป็นประธานาธิบดี ทั้งนี้ก็เกิดอุบัติเหตุ
 หนึ่งเคยเมื่อ ค.ศ. ๑๘๐๐ ซึ่งเป็นปีเลือกตั้ง มีคนสมัครหลายคน คนที่ได้คะแนนนำมากกว่าใคร ๆ
 ก็ได้รับคะแนนเพียงเท่ากัน ๒ คน (คล้ายนักวิ่งเร็วหรือนักกระโดดสูง ๒ คนที่ทำสถิติได้เท่ากัน) ดังนั้น

จำนวนผู้สมัคร	ชื่อผู้ได้คะแนน	จำนวนคะแนนจากผู้เลือกตั้ง ซึ่งถูกเลือกให้มาเลือก
๑	Thomass Jefferson โทมัส แชนเพอร์ตัน	๗๕ คะแนน
๒	Aron Burr อารอน เบอร์	๗๕ คะแนน
๓	Adams อาเดมส์	๖๕ คะแนน
๔	Pinckney ปิงกัน	๖๔ คะแนน

เมื่อคะแนนมาจ๊ะเอ้เท่ากันดังนี้ ตามบทที่ ๒ แห่งมาตรา ๓ (๓) นั้น
 เป็นอำนาจของสภาผู้แทน (สภาต่าง) เป็นผู้เลือกประธานาธิบดี ฉะนั้น ทั้งนายแจ็ซซ
 Jefferson และนายเบอร์ Burr ก็ต้องวิ่งเค้นหาเสียงจากแฟนในสภา ๑ แข่งขันกันขึ้นมาอื่
 ผู้ที่มีคนนับถือในสภา ๑ นมากที่สุด คือ นาย Hamilton (ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการคลัง)
 ไม่กินเกลี้ยงกับนาย Jefferson เลย (เพราะนาย Jefferson คัดค้านนโยบายการคลังของกั
 ไม่ยอมลดค่าจาสอก ในประเด็นเรื่องเก็บภาษีชาเข้าและคั้งธนาคารกลางแห่งสหรัฐ จนที่
 แยกกันไปเป็นคนพรรค) แม้กระนั้นแทนที่นาย Hamilton จะช่วยนาย Burr ให้ได้เป็นประ
 ธิบดี กลับไปช่วยหาเสียงให้ Jefferson ได้เป็นประธานาธิบดี (โดยอธิบายเหตุผลว่า ที่จ
 ฆบทั้ง ๒ คนเลย แต่เพื่อชาติกันจริง ๆ แล้ว ผู้มีชื่อนาย Jefferson ยังมีภาษีกว่าผู้มีช
 นาย

บังเอิญเรื่องมิได้ยุติเพียงแค่นั้น เพราะต่อมากลางความบาดหมางระหว่าง นาย
 กับนาย Hamilton ได้ทวงจนถึงขั้นสุดขีด จนกระทั่งนาย Burr ได้หาเหตุทำนาย Hamilton ไป
 กันด้วยปืนพก และผลของการควงก็คือนาย Burr ยิงนาย Hamilton ตาย เรื่องนี้จึงได้เป็นด
 ให้รัฐสภาเกรงประวัติศาสตร์จะซ้ำรอย จึงได้มีบทแก้ไขที่ ๑๒ ขึ้น ดังต่อไปนี้

Article XII

(September 25, 1804)

The Electors shall meet in their respective states, and vote by ballot
 President and Vice - President, one of whom, at least, shall not be an inhabitant of
 same state with themselves; they shall name in their ballots the person voted for
 President, and in distinct ballots the person voted for as Vice - President, and they sh
 make distinct lists of all persons voted for as President, and of all persons voted for

President, and of the number of votes for each, which lists they shall sign and certify, and transmit sealed to the seat of the government of the United States, directed to the President of the Senate; — The President of the Senate shall, in presence of the President of the Senate and House of Representatives, open all the certificates and the votes shall then be counted; — The person having the greatest number of votes for President, shall be the President, if such number be a majority of the whole number of Electors appointed; and if no person have such majority, then from the persons having the highest numbers not exceeding three on the list of those voted for as President, the House of Representatives shall choose immediately, by ballot, the President. But in choosing the President, the votes shall be taken by states, the representation from each state having one vote; a quorum for this purpose shall consist of a member or members from two thirds of the states, and a majority of all the states shall be necessary to a choice. And if the House of Representatives shall not choose a President whenever the right of choice shall devolve upon them, before the fourth day of March next following, then the Vice-President shall act as President, as in the case of the death or other constitutional disability of the President. The person having the greatest number of votes as Vice - President, shall be the Vice - President, if such number be a majority of the whole number of Electors appointed, and if no person have a majority, then from the two highest numbers on the list, the Senate shall choose the Vice - President; a quorum for the purpose shall consist of two thirds of the whole number of Senators and a majority of the whole number shall be necessary to a choice. But no person constitutionally ineligible

to the office of President shall be eligible to that of Vice - President
United States.

บทแก้ไขที่ ๑๒

(ได้รับสัตยาบันครบตามบทที่ ๔ ของรัฐธรรมนูญเมื่อ ค.ศ. ๑๘๐๕)

ให้ผู้เลือกตั้งประชุมกันในรัฐของคนแล้วแต่กรณี และไว้บัตรออกเลือ
ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี ซึ่งอย่างน้อยคนหนึ่งทั้งสองคนนั้นจะต้องไม่ใช่ผู้ที่อยู่ใน
กับคน ผู้เลือกตั้งจะต้องเขียนชื่อผู้ที่คนออกเสียงเลือกให้เป็นประธานาธิบดีลงในบัตรออก
ต้องเป็นคนละบัตรกับใบที่คนออกเสียงเลือกให้เป็นรองประธานาธิบดี แต่ให้ผู้เลือกตั้งเห
บัญญัติแสดงชื่อบุคคลทั้งหมดที่ได้รับเสียงเป็นประธานาธิบดี แยกต่างหากจากบัญญัติแสดงช
ทั้งหมดที่ได้รับเสียงเป็นรองประธานาธิบดี และแสดงจำนวนเสียงที่แต่ละคนได้รับไว้ด้วย ซึ่ง
เหล่านี้ผู้เลือกตั้งลงนามและรับรองว่าถูกต้อง แล้วผนึกซองประทับตราส่งไปยังที่ซึ่งของ
สหรัฐโดยเจ้าหน้าที่ประธานวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาเปิดซองตรวจคำรับรองเหล่านี้
วุฒิสภาและสภาผู้แทน แล้วให้มีกรรมการนับคะแนนเสียงเหล่านั้น ผู้ที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุด
ประธานาธิบดีจะได้เป็นประธานาธิบดีก็ต่อเมื่อคะแนนนั้น เป็นเสียงข้างมาก จากจำนวนผู้ที่ถูก
เลือกตั้งทั้งหมด และหากว่าไม่มีผู้ใดได้รับเสียงข้างมากดังกล่าวนั้น ก็ให้สภาผู้แทนเลือกประ
ษาศาธิบดีโดยไว้บัตรออกเสียงทันทีที่ทันใจจากบุคคลไม่เกินตามคนที่ได้คะแนนเสียงสูงสุดในบัญชี
ได้รับเสียงเป็นประธานาธิบดี แต่การที่สภาผู้แทนจะเลือกประธานาธิบดีเช่นนั้นให้ถือเกณฑ์โดย
รัฐ ๆ ไป คือ ผู้แทนจากแต่ละรัฐมีเสียงได้รัฐละหนึ่งคะแนน องค์ประชุมเพื่อการนี้ให้ปร
ด้วยสมาชิกคนหนึ่ง หรือหลายคนที่ต้องมาจากสองในสามของรัฐต่าง ๆ และให้ถือเอาเสียง
มากของรัฐทั้งหมดเป็นดังจำเป็นในการเลือกนั้น และถ้าสภาผู้แทนไม่เลือกประธานาธิบดีให้
คนในเมื่อสิทธิเลือกนั้นตกมาถึงคนให้เสร็จไปก่อนวันที่ ๕ เดือนมีนาคมที่ถัดไป ก็ให้รองประ
ษาศาธิบดีเข้าทำการเป็นประธานาธิบดีอย่างเดียวกับกรณีที่ประธานาธิบดีถึงแก่กรรมหรือขาด

ตามรัฐธรรมนูญด้วยเหตุอย่างอื่น ผู้ที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุดสำหรับรองประธานาธิบดีย่อมได้
 รองประธานาธิบดี ก็คือ เมื่อคะแนนเสียงนั้นเป็นเสียงข้างมากจากจำนวนของผู้ที่ถูกตั้งให้เป็น
 ออกตั้งทั้งหมด และถ้าไม่มีผู้ใดได้รับเสียงข้างมากดังกล่าวนี้ ก็ให้วุฒิสภาเลือกรองประธานาธิบดี
 จากบุคคลสองคนที่มีคะแนนสูงสุดในบัญชี องค์ประชุมเพื่อการนี้ให้ประกอบด้วยสองในสามแห่ง
 ของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด และให้ถือเสียงข้างมากของคะแนนทั้งหมดเป็นดังจำเป็นในการเลือก
 แต่ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งขาดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญสำหรับตำแหน่งเป็นประธานาธิบดี ได้
 ออกเข้ารับตำแหน่งเป็นรองประธานาธิบดีของสหรัฐ

องค์การน้ำตาลไทย

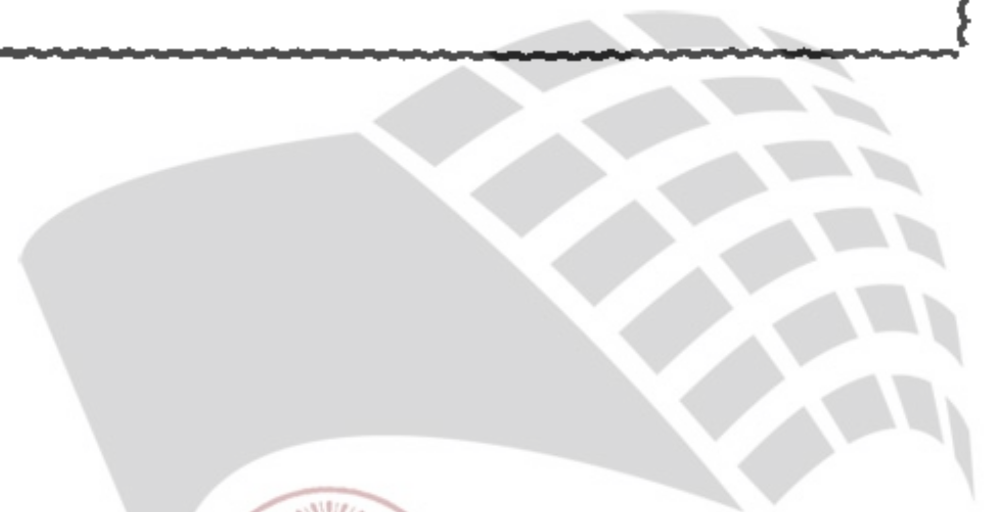
สังกัดกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ผลิตน้ำตาลทรายขาวโดยตรงจากอ้อย ความหวานสูง เม็ดสีขาว
 สะอาด ปราศจากสิ่งสกปรกเจือปน เหมาะสำหรับอุตสาหกรรม
 น้ำอัดลม และทำขนม ตลอดจนปรุงอาหาร

สำนักงานกลางตั้งอยู่ที่วังแดง ถนนหลวง พระนคร

โทรศัพท์ ๒๒๘๗๒, ๒๓๖๖๖, ๒๐๑๘๓ โทรเลขย่อ "น้ำตาล"

พันเอก อร่าม เมนะคงคา ผู้อำนวยการ

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

กระทรวงเกษตร

- สำนักงานกลาง ถนนราชดำเนินนอก จังหวัดพระนคร โทร. ๒๖๖๗๑, ๒๖๖๗๒, ๒๖๖๗๓
- โรงเลื่อยไม้ไทย ถนนทหาร บางซื่อ จังหวัดพระนคร โทร. ๔๖๔๒๒
- โรงเลื่อยเกษตร ๑ ถนนเจริญนคร บางลำภูล่าง จังหวัดธนบุรี โทร. ๖๐๓๖๔
- โรงเลื่อยเกษตร ๒ ปากคลองสวนพลู จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- โรงงานอบไม้และประดิษฐ์ประคูล้ำต่าง บางโพ จังหวัดพระนคร โทร. ๔๑

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ มีโรงเลื่อยผลิตไม้จากป่าที่องค์การ ฯ ทำ
ข้าราชการ หน่วยราชการ ประชาชน และต่างประเทศ นิยมซื้อไม้สัก ไม้
และไม้อื่น ๆ และทำการอบไม้ ไซไม้ จากโรงเลื่อยและโรงงานขององค์การ
เพราะเชื่อมั่นได้ว่า ซื้อได้ถูกต้องตามคุณภาพ ขนาดและราคา.

สหธนาคารกรุงเทพ ฯ จำกัด

สำนักงานใหญ่ ๖๒๔ สามแยก ถนนเขาวราช พระนคร
โทรศัพท์: ๒๗๖๘๑-๓ โทรเลขย่อ "UNION-BANK"

สาขา ราชวงศ์ ประคูล้ำ (ปทุมวัน) ธนบุรี (วงเวียนใหญ่) ท่าเคียน
บางรัก มหาสารคาม บางกะปิ

ทำกิจการธนาคารทุกประเภท

รับฝากเงินบัญชีกระแสรายวันธรรมดา และ พิเศษ
มีค้ำประกันได้คืน มั่นคง แข็งแรง และปลอดภัยให้เข้า
อำนวยความสะดวกแก่บริษัท ห้าง ร้าน และประชาชนทั่วไป

นายบรรเจ็ด ชลวิจารณ์ กรรมการผู้จัดการ

ละเมิดอธิปไตยอย่างร้ายแรง

△

คอมมิวนิสต์ได้แสดงบทบาทในลาวอย่างกว้างใหญ่และอุกอาจยิ่งเป็นลำดับ นับ
เรเข้าแทรกแซงช่วยเหลือฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์ ไปจนถึงส่งกำลังทหารรุกรานลาวในที่สุด ทั้งนี้
ได้ดำเนินการในลาวร้ายแรงยิ่ง จนไม่อาจคาดคะเนได้ว่า เกาต์แห่งที่ ๒ จะอุบัติซ้ำขึ้นใหม่
หรือไม่

เหตุการณ์เป็นไปในลาวได้พิสูจน์ให้เห็นชัดแจ้งแล้วว่า เท่าที่คอมมิวนิสต์กล่าวหา
กสนันประเทศนั้นว่าเข้าแทรกแซงยุ่งเกี่ยวในลาวนั้น ก็เพื่อเป็นม่านควันปกปิดการปฏิบัติของ
มิวนิสต์และหันเหความสนใจของชาวโลกไปจากสิ่งที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์กำลังปฏิบัติอยู่เท่านั้น

จากหลักฐานที่มีอยู่แล้วว่า ปรากฏว่าประเทศคอมมิวนิสต์ไม่น้อยกว่า ๓ ประเทศ
ใน ที่เข้าแทรกแซงในลาว และละเมิดอธิปไตยลาวอยู่ในขณะนี้

ขณะที่คอมมิวนิสต์ตั้งข้อกล่าวหาประเทศอื่นนั้น เครื่องบินดำเดี่ยวของคอมมิวนิสต์
เขาขุขุทะลักกันไปทิ้งให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์อย่างขนานใหญ่ ระหว่างที่ฝ่ายนั้นดำถอยขึ้นไป
เหนือของเวียงจันทน์ตามเส้นทางจากโพนสะไปวังเวียง ไม่แต่เท่านั้น กองทหารคอมมิวนิสต์ซึ่ง
ด้วยคัมภีร์และจันแดงยังเปิดการรุกเข้าไปทางตะวันออกเฉียงเหนือของลาว เพื่อยึดคุชุกุทธศาสตร์
กันนั้นไว้เป็นหัวหาดเพื่อกระจายกำลังไปสู่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ของลาวต่อไป
การกระทำดังกล่าวถึงขั้นอย่างยิ่ง

สหรัฐได้ส่งบันทึกไปยังโซเวียตกล่าวหาว่า โซเวียตและประเทศคอมมิวนิสต์ที่ร่วม
ใจ เป็นผู้รับผิดชอบในการสู้รบในลาว การที่โซเวียตส่งอาวุธไปยังลาวนั้น มีขอบข่ายกฎหมาย

เพราะมิได้รับอนุมัติจากรัฐบาลอันชอบด้วยกฎหมายของดาว บันทึกของสหรัฐอ้างด้วย
 ทำลายนครหลวงของดาวด้วยการใช้อาวุธปืนใหญ่ก็ดี และการที่ประชาชนพลเมืองได้รับค
 รั้นและต้องสูญเสียอย่างร้ายแรงก็ดี เป็นผลอันสืบเนื่องมาจากการเข้าแทรกแซงก็ดี เป็น
 เนื่องมาจากการเข้าแทรกแซงของไซเวียต สำหรับสหรัฐนั้น ตรงกันข้าม ได้ให้ความร
 แก่ดาวตามความตกลงที่มีอยู่ต่อกันมาช้านานแล้ว สหรัฐได้แถลงปฏิเสธข้อกล่าวหาของนิ
 มิวินส์ดี ว่าเป็นการผิดพลาดโดยสิ้นเชิงที่ไซเวียตกล่าวหาว่า กองทัพกบฏได้รับอาวุธแบบ
 มากมายหลายอย่าง ซึ่งดาวไม่เคยมีมาก่อน บันทึกของสหรัฐชี้แจงว่า เป็นอาวุธที่กองทัพ
 มีอยู่ก่อนแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ สหรัฐมิได้นำอาวุธและกระสุนดินดำเข้าไปในดาวอีกเลย น
 ปรดาเยเดือนพฤศจิกายนที่แล้ว

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้แถลงเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๓ เดือนที่แล้วว่า
 คำนึงถึงการสนับสนุนของประชาชนที่ให้แก่รัฐบาลของเจ้าบุญอุ้มแล้ว สหรัฐจะเริ่มส่งอาวุธ
 ภัณฑ์ไปให้ดาวอีก ส่วนการส่งสัมภาระและเครื่องเวชภัณฑ์ สหรัฐได้ดำเนินทางเครื่องบินไป
 เหลือดาวโดยทันทีทันใดแล้ว

ในขณะที่ประเทศฝ่ายตะวันตกงดส่งเสบียงและเครื่องเวชภัณฑ์ไปช่วยเหลือประ
 ดาว เพื่อเห็นแก่มนุษยธรรมอันได้รับการยกย่องสรรเสริญโดยทั่วไปนั้น เครื่องบินคิดเครื่องห
 ไซเวียตได้ส่งอาวุธยุทธภัณฑ์ไปทิ้งให้แก่ฝ่ายนิคมคอมมิวนิสต์อย่างมากมาย

ก่อนหน้านั้น คอมมิวนิสต์ได้อ้างเอาความช่วยเหลือในด้านเครื่องอุปโภคบริโภค
 เครื่องบินหน้า เพื่อส่งอาวุธยุทธภัณฑ์ให้แก่ดาว คงจำกันได้ว่า ได้มีการตกลงกันระหว่าง
 รัฐบาลของเจ้าสุวรรณหงมา ว่าด้วยการที่ไซเวียตจะส่งน้ำมันเชื้อเพลิงไปให้ดาว ปรากฏว่า
 การดำเนินไปเพียงเที่ยวเดียวรวม ๔๕ ถึง แต่ในเที่ยวต่อไปเป็นการดำเนินเป็นเฮลิคอปเตอร์ขนาด
 รวม ๕ กระบอก ด้วยเครื่องบิน ๖ เที่ยวบิน ในวันต่อมาเครื่องบินรัสเซียยังได้นำอาวุธยุทธภัณฑ์
 ส่งให้แก่ดาว ฝ่ายนิคมคอมมิวนิสต์ดาวอีก ๒๕ เที่ยวบิน

นับแต่กองทหารนิคมคอมมิวนิสต์ของร้อยเอกกของแต ถอยออกไป จาก เวียงจันทน์
 เมื่อ ๑๖ เดือนที่แล้ว เครื่องบินไซเวียตยังคงดำเนินอาวุธยุทธภัณฑ์ไปให้พวกดาวอย่างเบ็ด

หลาย ๆ เทียว เครื่องบินที่ใช้นั้นเป็นเครื่องบิน ๒ เครื่องยนต์แบบอียูโรบิน ๓๕ ติดเครื่องยนต์
โดยเห็นได้ชัดเจน

การที่เครื่องบินต่างชาติบินดิ่งดำเข้าไปในดินแดนดาวอย่างจงใจเช่นนั้น เป็นการ
ระเบิดอียิปต์ของดาวอย่างร้ายแรงยิ่งอยู่แล้ว ช้าร้ายไปกว่านั้น เครื่องบินคอมมิวนิสต์ยังส่งอาวุธ
ภัณฑ์ไปช่วยพวกกบฏในดาวด้วย อันเป็นการกระทำที่แสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลดาว
โดยด้วยกฎหมายของดาวอย่างแท้จริง

โดยที่รัฐบาลดาวไม่มีทั้งเครื่องบินขับไล่ หรือปืนต่อสู้อากาศยานแต่อย่างใดทั้งนี้ จึง
ขอทบทวนให้เครื่องบินต่างชาติระเบิดอียิปต์โดยอย่างทำลายอยู่ตลอดเวลา คอมมิวนิสต์กำลังระเบิด
อียิปต์โดยแต่ละบุรณภาพแห่งดินแดนของประเทศที่อ่อนแอ ซึ่งไม่อาจป้องกันตนเองในทางอากาศได้
โดยสมบูรณ์ เป็นการทรยศต่อคำปฏิญาณของตนเอง เป็นการข่มเหงของประเทศมหาอำนาจที่
กระทำต่อประเทศเล็ก ๆ อย่างไร้ศีลธรรม

เมื่อเครื่องบินสหรัฐซึ่งได้รับการขอร้องจากรัฐบาลดาว ให้ไปสังเกตช่วยแห่ง
การที่อาวุธขุขุภัณฑ์ของเครื่องบินจากประเทศคอมมิวนิสต์ดิ่งดำแล้ว ยังมีข่าวว่า เครื่องบิน
คอมมิวนิสต์ได้ใช้ปืนถล่มกระดมยิงเครื่องบินอเมริกันด้วย ทั้งนี้เป็นความจริงก็เท่ากับเป็นการทำลาย
และการวิเริ่มจุดชนวนสงครามอย่างร้ายแรงยิ่ง ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ว่าไม่ต้องการสงคราม

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ เดือนที่แล้ว กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้แสดง
ความวิตกอย่างสุดขีดซึ่งเกี่ยวกับการที่คอมมิวนิสต์ให้ความช่วยเหลือแก่พวกกบฏ กระทรวงการต่าง
ประเทศสหรัฐเรียกการช่วยเหลือครั้งนี้ว่า เป็นพฤติกรรมอันเลวร้ายของฝ่ายคอมมิวนิสต์

โซเวียตได้ทาบทามไปยังอังกฤษ ในฐานะที่ประเทศทั้งสองเป็นประธานการประชุม
กันด้วยกัน ขอให้เปิดประชุมผู้แทนรัฐบาลของประเทศที่เคยประชุมกันมาแล้วเมื่อปี ๒๕๑๑ และ
ให้พบผู้คณะกรรมการระหว่างประเทศควบคุมสถานการณ์ในดาว

แต่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้แสดงท่าทีอัน เย็นชาต่อข้อเสนอ ดังกล่าวแล้ว
โดยถือว่าไม่เป็นการยุติธรรมแต่อย่างใดโดยที่โซเวียตจะฉวยโอกาสเข้าไปนั่งวินิจฉัยเหตุการณ์ที่คน
เป็นฝ่ายดิ่งระเบิดเดี่ยวเอง สหรัฐยังคงกล่าวหาโซเวียตด้วยว่า ได้กระทำการอันเป็นปฏิปักษ์ต่อ
รัฐบาลดาว

คอมมิวนิสต์ยังได้ละเมิดอธิปไตยของดาวต่อไปอย่างร้ายแรงอีก
วิทยุเวียงจันทน์เมื่อวันที่ ๓๓ เดือนก่อน แจ้งว่า ทหารเวียคมินห์ไม่น้อยกว่า ๕ กองพันที่
ที่มั่นของรัฐบาลดาวทางแขวงเชียงขวางอีก โดยได้เข้าโจมตีบ้านหนองแฮด และบ้านบาน
ของรัฐบาลดาวได้ต่อสู้ต้านทานอย่างเข้มแข็งยิ่ง

พฤติการณ์ดังกล่าวนี้แสดงว่า การรุกรานดินแดนดาวได้อุบัติขึ้นแล้ว
ละเมิดอธิปไตยของดาวอย่างออกอาก้าง เป็นการท้าทายองค์การซีโต และทอดของความวิ
องค์การในคราวเดียวกันด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการกระทำที่ละเมิดกฎบัตรสหประชาชาติ
เป็นการทำลายสันติภาพและความมั่นคงของโลก

คอมมิวนิสต์พยายามคบคิดโลกว่า กองทหารที่เข้าไปปฏิบัติการในดินแดน
มีไซ์กองทหารเวียคมินห์ หากแต่เป็นกองทหารของฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์ในดาว และเป็นท
ร้อยเอกกองแดง

รัฐบาลดาวได้ประกาศว่า ถ้าหากคอมมิวนิสต์ไม่ยุติการรุกรานที่ปฏิบัติอยู่
รัฐบาลดาวก็สงวนสิทธิ์ที่จะขอความช่วยเหลือไปยังประเทศที่เป็นมิตรต่อไป

ในวันรุ่งขึ้น กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐก็ได้ประกาศเตือนจีนคอมมิวนิสต์
เวียคมินห์มิให้เข้าแทรกแซงดาว มิฉะนั้นแล้ว จะได้รับผลร้ายอันน่าวิตกอย่างยิ่ง กระทรวง
ต่างประเทศสหรัฐเตือนว่า ถึงแม้ดาวจะไม่เป็นภาคซีโต แต่ดาวก็ได้ตั้งอยู่ในเขตคุ้มครองของ
สหรัฐได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีอยู่

เมื่อเหตุการณ์ขยายความมาถึงขั้นนี้แล้ว จึงเป็นหน้าที่ขององค์การซีโตและค
มนตรีความมั่นคงต่อไปที่จะปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่มีอยู่ ถ้าหากรัฐบาลอันชอบด้วยกฎหมาย
ของดาวร้องเรียนขอความช่วยเหลือ

บทบัญญัติข้อที่ ๔ ของสนธิสัญญาซีโตระบุไว้ว่า ภาคีแต่ละประเทศรับรู้ว่ามี
รุกรานโดยใช้อาวุธต่อภาคีประเทศหนึ่งประเทศใด หรือต่อรัฐหนึ่งรัฐใด หรือต่อดินแดนซึ่ง

ของมรดกอารยธรรมในภายหลัง โดยตกลงกันเป็นเอกฉันท์ จักเป็นอันตรายข้อสันติภาพและความปลอดภัยของภาคพื้นนั้น และตกลงว่า ภาคนี้แต่ละประเทศจักปฏิบัติเพื่อเผชิญกับอันตรายอันร่วมกันอย่างสอดคล้องกับกระบวนการในรัฐธรรมนูญของประเทศเหล่านั้น มาตรการที่ดำเนินปฏิบัติตามนี้แห่งพรรคนี้จักต้องรายงานไปยังคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติโดยทันที

อนึ่ง ในพิธีสารต่อท้ายสนธิสัญญาซีโต ซึ่งผู้แทน ๘ ประเทศได้ตั้งนามระบุว่า รัฐดาว กัมพูชา และดินแดนเสรีแห่งเวียตนามอยู่ในข่ายแห่งการใช้บังคับของบทบัญญัติ ข้อ ๓ และข้อ ๔ ของสนธิสัญญาซีโต

โดยนัยดังกล่าวมาแล้วนั้น บัดนี้ดินแดนดาวซึ่งอยู่ในข่ายแห่งการใช้บังคับของสนธิสัญญาซีโต ได้ถูกรุกรานโดยกำลังอาวุธแล้ว ฉะนั้น ถ้าหากรัฐบาลดาวขอความช่วยเหลือจากองค์การซีโตแล้ว การปฏิบัติอย่างฉับพลันทันทีและอย่างหนักแน่นขององค์การซีโตเท่านั้น ที่จะเป็นที่รองพิชิตให้เห็นถึงการรักษากฎหมายและความศักดิ์สิทธิ์ อันควรแก่การเต็มใจขององค์การนี้ และจะเป็นการพิชิตประสิทธิภาพอันเกรียงไกรขององค์การร่วมมือป้องกันรายอื่น ๆ ในคราวเดียวกันด้วย

สำหรับประเทศไทยนั้นได้ถ้อยเสมอว่า มีความสำคัญเกี่ยวแก่ความปลอดภัยของพหุศตอดมา ไครรุกรานดาวย่อมมีเจตนาอันเป็นภัยต่อสันติของชาวไทยทั้งมวล และเท่ากับแสดงตนไม่เป็นมิตรกับประเทศไทยด้วย เราจะไม่นิ่งดูค้ายอยู่ได้เป็นอันขาด.

(บทความของกรมประชาสัมพันธ์ ๓ มกราคม ๒๕๐๔)

Δ

การแก้ไข

วิกฤติการณ์ในลาว

△

สถานการณ์ในลาวได้คลี่คลายไปในทางที่ทำให้ฐานะของรัฐบาลลาว มีเสถียรภาพยิ่งขึ้น ในเมื่อสภาแห่งชาติลาวได้ลงมติด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ ของเจ้าบุญอุ้มเมื่อวันที่ ๕ เดือน ๕^{๕๕} ทั้งนี้หมายความว่า รัฐบาลของเจ้าบุญอุ้ม ที่ วันที่ ๑๒ เดือนที่แล้ว มีฐานะเป็นรัฐบาลดาวอันชอบด้วยกฎหมาย และถูกต้องของ ดาว โดยไม่มีทางโต้แย้งได้

การที่สภาแห่งชาติลาวลง มติรับรองรัฐบาล ของเจ้าบุญอุ้ม ด้วยคะแนน เอกฉันท์เช่นนี้แล้ว เป็นอันจกข้อกล่าวอ้างใด ๆ ที่ว่า รัฐบาลชุดเดิมของเจ้าบุญ อุ้ม รัฐบาลอันชอบด้วยกฎหมายหมดสิ้นไป และเป็น การจกข้ออ้างของประเทศคอมมิวนิสต์ ถ้าเพียงทางเครื่องบินไปยังลาวนั้น เป็นไปตามข้อตกลงที่ได้ทำไว้กับรัฐบาลอันชอบ ของดาว ทั้งนี้เพราะรัฐบาลชุดใหม่ของดาวถือว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นการแทรก ในของดาว และให้ความช่วยเหลือแก่พวกกบฏ

เจ้าบุญอุ้ม นายกรัฐมนตรีลาว ได้แถลงนโยบายของรัฐบาลดาวว่า คำขวัญข้อหนึ่งว่า ดาวจะยึดมั่นในนโยบายที่ไม่ฝักใฝ่อยู่กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ ในกิจการของประเทศอื่น ตลอดจนจะรักษาสัมพันธไมตรีกับประเทศเพื่อนบ้าน ใฝ่ มั่นนโยบายหนักไปในทางพัฒนาทางเศรษฐกิจ และจะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังไม่เหมาะสมกับลักษณะของประเทศชาติ

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของลาวยังคงดำเนินไป เป็นความพยายามของ
รัฐบาลอีกชั้นหนึ่ง ที่จะแก้ไขวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศนั้น ด้วยตัวของตัวเอง คือทำให้
ภาระของคนถูกต้องตามกฎหมายโดยสมบูรณ์ ทั้งนี้เมื่อคอมมิวนิสต์ได้ดำเนินเอาวาระที่
ระบอบสังคมนิยมเข้าไปในลาว คล้ายกับว่าดินแดนส่วนนั้นไม่มีเจ้าของไม่มีรัฐบาลปกครอง หรือ
สมบูรณ์ภาพเห็นดินแดนใด ๆ ทั้งสิ้น

การที่รัฐบาลของเจ้าบุญอุ้มได้ยกฐานะของคนที่ล้มลุกคลุกคลานตามกฎหมาย โดยทุก
ประการนั้น อย่างน้อยที่สุด ก็จะทำให้รัฐบาลนั้นมีมติที่ชัดเจนชอบธรรมในการดำเนินการประท้วง
หรือร้องเรียนต่อองค์การระหว่างประเทศแห่งใดแห่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะทำให้ฝ่ายที่ละเมิดอธิปไตยโดยดาว
อย่างสุกสกาว ระงับการกระทำเช่นนั้นเสียถ้าหากฝ่ายนั้นจะคิดว่า ฝ่ายที่ตนช่วยเหลือยังเป็นรัฐบาลที่
ชอบด้วยกฎหมายอยู่

สหรัฐได้เผยแพร่มติการละเมิดอธิปไตยของลาวให้ทราบทั่วกัน นับแต่วันที่ ๑๕ เดือนที่
แล้ว เป็นต้นมา ทั้งเครื่องบินของไซเวียคและของเวียตนามเหนือได้บินดวลถาดินแดนลาว เพื่อนำ
สัมภาระและทหารเข้าไปในดินแดนนั้นรวม ๑๕๐ เที่ยวบิน และถ่านบินตั้งแต่วันที่ ๓ เดือนเดียวกันนั้น
แล้ว ก็มีจำนวน ถึง ๒๑๗ เที่ยวบิน

ตามข่าวของสหรัฐอ้างว่า อังกฤษเองก็ได้รับรายงานกระแสร่ำว่าของตนเองว่า เครื่อง
บินคอมมิวนิสต์ได้ดำเนินเอาวาระและผู้คนเข้าไปในลาวเป็นจำนวนมาก

ทั้ง ๆ ที่ได้มีการละเมิดอธิปไตยอย่างร้ายแรงเกิดขึ้นแล้ว และมีหลักฐานการละเมิด
อธิปไตยอยู่อย่างพร้อมมูลเช่นนั้น แต่ก็ไม่มีการปฏิบัติต่อบิตหรือระดมวางอย่างใดอย่างหนึ่ง นั่นก็
เป็นเพราะกลุ่มประเทศที่เป็นภาคีสัญญาที่คำประกันอธิปไตยของลาวยังมีความเห็นไม่สอดคล้องต้อง
กันโดยเอกฉันท์ ทั้งนี้ไม่หมายความว่า จะเกิดความเห็นขัดแย้งกัน ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันนั้น
อาจอยู่ที่วิธีปฏิบัติ แต่จุดหมายปลายทางนั้นคงไม่มีอะไรที่แตกต่างกัน

ไม่มีครั้งใดอีกแล้ว ที่กลุ่มมหาอำนาจตะวันตก คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และ
ฝรั่งเศส ในฐานะภาคีผู้ยิ่งใหญ่ขององค์การซีโต้ จะต้องกำหนดนโยบายร่วมกันเป็นเอกฉันท์ด้วย

ความเข้มแข็งและเฉียบขาด ในเมื่อเผชิญกับวิกฤติการณ์อันร้ายแรงเช่นที่อุบัติขึ้นในดาว
 อย่างน้อยที่สุด ก็จะเป็นบทเรียนเตือนมิให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ดำเนินการกำเริบเติบโตในลักษณะ
 นี้อีก จริงอยู่คอมมิวนิสต์ไม่เพียงแต่จะหวั่นกำลังป้องกันของดาวเท่านั้น แต่ยังมีดวงทศของกฎ
 อ่อนแอในความกดดันเกิดยวดยานอันชั่วของกลุ่มตะวันตกอีกด้วย สันนิษฐานว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์ไม่พบ
 ข้อใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นในซีโต และเผชิญกับความตกตงใจอันเคียดเคี้ยวของมหาอำนาจตะวันตก
 ที่จะยื่นหัตถ์ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในบทบัญญัติข้อ ๔ แห่งสนธิสัญญาซีโตแล้ว เมื่อนั้นคอม
 มิวนิสต์จะไม่กล้าพอที่จะเสี่ยงต่อความปราชัยที่ตนจะพึงได้รับเลย ถ้ากลุ่มมหาอำนาจตะวันตก ทั่วโลก
 กำลังอันเผชิญกับอันตรายอย่างหนึ่งอันเดียวกัน ดังเช่นที่ได้เคยปฏิบัติตามในระยะแรกขอ
 สงครามเกาหลีแล้ว สถานการณ์ในดาวอาจคลี่คลายไปในทางที่ผิดแปลกกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

เราคงจะไม่ลืมว่า การขาดความสามัคคีในความคิดเห็นก็คือ การตั้งเจตจำนงไม่ถ
 คัดฉันทใจอย่างเด็ดขาด ในขณะที่เผชิญกับความคับขันก็คือ ได้สร้างความปลอดภัยให้แก่ฝ่ายมหา
 อำนาจตะวันตก และได้ก่อให้เกิดผลอันเป็นบทเรียนที่ชัดเจนแก่ฝ่ายพันธมิตรมากมายหลายครั้งหลาย
 หนแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ในคานูยุโรป คานัน คานญวน หรือคานคองดูลูเซซ ก็ตาม

เมื่อครั้งกลุ่มพันธมิตรเปิดแนวรบคานู ตะวันตกในสมัย สงคราม โดกครั้งที่ ๒ ได้เกิด
 ความคิดเห็นขัดแย้งกันในข้อที่ว่า ควรจะเปิดแนวรบทางคานูฝรั่งเศส หรือทางแหลมบอลข่าน แต่
 เมื่อสงครามคานูยุโรปสิ้นสุดลงแล้วนั้นแหละ กลุ่มมหาอำนาจตะวันตกจึงตระหนักว่า ถ้าหากเปิด
 แนวรบทางแหลมบอลข่านแล้ว ประเทศในยุโรปตะวันออกคงจะไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของคอมมิวนิสต์
 ทั้งประเทศเยอรมันและกรุงเบอร์ลิน คงไม่ถูกแบ่งแยกเป็น ๒ ส่วน ดังเช่นที่เป็นอยู่ในขณะนี้

เมื่อครั้งจีนคอมมิวนิสต์รุกราคาลังจีนก็มิบังคับบนแผ่นดินใหญ่ ถ้ากลุ่ม
 ตะวันตกพร้อมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสกัดกั้นการขยายตัวของอิทธิพลคอมมิวนิสต์ อย่างเด็ดขาด โดย
 ร่วมกันคัดค้านไฟแต่หัวลมแล้ว เหตุการณ์อันเป็นผลที่เกิดจากการร่วมรุกรุกคามของจีนคอมมิวนิสต์

กรรมการที่เดินทางไปแล้วมาปฏิบัติงานอีก การแสดงท่าทีประหม่อมในลักษณะเช่นนี้ ฝ่ายรุกรานได้ใจ แล้วหาทางก่อกวนก้าวร้าวต่อไปอีกในวันข้างหน้า ในเมื่อมองเห็นว่าเกิดจากความไม่กลมเกลียวกัน และการอ่อนแอของฝ่ายตรงข้าม

ทั้ง ๆ ที่ได้บทเรียนมาแล้วเป็นอย่างดีว่า การทำงานของคณะกรรมการประเทศที่เรียกกันว่า คณะกรรมการควบคุมภาวะสงบศึกนั้น ได้รับความล้มเหลวตลอดจะเป็นเท่าใด ในเวียดนาม และในลาวเอง แต่ก็ยังมีบางประเทศ ยืนยันที่จะให้ปฏิบัติเพื่อสนองตามความต้องการของฝ่ายคอมมิวนิสต์ การที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้เสนอให้กรรมการชุดนั้นขึ้นมาอีก ก็คือเมื่อฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้คิดคำนวณไว้อย่างเรียบร้อยแล้วปฏิบัติเช่นนั้นมันจะทำให้ฝ่ายตนได้เปรียบโดยทุกประตู เราคงไม่ลืมว่า ทั้งไซเวียต จีน เวียดนามก็ได้เสนอคณะกรรมการดังกล่าวแล้ว กลับไปปฏิบัติงานในลาวอีก หลังจากที่ถูกการนั้นได้ยกเลิกไปโดยปริยาย ตามความประสงค์ของรัฐบาลลาวในปี ๒๕๐๓

รัฐบาลของเจ้าบุญอุ้มถือว่า คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายและผู้แทนฝ่ายคอมมิวนิสต์ และผู้แทนที่เป็นกลางนั้น ไม่สามารถที่จะดำเนินงานให้ลุล่วงไปได้ เพราะผู้แทนฝ่ายตะวันตกกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ตกลงกันไม่ได้เลย และผู้แทนแต่ละฝ่ายก็พยายามจะให้ผู้แทนประเทศที่เป็นกลางเห็นสอดคล้องกับฝ่ายตน

สำหรับสหรัฐนั้น ในขั้นแรกได้แสดงความรู้สึกอันเย็นชาต่อข้อเสนอนี้ในกรรมการระหว่างประเทศดังกล่าวแล้ว เพราะเคยได้รับบทเรียนมาแล้วว่า คณะกรรมการนั้นปฏิบัติการไม่ได้ตามความมุ่งหมาย

เรายังคงจำได้คือว่า อังกฤษเคยแสดงท่าทีอันเฉยเมยต่อการเสนอให้รื้อฟื้นคณะกรรมการระหว่างประเทศดังกล่าวมาแล้ว เมื่อนายกรัฐมนตรีจีนแดงเคยเสนอไปยังอังกฤษเมื่อปี ให้คณะกรรมการ ๓ ประเทศปฏิบัติงานต่อไปอีก อังกฤษก็เคยให้คำตอบไปว่า เมื่อลาวผู้เป็นของประเทศไม่พึงปรารถนาคณะกรรมการนั้น ก็ไม่มีทางเด็กรออย่างใดอื่นได้

ในขณะที่รัฐบาลเจ้าบุญอุ้มกำลังถูกรบเร้าให้ยินยอมรับคณะกรรมการระหว่างประเทศ
 ไปด้วยไปปฏิบัติภารกิจ แต่รัฐบาลเจ้าบุญอุ้มก็แสดงความเห็นไว้ด้วยว่า ถ้าจำเป็นที่จะให้มี
 ภารระหว่างประเทศปฏิบัติภารกิจอยู่ในลาวอย่างจริงจังแล้ว ก็ควรจะเป็นคณะกรรมการที่ประ-
 มุขด้วยผู้แทนของประเทศที่เป็นกลางทั้งหมด

การจะยอมหรือไม่ยอมรับคณะกรรมการชุดนั้น เป็นเรื่องของรัฐบาลลาวเองแต่
 ใครต้องใจไม่ได้ว่า การยินยอมรับปฏิบัติตามนั้น จะมีเป็นการอ่อนข้อให้แก่ฝ่ายที่รุกรานละหรือ
 เป็นการตมของคอบความปรารถนาของฝ่ายนั้น เป็นการยากที่จะเข้าใจได้ว่า เหตุไฉนจึงได้
 ในเอาหน่วยงานที่ปฏิบัติงานไม่ได้ผลมาเคี้ยวเจริญให้ดำเนินการต่อไปอีก เราจะไม่ถ่วงใน
 ใจว่า วิจารณ์เช่นนี้ก็นำมาปฏิบัติอีก จะอำนวยความสะดวกในระยะยาวให้แก่ฝ่ายใด เหตุการณ์ในวัน
 หน้าคงจะปรากฏแก่สายตาโลกเอง และเมื่อถึงเวลานั้นทุกสิ่งทุกอย่างอาจจะตายเกินไป และ
 ไร้อะไรไม่ได้.

△

(บทความของกรมประชาสัมพันธ์ ๓๐ มกราคม ๒๕๐๔)

การป้องกัน

อธิปไตยของลาว

△

ราชอาณาจักรลาวเพียงจะมีเครื่องบินไว้ป้องกันตนเองเพียง ๔ เครื่อง หลัง
เครื่องบินต่างชาติละเมิดอธิปไตยโดยมาไม่น้อยกว่า ๒๕๐ เที่ยวบิน ตั้งแต่วันที่ ๕ เดือนที่แล้ว

ราชอาณาจักรลาวโดยคทมิให้เครื่องบินต่างชาติบินลวงดำดินแดน นำอาวุธไป
กบฏนิยมคอมมิวนิสต์มาเป็นเวลานาน โดยไม่มีเครื่องบินอะไรที่จะต่อต้านรัศวง ได้
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความรู้สึกที่ขมขื่นอยู่ตลอดเวลา นอกจากเครื่องบินต่างชาติจะเข้าไปมี
ดำอย่างเขี้ยหยัน และทำลายโดยปราศจากอุปสรรครัศวงแล้ว ยังนำอาวุธยุทโธปกรณ์
ทหารไปเพิ่มกำลังให้แก่ฝ่ายกบฏที่มุ่งโค่นรัฐบาลอันชอบด้วยกฎหมายของราชอาณาจักรลาว

เมื่อวันที่ ๘ เดือนนี้ สหรัฐอเมริกาได้มอบเครื่องบินฝึก แบบ ที. ๖ และ
บินเสถียรแบบ เอส ๓๕ ให้แก่รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาว ทั้งนี้เป็นไปตามข้อตกลง
ระหว่างสหรัฐกับลาว ว่าด้วยการช่วยเหลือในการป้องกันตนเอง ซึ่งทั้งสองคคต้องคองกับ
คคลงเงินจวทุกประการ

เครื่องบินแบบ ที. ๖ เป็นเครื่องบินฝึกที่อาจใช้ตรวจการณ์ได้ คำว่า ที. ย่อ
จากคำว่า "เทรนเนอร์" ซึ่งแปลว่าผู้ฝึก เครื่องบินแบบนี้มี ๒ ที่นั่งติดกันกดที่ปีก ๒ กรอ
อาจใช้บินตรวจการณ์และทำหน้าที่สอดสาร์ได้ด้วย สหรัฐได้สร้างเครื่องบินแบบนี้เมื่อคคคค

ครั้งที่ ๒ คือ เมื่อ ๒๐ ปีที่แล้ว ฉะนั้น จึงเป็นเครื่องบินที่ดำดิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเครื่องบินชนิดอื่น ๆ ในยุคปัจจุบัน โดยมีความเร็วเพียง ๒๐๐ ไมล์ต่อชั่วโมงเท่านั้น

โฆษกของโครงการช่วยเหลือทางทหารของสหรัฐในอาณัติแถลงว่า สหรัฐได้ผลิตไว้ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๐๓ ที่จะต้องเครื่องบินแบบ ที่. ๖ ให้ดาว เป็นส่วนหนึ่งแห่งโครงการทางอาวุธยุทธภัณฑ์ให้แก่กองทัพดาวเพื่อให้ใช้บังคับดินแดนของดาว แต่การจัดตั้งให้เงินค่าเงินดังกล่าวกำหนดไว้ ๖ เดือน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงวิกฤตการณ์ปัจจุบันในดาว ภายในกลางปีนั้นได้รับเครื่องบิน ที่. ๖ จากสหรัฐรวม ๓๐ เครื่อง

สำหรับนักบินผู้ขับเครื่องบินเหล่านี้ เป็นนักบินดาวที่ได้รับการฝึกหัดโดยทหารอากาศฝรั่งเศสจากฝรั่งเศสและมอโรคโค เมื่อวันที่ ๓๕ เดือนนี้รัฐบาลดาวได้นำนักบินดาวที่ขับเครื่องบินแบบ ที่. ๖ มาแสดงตัวและให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่า เครื่องบินแบบ ที่. ๖ ใช้ในดาว หากได้ให้นักบินต่างประเทศซึ่งออกค่าอาหารของวิทยุคอมมิวนิสต์แต่อย่างใดไม่

สหรัฐยังมีโครงการที่จะส่งเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ให้แก่ดาวอีกจำนวนหนึ่ง เป็นแบบเฮล ๑๔ เครื่องบินเฮลิคอปเตอร์รุ่นแรกได้ส่งมอบให้แก่ดาวแล้ว เพื่อใช้ในการดำเตียงยุทธศาสตร์ และดำเตียงทหารที่บาดเจ็บกลับไปอยู่ที่พยาบาลในแนวหลัง

เมื่อได้รับเครื่องบินตรวจการณ์ติดอาวุธจากสหรัฐแล้ว รัฐบาลของราชอาณาจักรดาวก็ขอยุ่ใจรวมทั้งพอจะมองเห็นตัว ถึงอาวุธนั้นจะดำดิ่ง จะมีเพียงจำนวนน้อย และจะนำมาอย่างดำรั้าเพียงใดก็ตามที่

หลังจากที่ได้รับเครื่องบินจากสหรัฐได้เพียงวันเดียว รัฐบาลดาวก็ได้ตั้งบันทึกประท้วงไปยังโซเวียต ขอให้โซเวียตหยุดยั้งการดำเตียงอาวุธยุทธภัณฑ์ไปส่งให้พวกนิยมคอมมิวนิสต์ในดาวเสีย เพราะเป็นการละเมิดเขตท้องฟ้าของดาว และเป็นการส่งอาวุธยุทธศาสตร์ไปช่วยพวกกบฏที่มุ่งโค่นรัฐบาลดาว ถ้าโซเวียตยังคงปฏิบัติเช่นนั้นต่อไปแล้ว รัฐบาลดาวก็จะจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเหมาะสมต่อไป

เครื่องบินแบบ ที. ๖ ของรัฐบาลลาว ซึ่งรับใช้โดยนักบินลาวได้ออก
 การณ์เป็นครั้งแรก เมื่อปลายวันที่ ๓๑ เดือนกันยายน และหลังจากนั้น ก็ได้ออก
 การณ์เป็นประจำตามอาณาบริเวณที่เครื่องบินดำเตียงและแบบฮิลตันของไซเวียค
 ปรากฏให้เห็น เช่นเหนือเมืองวังเวียง และเหนือทุ่งไหหิน เป็นต้น เมื่อไม่พบเครื่อง
 ฝ้ายตรงข้าม เครื่องบินแบบ ที. ๖ ดังกล่าวแล้ว ก็ได้ยิงกราดด้วยปืนกลตลงสู่ที่มั่นของฝ
 คอมมิวนิสต์ที่บริเวณทุ่งไหหิน

การที่ฝ่ายรัฐบาลลาวมีเครื่องบินติดอาวุธออกปฏิบัติการเช่นนี้ ก็คงจะได้ผลใ
 จิตวิทยาเหนือฝ่ายรวบรวมการปะทะดาวอยู่บ้าง

การใช้เครื่องบินติดอาวุธออกตรวจการณ์นั้น เป็นความจำเป็น สำหรับในใ
 เช่นนี้ และได้ผลอยู่เหมือนกัน อย่างน้อยที่สุดฝ้ายที่มีอำนาจเหนือกว่าก็ไม่กล้าพอที่จะดงเค
 บินดำเตียงไปปฏิบัติการได้โดยสบายใจเหมือนแต่ก่อน

มีบางประเทศในกลุ่มตะวันตกได้แสดงความวิตกกังวลอย่างยิ่ง ในการที่สห
 ใต้ดงเครื่องบินติดอาวุธไปให้รัฐบาลลาว และเครื่องบินนี้ได้รับคมยิงที่มั่นของฝ้ายคอมมิวนิสต์

ประเทศในกลุ่มตะวันตกดังกล่าวแล้ว แสดงความเห็นว่าการดงเครื่องบิน
 อาวุธให้ลาว จะกระตุ้นให้ฝ้ายคอมมิวนิสต์ดำเนินการตอบโต้ต่อไปอีก โดยจะเป็นการยั
 คอมมิวนิสต์ดงเครื่องบินไปให้ฝ้ายนิยมคอมมิวนิสต์บ้าง เมื่อเป็นเช่นนั้นต่างฝ้ายต่างจะดงเครื่
 มีประสิทธิภาพสูงขึ้นไปให้ฝ้ายที่ตนสนับสนุน จนกว่าฝ้ายใดฝ้ายหนึ่งจะมีอำนาจเหนือกว่าฝ
 ตรงข้าม ในที่สุดก็อาจจะลุกลามให้เกิดสงครามระหว่างกลุ่มตะวันตกกับกลุ่มคอมมิวนิสต์
 ในที่สุด

เป็นการยากที่จะเข้าใจธรรมชาติของประเทศฝ้ายตะวันตกดังกล่าวได้ การ
 ประเทศนั้นไม่ปรารถนาจะให้ลาวมีเครื่องบิน ก็เท่ากับไม่พึงปรารถนาจะให้ลาวมีอาวุธอย่างอื่น
 จะมีผลไม่ต่างอะไรกับสนับสนุนให้ระเหิมอหิปไตยของลาว และสนับสนุนให้มีการดงอาวุธให้ฝ

LI RT

นิยามคอมมิวนิสต์ต่อไป โดยให้หม้อมัดเท้าอีกฝ่ายหนึ่งไม่ให้มีทางสกัดกั้นหรือบดบังกันแต่
ใด แน่ใจว่าประเทศในกลุ่มตะวันตกดังกล่าวนี้คงจะไม่ต้องการที่จะเห็นคอมมิวนิสต์ยึด
กุมในดาว และบดขยี้รัฐบาลรองฝ่ายปฏิบััติย์คอมมิวนิสต์ให้แหลกถาญไป เมื่อเป็นเช่นนั้น
ควรจะให้รัฐบาลดาวมีโอกาสบดบังกันด้วยบ้างตามสมควร

ไม่มีทางอื่นใดที่จะทำให้เครื่องบิน ดำเตียงรอง ฝ่ายตรง ข้ามหยุดยั้ง การดำเตียงอวก
าศภัณฑ์ไปให้ฝ่ายนิยามคอมมิวนิสต์ เว้นไว้แต่จะใช้เครื่องบินสกัดกั้นเท่านั้น

การออกบินปฏิบัติการของเครื่องบินแบบ ที. ๖ ของ รัฐบาล ดาว ดัง กล่าว แล้ว
ถ้าใครชอบเรดอยู่เฉพาะการบดบังกันตัวเองโดยเฉพาะ และมีใ้ดระเมิดดินแดนของประเทศใดอื่น ใน
อาณาที่ เป็นรัฐเอกราชและมีอำนาจอธิปไตยเหนือ ดินแดนของตนอย่างเต็มที่ รัฐบาลดาวย่อมมี สิทธิที่
ปฏิบัติการเช่นนั้น

ถ้าหากฝ่ายตรงข้ามตั้งเครื่องบินติดอาวุธเข้าไปปฏิบัติการในดาวบ้าง ก็จะมีผลเท่า
กับรุกรานดาวทางอากาศโดยตรง จะอ้างว่าเป็นเครื่องบินของฝ่ายขบวนการประเทศดาวหาได้ไม่
เพราะรัฐบาลอื่นชอบด้วยกฎหมายแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น ที่จะเป็นเจ้าของกำลังทางอากาศของ
ประเทศนั้น ถ้าหากฝ่ายกบฏอ้างว่ามีเครื่องบินอยู่ในครอบครองแล้ว เครื่องบินนั้นจะต้องเป็น
ของคอมมิวนิสต์นอกประเทศที่ตั้งเข้าไปช่วยเหลืออย่างไม่เป็นปัญหา และฝ่ายคอมมิวนิสต์จะต้อง
รับผิดชอบในพฤติการณ์เช่นนั้นโดยตรง

ถ้ารัฐบาลลาวไม่แดงหาอาวุธไปบดบังกันตัวแล้ว เครื่องบินของคอมมิวนิสต์ก็จะนำ
อาวุธยุทธภัณฑ์ไปตั้งให้ฝ่ายกบฏมากขึ้นหลายเท่าตัวคุณ การสู้รบในดาวก็จะยืดเยื้อเรื้อรังต่อไป
ยาวนาน

การที่ยินยอมให้ฝ่ายกบฏนิยามคอมมิวนิสต์ได้ รับความ สนับสนุน อย่าง เต็ม ที่จาก
กลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ โดยไม่กระทำการขัดขวางการระเมิดต่อบทกฎหมายและชนบประเพณี

ระหว่างประเทศนั้น ย่อมหมายถึงความอ่อนแอของฝ่ายประชาธิปไตย และถ้าหากยัง
กับแสดงความจริงที่ชัดแจ้งว่า การที่เรามีเครื่องบินป้องกันตัวเอง จะช่วยให้ฝ่ายคอมมิ
เครื่องบินไปปฏิบัติการบ้างนั้น ความรู้ที่ถนัดก็คิดเช่นนี้ ย่อมหมายถึงความรู้ดี “ ถัดแต่
แท้จริง อีกทั้งยังเป็นการชักชวนให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์เห็นด้วย และความหวังดีที่กระทำ
ทำให้ฝ่ายตะวันตกต้องเพ่งเล็งตามมาหลายแห่งแล้ว

ในฐานะที่เป็นประเทศเอกราช มีอำนาจอธิปไตยโดยสมบูรณ์ ตามข้อ
ที่รับประกันตนเองได้โดยทุกวิถีทาง เฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเผชิญต่อการรุกรานของผู้มีอำนาจ
ใหญ่กว่า

(บทความของกรมประชาสัมพันธ์ ๓๗ มกราคม ๒๕๐๔)

△

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

△

บันทึกการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๘๖

วันพฤหัสบดีที่ ๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๔

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๘.๕๕ นาฬิกา

พลเอก สุทธิ สุทธิสารบรรณกร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญกล่าวเปิดประชุม และ
ขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทุนไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๕๐๔ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้
ขอ)

นายสุนทร หงส์ตถการมภ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้แถลงถึงความประสงค์
การเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีความสำคัญว่า โดยที่ระเบียบวิธีการงบประมาณที่ใช้
กรมไปรษณีย์โทรเลขมาแต่เดิม ไม่เหมาะสมแก่กิจการไปรษณีย์โทรเลขอันเป็นบริการสาธารณะ
สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของประเทศ สมควรปรับปรุงวิธีการใหม่ โดยตั้งทุนไปรษณีย์ขึ้น ทั้งนี้ โดย
ให้กระทบกระเทือนสิทธิและหน้าที่ของข้าราชการกรมไปรษณีย์โทรเลข จึงจำเป็นต้องตราพระราช-
บัญญัติขึ้น

ได้มีสมาชิกซักถามข้อข้องใจในรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติบางประการ ซึ่งพลโทพงษ์
มณฑลรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ได้ชี้แจงตอบจนเป็นที่พอใจ ในที่สุด ที่ประชุมได้

ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และตั้งให้คณะกรรมการการปกครอง
ตั้งมีรายชื่อต่อไปนี้

๓. นายทวิ แวงขำ
๔. นายเด็ก จุณณานนท์
๕. พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์
๖. พระยาสมุทรพิพิธ
๗. พลตรี ประยูร หนูนุกักดี
๘. นายพดคำรจเอก ประเสริฐ รุจิรวงศ์
๙. หลวงอรชรโกวิทวิฑูรย์
๑๐. หลวงอรชรปรีชาชนูปการ
๑๑. นายเดกต บุญยษ์ฐิติ
๑๒. นายสมภพ ไทตระกิตย์
๑๓. หลวงประกอบนิติสาร

กำหนดการแปรญัตติภายใน ๓ วัน

ครั้นแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรฯ ได้นำร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไปที่ประชุมพิจารณาที่สภาผู้แทนราษฎร
เมื่อวันที่ ๒๕๐๔ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก สฤษดิ์ จารุเศรณี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้แถลงถึงความประสงค์
ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า เพื่อจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยกรรม
สิทธิ์ที่ดินของรัฐ เพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พันธุ์ไม้และของป่า
สัตว์ป่าและนกที่หายาก ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลง
เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่รัฐและประชาชนต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และตั้งให้คณะกรรมการ
วิสามัญ มีจำนวน ๘ คนพิจารณา ตั้งมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. นายวิเชียร กุญชร ณ อยุธยา
๒. นายสุชาติ พานิชย์พัฒน์

๓. นายบุญตั้ง เดชกุด
๔. พลเอก สุรจิต จารุเศรณี
๕. พลเอก หดวงส์ถิตยุทธการ
๖. หดวงประกอบนิติสาร
๗. นายพ่วง สุวรรณรัฐ
๘. พลอากาศเอก บุญชู จันทร์เบกษา
๙. หดวงขรรคปรีชาอนุปการ

นตการแปรญัตติภายใน ๕ วัน

ต่อจากนั้น ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
กรรมสิทธิ์ที่ดินของกรมโยธาเทศบาล ซึ่งได้มาตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหา-
กรสิทธิ์เพื่อสร้างและขยายทางหลวงจังหวัด ในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองคัน และตำบล
ไชนง อำเภอพระไชนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๘๗ ให้แก่เจ้าของเดิม พ.ศ. ๒๕๐๔ (คณะ
มนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้แถลงถึงความ
ประสงค์ในการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ มีใจความสำคัญว่า เนื่องจากการสร้างทางหลวง
จังหวัดสายคลองเตย - พระไชนง ตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหากรสิทธิ์ เพื่อสร้างและขยาย
ทางหลวงจังหวัดในท้องที่ตำบลคลองเตย ตำบลคลองคัน และตำบลพระไชนง อำเภอพระไชนง
จังหวัดพระนคร พ.ศ. ๒๔๘๗ ตอนปลายทางหลวงจังหวัดสายนี้ที่บรรจบทางหลวงแผ่นดินสาย
สมอพิมายจะต้องผ่านที่ดินของ พ.ต.ต. เจริญชัย ชาญศิริ ซึ่งมีอาคารและสิ่งปลูกสร้างขวางแนวถนน
คือโรงงานทอผ้าของบริษัทไทยภักตราภรณ์ จำกัด หากจะตัดถนนตามที่เวนคืนไว้เฉพาะตอนที่ผ่าน
โรงงานทอผ้าบริษัทไทยภักตราภรณ์ จำกัดนี้ จะต้องใช้ค่าเวนคืนประมาณ ๘ แสนกว่าบาท และเห็น
บริเวณใกล้เคียงโรงงานทอผ้ามีที่ดินของนายถนัด คอมันตร์ อยู่แปลงหนึ่ง ตามโฉนดเลขที่
๑๕ เลขที่ดินที่ ๕๖ ซึ่งเป็นที่ดินว่างเปล่าไม่มีอาคารปลูกสร้างและบางส่วนของที่ดินอยู่ก่อนแล้ว
ราคาค่าเวนคืนก็จะลดต่ำลงมาก จึงได้ไปติดต่อขอทำถนนผ่านออกไปบรรจบทางหลวงแผ่นดิน

ฝ่ายผู้ชุมนุมวิทย์ นายกนต์ คอมันตร์ ไม่จัดข้ออนุญาตให้ทำได้ กรมโยธาเทศบาลจึงได้เปลี่ยน
ถนนที่ตัดออกไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินสายผู้ชุมนุมวิทย์ และได้เปิดให้รถยนต์ผ่านไปมาหลายปี
ส่วนในแนวทางเดิมซึ่งได้เวนคืนไว้แล้วนั้นทางกรมโยธาเทศบาลไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด จึง
จะได้ออกกฎหมายโอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ในแนวทางที่ไม่ได้ใช้ตัดเป็นทางหลวงจังหวัดให้
เจ้าของเดิมหรือทายาทเสีย

ที่ประชุมลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมการ
การปกครองพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๓ วัน

เลิกประชุมเวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา

ประเสริฐ บัณฑิต
(นายประเสริฐ บัณฑิต)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ทำหน้าที่เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๘๗

วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๔
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๘.๔๕ นาฬิกา

พลเอก สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่งประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญกล่าวเปิดประชุม และ
เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งคณะกรรมการการปกครองพิจารณาเสร็จแล้ว
ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่ ๒ จนจบร่าง และในวาระที่ ๓
ลงมติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้.

เลิกประชุมเวลา ๘.๕๐ นาฬิกา

ประเสริฐ บัณฑิตกุล
(นายประเสริฐ บัณฑิตกุล)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ทำหน้าที่เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ

บันทึกการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๘๘

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๔
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๘.๕๐ นาฬิกา

พลเอก สุทธิ สุทธิสารบรรณกร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญกล่าวเปิดประชุม และ
เสนอให้ที่ประชุมรับทราบรายงานการประชุม ครั้งที่ ๘๕
ที่ประชุมได้รับทราบรายงานการประชุมครั้งนี้

ครบถ้วน ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ทุนไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งคณะกรรมการการปกครองพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่ ๒ จนครบถ้วน และในวาระที่ ๓
ลงมติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

ต่อจากนั้น ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
กองอาสารักษาดินแดน (ฉบับที่...) พ.ศ. ๒๕๐๔ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก ประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้แถลงถึงความ
ประสงค์ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติกอง
อาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๘๒ มาตรา ๖ บัญญัติให้คณะกรรมการกลางกองอาสารักษาดินแดน
มีอำนาจหน้าที่จัดและดำเนินงานกองอาสารักษาดินแดนตามนโยบายและวิชาการ ทางเทคนิคของสภา
ป้องกันราชอาณาจักร แต่บัดนี้ สภากองกันราชอาณาจักรต้องถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติ
สภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ แล้ว สมควรแก้ไขพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน
พ.ศ. ๒๔๘๒ ให้สอดคล้องกันด้วย นอกจากนี้สมควรให้กองอาสารักษาดินแดนขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบ

กรอบของกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงกลาโหมร่วมกัน และเพิ่มอำนาจและหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการกลางของสภาข้าราชการในการกำหนดเขตอำนาจของสภาข้าราชการ และกำหนดหน้าที่ของสภาข้าราชการเพิ่มขึ้น

ที่ประชุมลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และตั้งให้คณะกรรมการพิจารณา ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. พลเรือเอก หลวงชำนาญอรุณยุทธ
๒. พลอากาศเอก บุญชู จันทร์เบกษา
๓. พลเอก หลวงสวัสดิ์คฤชยุทธ
๔. พลตรี กฤษณ์ ดีระวา
๕. พลตรี จำเริญ จารุเดภัย
๖. พลเอก ตรีวงษ์ สุทธานินทร
๗. พลตรี อัมพร จินตกานนท์
๘. พลอากาศโท สวัสดิ์ พรธานี
๙. พลเรือโท จรูญ เฉลิมเตียรณ
๑๐. พลเรือเอก ต้นอง ชนศักดิ์
๑๑. พลตรี ชูเนนาทิพ

กำหนดการแปรญัตติภายใน ๓ วัน

เลิกประชุมเวลา ๘.๕๐ นาฬิกา

ประเสริฐ บัณฑิตสุข
(นายประเสริฐ บัณฑิตสุข)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ทำหน้าที่เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สีส้มเชียงใหม่เฟอร์นิเจอร์

และ

บริษัท สีส้มก่อสร้าง จำกัด

เลขที่ ๗๕๕-๘๐๓ ถนนสีลม ใกล้วัดแขก พระนคร โทร. ๓๑๕๖๕-๓๖๔๔๕

รับทำการออกแบบตกแต่งสถานที่ จำหน่ายและรับสร้าง

เครื่องเรือนโดยช่างเชียงใหม่ รับทำการก่อสร้างอาคาร ออกแบบโดยสถาปนิกผู้ชำนาญ และเป็นผู้แทนจำหน่ายอุปกรณ์ม่าน "CONSO" จากสหรัฐอเมริกา และที่นอนสปริงยี่ห้อ VI-SPRING ของอังกฤษ

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๘๔

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๓

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๔

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๔๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๓๕๐ คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประชุมต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม สำหรับวันนี้ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

๒๕๐๔ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นการศึกษาในวาระที่ ๒

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ (คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คณะกรรมการมีอะไรที่จะแถลงเพิ่มเติมหรือไม่

นายสุนทร หงสลดารมภ์ (ประธานกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ คณะกรรมการมีมติเกี่ยวกับทั้งหลาย ทางคณะกรรมการขอเรียนยืนยันได้ โปรดแก้คำผิดความในร่างที่ได้แจกไปแล้ว นี่เป็นเรื่องของการทวนตัวหนังสือมากกว่า ไม่ได้เกี่ยวกับยอดดำบัญชีประการ

ใด อย่างไรก็ดี ในฐานะที่กระผมเป็นประธานกรรมาธิการวิสามัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็เห็นว่าก็เป็นเรื่องซึ่งค่อนข้างจะมีความสำคัญอยู่เป็นอันมาก ก็อยากจะถือโอกาสได้กราบเรียนที่ปร
 ได้ทราบถึงเจตนารมณ์และเหตุผลของการแก้ไขคดีทอนเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตามที่ได้ปร
 ร่างพระราชบัญญัติที่ได้แจกไปแล้วเล็กน้อย สำหรับขอขานความที่สภาวรัฐธรรมนูญ
 ฐานะรัฐสภาได้อนุมัติไปแล้วในวงเงิน ๖,๖๖๐ ล้านบาทนั้น ยังคงเป็นไปตามเดิม แต่ว่าหลัง
 คณะกรรมาธิการได้ไปร่วมประชุมกันประมาณ ๒๐ กว่าครั้งเศษนั้นก็ได้ประเด็นเห็นบางข้อซึ่ง
 ว่าเมื่อได้ฟังเหตุผลและคำชี้แจงของท่านเจ้าของ เรื่องคือข้อขัดแย้งกรณี ซึ่งทางคณะกรรมาธิการ
 เชิญมาให้คำชี้แจงก็รู้สึกว่าจะบางข้อน่าจะคัดได้โดยมิให้เสียงานเสียเหม้นเล็กน้อย เพราะว่าใน
 หมวดในชั้นแรกอาจคำนวณเกินไปเล็กน้อย และหลังจากที่ได้ให้ข้อเท็จจริงนั้นมาแล้ว เหตุ
 ก็ได้เปลี่ยนแปลงไป เพราะฉะนั้นทางคณะกรรมาธิการขอเรียนเพื่อความอบอุ่นใจกับท่านสมาชิก
 หาดายว่าข้อที่คัดค้านนั้นเป็นข้อซึ่งเราได้เชิญท่านเจ้าของโครงการ หรือท่านอธิบดีมาชี้แจงและ
 ยินยอมกันแล้วด้วยเหตุผลซึ่งยอมรับฟังกัน เมื่อได้คัดทอนเช่นนั้นแล้วก็ได้วงเงินประมาณ ๒๐
 บาท ทางคณะกรรมาธิการหลังจากที่ได้พิจารณาโดยรอบคอบแล้วก็รู้สึกว่ามีกิจการของราช
 ของเราหลายประการซึ่งเหตุการณ์ได้ผันแปรไป ทำให้เราต้องนำเข้ามาพิจารณาและก็ได้โดยถือ
 ว่าอย่างน้อยนอกจากปัญหาจำเป็นเร่งด่วน แล้วเราเห็นว่าอะไรซึ่งมีความสำคัญจำเป็นยิ่งจะต้อง
 จะรอไว้ได้โดยไม่ได้เสียงานแต่ประการใด ทางคณะกรรมาธิการก็ได้เพิ่มข้อซึ่งจำเป็นเร่งด่วน
 ให้ นอกจากนั้นท่านสมาชิกซึ่งสนใจในเรื่องนี้มากก็อาจจะได้สังเกตเห็นว่ามีอัตราใหม่ ๆ
 ข้นหลายอัตราในการแก้ไขนี้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าหลังจากที่ได้ตั้งข้อเท็จจริงนั้นแล้วก็ปรากฏ
 ข้าราชการของเราได้ไปศึกษา วิชาในต่างประเทศ ถ้าถึงจะกลับมาได้คุณวุฒิเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นกำลัง
 แก่เขา เขาก็เป็นข้าราชการอยู่แล้วก็ควรจะเพิ่มอัตราให้เขาหรือตั้งอัตราใหม่ให้เพื่อจะได้เป็นก
 ใจให้ปฏิบัติงานต่อไป หักใหญ่ ๆ ที่เราปฏิบัติไปเป็นเพียงเท่านั้น เพราะฉะนั้นก็เชื่อว่าท่านสมาชิก
 ทั้งหลายคงจะได้พิจารณาเรื่องนี้ด้วยความเห็นใจ กระผมเลยกราบเรียนเพิ่มเติมสักนิดหนึ่งว่า

คณะกรรมการจะได้ประชุมประมาณ ๒๐-๓๐ ครั้ง และต้องอ่านรายละเอียดถึงต้อง
ใหญ่ ๆ หายพันหน้าก็ตามแต่ก็มีความรู้สึกอยู่ อย่างหนึ่งว่าทางสำนักงบประมาณได้พยายามทำ
ต่าง ๆ ซึ่งมากมายนี้ได้ละเอียดถี่ถ้วนและรัดกุมดีมากทำให้การปฏิบัติงานและการพิจารณา
คณะกรรมการได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นเป็นอันมาก จึงขอแสดงความยินดีไว้ในโอกาส

นายประเสริฐ ปัทมสุคนธ์ (ผู้รักษาการในตำแหน่งเลขาธิการสภา ฯ) :

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๔ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ
การแก้ไข ค่าปรวรก ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๔ รายจ่ายงบกลาง มีการแก้ไข

นายบุญชนะ อธิการ : กระผมใคร่ขอความกรุณาทำรัฐมนตรีว่าการคลังหรือ
กรรมการบริหารได้โปรดชี้แจงข้อสงสัยบางประการ สำหรับการแก้ไขในมาตรานี้ ประการ
งบกลางนี้ได้เพิ่มจำนวนขึ้นประมาณเกือบ ๑ ล้านบาท ขอความกรุณาทราบเหตุผลด้วย ประ
การที่ ๒ ในอนุมาตรา ๑ และ ๒ หรือในข้อ ๒ ค่าชำระเงินกู้ ค่าชำระหนี้เงินกู้ ศัพท์เดิมใช้ค่า
ชำระเงินกู้ ยอดเงินผิดไปประมาณ ๓๐๐ กว่าล้านบาท ในข้อ ๒ ศัพท์เดิมว่าค่าจัดการ
เงินกู้ ซึ่งกระผมเข้าใจว่าตรงกับคำว่า เคทเซอร์วิช ค่าใหม่ใช้คำว่าค่าดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม
เงินมาเพิ่มที่อีก ๑๐๐ กว่าล้านบาท ปัญหาอยู่ที่แต่เพียงว่าคำว่าเคทเซอร์วิชนั้นในประเทศ
อื่น ๆ ใช้ในความหมายต่าง ๆ กันก็ว่าเคทเซอร์วิชหรือค่าจัดการเงินกู้ที่บางประเทศก็รวมถึงเงินที่
ต้องชำระคืนต่อต้นที่คือเป็นงวด ๆ ด้วย ประเทศไทยกระผมเข้าใจว่าหมายความว่าคงเป็นไป
ดังเดิมที่เคยปฏิบัติมา ถ้าค่าจัดการเงินกู้เราที่ไม่รวมเงินต้นต่อต้นที่ด้วยแต่ในการแก้ไขนี้มี
ยอดเงินเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๓๐๐ เปอรเซ็นต์หรือ ๓๐๐ กว่าล้านบาท กระผมก็เกรงว่าต่อ
ภายหลังถ้าเรา ไม่ได้วิเคราะห์ศัพท์หรือไม่ให้ความหมายของศัพท์ โดยแน่นอนแล้ว ในการเปรียบ
เทียบเพื่อประโยชน์ในการศึกษาของสมาชิก และของนักศึกษา ทั่วไปก็อาจจะเกิดสงสัยกันขึ้นมาว่าเงิน
ไม่เพิ่มทางไหนมากทางไหนมากบ้าง ๆ แตกต่างกันไปมาก ถ้าทางกรรมการจะไปตีความ
มุ่งหมายในการเปลี่ยนแปลงความมุ่งหมายของศัพท์นี้ให้ทราบก็เป็นประโยชน์มาก

นายบุญธรรม ทองไข่มุกต์ (กรรมาธิการ) : ผมขอประทานความกรุณา
 ในรายการเงินดำรงจ่ายก่อน รายการเงินดำรงจ่ายที่เพิ่มขึ้นนี้ เนื่องจากว่าคณะกรรมการ
 พิจารณาเห็นว่ารายจ่ายของกรมพลศึกษา ซึ่งเคยดำเนินงานรับตั้งนักเรียนอยู่นั้นมีขอประ
 แสงบาทเศษ แต่กรมพลศึกษาจะเลิกดำเนินงานนี้ โดยจะมอบให้กรมอื่นดำเนินงาน การที่
 ให้กรมอื่นดำเนินงานนี้ยังไม่ตกลงกันแน่นอนว่าจะให้บริษัทดำเนินงานหรือว่าจะให้กรมใดกรมหนึ่ง
 กระทรวงคมนาคม เป็นผู้ดำเนินงาน ก็เดี๋ยวค่อยตราจ่ายขอคืนไว้ในงบกลางก่อน เพื่อจัด
 ในภายหลังที่จะให้กรมใดกรมหนึ่งทำ ถ้าหวั่นขอเงินก้อนนี้ ท่านอธิบดีกรมบัญชีกลางจะเป็นผู้

นายบุญมา วงศ์สวรรค์ (กรรมาธิการ) : ตามร่างเดิมเขียนไว้ ๒ ราย
 ด้วยกัน คือ การชำระเงินกู้ ๘๓๐ ล้านบาท กับค่าธรรมเนียมและค่าจัดการเงินกู้ ๑๒ ล้านบาท
 การแรกคือการชำระเงินกู้ ๘๓๐ ล้านบาท นี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าแบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วนคือ
 ส่วนหนึ่งคือ ต้นเงินกู้ที่รัฐบาลต้องชำระคืนแก่เจ้าหนี้ประมาณ ๖๓๖ ล้านบาท อีกส่วน
 ประมาณ ๑๙๔ ล้านบาท เป็นค่าดอกเบี้ย คณะกรรมาธิการมีความเห็นว่าการเสนองบประม
 นี้ ถ้าหากว่ามีทางที่จะให้ผู้พิจารณาหรือผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความเข้าใจชัดเจนขึ้น
 จะเป็นประโยชน์ จึงได้แยกออกเป็นอีกสองส่วน แท้จริงนั้นค่าดอกเบี้ยเงินกู้ก็ ค่าธรรมเนียม
 เกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ เป็นต้นว่าค่าบุคลากรและตัวแทนหรือว่าค่าใช้จ่ายในการจัดการเงิน
 เช่นค่าพิมพ์พันธบัตร เหล่านี้เป็นต้น เหล่านี้เรียกได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายประจำปีเกี่ยวกับเงินกู้ทั้ง
 และ เฉพาะส่วนนี้ จะจ่ายมากน้อยเท่าไรก็ไม่ ใช่เป็นการที่จำนวนต้นเงินกู้จะลดลง หรือ ประการ
 เป็นค่าใช้จ่ายซึ่งหักแต่เพียงไม่ได้เป็นปี ๆ ไป และไม่เกี่ยวกับส่วนที่ชำระต้นเงินกู้ อีกเรื่องหนึ่ง
 ควรจะสังเกตเป็นพิเศษ ก็คือว่าตามวิธีการของการคลังดังกล่าว ปกติไม่นิยมเอาออกชำระต้นเงิน
 มารวมไว้ในรายจ่ายประจำปี ถ้าจะดูว่ารายได้อะไรหรือไม่พอไรกับรายจ่าย ก็มักจะเอาเดบิต
 รายจ่ายโดยไม่รวมต้นเงินกู้ ถ้าหากว่าปรากฏว่ารายได้อะไรสูงกว่ารายจ่าย ซึ่งไม่รวมต้นเงินกู้ มีเหลือ
 เท่าไรก็ผลักเอาไปชำระต้นเงินกู้ นี้เกี่ยวกับปัญหาด้านวิชาการคือการใช้ถ้อยคำที่ว่างบประมาณ
 อย่างไม่เป็นคุณภาพหรือไม่คุณภาพ เรื่องนี้แท้จริงไม่เกี่ยวกับว่าตัวเงินพอใช้หรือไม่พอใช้ เป็น

ด้วยกัน ด้วยเจตนาอย่างนั้นคณะกรรมการจึงได้เสนอว่าควรจะได้แก้ไขรายการนี้ให้ตรงข้อ
 ความเป็นจริง ถ้าหากว่านักศึกษายากจะทราบว่าตลอดปี ๒๕๐๕ นั้น รัฐบาลจะสามารถ
 คุ้มเงินกู้ได้เท่าไร คู่ที่รายการหนึ่งคือ ๖๓๖ ล้านบาท ประโยชน์อีกอย่างหนึ่งก็คือ ว่าถ้า
 ยากจะดูว่าเมื่อผ่านงบประมาณฉบับนี้ไปแล้ว หนี้สินทั้งต้นของรัฐบาลจะเพิ่มขึ้นเท่าไร เขา
 อยากรู้ที่รัฐบาลได้แถลงไว้ว่าจะกู้เงินมาเทียบกับรายการที่ปรากฏในนี้ คือรายการชำระคืนเงินกู้
 รายการที่จะกู้เงินใหม่สูงกว่ายอดคืนก็แปลว่า ความงบประมาณที่เสนอนั้นหนี้สินของรัฐบาลจะ
 เพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่หากว่ารายการที่จะกู้ใหม่ต่ำกว่ายอดคืนก็เห็นได้ชัดว่าหนี้สินทั้งต้นก็จะต้อง
 งบไม่ได้เพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีการกู้เงินอีกก็ตาม ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่ามติดังกล่าวควรจะแยก
 รายการออกเป็นอย่างนี้

นายบุญชนะ อธิการ : กระผมรู้สึกขอบคุณคณะกรรมการอย่างยิ่งซึ่งมีการ
 เปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญในเรื่องความหมายของคำว่า การจัดการเงินกู้ให้เข้าแบบสากล ถึง
 แม้จะแตกต่างกันบ้าง ประเทศใน ยุโรปอยู่บ้างก็รู้สึกว่าเป็นประโยชน์สำหรับ นักศึกษาและ ติวเตอร์ของ
 สถาบันซึ่งจะพิจารณาเปรียบเทียบต่อไปในภายหลัง คำชี้แจงของกรรมการได้ชัดแจ้งมาก ซึ่ง
 กระผมรู้สึกพอใจอย่างยิ่ง แต่ที่แล้ว ๆ มากระผมรู้สึกว่าคุณได้เปรียบเทียบกันก็จะต้องใช้
 ความพยายามเป็นพิเศษจึงจะเข้าใจได้ อันนี้ก็ฝากข้อสังเกตไว้สำหรับสมาชิกซึ่งต่อไปภายหลัง
 จะเปรียบเทียบศึกษาในเรื่องนี้ด้วย

นายประเสริฐ บัณฑิตสุขนธ์ (ผู้รักษาการในตำแหน่งเลขาธิการสภา ฯ) :

มาตรา ๕ ราชจ่ายของสำนักนายกรัฐมนตรี มีการแก้ไข มาตรา ๖ ราชจ่ายของกระทรวง
 ยุติธรรม ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗ ราชจ่ายของกระทรวงการคลัง มีการแก้ไข มาตรา ๘ ราช
 ราชจ่ายของกระทรวงการต่างประเทศ มีการแก้ไข มาตรา ๙ ราชจ่ายของกระทรวงเกษตร มีการ
 แก้ไข มาตรา ๑๐ ราชจ่ายของกระทรวงคมนาคม มีการแก้ไข มาตรา ๑๑ ราชจ่ายของ
 กระทรวงมหาดไทย มีการแก้ไข มาตรา ๑๒ ราชจ่ายของกระทรวงยุติธรรม ไม่มีการแก้ไข
 มาตรา ๑๓ ราชจ่ายของกระทรวงศึกษาธิการ มีการแก้ไข มาตรา ๑๔ ราชจ่ายของกระทรวง

เศรษฐกิจ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๕ รายจ่ายของกระทรวงมหาดไทย มีการแก้ไข มาตรา
 รายจ่ายของกระทรวงสาธารณสุข ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๖ รายจ่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม
 มีการแก้ไข มาตรา ๓๗ รายจ่ายของราชมณฑลอุดรธานี ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๓๘ ราย
 ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒๒ รายจ่ายสำหรับรัฐวิสาหกิจ
 มีการแก้ไข มาตรา ๒๓ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒๔ ไม่มีการแก้ไข

(ไม่มีสมาชิกทักท้วง)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เสร็จการพิจารณาในวาระที่ ๒ แล้ว ก่อนไป
 ขอปรึกษาในวาระที่ ๓ ข้าพเจ้าขอมติที่ประชุมเห็นว่า สมควรจะประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติ
 ฉบับนี้เป็นกฎหมายได้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เป็นอันว่า ที่ประชุมเห็นมติเป็นเอกฉันท์ให้ ใช้ร่าง
 พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายได้

ก่อนไปเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการ จะมีท่านผู้ใดทักท้วงหรือไม่ รบเรียม
 ได้ครับ

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าได้อ่านข้อสังเกตของกรรมาธิการ ซึ่งความข้อนี้
 คับ ถ้าที่ประชุมเห็นชอบด้วยก็จะส่งไปยังรัฐบาล ข้อสังเกตนี้ปรากฏอยู่ในหน้า ๓ ในข้อ ๘ ของ
 ร่างร่างสุดท้าย ปรากฏว่ากรรมาธิการได้ตั้งข้อสังเกตมารวมเบ็ดเสร็จเป็นจำนวนรวม ๘ ข้อ ซึ่ง
 ข้าพเจ้าอยากจะขออนุญาตท่านประธาน ฯ สมกรรมาธิการในการที่พูดว่าที่ค้นคว้าหาข้อสังเกตต่าง
 มาลงไว้ ซึ่งส่วนมากเป็นประโยชน์ยิ่ง แต่ข้าพเจ้าคิดว่ามีข้อสังเกตอยู่สองข้อ คือในข้อ ๓ เกี่ยว
 กับการดูแลนักเรียนในต่างประเทศของ ก.พ. กับข้อ ๕ เกี่ยวกับการเก็บค่าน้ำประปา ค่าแรงใ

ต่อคำโทรศัพท์ ข้าพเจ้ายังไม่เข้าใจทั้งที่พยายามจะอ่าน และศึกษาว่าข้อดังกล่าวจะต้องยื่นมาเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินอย่างไร เพราะความข้อดังกล่าวของกรรมาธิการที่เกี่ยวกับการดูแลนักเรียนในต่างประเทศของ ก.พ. กรรมาธิการดังกล่าวได้เป็นใจความว่า “การปฏิบัติงานของสำนักผู้ดูแลนักเรียนในต่างประเทศของ ก.พ. ยังดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง อาทิ เช่น ไม่อาจจัดหาสถานศึกษาให้นักเรียนได้ ในบางกรณีขาดการแนะนำแก่นักเรียนเกี่ยวกับระบบการศึกษาของประเทศนั้น ๆ การรายงานผลการศึกษา และความประพฤติของนักเรียนต่อผู้ปกครองก็ยังไม่ทั่ว และไม่มีสม่ำเสมอ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้นักเรียนที่ไปศึกษาในต่างประเทศไม่ได้รับความอบอุ่นและมั่นใจเท่าที่ควร จะเป็นผู้ปกครองที่ไม่สามารถตัดสินใจปัญหาได้ เพราะไม่ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพียงพอ ทำให้เสียผลการศึกษาและความประพฤติของนักเรียน ควรที่ ก.พ. จะได้ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เป็นผลดียิ่งขึ้น” ข้าพเจ้ายังไม่เห็นว่ามันเกี่ยวข้องกับงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ข้าพเจ้าสงสัยเหลือเกินว่า นี่กรรมาธิการ การที่มันตกลงไปเช่นนั้น กรรมาธิการได้เชิญ ก.พ. เขามาสอบถามหรือยัง สอบถามไปยังผู้ดูแลนักเรียนในต่างประเทศหรือเปล่าหรือว่าเป็นธรรมเนียมบ้าง เพราะว่าได้ยินได้ฟังมาหรือโดนมากับตัวเองในเรื่องทางผู้ดูแลนักเรียนในต่างประเทศ ไม่สามารถจะจัดหาที่เรียนให้ลูกได้ ให้หลานได้ หรือว่าถูกของเพื่อนได้อะไรอย่างนี้ ถ้าเราไปดูรายงานกรรมาธิการไปอย่างนี้ แล้วก็ตามดูก็ไม่ทราบว่าเกี่ยวกับงบประมาณอย่างไร ก็จะเป็นอย่างไรก็ได้ ว่าการจะตั้งข้อดังกล่าวเอาเรื่องอื่นมาเป็นข้อดังกล่าว เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าขออธิบายจากกรรมาธิการว่า ไปเกี่ยวกับงบประมาณอย่างไร ข้อ ๒ ได้เรียก ก.พ. เขามาถามหรือยัง สอบถามผู้ดูแลนักเรียนหรือยัง เหตุที่ข้าพเจ้ามีความห่วงใยเช่นนั้น เพราะว่าข้าพเจ้าคิดว่ารายงานของกรรมาธิการนี้มีความสำคัญเป็นอันมาก เมื่อได้ตั้งไปยังรัฐบาลแล้ว ถ้าตั้งไปในทำนองคำหั้นอย่างเดียว ข้าราชการผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นเป้าหมายของการคำหั้นนั้น อาจจะรับกรรมคือปฏิบัติงานไม่ได้สมบูรณ์ภาพหรือมีความบกพร่องในราชการ เพราะฉะนั้น การจะกำหนดเขา โดยเราไม่เรียกเขามาชี้แจงก่อนแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่า เป็นของไม่ดีแน่ เท่าที่ข้าพเจ้า

ทราบโดยความผ่านมารของตนเองและจากที่เชื่อถือได้นั้น นักเรียนไทยที่ไปเรียนในต่างประเทศ
 เวลานี้ บางประเทศเป็นจำนวนพัน บางประเทศจำนวนร้อย มากกว่าสมัยเมื่อข้าพเจ้าเป็น
 ทนายเท่านั้น แต่เท่าที่ข้าพเจ้าทราบตำแหน่งงานคุณแต่นักเรียนในต่างประเทศก็มีพนักงานจำนวน
 เหลือเกิน งบประมาณไม่มีให้เขา มีเจ้าหน้าที่คนส่งของคนตามคนไม่ได้มากกว่าสมัย
 เป็นเด็กนักเรียนนั้นคนเดียว เมื่อนักเรียนต่างประเทศในประเทศหนึ่ง ๆ อย่างน้อยต้องประจำ
 จำนวนเป็นพัน เช่น อังกฤษกับอเมริกา เป็นต้น ก็อย่างนั้นจำนวนคนที่จะต้องดูแลเกือบเท่า
 เดิมพนักงานข้าราชการหนึ่งกระทรวง ผู้ดูแลคนเดียวมีเจ้าหน้าที่ส่งตามคน แล้ว
 โหม่นข้าพเจ้าอยากจะเรียนประชาชนว่า แม้ในต่างประเทศความอึดอัดโรงเรียนนี้สถานที่เรียน
 เหมือน ๆ เมืองไทย แม้แต่ฝรั่งเองก็เข้าเรียนไม่ค่อยได้แย่งกันเข้า เพราะฉะนั้น คนไทย
 เข้าไปยิ่งยากกว่าฝรั่งจะเข้าอีกหลายเท่าตัว มีข้อที่น่าคิด ถ้าจะถือว่าบัญญัติกำหนด
 งบประมาณแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าทำไมกรรมการจึงไม่บันทึกงบประมาณไว้ด้วยเป็นข้อตั้งเกณฑ์รัฐบาล
 ต้นเหตุของการที่เด็กนักเรียนเข้าโรงเรียนไม่ได้ในเมืองนอกนั้น มีอยู่เป็นอันมากและเป็นส่วนใหญ่
 ด้วยซ้ำ เฉพาะพวกเข้าโรงเรียนไม่ได้ เพราะว่ามีผู้ปกครองที่รำววยรอบดั่งถูกทอดทิ้งไปโดยที่
 คนนั้นไม่พร้อมเลยที่จะไปเรียนเมืองนอก เรียนที่นั่นก็ไม่รู้จะไปไหน ดั่งนอก บางทีก็
 พ่อเอาไปไม่อยู่ ดั่งนอก ดั่งเหล่านี้ ข้าพเจ้าคิดว่า กรรมการควรตั้งข้อตั้งเกณฑ์รัฐบาล
 ขอให้รัฐบาลวางระเบียบอย่างใดอย่างหนึ่งจำกัดพวกไปเรียนนอก คนบางคนคิดว่าการไปเรียน
 นอกคือการชุบตัวกลับมาเป็นผู้วิเศษซึ่งไม่จริงเลย จะวิเศษหรือไม่วิเศษอยู่ที่เด็กคนนั้น
 ไม่ใช่ว่าได้คิดริมา แล้วความประพฤติดีหรือดีมรรคาภาพในการปฏิบัติงานแล้วจะคิดว่าเป็น
 โง่ คนในนี้อาจจะดีกว่าก็ได้ แต่ต้นเหตุสำคัญที่เด็กไปเรียนเมืองนอกเข้าโรงเรียนไม่ได้
 ข้าพเจ้ายืนยันต่อประชาชนได้ว่า เพราะพันความรู้เดิมค่า เขาไม่ได้ บวกด้วยความขาดแคลนสถาน
 การศึกษาของเมืองนอกแล้ว ก็ยังเข้ายากขึ้น แล้วก็มีผู้ดูแลมีอิทธิพลอย่างไร เป็นเหตุ

งไรที่จะจับนักเรียนยัดเข้าโรงเรียนได้ตามชอบใจ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าว่าไปตเจ้านี้ โดย
 ยืนยันว่าอาจจะไม่ได้เรียกมาถามถึงความซัดซังจริงจังอะไรนี่มีแค่นั้น จริง ข้าพเจ้าเองก็มีเด็กที่
 เรียนเมืองนอก และได้รับรายงานของ ก.พ. ด่าซ้ำ จริง บางทีเด็กกลับมาแล้วตั้งปี รายงาน
 มาถึง อะไรอย่างนี้ จริง แต่ว่ากรรมการน่าจะเรียกเขาถามถามว่าเป็นเพราะอะไร เพราะ
 ไม่ทำงานกัน หรือว่าทำไมกัน เพราะว่าคนมันน้อย เพราะฉะนั้นก็เขาไม่ได้ ข้อตั้งเกศควร
 เป็นว่า เพื่อให้งานรวดเร็วก็เป็นหน้าที่รัฐบาลจะตั้งงบประมาณเพื่อบรรจุตำแหน่งคนให้พอ
 งานอะไรเหล่านี้ ไม่ใช่ว่าคำหาเขาทำงานซ้ำอย่างเดียว อย่างนี้ ข้าพเจ้าว่าเป็นที่เสียหายแก่
 ทางปฏิบัติหน้าที่ทาง ก.พ. ข้าพเจ้าไม่ได้คิดว่ากรรมการผิดทีเดียว อาจจะผิดก็ได้ ถูกก็ได้
 ได้ไม่ทราบว่าเป็นเรียกเขาถามถามหรือยัง แต่ประการสำคัญข้าพเจ้ายังมองไม่ออกว่าไปเกี่ยวอะไร
 งบประมาณหรือว่าเป็นเรื่องอารมณ์ค้าง ในประการที่ ๒ ข้อตั้งเกศข้อ ๕ เกี่ยวด้วยการเก็บ
 ค่าจำหน่ายน้ำประปา บอกว่ามาตรวัดน้ำชำรุดก็ไม่จัดการเปลี่ยน ก็การเก็บค่าประปาได้มันก็ไม่
 คนเมื่อก่อนน้อย แล้วการเก็บค่าน้ำ ค่าแรงไฟ ค่าโทรศัพท์นี่ เขาค้างไว้หลาย ๆ เดือนเก็บ
 ตลอดครั้ง นี่เป็นความจริง ทุกคนโดนทั้งนั้น ยิ่งพวกมีบ้านเช่าแล้ว คนเช่ากลับไปเมืองนอกเป็น
 หมดเป็นนานแล้ว ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์มาถึงเจ้าของบ้านต้องเสียอะไรอย่างนี้ จริง แต่ว่าเกี่ยว
 งบประมาณอย่างไร เพราะเท่าที่ข้าพเจ้าเข้าใจ ค่าน้ำเป็นเรื่องของเทศบาล ไม่ใช่งบประมาณ
 ราชการของแผ่นดิน ค่าแรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าแห่งประเทศไทยเป็นองค์การอิสระ ค่าโทรศัพท์
 องค์การโทรศัพท์เป็นองค์การอิสระ ข้าพเจ้ามองไม่เห็นว่าคุณเดชมันเข้ามาในงบประมาณอย่างไร
 ข้าพเจ้าจึงต้อง ขอโทษ ท่านกรรมการในเบื้องต้นจนกว่าท่านจะชี้แจง ข้าพเจ้ามองไปเป็น
 เรื่องอารมณ์ค้าง เพราะทุกคนได้มีอารมณ์ค้างเรื่องนี้นั่น แต่เดิมนึกว่ามันเกี่ยวแก่งบประมาณ
 แผ่นดิน ข้าพเจ้าคิดว่าการติเตียน ๆ ไม่ถูก กรรมการควรจะเสนอตั้งข้อตั้งเกศไปยังรัฐบาล
 ภัย ก็ต้องเป็นการติเพื่อข้อ ควรจะบอกไปด้วยว่า เมื่อมันเป็นอย่างนี้แก้ไขอย่างไร ไม่ใช่บอก

แก้ไขแต่เพียงว่า เก็บทุกเดือนให้มันทันเวลา อย่างนี้ก็ไม่ทราบว่าเขาทำได้หรือไม่ได้ ประเด็น
 ในพระนครนี้ด้านหน้าแต่คน สมมติว่าแต่คนรอบครัว ทำงานเดือนจะต้องออกมิดแต่คน
 มันทันหรือไม่ทัน เรามีคนก็คน มีเครื่องจักรใหม่ เราก็กู้ไม่ทราบ แล้วบอกว่าทำไมทำไม่ได้
 เป็นตั้งแต่หลาย มันก็ไม่ถูก ในทางที่ถูกต้องเรียกเขามาสอบถามว่า มันอะไรกัน ขณะเดียวกัน
 ก็แนะนำไปยังรัฐบาลว่าควรทำอะไรด้วย ไม่ใช่คิดกันเฉย ๆ คิดเฉย ๆ ใคร ๆ ก็คิดได้ รัฐบาล
 ก็คิดได้อีกเยอะแยะ แต่ว่าคิดแล้วต้องมีเสนอด้วยว่าควรทำอะไร เช่นเป็นคันว่า นี่รัฐบาล
 ไม่ใช่คิดว่าความคึกคักเจ้าเด็ก เช่นว่าอย่างน้ำประปา อย่างโทรศัพท์ อย่างนี้ก็อาจจะเห็น
 ได้ว่า ก็วางวิธีการให้คนเสียล่วงหน้าเอาไว้ที่ละ ๖ เดือน ที่ละปี โดยมีคอปเปอร์เซ็นต์ให้
 ใครเสียล่วงหน้าลด ๓๐ เปอร์เซ็นต์ อย่างที่บางประเทศเขาทำกัน อย่างสิงคโปร์นี่ เขาไปวาง
 ไว้ สมมติว่าค่าน้ำประปาไปวางไว้ ๒๐๐ บาท บ้านเด็กบ้านใหญ่ ๕๐๐ บาท แล้วก็พอลงถึง
 เดือนเขาก็ไม่ต้องส่งคนมาเก็บ เขาก็ส่งบัญชีบอกว่าคุณต้องเสียเท่าไร อะไรอย่างนี้ทำกัน
 อย่างรัฐบาลก็เคยทำกับองค์การโทรศัพท์ ๓๐๐๐๐๐ ก็เขาไม่ลดคอปเปอร์เซ็นต์ให้ก็ทำมันสะดวก
 ทำอย่างนี้ได้ เราแนะนำไปอย่างนี้ได้ ก็เรียกว่าคิดเพื่อก่อ ถ้าอย่างนั้นมันคืออย่างเดียวกับ รัฐบาล
 เห็นว่ารายงานข้อ ๓ ข้อ ๕ นี้ ยังไม่ควรเสนอไปยังรัฐบาล ถ้าเป็นไปในถ้อยคำที่เขียนไว้นี้ ก็
 จะเสนอไปอย่างนี้อ่าเสนอดีกว่า แต่ว่าถ้าได้แก้ไขเสียให้เป็นไปตามที่ควรก็น่าเสนอไป
 ทั้งสองประการนี้เกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดิน

พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ (กรรมธิการ) : ในเบื้องแรกข้าพเจ้า
 ต้องขอประทานอภัยที่ใดกذبมานั่งที่แล้ว เพราะคิดว่าคงจะไม่มีปัญหาประการใด แต่ทว่าเมื่อได้
 มีท่านสมาชิกขอทราบความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับข้อดังกล่าว ๒ ประการ คือในข้อ ๑
 และในข้อ ๒ นั้น คณะกรรมการก็ได้มอบให้ข้าพเจ้าชี้แจงแทนท่านประธาน ข้าพเจ้าขอประทุษ
 ชำแจงดังนี้ คณะกรรมการนั้นเป็นเครื่องมือของสภา คณะกรรมการหาใช่เป็นรัฐบาลไม่

คณะกรรมการทำงานของคณะกรรมการที่ทำงานในขอบเขต ไม่ล่วงล้ำไปถึงอำนาจหน้าที่หรือ
 บริหารงานของรัฐบาล นี่เป็นประการที่หนึ่ง ในประการที่สอง จริงอยู่พระราชบัญญัติฉบับนี้
 พระราชบัญญัติซึ่งเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน แต่หน้าที่ของคณะกรรมการก็มี
 พิจารณาไปถึงเรื่องรายได้ของประเทศด้วย ด้วยเหตุผลสองประการดังนี้ ข้อตั้งแรกที่ได้อธิบาย
 ในข้อ ๓ กัด และในข้อที่ ๒ กัด ก็เป็นไปตามหลักการตั้งที่ข้าพเจ้าได้เรียนท่านประธานแล้ว
 ข้าพเจ้าขอประท้วงแรงรายละเอียดเพิ่มเติมคือไปว่า ในข้อ ๓ นั้น ที่ท่านสมาชิกได้มีข้อข้องใจ
 ข้อตั้งแรกได้แก่นั้น ก็ขอเรียนรแรงคังว่า ในข้อที่ ๓ นั้น คณะกรรมการให้ข้อตั้งแรก
 เพียงว่า การปฏิบัติงานของสำนักผู้ดูแลนักเรียนในต่างประเทศของ ก.พ. ยังดูแลนักเรียนได้ไม่
 ถึง นี่เป็นสาระสำคัญในข้อตั้งแรก ส่วนอาทิเช่นอะไรคืออะไรนั้นก็เป็นตัวอย่างประกอบเพื่อ
 คงให้เห็นว่าการดูแลนักเรียนได้เป็นไปได้โดยทั่วถึง หากได้เป็นการไปคำหนดิเคียน ก.พ. แต่
 ประการใดไม่ ก็เป็นการแสดงแต่เพียงว่าสำนักงานผู้ดูแลนักเรียนนั้นไม่สามารถจะดูแลนักเรียนได้
 ถึง ๕๕ เป็นไปตามรายละเอียดที่ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องได้รแรงมาแล้ว กล่าวคือนักเรียนใน
 ๕๕ ประเทศนั้นได้เพิ่มพูนจำนวนขึ้นเป็นอันมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ซึ่งประจำอยู่ที่สำนักงานผู้ดูแลนักเรียน
 นั้นมีอยู่เป็นจำนวนน้อย หากได้เพิ่มพูนขึ้นตามส่วนไม่ เมื่อเป็นเช่นนั้นก็เป็นธรรมดาอยู่เองว่าการ
 ๕๕ ไม่ได้ลงไปด้วยดี เพราะว่ากำลังคนไม่พอกับกำลังงาน เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ไม่มีความจำเป็นอะไร
 จะต้องไปเชิญ ก.พ. หรือผู้ดูแลนักเรียนมาชี้แจงรายละเอียด เพราะสาระสำคัญก็มีแต่เพียงว่าคณะ
 ๕๕ กรรมการตั้งข้อตั้งแรกไปยังรัฐบาล ขอให้ปรับปรุง เพิ่มเติมตำแหน่งเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานผู้ดูแล
 ๕๕ นี้ให้ได้ทั้งในเรื่องจำนวนและในเรื่องคุณภาพเพื่อที่จะสามารถจะปฏิบัติหน้าที่ไปได้ด้วยดี คณะกรร
 ๕๕ มการก็ยอมรับอยู่เองว่าสำนักงานหรือผู้ดูแลนักเรียนแห่งใดมีเจ้าหน้าที่เพียงไร มีนักเรียนเท่าไร ท่าน
 ๕๕ นั้นก็เพียงพอที่จะไม่ต้องเชิญ ก.พ. หรือผู้ดูแลนักเรียนมาชี้แจงแต่ประการใดไม่ และท่านสมาชิก
 ๕๕ นี้ก็ยอมรับปรายนั้นก็ได้รับรองข้อเท็จจริงอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นข้อตั้งแรกของคณะกรรมการ
 ๕๕ นั้นไปในลักษณะดังกล่าวนี้ ส่วนในข้อ ๓๒ นั้นก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับในเรื่องรายได้ที่ปรากฏอยู่แล้ว
 ๕๕ ที่ข้าพเจ้าได้กราบเรียนท่านประธานแล้วว่า สำหรับในเรื่องรายได้นี้ก็เป็นข้อ ๕ ครั้ง ขอประท้วง
 ๕๕ กับข้อ ๕ ไม่ใช่ข้อ ๓๒ ข้อ ๕ ในเรื่องรายได้นี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่คณะกรรมการได้พิจารณาไปถึง

ด้วย คงปรากฏในเอกสารที่เสนอแจกต่อท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องแล้ว ในการนี้ปรากฏว่าราย
 การจำหน่ายนำประทับตราตราที่จะได้มากยิ่งขึ้น แต่คงที่ข้าพเจ้าก็ได้เรียนท่านประธานแล้วว่า
 กรรมวิธีการไม่ได้เป็นรัฐบาลไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่บริหาร เราได้แค่เพียงตั้งข้อสังเกตไปว่า
 รายได้ยังเก็บได้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควรจะเป็นนั้นก็เพราะด้วยเหตุต่าง ๆ เป็นต้นว่ามาตรการด้าน
 ผู้ใช้น้ำชำระค่าควรได้วางระเบียบเกี่ยวกับการคิดตั้งมาตรวัดน้ำเสียใหม่โดยมิให้ผู้ใช้น้ำคัดค้านมา
 นำเองตั้งที่เป็นอยู่ในขณะนี้โดยให้การประปาปรับนิคมรอบในการจัดหาและติดตั้งให้ ส่วนมาตรวัด
 ที่ชำระค่าควรจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือซ่อมแซมเสียใหม่ให้เรียบร้อย ซึ่งหาเป็นเช่นนั้นไม่คือเร
 ้าแรงจูงใจที่จะแก้ไขได้ด้วย และในการนี้มิใช่เป็นการไปตีเค้นแต่เป็นการเสนอข้อสังเกตไป
 รัฐบาลเพื่อให้กิจการของรัฐบาลให้ เป็นไปโดยสมบูรณ์ ให้รายได้ของประเทศชาติได้เพิ่มพูน
 เท่าที่เป็นธรรมและไม่เป็นการไปทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วคณะกรรมการ
 ก็หวังว่าท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องคงจะพอใจในความมุ่งหมายของคณะกรรมการที่ได้เสนอมา

จอมพล ผิน ชุณหะวัณ : ข้อสังเกตมีอยู่ข้อหนึ่ง ข้าพเจ้าขออภิปรายเล็กน้อย
 ข้อ ๘ กรรมการเห็นว่าการดำเนินการศึกษากับการศึกษาชั้นผู้ใหญ่ ควรจะมีจุดประสงค์มุ่งที่จะ
 อ่านออกเขียนได้ ไม่ควรหนักไปในด้านอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการตั้งเปิดต้องงบประมาณและผล
 ไม่คุ้มค่าในเรื่องนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรจะจัดไปเป็นการตรงกันข้าม ความคิดเห็นข้าพเจ้าว่าอาช
 ศึกษานี้ทางกระทรวงศึกษาธิการถ่าตั้งดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เช่นมีก
 พัฒนาการท้องถิ่นหรือหน้าที่เกษตรกรรมมีการอบรมกันมากมายก่ายกอง เริ่มตั้งแต่ข้าว ถัดกรรม
 แร่อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ เสียเงินเพียงเล็กน้อย แต่การได้ปริมาณและคุณภาพของรายได้ค่า
 คุ้มค่า ไม่ควรจะต้อง เพราะว่าการอาชีพของราษฎรในขณะนี้ซึ่งข้าพเจ้าได้พิจารณาและเห็น
 ว่าถ้าหนักอีกมาก เช่นทางกระทรวงเกษตรก็ได้เร่งดำเนินการอยู่ แต่เพื่อให้ประสานงานกันด้าน
 คือในด้านการศึกษา การศึกษาไม่ใช่ศึกษาเฉย ๆ ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้ว โรงเรียนต่าง ๆ เร
 การศึกษากันทั้งในห้องเรียนและการปฏิบัติเช่นการปลูกข้าว ชาวของเราในเวลานี้มีคุณภาพเพ็
 ๔๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ถ้าเราได้ให้ชั้นผู้ใหญ่รับการศึกษาในเรื่องการเกษตรด้วยแล้ว ก็จะทำให้
 รายได้เพิ่มขึ้น เพราะว่าผู้ใหญ่ไม่มีเวลาที่จะไปรับการศึกษา ข้าพเจ้าจึงคิดว่ากระทรวงศึกษาธิการ

หาอุปการะที่โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ให้เข้าศึกษาในอาชีวศึกษา นี่ทำไมเราจะไปคัดผู้ใหญ่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าข้อตั้งเกณฑ์มันคิดมันทักไปมมนานกาล ควรจะได้แก้ไขเสีย มีมติของวุฒิสภาจะพิจารณาทบทวนว่าสมควรกับทุก ๆ วัน ว่าให้เร่งการศึกษาผู้ใหญ่ ให้เร่งการศึกษาอาชีพ การรวมกิจการมาคิดเสียอะไรเช่นนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะได้พิจารณาแก้ไข

นายสุนทร หงสลดารมภ์ (ประธานกรรมาธิการ) : กระผมขอเรียนชี้แจงงานกรรมาธิการผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับข้อตั้งเกณฑ์ ๘ ดังเดิมน้อย ความเป็นจริงคณะกรรมการเห็นความสำคัญของการอาชีวศึกษาเป็นอย่างยิ่ง แต่งบประมาณด้านอาชีวศึกษานั้น ทางคณะกรรมการพยายามสนับสนุนทุกประการ แต่ว่าหลังจากที่ได้พิจารณาเรื่องของการตรวจศึกษาธิการโดยละเอียดแล้ว ทางคณะกรรมการก็ได้ประคับประคองเรื่องจริงประการหนึ่ง กล่าวคือ การศึกษาผู้ใหญ่เดิมวัตถุประสงค์ของรัฐบาลแต่ก็ยังเป็นวัตถุประสงค์ของรัฐบาลอยู่ในปัจจุบัน ต้องการจะให้ราษฎรของเราที่มีอายุมากเป็นผู้ใหญ่แล้ว ซึ่งอาจจะไม่ได้เข้าโรงเรียนประถมศึกษาสมัยเมื่อยังเป็นเด็ก อ่านหนังสือไม่ได้ เขียนหนังสือไม่เป็น ได้อ่านหนังสือได้และเขียนหนังสือเป็นเพื่อจะได้ช่วยงานบ้าน หรือมีโอกาได้รู้การเคลื่อนไหวและเจตนารมณ์ของรัฐบาลตามที่ได้ออกเสียง หรือหนังสือพิมพ์ หรือวิทยุอะไรต่ออะไรออกไป แต่ว่าหลังจากที่ทางกระทรวงศึกษาได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลาพอสมควร วัตถุประสงค์อันนั้นมันเปลี่ยนไป คือผู้ใหญ่ที่มาเข้าโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ของเรานั้น แทนที่จะมาพยายามเรียนหนังสือให้อ่านออกเขียนได้ กลับมาก่อโอกาสเข้าโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่เพื่อจะมาเรียนเย็บจักรทำอายไน้ช้ายันี่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ได้หมายความว่ากรรมาธิการไม่เห็นความสำคัญของการอาชีวศึกษาไม่ได้ ตรงกันข้าม เราพยายามส่งเสริมให้โรงเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งตอนอาชีวะแรก ๆ เพิ่มมากที่สุดที่จะทำได้ แต่ว่าเมื่อนักศึกษาผู้ใหญ่กลับมาพยายามขอโอกาสแทนที่จะมาเรียนหนังสือให้อ่านออกเขียนได้ กลับมาเรียนอาชีพและตัวเองให้อ่านออกเขียนได้แล้ว ก็เท่ากับว่าไปปิดโอกาสให้คนอื่น ๆ ซึ่งเรายังไม่รู้หนังสือและเราอยากจะให้รู้หนังสือ ไม่มีโอกาสที่จะเรียนได้ เพราะฉะนั้นทางคณะกรรมการจึงได้ตั้งข้อตั้งเกณฑ์ขึ้นมา ทั้งนี้ได้หมายความว่าประการใดโดยที่เราไม่เห็นความสำคัญของการอาชีวศึกษา

พลโท วิชัย พงศ์อนันต์ : สำหรับข้อสังเกตของคณะกรรมการ
 ต่สมาชิกผู้เกี่ยวข้องได้อภิปรายไปแล้วนั้น ความจริงข้าพเจ้าก็เห็นพ้องกับท่านสมาชิกที่ได้อภิ
 ปรายแล้ว ข้าพเจ้าได้ดูรายการต่าง ๆ ในข้อสังเกตซึ่งรู้สึกว่าเป็นคณะกรรมการได้มีข้อสังเกต
 ข้อหลายประการ ซึ่งบางข้อก็รู้สึกว่าเป็นข้อปล้ำก้อย โดยธรรมดาในเรื่องข้อสังเกตในเรื่อง
 กิ่งงบประมาณนั้นความจริงในสมัยแต่เดิมมานั้นเรามากจะมีการให้ ข้อสังเกตหรือกรรมการ
 สังเกตแก่รัฐบาล ในหลักการ ใหญ่อันสำคัญซึ่งได้พบหรือได้เห็น ในการพิจารณา เรื่อง งบประ
 มาณ ไม่ใช่ในข้อสังเกตเกี่ยวกับปล้ำก้อยหรือการบริหารหรือ ในข้อบางข้อบาง อย่างซึ่งยังไม่ได้
 ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งข้าพเจ้าจะขอเรียนเพียงย่อ ๆ โดยเฉพาะในข้อที่ ๓ ข้าพเจ้าเห็นด้วย
 ท่านสมาชิกที่ได้อภิปรายไปแล้ว ความจริงข้าพเจ้าไม่อยากจะอภิปรายซ้ำอีก ส่วนในข้ออื่น ๆ
 ได้ว่าอย่างในข้อที่ ๓ จะเห็นชัดแล้วว่าคณะกรรมการเห็นว่ามะพร้าวเป็นพืชสำคัญควรได้ส่งเสริม
 ให้เป็นลำดับต้น ความจริงอาจจะถูกอย่างที่คุณกรรมการว่า แต่ว่าความข้อเท็จจริงเวลานี้
 อาจจะทราบแล้วว่าอะไรที่สำคัญบ้าง ถ้าหากจะมีข้อสังเกตไปในข้อความหรือคำพูดกว้าง ๆ ไม่
 บ่งมะพร้าวอาจจะหมายถึงผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นสินค้าสำคัญในการส่งออกจำหน่ายต่างประเทศหรือพืช
 หรืออะไรทำนองนั้นเป็นดังกว้าง ๆ ไม่ใช่มุ่งหมายเฉพาะมะพร้าว อีกอันหนึ่งข้อ ๔ เรื่องเกี่ยวกับ
 ธรรมเนียมทางหลวงเท่าที่ข้าพเจ้าทราบก็รู้สึกว่าเป็นเรื่องทางกรมทางก็ได้ดำเนิน การอยู่แล้วแต่เก็บ
 หนักที่ซ่อมทางนั้น ข้าพเจ้าไม่ทราบละเอียดแต่ที่ทราบมาเช่นนั้น แต่รู้สึกว่าเป็นข้อก่อนร่าง
 ปล้ำก้อยไป นอกจากนี้เรื่องน้ำประปาท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องก็ได้กล่าวแล้วและมีเรื่องอื่น ๆ อีกหลาย
 เรื่องเช่นเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่กีด หรือตำรวจรถกีด เท่าที่ข้อความที่ให้ข้อสังเกตก็รู้สึกว่าเป็น
 ข้อที่ไม่สู้จะสำคัญนัก ซึ่งจะกล่าวโดยกว้าง ๆ หมายความว่า เป็นข้อสังเกตซึ่งให้รัฐบาลนั้นควรจะ
 เป็นหลักการที่กว้าง ๆ ที่สำคัญที่เห็นได้ชัดแล้วก็ไม่ก้าวเข้าไปยังการบริหารของหน่วยราชการ
 นั้น ๆ หรือนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาที่เราที่มีสภาการศึกษาที่มีเจ้าหน้าที่
 หลายแขนงซึ่งได้ประชุมร่วมกัน ซึ่งเกี่ยวข้องงบประมาณนั้นการที่จะขยายการศึกษาไปถึงระดับ
 นี้ก็แล้วแต่งบประมาณของประเทศซึ่งเราอาจจะมีโครงการซึ่งเป็นโครงการรัฐบาล อย่างไรก็ตาม

ที่ข้อดังกล่าวต่าง ๆ ที่ได้นำมาแต่ความเห็นของข้าพเจ้ารู้สึกว่าถ้าหากสถาบันอนุมัติหมายความว่าเราเสนอต่อรัฐบาลหรือว่าจะมีการแก้ไขในการแก้ไขเดี่ยวก่อนข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะแก้ไขได้อย่างไร การที่รายละเอียดยังปรากฏตามต้นฉบับแล้ว หรือว่าถ้าหากว่าสภาไม่อนุมัติก็เป็นอันว่าข้อดังกล่าวก็ไม่ต้องเสนอต่อรัฐบาล แต่ว่าด้วยความคิดเห็นของข้าพเจ้าเห็นว่ายังไม่เห็นด้วยในข้อดังกล่าวนี้

นายจำลอง หารินสุต : กระผมขอให้สังเกตในข้อดังกล่าวของคณะกรรมการ

ข้อ ๘ ที่ว่ากระทรวงสาธารณสุขจะได้พิจารณาคำเนิการเพิ่มบริการในค้ำบ้องกันโรคให้มากขึ้นนั้น เป็นความจริงที่ว่าความสำคัญของการบ้องกันโรคนั้นมีความสำคัญมาก คือหมายความว่าถ้าเราบ้องกันโรคได้บริการทางด้านการรักษาโรคนั้นน้อยลง แต่ความสำคัญนั้นมอยู่ ๒ ประการที่กระทำให้การบ้องกันโรคสำเร็จผลหรือไม่ ที่ผมอยากจะให้ข้อดังกล่าวแก่รัฐบาลในที่นี้ด้วยก็คือว่าทางด้านการเงินและด้านการบุคคล ถ้าหับด้านการเงินนั้นเราได้พูดกันมาว่า จะเพิ่มงบประมาณให้กระทรวงสาธารณสุขมาตั้ง ๓ ปีแล้ว ในปี ๒๕๐๒ ผมจำได้ว่า รัฐบาลคงใจไว้ว่าจะเพิ่มงบประมาณให้สาธารณสุข แต่พอถึงงบประมาณปี ๒๕๐๔ ก็รู้สึกว่ายังกคงเดิมหรือคร้อ ๆ กันอยู่อย่างนั้น ก็ผมก็หวังว่าในค้อไปปี ๒๕๐๔ การเงินถ้าดีขึ้น เข้าใจว่าทางด้านงบประมาณคงจะให้เพิ่มขึ้น แต่อย่างดิมว่าสภาพการขาดไทยนั้นก็มีส่วนสำคัญในค้ำบ้องกันโรคอย่างมากมาที่เดียว เพราะฉะนั้นผมขอจึงวอนรัฐบาลว่าอย่าดิมสภาพการขาดเลย ถ้าจะเพิ่มเข้า แต่ว่าสภาพการขาดนั้นเพิ่มมาทางด้านมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งจะมีผลสะท้อนให้การศึกษารองแพทยศาสตร์ดีขึ้นด้วย อีกประการหนึ่งค้ำบ้องกันโรคนั้น ประการที่ ๒ ก็ค้ำบ้องกันโรคค้อคนที่จะค้ำเนิงานนั้นมีความสำคัญมาก ถึงแม้ว่าเราจะมีเงินทองมากมายก็ตาม แต่ถ้าเราไม่รู้จักใช้ให้ถูกต้องกับเป้าหมายแล้ว การมีเงินอย่างมากมายก็ไม่ได้ผลสมบูรณ์อย่างที่ผมทราบเรียนไว้เมื่อครั้งก่อน ๆ ว่า แพทย์ของเรานั้น แพทย์มี ๓ เรามือ ๑,๕๐๐ คน แต่อยู่ในกรุงเทพฯ ๑ ถึง ๒,๕๐๐ คน อยู่ในทางค้ำงจังหวัดเพียง ๘๐๐ หรือ ๘๐๐ คนเท่านั้น และนอกจากนั้นแพทย์ที่รับราชการอยู่ในกรมอนามัยนั้น ยังมีน้อยตัวคือหมายความว่าทางกรมอนามัยยังไม่มีตั้งค้ำคู้ ให้แพทย์เข้ารับราชการ ในกรมอนามัยนั้น ได้มากเพียง ๘ แพทย์ที่เขาอยู่กรมอนามัยก็เป็นแพทย์ซึ่งฝีมือไม่ค่อยค้ำนัก เพราะว่าค้ำย ๆ หมกทางอื่นไป

แต่ก็ไปหาอยู่กรมอนามัย อันนี้เป็นความจริง ที่เราจะต้องรับ ผมคิดว่าทางรัฐบาลควรจะมิได้ที่จะพยายามแก้ไขอันนี้ให้ได้ มิฉะนั้นแล้วการป้องกันโรคของเราที่ทุกคนไปมันไม่ได้ผล เมื่อพิจารณาถึงความเห็นของกระทรวงสาธารณสุข ดูควรจะได้เพิ่มบริการด้านป้องกันโรค ให้มากยิ่งขึ้นจนข้อนี้แล้ว แต่ในปัจจุบันในภาคอันใต้นี้ยังทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นเราก็จะต้องมาคิดถึงปัญหาเจ้าหน้าที่ทางด้านบริการการรักษาโรคในปัจจุบันนี้ ปรากฏว่าโรงพยาบาลเรายังมีน้อยมาก อย่างเช่น ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ เช่นศิริราชพยาบาลมีผู้ป่วยไปรับการรักษาวันละ ๒,๐๐๐ คน โรงพยาบาลเด็กเวลานี้ ๕๐๐ ถึง ๓,๐๐๐ คน แพทย์เราทำงานจะไม่ไหวอยู่แล้ว แม้แต่แพทย์ที่มา โอ.พี. (O.P.D.) มาตรวจคนไข้แบบนี้

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : นี้พูดให้ตรงประเด็น นั้นพูดนอกประเด็นไป หน้าที่รัฐบาลพูดถึงว่าในข้อ ๘ กรรมการเราเสนอมาอย่างนี้ไม่ถูกต้องอย่างไรบ้าง

นายจำลอง หะรินสุต : ผมขอให้วงเจ้าหน้าที่เทคนิค นี้กำลังจะจบแล้ว

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ให้เจ้าประเด็นหน่อย

นายจำลอง หะรินสุต : ครับ เพราะฉะนั้นปรากฏว่า เราก็ควรให้ข้อสังเกตเพิ่มขึ้นอีกเทคนิคเกี่ยวกับบริการนั้นควรจะให้ได้เท่าไรเท่านั้นเอง ผมขอฝากข้อสังเกตไว้ให้ ๓ ประการที่เท่านั้น

นายพลตำรวจตรี บันลือ เรืองตระกูล : ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการข้อ ๘ มีความว่าการศึกษาระดับอนุบาลนั้น มีใช้การศึกษาภาคบังคับ และเมื่อจัดตั้งโรงเรียนประเภทนี้ขึ้นดังที่หม่อมเจ้าได้ไปกล่าวไปมาก และที่สุด คณะกรรมการได้เสนอว่า ควรจะได้เสนอแนะไปว่าให้เด็กการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาล อันนี้ผมสงสัยว่าคณะกรรมการได้นำเอาแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้ประกาศใช้ไปแล้วมาพิจารณาด้วยหรือเปล่า เพราะเหตุว่าแผนการศึกษาแห่งชาตินั้น ได้มีกำหนดให้มีโรงเรียนอนุบาลจัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรก ฉะนั้นเมื่อสภาการศึกษาแห่งชาติได้มีการรับรองแผนการศึกษาแห่งชาตินั้นแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจะต้องจัดให้มีโรงเรียนอนุบาล

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ก็เป็นข้อผูกพันกระทรวงศึกษาที่จะต้องจัดการให้เป็นไปตามแผนการ
แห่งชาติ ซึ่งรัฐบาลก็ได้ประกาศ และเราก็ได้รับรองกันไปแล้วด้วย เพราะฉะนั้นข้อเสนอ
คณะกรรมการอันนี้ผมจึงใคร่อยากจะให้คณะกรรมการได้ชี้แจงว่า ได้นำเอาแผนการศึกษา
ที่ตนนำมาพิจารณาเกี่ยวกับข้อสังเกต ข้อ ๘ หรือเปล่า

นายสุนทร หงสลดารมภ์ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง) : ผมมีความ
มากที่ทางท่านสมาชิก ๓-๔ ท่านได้แสดงข้อคิดเห็นในเรื่องนี้ แสดงให้เห็นว่าเราทุกคนได้มี
สนใจในเรื่องของการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินและรายได้ของแผ่นดินเป็นอันมาก สำหรับ
ที่ท่านสมาชิกได้กล่าวถึงมะพร้าว ข้อสังเกตเกี่ยวกับมะพร้าว ผมอยากจะกราบเรียนเด็ก
ว่า ความเป็นจริงนั้นในหลักการคณะกรรมการได้พยายามที่จะตั้งข้อสังเกตในเรื่องที่เป็นของ
ใหญ่ ๆ เสมอ แต่ด้วยการตั้งข้อสังเกตก็เป็นประเพณีมาหลายปีแล้ว และท่านสมาชิกถ้าจะได้
ไปดู ไปดูที่ข้อสังเกตของ คณะ กรรมการ งบประมาณก็จะ เห็นว่า หลักการ ใหญ่ ๆ
ที่เราเห็นว่าควรจะต้องได้ตั้งไปแล้ว ในการพิจารณาของคณะกรรมการชุดนี้เห็น
ที่ต่าง ๆ นั้น ไม่มีปัญหา มีความสำคัญมากทีเดียวที่เราต้องอยู่แต่อย่างเช่นว่า ปอ
ข้าวโพกก็ดี มันดำปะหลังก็ดี หรืออื่น ๆ ก็ได้ เมื่อคณะกรรมการได้เห็นแล้วว่า ข้อใด
งบประมาณนั้นเหมาะสมแล้วเพียงพอแล้วเราก็เงยบ หรือเราก็สนับสนุนโดยปริยายอยู่แล้ว แต่
เห็นว่าบ้านเราได้อาศัยข้าวมาตั้งแต่บรรพบุรุษของเราที่ผู้คนแล้วก็ไม่ทราบ เหตุการณ์ของโลก
เปลี่ยนแปลงไปมากแล้ว ประเทศที่เคยซื้อข้าวเราแต่ก่อน ๆ หลายประเทศที่เคียวเช่น อินเดีย
จีนแผ่นดินใหญ่ ดังกล่าวยังเป็นต้น บัดนี้ก็มีนโยบายที่จะเลี้ยงตัวเองในเรื่องข้าวแล้ว เพราะ
เป็นมันเป็นจุดหรือเป็นระยะแล้วที่ประเทศไทยเราจะพยายามคิดแปลงพืชผลของเรา ตั้งแต่เริ่มพืช
โดยไม่ว่าข้าวให้มีรายได้เพิ่มพูนมากขึ้น ฉะนั้นผมจึงกราบเรียนว่า ที่ตั้งเฉพาะเรื่อง
ข้าวนี้ไม่ได้หมายความว่า ไม่ได้คำนึงถึงเรื่องอื่นหาไม่ได้ ครกกันเรื่องปอ เรื่องมันดำปะหลัง
ของข้าวโพก เรื่องอะไรที่อะไรนี้เราดูแล้วเราเห็นว่า ข้อมีประโยชน์ งบประมาณที่ได้พอสมควร
หากว่าตั้งแต่เริ่ม เราไม่ได้คิดเลย แต่เราเห็นว่ามะพร้าวนี้แหละเราไม่มี การตั้งเดิมเลย
ถ้าไปกรมกสิกรรมมิได้เอาใจได้หรือเอาใจได้น้อยในเรื่องมะพร้าว ทั้ง ๆ ที่มะพร้าวเป็นพืช

สำคัญ บ้านเราเกือบจะปลูกมะพร้าวได้ทุกหัวระแหง ตั้งแต่เชียงใหม่ไปจนถึงปัตตานี
 กติกรรมไม่ได้เข้าใจได้เพียงพอหรือว่าจะยังไม่มีโอกาสหรือยังไม่มีกำลังอะไรทำอะไร
 คณะกรรมการจึงเห็นว่าเรื่องมะพร้าวนี้แหละถ้าเราส่งเสริม ให้มากขึ้นตามสมควรแล้วจะ
 ได้ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของบ้านเราเพิ่มไปจากที่เราได้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจึงได้ตั้งข้อตั้งเก
 มิได้หมายความว่าเราจะไปแต่เพียงเรื่องย่อย ๆ มะพร้าว เพราะเรื่องอื่น ๆ ความจริงเรา
 ซึ่งอยู่แล้วว่าจะส่งเสริม และก็ได้งบประมาณและได้กำลังคนพอสมควรแล้ว

ประเด็นที่ ๒ ข้อ ๘ เรื่องเกี่ยวกับ ข้อตั้งเขตของท่านสมาชิกที่ เกี่ยวกับรายจ่ายขอ
 ทรวงสาธารณสุข อันนี้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อ่านด้วยความพิศุทธิเพราะที่แต่จะเห็นว่าท
 กรรมาธิการก็ได้ระมัดระวังในเรื่องเจตนาของการแนะนำอยู่แล้วว่าจะได้พิจารณาดำเนินการ
 บริการในด้านการป้องกันโรคให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นที่ระไว้ในฐานะที่เข้าใจว่าการบำบัดนั้นก็จะ
 กระทำไปอย่างมากที่สุดที่จะทำได้ คณะกรรมาธิการมิได้หมายความว่าจะให้ไปลดการบำบัด
 ก็ไปเพิ่มในการป้องกันให้มากขึ้นเท่าที่จะทำได้ทำให้การบำบัดนั้นเต็มไปหมดไปหมดได้ ครึ่งนี้
 รัฐบาลเห็นว่าการบำบัดนั้นจะต้องทำต่อไปให้เข้มแข็งที่สุดที่จะเข้มแข็งได้ แต่ในเวลาเดียวกันก็
 พยายามหาทางเพิ่มในการป้องกันให้มากขึ้นเพราะว่าเมื่อเรา กระทบขอเวลานิดหนึ่ง เพราะว่าให้
 เราที่พูดถึงเรื่องนั้นแล้ว ๆ ท่านที่มีอายุชานามรุ่นเดียวกับผมหรือว่าแก่กว่าผมก็คงจะจำกันได้ว่า
 สมัยที่เราซึ่งอยู่ที่โรงเรียนปทุมคงคา ดอนกุหลาบ เทพศิรินทร์ เบญจมบพิตร ยังมีรถของกรมอนา
 ไปประมาณเดือนละครั้งหนึ่ง ไปเอาได้คล้ายให้เราไปตรวจว่าพยาธิปากขอไหมในร่างกายของ
 บางทีไปเบียด่างตาเราดูซิว่าจะเป็นทราโคมาเป็นตาแดงอะไรบ้างหรือเปล่า จำได้ไหมครับ เคี้ยว
 มีแล้ว ครั้งถูกชายของผมอยู่ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ไม่เคยปรากฏว่ารถของกรมอนามัยเคยไปคร
 หรือว่าเขาคล้ายไปแจกเพื่อจะได้ไปตรวจดูว่าพยาธิปากขอมีหรือไม่ ถ้าเราทำอันนั้นมากแล้ว อี
 ของคนที่เจ็บที่จะไปที่โรงพยาบาลจะต่ำตง ผมเข้าใจว่าอย่างนั้นถ้าเราทำมากแล้ว ถ้าเราป้องกันแ
 อีตราที่จะไปโรงพยาบาลจะต้องไปบำบัดนั้นก็จะต้องน้อยลง นี่เป็นหลักการของการบริหารราชการ
 กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งผมเองก็สนใจอยู่และทางต่างประเทศเขาพยายามทำมาก คือป้องกัน

ก็ แต่ไม่ใช่หมายความว่าเราจะไม่แก้ ๆ เราก็ต้องแก้กันเรื่อย ๆ ไป นี่แหละความประสงค์
 ของกรรมการม็อบอย่างนั้น ที่ส่วนเรื่องโรงเรียนอนุบาล ความจริงทางคณะกรรมการก็ขอ
 ว่า เท่าที่สภาการศึกษาได้ให้ความเห็นอย่างไรนั้น คณะกรรมการเองก็ทราบแต่ตัวก็ทางฝ่าย
 ของประมาณเอง ก็มีโครงการศึกษา ที่สภาการศึกษาได้ พิจารณาแล้วได้รับหลักการไป แล้วเป็น
 ของประกอบการพิจารณาเสมอ แต่ว่าเท่าที่คณะกรรมการก็คิดหรือดำเนินงบประมาณก็ได้มีความ
 ในเรื่องนี้ก็เพราะว่าเป็นความจริง โรงเรียนอนุบาลนั้นมันเป็นปัญหาเรื่องที่ว่า เราควรจะเลือกทำ
 หนึ่งเองครับ เวลานี้ทางด้านกระทรวงศึกษาธิการเราก็ให้งบประมาณไปไม่ใช่น้อยทีเดียว แต่ว่าก็ดู
 ว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยว่า แต่ว่าถึงอย่างไรนั้นต่อไปนี้เด็กของเราจะต้องเรียนถึงชั้นประถม
 หรือเคยนเรียกว่าอะไร เคยนจะถึงชั้น ๘ อะไรก็แล้วแต่ จะเป็นภาคบังคับขนาดอะไร ก็ยัง
 รัฐบาลของเราที่มีใจบุญสุนทานแล้วก็เห็นความสำคัญของการศึกษาได้ออกทุนทรัพย์ครับ เป็น
 หนึ่ง ๆ แล่น ๆ ก็มี โดยถือหลักว่า ถ้าเขาขอเท่านี้แล้วกระทรวงศึกษาธิการหรือรัฐบาล
 ของเราจะได้ส่งมอบมาให้ครึ่งหนึ่งเพื่อจะให้โรงเรียนประชาบาลซึ่งมีความสำคัญมากที่สุด แล้วก็
 งบกับซึ่งรัฐบาลได้ยอมรับแล้วว่าจะต้องทำให้เพียงพอ เราก็เห็นว่าอนุบาลนี้ ถ้าตั้งเป็นตัวอย่าง
 ภาคที่สำคัญ ๆ สักไม่กี่แห่งแล้วก็มีเป็นการตั้งเปิดต้องมากครับ โรงเรียนอนุบาลต้องมีเครื่องไม้
 เครื่องมือเยอะแยะทีเดียวรวมทั้งมีที่ใด ๆ สำหรับเด็กนั่งเล่นอะไรต่ออะไรพร้อมอย่างนี้เป็นต้น ก็เมื่อ
 งบกับนั้นมีราษฎรเขาออกเงินให้อีก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ เรายังไม่ได้ไปช่วยเขาเพียงพอ เราจะไป
 ขอคพอถอนุบาลซึ่งยังไม่จำเป็นทำไม นี่เป็นปัญหาซึ่งเราควรจะเลือก นี่เป็นความสำคัญของคณะ
 กรรมการเช่นนั้นแล้วก็เป็นที่ติของคณะกรรมการและดำเนินงบประมาณด้วย เพราะว่าหลักการ
 ของกระทรวงศึกษาธิการ หรือสภาการศึกษานั้นก็หมายความว่า เป็นหลักการที่ดี ควร จะต้อง ทำ อย่าง
 หนึ่งถ้าถึงเงินจะ เป็นอย่างไรหรือ จะจัดสรรอย่างไร นั้น ก็เป็นเรื่องของทางดำเนินงบประมาณจะพึงพิ
 ษณาให้อีกครึ่งหนึ่ง คณะกรรมการจึงเห็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นจึงขอทราบเรียนให้ท่านสมาชิก
 ทราบไว้ด้วย

หลวงประกอบนิติสาร : เมื่อได้ พังคำ คอบ ของกรมราชการ คอบ ข้อที่ ก
 ข้าพเจ้าเกิดด้วยข้อตั้งเกิดของกรมราชการข้อ ๓ กับข้อ ๕ นั้นแล้ว ข้าพเจ้าขอกราบเรียนท่าน
 ธานว่า ในเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับข้อ ๕ ข้าพเจ้าพอใจเมื่อได้พิจารณาดูอย่างกว้างขวาง ถ้า
 ข้อตั้งเกิดข้อ ๕ มาเกี่ยวกับงบประมาณก็ถือได้ เพราะว่าเมื่อเรื่องน้ำประปาเป็นรายได้ของ
 ถ้าเทศบาลเก็บเงินได้มากขึ้นรัฐบาลก็จ่ายช่วยเหลือเทศบาลน้อยลง ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์
 องค์การทั้งต้องเก็บเงินได้มากก็อาจจะมียอดเงินเหลือส่งรัฐบาลมากขึ้นเป็นรายได้ ข้าพเจ้าพอใจ
 สำหรับข้อ ๓ ข้าพเจ้าขอกราบเรียนประธานว่า ตามด้วยคำที่เขียนก็ดี ตามใจความก็
 ความหมายดังเช่นที่กรมการอธิบายไม่เพราะในข้อ ๓ นี้ไม่มีแม้แต่คิดเดียวที่เขียนว่า การที่
 งานไม่ทั่วถึงไม่เต็มที่เป็นเพราะขาดงบประมาณขาดคน ขาดอะไร เป็นการตรงกันข้าม ยิ่ง
 ยิ่งเห็นว่าเป็นคำคำหนิ ก.พ. โดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประโยคสุดท้ายที่ว่ามีว่า ควรที่ ก.พ.
 ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เป็นผลดียิ่งขึ้น นี่ก็เป็นการว่า ก.พ. โดยตรงที่ปฏิบัติมาแล้วใช้ไม่ได้ ก็
 ให้ดีขึ้น ถ้าเขียนอย่างที่กรมการได้อธิบายก็ต้องเขียนว่า ควรที่รัฐบาลจะได้ปรับปรุง ก.พ.
 ให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้น อย่างนั้นก็ข้อที่ควรตั้งเกิด ถ้าไปบอก ว่า ก.พ. ปรับปรุงการปฏิบัติงาน
 เขาแล้ว นี่เป็นการคำหนิครั้งเดียว โดยไม่ได้เสนอว่าการแก้ไขอย่างไรเลย อย่างนี้ข้าพเจ้าให้
 ถ้าปล่อยไปอย่างนั้นแล้วจะเป็นตัวอย่างไม่ดี จริงอยู่ แม้คณะรัฐมนตรีท่านจะนั่งฟังเราอยู่ด้วย
 ถึงระยะข้อตั้งเกิดยังไม่ได้ออกไปคณะรัฐมนตรีเป็นทางการ เพราะฉะนั้นถ้าตั้งเป็นการ
 เหลือแต่ตัวอักษรอย่างที่เราเรียนท่านประธาน ไม่ใช่เป็นในทางที่ขอให้รัฐบาลปรับปรุง
 หรือรัฐบาลไปปรับปรุงนักเรียนต่างประเทศ แต่เป็นการสอนให้ ก.พ. ปรับปรุงการปฏิบัติงาน
 คนซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ถูก ในเมื่อไม่ได้เรียกเขามาสอบถามอะไรให้ข้อเท็จจริงปรากฏชัด
 อย่างนั้นแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าปล่อยรายงานข้อ ๓ นี้ไปละก็ เป็นตัวอย่างไม่ดีและเป็นผลเสีย ข้าพ
 จึงขอยืนยันให้ตัดข้อ ๓ นี้ออก ~~ถ้าการตัดออกนี้ทำไม่ได้~~ โดยข้อบังคับหรือโดยประการใดก็ตาม
 ข้าพเจ้าก็เห็นว่าไม่ควรรับรายงานทั้งหมดนี้ เพราะว่าไม่มีสิ่งที่ไม่ดีและที่ ขอโทษ ใช้คำว่า ออก
 นำเกิดขึ้นอยู่นิดหน่อยเข้าไปด้วย ถึงไม่ต้องข้อตั้งเกิดทั้งหมดนั้นก็ไม่ได้เสียหายอะไร แต่ว่าในเบื้อง
 ข้าพเจ้าขอตัดข้อ ๓ ออกก่อนข้าพเจ้าคิดว่าทำได้ เรายังรายงานกรมการส่วนใหญ่นี้ ส่วน
 เราไม่รับ

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช : กระผมเข้าใจว่า ข้อสังเกตของคณะกรรมการงบประมาณนั้น เป็น ข้อสังเกต ของ คณะบุคคล หนึ่งคือ คณะกรรมาธิการนี้เอง เสนอไป ยังคณะรัฐมนตรี รัฐบาลจะสนใจในข้อสังเกตนั้นมากน้อยอย่างไรก็เป็นเรื่องของคณะรัฐมนตรี แต่อย่างไรก็ตามเท่าที่กระผมได้เคยเห็นมา ข้อสังเกตของคณะกรรมการงบประมาณนี้เท่าที่ทราบมาตามปกติก็ข้อสังเกตเกี่ยวกับวิธีการทำงบประมาณในทางเทคนิค คือเป็นเรื่องเกี่ยวกับการของบประมาณ การตั้งงบประมาณ การเพิ่มงบประมาณ และการตัดงบประมาณ เป็นครั้งแรกที่ได้เคยเห็นข้อสังเกตซึ่งเป็นการแนะนำหลักการบริหารราชการแผ่นดินให้แก่รัฐบาลอย่างกว้างขวางในขั้นนี้เอง คือทั้งการศึกษาการเกษตร การอะไรต่ออะไรอีกมากมายซึ่งไม่เคยพบเห็นมาแต่ก่อน แต่อย่างไรก็ตาม ถึงจะเสนอข้อสังเกตกว้างขวางอย่างไรก็ตาม กระผมอยากจะตั้งข้อสังเกตเป็นการส่วนตัวว่า ข้อสังเกตของคณะกรรมการนี้ก็เป็นการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเท่านั้น ทั้งนี้เท่าที่ปรากฏก็ได้มีสมาชิกหลายท่านเกิดความสนใจในข้อสังเกตนั้นขึ้นมา และได้มีการอภิปรายกันขึ้นในสภา คณะกรรมาธิการก็ได้ชี้แจง ท่านสมาชิกบางท่านก็ได้ออกมาบอกว่าพอใจในข้อนี้บ้าง กระผมเกรงว่าเรื่องจะไปกับใหญ่ คือเมื่อได้พิจารณากันไปแล้ว ในที่สุดถ้าตกลงกันได้ ข้อสังเกตนี้จะไม่ใช่ว่าข้อสังเกตของคณะกรรมการอีกต่อไป แต่จะกลายเป็นข้อสังเกตของสภา ซึ่งกระผมขอยืนยันว่าไม่ใช่เป็นอย่างเด็ดขาด ถ้าจะเอาให้เป็นข้อสังเกตของสภาจะทำให้สภามีรับรองข้อสังเกตหรือมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างไรก็ตามก็น่าจะมีระเบียบวางไว้ว่า ให้สมาชิกแปรญัตติได้ แก้ไขได้ ตัดทอนได้ ซึ่งกระผมก็ยังไม่ทราบว่า จะเป็นหน้าที่ของสภาจะต้องรับรองข้อสังเกตหรือไม่นั้น กระผมยังสงสัยเป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากทั้งไว้แค่นี้ เป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการซึ่งเป็นบุคคลไม่กี่คน ตั้งแต่ยกหายไป เสนอไปรัฐบาล รัฐบาลอ่านแล้วพยกหน้าที่ต้องทำสิ่งเดียว มันก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้น แต่ถ้าหากว่าเป็นข้อสังเกตของสภา สมาชิกเกี่ยวข้องเห็นด้วยบางข้อ ไม่เห็นด้วยบางข้อ แล้วเสนอเข้าไปก็เป็นเรื่องใหญ่ รัฐบาลอาจจะต้องปฏิบัติตามหรือให้ความสนใจมากขึ้นกว่าที่เป็นแต่เพียงข้อสังเกตของคณะกรรมการ แต่เมื่อสภาจะพิจารณาข้อสังเกตและจะยอมรับหรือขอให้ตัดหรือไม่

คดีแล้ว เห็นจะต้องพิจารณากันหลายวาระ คือต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกแปรญัตติข้อตั้งเกิดเป็นวาระต่อไปอีก มันถึงจะเป็นธรรม เพราะตามความเห็นของกระผมเอง กระผมเห็นว่าข้อตั้งเกิดหลายอย่างกระผมไม่เห็นด้วย แต่ที่หนึ่งก็เพราะเหตุว่าเป็นข้อตั้งเกิดของคณะกรรมการกิจการ กรรมการกิจการก็มีสิทธิจะเห็นสมควรในเรื่องอะไร ๆ ก็ได้ เป็นการแสดงความเห็นของบุคคลคณะหนึ่ง ใครจะเห็นด้วยไม่เห็นด้วยก็รู้สึกว่าเป็นมันก็ไม่เดือดร้อนอะไรนัก แต่เมื่อมาพิจารณากันในสภา มีการเห็นด้วยบ้างไม่เห็นด้วยบ้าง พอใจบ้างไม่พอใจบ้าง กระผมอยากจะขอเรียนท่านประธานว่า กระผมไม่พอใจข้อตั้งข้อหนึ่งข้อตั้งนี้ กระผมเห็นว่ามันมากเกินไป บางอันก็รู้สึกว่าไม่ได้ความหรืออกครึบ เป็นต้นว่ามาเสนอให้ปลูกมะพร้าวอย่างนี้ แล้วมีหน้าทำทำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกมาบอกว่ามะพร้าวปลูกได้ตั้งแต่เชียงใหม่จนถึงบึงกาฬได้นะ มันปลูกได้จริง แต่มันไม่มัน ถ้าใครเคยปลูกมะพร้าวทราบดี มะพร้าวมันต้องปลูกเป็นบางที่ครับ ขึ้นปลูกที่เชียงใหม่จะได้ราคา การส่งเสริมนี้กระผมกลัวจริง ๆ ส่งเสริมให้ปลูกต้นอะไรต่ออะไรนี้ เสร็จแล้วต้นไม่ริมทะเลไปปลูกบนยอดคดยอดเทพกษัณี อะไรอย่างนั้นผมเห็นมาหนักแล้วครับก็อยากจะตั้งข้อตั้งเกิดไว้เหมือนกันว่ามันไปไม่รอดหรอก แต่ถ้าเป็นข้อตั้งเกิดของคณะกรรมการแล้วก็กระผมไม่ขัดข้อง มันเป็นความเห็นของบุคคลคณะเดียว ก็สุดแล้วแต่จะเห็นอย่างไร ก็ไม่ใช่เรื่องของกระผม แต่มาเข้าตงานผ่านไป เกิดมาที่มีการพูดกันว่า พอใจบ้างไม่พอใจบ้าง พอใจอันนี้ไม่พอใจอันนี้จะขอให้ตัด ในที่สุดเกรงอย่างเดียวว่ามันจะเป็นมติของตงานหรือเป็นความเห็นของตงานไป กระผมจึงอยากขอให้ท่านประธานได้โปรดชี้ขาดวางเรื่อง Ruling เลยว่า ข้อตั้งเกิดนี้มันเป็นข้อตั้งเกิดของใครแน่ แล้วเมื่อเป็นข้อตั้งเกิดของใคร แล้วตงานมีส่วนเกี่ยวข้องแค่ไหน แล้วถ้าหากว่าจะชี้ขาดลงไปว่าตงานควรจะรับหรือไม่รับหรือไม่รับก็ได้ ถ้าหากว่าต้องรับรับเห็นกันแล้ว กระผมก็ขอประทานโอกาสที่จะแปรญัตติข้อตั้งเกิดนี้ได้ ไม่อย่างนั้นปล่อยให้ไม่ได้แน่

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขออนุญาตปรับความเข้าใจกับท่านสมาชิกที่อภิปรายเมื่อก่อนว่า ตามข้อบังคับที่เราอนุมัติไว้เวลานี้ว่า ถ้าที่ประชุมตงานมติเห็นชอบด้วยกับข้อ

สังเกตของกรรมาธิการ ก็ให้ตั้งข้อสังเกตนั้นไปยังรัฐบาล ผมก็หมายความว่าที่ประชุมนี้ต้องลงมติ ไม่ใช่ว่าเป็นข้อสังเกตของกรรมาธิการ มันเท่ากับกรรมาธิการเขาทำมาให้ดูให้เห็นชอบ

จอมพล ผิน ชุณหะวัณ : ประธานโทษที่ทำให้เสียเวลา คือที่ข้าพเจ้าทักท้วงนี้ เนื่องจากว่าข้อความมันตรงกันข้าม ขอให้ท่านสมาชิกผู้เกียรติได้พิจารณาเถิดว่า ให้ตัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ข้าพเจ้าเห็นว่ามันเสียหลายมาก มันตรงกันข้าม คณะกรรมาธิการไปทางหนึ่ง ทางนโยบายของรัฐบาลไปทางหนึ่งเช่นนี้ ใครเขาอ่านเขาจะรู้สึก แต่ฉันนอกจากนั้นราษฎรเวลานี้ก็กระหายที่จะรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเรื่องอาชีพอยู่แล้ว เช่นพวกกสิกรต่าง ๆ เวลานี้ซึ่งไม่มีใครแนะนำ ถึงกับยกพวกมารับการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งข้าพเจ้าได้ฟังวิทยุอยู่เนือง ๆ นี้ก็รู้สึกว่าราษฎรส่วนใหญ่กระหายที่จะได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในวิชาชีพอยู่แล้ว ถ้าเราไปตัดเสียเช่นนั้น เขาเหล่านั้นจะน้อยใจประการใด จริงอยู่ หน้าที่ของศึกษาก็มีอยู่แต่ทุกกระทรวง เช่น กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรมหรือกระทรวงศึกษาธิการ แต่ฉันไม่พอ ในเรื่องอาชีพของราษฎรนี้ข้าพเจ้าเห็นว่ามันควรจะซ้อน ๆ ลงไป แปลว่าปลูกมันให้ราษฎรประกอบอาชีพให้ถูกหลักวิชา เช่นข้าพเจ้าได้ประสบมาแล้วเช่นพี่น้องของเราจังหวัดต่าง ๆ เช่นจังหวัดสระบุรี ข้าพเจ้าไปตรวจราชการ ราษฎรปลูกข้าวเป็นเพียบอยู่ครึ่งไร่ แต่ที่ข้าพเจ้าก็แนะนำออกไปบอกเจ้าหน้าที่เขาให้จัดการปราบปรามให้พดด้ง แยกบอกว่าไม่เป็นไรครึ่งหมื่นอยู่ ๓๐ ไร่ ครั้นข้าพเจ้าไปตรวจราชการภาคอีสานกลับมา ก็ปรากฏว่าเพียบทุกถิ่นครึ่งไร่หมื่นหมื่นทั้ง ๓๐ ไร่แล้ว ข้าพเจ้าก็เรียกแกลมาบอกอย่างไรให้ไปบอกเจ้าหน้าที่ที่ไม่บอก แกลบอกว่าไม่เป็นไรครึ่งหมื่นเสียหลายหมื่นหน้าผมแก้ตัวใหม่ นี่ราษฎรเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นที่เสียเงินแต่เพียงเล็กน้อยแต่ได้รายได้ของการเกษตรหรือการอาชีพอื่น ๆ มันเพิ่มขึ้น กระผมเห็นว่าจะได้ผลคุ้มค่าดีกว่า และนอกจากนั้นทางสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจกำลังเร่งรีบที่จะให้ราษฎร ประกอบอาชีพให้มีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะได้ไปกักตุนได้ เพราะประเทศเราราษฎรประกอบอาชีพในทางเกษตรกรรมตั้ง ๘๕ เปอร์เซ็นต์ แล้วรายได้ของประเทศชาติส่วนใหญ่อยู่ที่ไหน ซึ่งท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก็ได้พูดอยู่แล้วว่า

มุ่งไปทางประกอบอาชีพ เพิ่มกรรมนกรมนให้ปลูกพืชผลต่าง ๆ ให้ปลูกข้าว แต่ว่าคณะกรรมการ
 วิชาการมาคัดอาชีพเดี่ยวเช่นกรรมเห็นว่ารานธูรแก่งเจ้าหรือไคยินเจ้าแกจะน้อยใจมาก ที่กรรม
 นกเพื่อตั้งเดิรมรัฐบาลนี้ เพราะเห็นว่ารัฐบาลนี้กำลังเข้มแข็งเร่งรีบจะทำอะไรก็ได้สำเร็จทุกประ
 ภาควรจะได้ดำเนินการในเรื่องอาชีพให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น กรรมมีข้อที่จะเสนอ เพราะฉะนั้นกรรมก็
 ยืนยันว่าให้คัดออกในข้อนี้

หม่อมราชวงศ์ กิจกฤทธิ ปราโมช : เมื่อตามข้อบังคับฉบับนี้จะคงลงมติเห็นชอบ
 ด้วยกับข้อดังกล่าวหรือไม่เห็นชอบด้วยแล้ว กรรมเห็นว่าไม่มีที่ที่จะรับข้อดังกล่าวได้ เพราะเหตุว่า
 ที่ได้กราบเรียนแล้วว่าตามปกติข้อดังกล่าวนี้เป็นเรื่องเทคนิคเป็นเรื่องของการงบประมาณ แต่
 ดังเดิมนั้นเป็นเรื่องกว้างขวางเหลือเกิน และในการพิจารณารวดเคี้ยวเช่นนี้ที่จะให้ลงมติ
 เห็นชอบด้วยกับข้อดังกล่าวทั้งหมดถ้ากรรมเห็นว่าไม่มีทางที่จะทำได้ และโดยเหตุนี้ไม่ใช่
 จะขึ้นมาเสนออะไรหรอกครับ แต่อยากขึ้นมาซักจนหาได้ว่าข้อดังกล่าวของคณะกรรมการ
 ศึกษานี้ไม่ควรจะลงมติเห็นชอบด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเท่าที่ฟังเพียงแต่สมาชิกหลายท่านต่างก็มีความเห็น
 แตกต่างกันทั้งนั้น ที่จะให้โมเมहतับหุहतับคายกม็อดลงมติไปว่าเห็นชอบนะไม่คิดเป็นแน่นอนทีเดียว
 เพราะว่าเรื่องที่ เสนอมา แค่นี้เรื่องนั้น ถ้าจะเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกท่าน ที่สนใจ แ่คง ความ ข้องใจ
 แ่คงความเห็นแต่ก็จะต้องกินเวลาอีกนานอีกหลายประชุมก็ยังไม่ว่ากันว่าทุกข้อกรรมก็มีความเห็น
 ทุกข้อ แต่ถ้าหากว่าไม่เห็นชอบด้วยเดี๋ยงั้นนั้นแล้วกรรมนึกว่าท่านสมาชิกทุกท่านก็คงจะพอได้
 เพราะเหตุว่าเรื่องอื่นรายละเอียดที่จะเสนอแนะนำรัฐบาลอย่างไรจากสมาชิกหรือจากองค์การอื่นก็เป็น
 เรื่องที่จะค่อย ๆ ทำกันไปได้ ไม่ใช่ว่าจะมารวบรัดกันในตอนนี้

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : แต่อย่างไรก็ดีทางสภาที่จะต้องขอมติจากที่ประชุม
 ว่าจะเห็นชอบประการใดต่อไป คือไปนี้ข้าพเจ้าขอมติต่อที่ประชุมว่าสมควรจะเสนอข้อดังกล่าวของ
 คณะกรรมาธิการนี้ไปยังรัฐบาลหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรจะแจ้งไปให้รัฐบาลทราบ

หลวงประกอบนิติสาร : ขอประธานโทษ จะพิจารณาอนุมัติข้อดังกล่าวทั้งหมดหรือไม่

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ทั้งหมดเลย เพราะเหตุว่าเกือบหมดทุกข้อ ท่าน
ก็เห็นว่าสมควรจะแจ้งไปให้รัฐบาลทราบ ไปรคยก็มีข้อ
(มีสมาชิกยกมือ ๑๓ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรจะแจ้งไปให้รัฐบาลทราบ
ไปรคยก็มีข้อ
(มีสมาชิกยกมือ ๖๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าสำหรับข้อดังกล่าวของคณะกรรมการนี้
ก็ไม่แจ้งไปให้รัฐบาลทราบ

พลเอก ถนอม กิตติขจร (รองนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธานที่เคารพและ
ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ รัฐบาลขอขอบพระคุณท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ได้มีมติเป็นเอกฉันท์
ให้ใช้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำ ปีงบประมาณ ๒๕๐๔ ให้เป็นกฎหมายต่อไป
ทางรัฐบาลจะได้บริหารราชการแผ่นดินตามงบประมาณที่ได้อนุมัติจากสภาแห่งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สุข
แก่ประชาชน และเกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ประเทศชาติเต็มศักยภาพและความสามารถของรัฐบาลที่
จะกระทำต่อไป

△

พระราชบัญญัติ

เหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป

พ.ศ. ๒๕๐๔

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สังวาลย์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๔

เป็นปีที่ ๑๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรให้มีเหรียญที่ระลึกในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา และมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเหรียญที่ระลึกในการเสด็จ
พระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พ.ศ. ๒๕๐๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ต้นไป

มาตรา ๓ ให้มีเหรียญที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกา และทวีป
ยุโรป ๒ ชนิด ดังนี้

ชนิดที่ ๑ มีลักษณะเป็นเหรียญรูปกลมแบนทำด้วยโลหะดีทองหรือดีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๕ เซนติเมตร ด้านหน้ามีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ทั้งสองพระองค์ ที่ขอบบนมีอักษร
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้านหลังพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ”
ของบรมมหาราชวัง อยู่ภายใต้พระมหามงกุฎมรัสมีย์ ด้านหลังเหรียญมีอักษร “ที่ระลึกในการเสด็จ
พระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พุทธศักราช ๒๕๐๓” และด้านหลังพระมหามง-
กุฎมีห่วงสำหรับห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓.๘ เซนติเมตร ด้านล่างมีรูสำหรับร้อยห่วง และห่วงมีรูสำหรับ
ร้อยห่วงและตั้งตรงทั้งสองข้าง ด้านหลังมีห่วงสำหรับร้อยกับแพรแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ผูกเป็นรูป

หงปอด

ชนิดที่ ๒ มีลักษณะเป็นเหรียญรูปเสมาทำด้วยโลหะดีทองกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร สูง
๔ เซนติเมตร ด้านหน้ามีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ทั้งสองพระองค์ เบื้องบนมีอักษรพระปรมาภิไธย
“ภ อ” และ “ธ ก” เหนือพระปรมาภิไธยย่อมีเดระ ๘ อยู่ภายใต้พระมหามงกุฎมรัสมีย์ ด้าน
หลังเหรียญมีอักษร “ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พุทธ
ศักราช ๒๕๐๓” และด้านหลังพระมหามงกุฎมีห่วงสำหรับห้อย

มาตรา ๔ บุคคลมีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้ตั้งแต่วันเสด็จพระราชดำเนินกลับจากเยือน
สหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรปเป็นต้นไป

มาตรา ๕ เหรียญชนิดที่ ๑ ให้ประดับได้อย่างเครื่องราชอิสยาภรณ์ ถ้าไม่ประดับ
อย่างเครื่องราชอิสยาภรณ์จะประดับโดยไร้อย่างอื่นหรือโดยวิธีอื่นที่สมควรโดยไม่มีแพรแถบก็ได้

เหรียญชนิดที่ ๒ ให้ประดับโดยไร้อย่างอื่นหรือโดยวิธีอื่นที่สมควรก็ได้

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการสร้างเหรียญและกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ชนเรวัชต์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เพื่อเป็นการถวายเป็นความจงรักภักดีแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในการที่ทั้งสอง พระองค์ ได้เสด็จนิวัติ จากการบำเพ็ญ พระราช กรณียกิจ อันเป็น ประโยชน์ยิ่งใหญ่แก่ประเทศชาติ ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๗๗ ตอนที่ ๕ วันที่ ๑๗

มกราคม ๒๕๐๕

△

พระราชกฤษฎีกา

พระราชทานอภัยโทษ

พ.ศ. ๒๕๐๔

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สังวาลย์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๔

เป็นปีที่ ๑๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ จะ ได้
สด็จนิวัตพระนครจากการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป เพื่อ
เจริญสัมพันธไมตรีเป็นเวลาอันนาน และเป็นผลสำเร็จที่น่าชื่นชมโสมนัสแก่พสกนิกร
เป็นอย่างยิ่ง สมควรที่จะได้มีการพระราชทานอภัยโทษ เพื่อเป็นการแผ่พระมหากรุณา
คุณ และให้โอกาส แก่ผู้ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ได้บำเพ็ญคุณเป็นพลเมืองดี เป็น
คุณประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป

พระมหากษัตริย์ จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้
 มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ
 พ.ศ. ๒๕๐๔”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้น
 ทั่วไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“นักโทษเด็ดขาด” หมายความว่า นักโทษเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์
 พุทธศักราช ๒๔๗๘ และหมายความรวมถึงนักโทษตามพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พุทธ
 ศักราช ๒๔๗๘

“ผู้ต้องโทษกักขัง” หมายความว่า ผู้ต้องโทษกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา

“กำหนดโทษตามคำพิพากษา” หมายความว่า กำหนดโทษซึ่งศาลกำหนดไว้ในคำ
 พิพากษาและระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด

“กำหนดโทษครั้งหลังสุด” หมายความว่า กำหนดโทษครั้งหลังสุดตามที่ได้ตั้ง
 แล้วโดยผลแห่งหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด หรือโดยการพระราชทานอภัยโทษ

มาตรา ๔ ผู้ที่จะได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้ ต้องมีตัวอยู่ใน
 ความควบคุมของทางราชการในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕ นักโทษเด็ดขาดหรือผู้ต้องโทษกักขังต่อไปนี้ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษ
 ปล่อยตัวไป

(๑) ผู้ต้องโทษจำคุกหรือกักขังแทนค่าปรับ หรือถูกจำคุกหรือกักขังแทนค่าปรับ
 ค่อยจากโทษจำคุก

(๒) ผู้ต้องโทษกักขัง

(๓) ผู้ต้องโทษจำคุกที่กำหนดเหลือรวมกันต่อไปอีก ไม่เกินหกเดือน นับแต่วันที่
 พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๔) ผู้มีลักษณะต่อไปนี้

(ก) เป็นคนพิการโดยขาดทั้งสองข้าง มือหรือเท้าทั้งสองข้างหรือ
เป็นคนทุพพลภาพ ซึ่งแพทย์ผู้ควบคุมการรอนามัยของผู้ต้องขัง ได้ตรวจรับรองว่า ไม่สามารถประกอบ
การทำงานหาเลี้ยงชีพได้ตลอดชีวิต

(ข) เป็นคนเจ็บป่วยด้วยวัณโรคแห่งปอด วัณโรคเรื้อน หรือโรคจิต ซึ่ง
ทางการแพทย์วินิจฉัยแล้วว่า ไม่น้อยกว่าสามเดือน และแพทย์ของทางราชการ ไม่น้อยกว่า
สองนายได้ตรวจรับรองเป็นเอกฉันท์ว่า ไม่สามารถจะรักษาในเรือนจำให้หายได้ และในวันที่
พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๒
แห่งกำหนดโทษตามคำพิพากษา หรือกำหนดโทษครั้งหลังสุด

(ค) เป็นหญิงซึ่งแพทย์ผู้ควบคุมการรอนามัย ของผู้ต้องขังตรวจรับรองว่ามี
ครรภ์ และเหลือโทษจำคุกรวมกันต่อไปอีกไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(ง) เป็นหญิงซึ่งต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และได้รับโทษจำคุกมาแล้ว
ไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๒ แห่งกำหนดโทษตามคำพิพากษา หรือกำหนดโทษครั้งหลังสุด

(จ) ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ ใช้บังคับ เป็นคน มีอายุ ตามที่ปรากฏใน
ทะเบียนของเรือนจำตั้งแต่หกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ
ไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๒ แห่งกำหนดโทษตามคำพิพากษา หรือกำหนดโทษครั้งหลังสุด

(ฉ) เป็นผู้ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้
บังคับ มีอายุตามที่ปรากฏในทะเบียนของเรือนจำยังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ และได้รับโทษจำคุกมา
แล้วไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๒ แห่งกำหนดโทษตามคำพิพากษา หรือกำหนดโทษครั้งหลังสุด

(ช) เป็นผู้ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และมีกำหนดโทษตามคำพิพากษา
ให้จำคุกตลอดชีวิตไม่เกินหนึ่งปี หรือ

(ซ) เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นเยี่ยม และเหลือโทษจำคุกรวมกันต่อไปอีก
ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๕) ผู้ได้รับการพักการลงโทษ และมีได้ปฏิบัติดีใจเอนใจแห่งการพักการลงโทษ
แต่อย่างใด หรือ

(๖) ผู้ต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษารองศาลอาญาศึกในขณะปฏิบัติการใน
เทศเกาหลี

มาตรา ๖ นักโทษเด็ดขาด ซึ่งมีได้รับพระราชทานอภัยโทษ ปล่อยตัวไป ตามมาตรา
ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษ ดังนี้

(๑) ผู้ต้องโทษประหารชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกยี่สิบปี โดยให้นับ
วันที่ต้องโทษเป็นต้นไป

(๓) ผู้ต้องโทษจำคุกไม่ถึงตลอดชีวิต ให้ลดจากกำหนดโทษตามคำพิพากษา
หรือกำหนดโทษครั้งหลังสุดตามลำดับชั้น ดังนี้

ชั้นเยี่ยม	๓ ใน ๒
ชั้นดีมาก	๓ ใน ๓
ชั้นดี	๓ ใน ๔
ชั้นกลาง	๓ ใน ๕
ชั้นเลว	๓ ใน ๖
ชั้นเลวมาก	๓ ใน ๗

(๔) ผู้ต้องโทษจำคุกเพราะความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และการกระทำนั้น
มิได้เป็นเหตุให้ผู้ใดถึงแก่ความตาย ไม่ว่าจะแก่นักโทษเด็ดขาดชั้นใด ให้ลดจากกำหนดโทษตาม
คำพิพากษา หรือกำหนดโทษครั้งหลังสุด ๒ ใน ๓

(๕) นักโทษเด็ดขาด ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานให้ลดเป็น
พิเศษอีกหนึ่งปี

มาตรา ๗ นักโทษเด็ดขาด ซึ่งต้องโทษฐานกระทำการ อันเป็นคอมมิวนิสต์ไม่อยู่ในข่าย
ได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๘ ผู้ซึ่งถูกส่งตัวไปควบคุมไว้ในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก ตามคำสั่งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางในกรณีไม่ชำระค่าปรับ ก่อนหรือในวันที่พระราชกฤษฎีกาฯ ไซ้บังคับให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไป

มาตรา ๙ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ ผู้พิพากษาศาลแห่งท้องที่ หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแห่งท้องที่หนึ่งนาย และอัยการแห่งท้องที่หนึ่งนาย เป็นคณะกรรมการมีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษ และตั้งรายชื่อต่อศาลแห่งท้องที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาฯ ไซ้บังคับ เพื่อศาลแห่งท้องที่นั้นออกหมายตั้งปล่อยหรือลดโทษแล้วแต่กรณี

เมื่อศาลได้ออกหมายตั้งปล่อยหรือลดโทษแล้ว ให้คณะกรรมการทำบัญชีผู้ซึ่งได้รับพระราชทานอภัยโทษ เก็บไว้ที่เรือนจำหนึ่งฉบับ ตั้งศาลหนึ่งฉบับ ตั้งกระทรวงมหาดไทยหนึ่งฉบับ และทุกเขตฯ ๑ ถวายหนึ่งฉบับ

ถ้าการตั้งกรรมการบางนายตามวรรคหนึ่ง จะไม่สะดวกในการปฏิบัติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการตามที่เห็นสมควรเป็นกรรมการแทนได้

มาตรา ๑๐ ในส่วนที่เกี่ยวกับเด็กของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ให้ผู้พิพากษาศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางหนึ่งนาย ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กหนึ่งนาย และผู้แทนกรมอัยการหนึ่งนาย เป็นคณะกรรมการมีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๘ และตั้งรายชื่อต่อศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาฯ ไซ้บังคับ เพื่อศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางออกหมายตั้งปล่อย

เมื่อศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางได้ออกหมายตั้งปล่อยแล้ว ให้คณะกรรมการทำบัญชีผู้ซึ่งได้รับพระราชทานอภัยโทษเก็บไว้ที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กหนึ่งฉบับ ตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางหนึ่งฉบับ ตั้งกระทรวงยุติธรรมหนึ่งฉบับ และทุกเขตฯ ๑ ถวายหนึ่งฉบับ

มาตรา ๑๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับนักโทษเรือนจำทหาร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งข้าราชการเป็นคณะกรรมการตามที่เห็นสมควร มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับ

พระราชทานอภัยโทษ และตั้งรายชื่อต่อศาลทหารกรุงเทพ ศาลมณฑลทหาร หรือศาลทหาร แล้วแต่กรณี ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เพื่อกำหนดค่าจ้างปล่อยหรือลดโทษ แล้วแต่กรณี

ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การลดโทษตามมาตรา ๖ (๓) สำหรับนักโทษในเรือนจำทหาร ให้เทียบชั้น ดังนี้

ชั้นสามัญ	เทียบชั้นกลาง
ชั้นตรี	เทียบชั้นตรี
ชั้นต่ำมาก	เทียบชั้นต่ำมาก

ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการนำบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้มาใช้บังคับแก่นักโทษเรือนจำทหาร นอกจากที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พิจารณาดังเทียบกรณีให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๒ การปล่อยตัว ผู้ซึ่งได้รับพระราชทาน อภัยโทษ ปล่อยตัวไป ตาม พระราชกฤษฎีกานี้ ให้กระทำตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีญาติหรือผู้มีหลักฐานเชื่อถือได้มารับตัว ให้ปล่อยตัวไป

(๒) ถ้าไม่มีญาติ หรือผู้มีหลักฐานเชื่อถือได้มารับตัว ให้เจ้าหน้าที่ปล่อยตัวไปเพื่อจัดตั้งภูมิคุ้มกันหรือส่งเคราะห์ตามสมควร

(๓) ในเขตจังหวัดพระนคร จังหวัดธนบุรี และจังหวัดนนทบุรี เจ้าหน้าที่กรมประชาสงเคราะห์

(๔) ในเขตจังหวัดอื่น พนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

ในกรณีผู้ซึ่งได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้ และจะพ้นโทษในคราวเดียวกันนี้ด้วย การปล่อยตัวให้กระทำตามเงื่อนไขเช่นเดียวกัน

การปล่อยตัวตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ถือว่าดำเนินบริบูรณ์เมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้ในตอนที่เกี่ยวกับกระทรวง
ๆ

รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ชนervaชาติ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้ คือ เนื่องในโอกาสฉลองของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการไปเยือนต่างประเทศเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีกับนานาชาติเป็นเวลาดำเนินาน และเป็นผลสำเร็จ สำหรับสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ราชกุมารีเป็นอันดี สมควรที่จะได้มีการพระราชทานอภัยโทษแก่ กษัตริย์ราชทัณฑ์เพื่อเป็นการแผ่พระมหากรุณาธิคุณ และให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านั้นบำเพ็ญตนเป็น พลเมืองดี อันจักเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป

พระราชกฤษฎีกานี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๕ วันที่ ๑๗

พฤษภาคม ๒๕๐๔

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเงินตรา

พ.ศ. ๒๕๐๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ ให้กำหนดชนิด ราคา โดหะ อัตราน้ำเงิน โดหะ น้ำหนัก ขนาด อัตราน้ำเงินต่อโหะ และลักษณะอื่น ๆ ของเหรียญกษาปณ์ที่ของชาว ความบัญญัติท้ายกฎกระทรวงนี้ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๔

สุนทร หงสลดการมภ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้คือ กระทรวงการคลังได้มีมติให้เหรียญกษาปณ์ที่ของชาว ราคา ๑ บาทขึ้น เพื่อเป็นที่ระลึกและแสดงความกตัญญูต่อกษัตริย์และองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ในการเสด็จประพศพระนคร หลังจากที่ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกา อังกฤษและประเทศในภาคพื้นยุโรปได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันใหญ่ยิ่ง นำเกียรติยศชื่อเสียงประเทศไทย และตรงกับในโอกาสที่กองกษาปณ์ กรมธนารักษ์ ได้ตั้งมาครบ ๑๐๐ ปี กฎกระทรวงฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๘ ตอนที่ ๕ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๔

บัญชีท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔)
ออกตามความในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑

ชนิด	เหรียญกษาปณ์ทองขาว
ราคา	๑ บาท
โลหะและอัตราเนื้อโลหะ	ทองแดง ๗๕ % นิกเกิล ๒๕ %
น้ำหนัก	๘ กรัม
ขนาด	เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๗ มิลลิเมตร
อัตราเพื่อเหลือเผื่อขาด	
สำหรับเนื้อโลหะ	๓๐ %
สำหรับน้ำหนัก	๓๐ เซนติกรัมคือ ๑ เหรียญ ๓๐๐ กรัมคือ ๓,๐๐๐ เหรียญ

ดวงคล้าย ด้านหน้า มีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ภายในวงรอบเบื้องบนมีรูปครุฑจักรีประกอบด้วยสายกระหนก ชักซ้ายและชักขวามือซ้ายประจําขาม เบื้องล่างมีอักษร "เสด็จนิวัตพระนคร"

- ด้านหลัง มีรูปครุฑแผ่นดิน ภายในวงรอบเบื้องบนมีอักษร และเลขพุทธศักราช "รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๐๔" ชักซ้ายมือซ้ายไทย "๑" ชักขวามือขวาอารบิก "1" เบื้องล่างมีอักษร "บาท" และมีกลุ่มบัวใหญ่เล็กประดับกันเป็นดวงคล้ายโคจรอบริค

ลักษณะอื่น ๆ เป็นเหรียญกษาปณ์ รูปกลมแบน ตรงกลางไม่มีรู วงรอบนอกมีเพียงจักร

ประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง เหยื่อผูกขาดของชาว รากาหนึ่งบาท

ด้วยกระทรวงการคลังได้จัดทำเหยื่อผูกขาดของชาว รากาหนึ่งบาท ขึ้นใหม่ ตามกฎกระทรวงการคลังฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ลงวันที่ ๓๓ มกราคม ๒๕๐๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๓ คือ

เหยื่อผูกขาดของชาว รากาหนึ่งบาท
หนักอันละ ๘ กรัม

มีลักษณะเป็นเหยื่อผูกขาดรูปกลมแบน ตรงกลางไม่มีรู วงขอบนอกมีเพ็ชร์จักรขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๘ มิลลิเมตร มีดวงตายและอักษร ดังนี้

ด้านหน้า มีพระบรมรูปครึ่งพระองค์ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ภายในวงขอบเบของบนมีรูปตราจักรีประกอบด้วยดวงตากระหนก ชักซ้ายและชักขวามีลายประจำยาม เบื้องล่างมีอักษร "เด็คนิวัดพระนคร"

ด้านหลัง มีรูปตราแผ่นดิน ภายในวงขอบเบของบนมีอักษรและเลขพุทธศักราช "รัฐบาลไทย พ.ศ. ๒๕๐๔" ชักซ้ายมีเลขไทย "๘" ชักขวามีเลขอารบิก "1" เบื้องล่างมีอักษร "บาท" และมีก้นบัวใหญ่เล็กสลับกันเป็นดวงตายโดยรอบรีดวงขอบ

จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกัน ส่วนเหยื่อผูกขาดชนิดราคาต่าง ๆ แบบเก่าซึ่งได้ประกาศออกไว้แล้วคงไว้ได้ต่อไปเช่นเดิม

ประกาศ ณ วันที่ ๓๓ มกราคม ๒๕๐๔

สุนทร หงส์ตติารมภ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ ประกาศกระทรวงการคลังฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๔ วันที่ ๓๗ มกราคม ๒๕๐๔ อนึ่ง เหยื่อผูกขาดของชาว รากาหนึ่งบาท ดังกล่าวทางราชการได้นำออกจ่ายแลกกับประชาชนทั่วไป ตั้งแต่วันที่ ๓๗ มกราคม ๒๕๐๔ แล้ว โดยคิดค่าธรรมเนียมได้ที่แผนกรับและแลกเงิน กองคลังกลาง กรมธนารักษ์ ในพระบรมมหาราชวัง

การประชุม

คณะรัฐมนตรี

△

การประชุมวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๐๔

การประชุมคณะรัฐมนตรีวันนี้ เริ่มเวลา ๘.๕๕ น. ณ ทำเนียบรัฐบาล พลเอก ถนอม กิตติขจร รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน คณะรัฐมนตรีได้พิจารณา เรื่องต่าง ๆ ดังนี้.—

๑. ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ตั้งมติเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๓ เห็นชอบด้วยในการขยายโครงการสำรวจการตกตะกอนในลำน้ำเจ้าพระยาให้คลุมไปถึงการสำรวจในทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการสร้างท่าเรือใหม่ที่ศรีราชา และอนุมัติให้รับความช่วยเหลือจากกองทุนพิเศษเพื่อช่วยเหลือโครงการนี้ เป็นเงิน ๑,๐๑๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ โดยประเทศไทยออกเงินสมทบเป็นค่าใช้จ่ายในท้องถิ่น ๓๕๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ กำหนดระยะเวลาปฏิบัติการตามโครงการเป็นเวลาประมาณ ๓ ปีครึ่ง นับบัดนี้
๒. บัดนี้ กระทรวงการต่างประเทศเสนอตามรายงานผู้แทนประเทศไทยในการประชุมคณะมนตรีประศาสน์การกองทุนพิเศษ สมัยที่ ๕ ว่า คณะมนตรีประศาสน์การ ได้ตั้งมติเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๐๓ อนุมัติเงินช่วยเหลือโครงการดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน ๑,๐๑๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ โดยกำหนดให้ประเทศไทยออกเงินสมทบ ๓๕๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และกำหนดระยะเวลาปฏิบัติการตามโครงการนี้ไว้ ๓ ปีครึ่งแล้ว

อนึ่ง ในการประชุมคราวเดียวกันนี้ คณะมนตรีประศาสน์การได้อนุมัติเงินช่วยเหลือโครงการส่วนภูมิภาค ไทย ดาว กัมพูชา และเวียดนาม ดำเนินการตรวจทางน้ำ (Hydrograph Survey) ตามโครงการสำรวจแม่น้ำโขงตอนล่าง เป็นเงิน ๓๔๗,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ โดยรัฐบาลจะต้องจ่ายเงินสมทบจำนวน ๓๒๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐด้วย

คณะรัฐมนตรีรับทราบ.

๒. กระทรวงเศรษฐกิจการรายงาน ว่า เอฟ. เอ. โอ. กรุงโรม จะได้จัดให้มีการประชุม C. C. P. Consultative Sub - committee on the Economic Aspects of Rice ครั้งที่ ๕ ซึ่งที่กรุงนิวเดลี ระหว่างวันที่ ๓๓ ถึง ๒๓ มกราคม ๒๕๐๔ จึงเสนอขอตั้งผู้แทนไปร่วมประชุม ดังนี้ ในฐานะผู้แทนของรัฐบาลคือ

(๑) นายบัญญัติ กุณยานนท์ ผู้ช่วยทูตการพาณิชย์ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงนิวเดลี เป็นหัวหน้าคณะผู้แทน

(๒) นายสุธี นาทวรทัต หัวหน้ากองพาณิชย์กิจต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ เป็นผู้แทน

คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติ.

๓. ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๓ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทุนไปรษณีย์ และมอบให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณานั้น ผู้รักษาการแทนอธิการคณะกรรมการกฤษฎีการายงานว่า ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งมีหลักการสำคัญ ๒ ประการ คือ

(๑) เพื่อให้กรมไปรษณีย์โทรเลขมีอำนาจนำเงินซึ่งได้รับ จากการดำเนินกิจการต่าง ๆ ไปใช้จ่ายในการดำเนินงานและ ขยาย บริการสื่อสาร ของ กรมได้ เต็ม จำนวน ตาม ระเบียบที่กระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณกำหนด

(๒) ให้หลักประกันสิทธิและหน้าที่ ของข้าราชการ กรมไปรษณีย์โทรเลขในการรับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

คณะรัฐมนตรีลงมติให้เสนอสภา ฯ ได้

๔. คณะรัฐมนตรีลงมติแต่งตั้ง ประธานและคณะกรรมการถิกไนท์ ตามความใน

พ.ศ. ๒๕๐๓ ตั้งต่อไป

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นประธานกรรมการ ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย อธิบดีกรมโยธาเทศบาล อธิบดีกรมโลหกิจ อธิบดีกรมป่าไม้ เดชาธิการพลังงาน ชาติ และผู้แทนด้านงบประมาณ เป็นกรรมการ

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องอื่น ๆ อีก จนถึงเวลา ๓๓.๓๐ น. จึงเลิก

ประชุม.

การประชุมวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๐๔

การประชุมคณะรัฐมนตรี วันนี้ เริ่มเวลา ๑๐.๐๐ น ทำเนียบรัฐบาล
จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน คณะรัฐมนตรีได้พิจารณา
เรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๐๓ อนุมัติให้อธิบดี
อำนวยการศึกษา และรองผู้อำนวยการสถาบันระหว่างชาติ ดำเนินการค้นคว้าเรื่องเด็กไปร่วมใน
การประชุมขององค์การศึกษานานาชาติ ครั้งที่ ๒๓ ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ระหว่าง
วันที่ ๖-๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๓ นั้น

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้เสนอรายงานผลการประชุมดังกล่าวมา นายกรัฐมนตรีได้
พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเทศไทยควรสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสำนักงานการศึกษาระหว่างชาติ และ
ขอทราบว่าจะต้องออกเงินเท่าใด จะต้องปฏิบัติอย่างไร กับขอทราบเรื่องการศึกษาสำหรับเด็กปัญญา
เลิศ หรือเด็กเรียนช้าด้วย

บัดนี้ กระทรวงศึกษาธิการรายงานว่า สมาชิกสำนักงานการศึกษาระหว่างชาตินั้น
ของประเทศ ตามอัตราค่าบำรุง คือ

(๓) ประเภทที่หนึ่งเดี่ยวค่าบำรุงปีละ ๓๐,๐๐๐ แพร่งค์ดีด (ประมาณ ๕๐,๐๐๐) ผู้สมัครประเภทนี้จะได้รับห้องขนาดใหญ่หนึ่งห้องสำหรับการแสดงนิทรรศการการ เพื่อเผยแพร่เรียน หลักสูตร อุปกรณ์ทางการศึกษา และงานของนักเรียน

(๒) ประเภทที่สอง เดี่ยวค่าบำรุงปีละ ๕,๐๐๐ แพร่งค์ดีด (ประมาณ ๒,๕๐๐) ผู้สมัครประเภทนี้จะได้รับห้องขนาดเล็กหนึ่งห้องสำหรับการแสดงนิทรรศการเช่นเดียวกับข้อ

การสมัครเข้า เป็นสมาชิกกระทำได้ ด้วยการแสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรในผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาระหว่างชาติ กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่ารัฐบาลไทยควรจะส่งเสริมเข้าเป็นสมาชิกประเภทเดี่ยวค่าบำรุงในอัตราปีละ ๕,๐๐๐ แพร่งค์ดีด เพราะห้องแสดงนิทรรศการขนาดเล็กเพียงพอสำหรับการแสดงตำราเรียน หลักสูตร และอุปกรณ์การสอนของไทย ทั้งจะเป็นการประหยัดด้วย ทั้งนี้ได้เตรียมงบประมาณค่าบำรุงสำหรับปี ๒๕๐๕ ไว้เรียบร้อยแล้ว จึงขออนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกสำนักงานการศึกษาระหว่างชาติไทยต่อไป

ส่วนเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาทึบ หรือเด็กเรียนช้านี้ กรมสามัญศึกษาได้ดำเนินการทดลองจัดการศึกษาพิเศษ โดยกำหนดเป็นโครงการ ๕ ปี เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ เป็นต้นมา ในชั้นแรกได้จัดพิเศษ ช่วยสอนเด็ก ที่เรียนช้าใน โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดพระนคร และธนบุรี รวม ๑๒ ห้องเรียน มีนักเรียน ๒๐๖ คน ชั้นพิเศษช่วยเด็กเรียนช้ามี ๒ ประเภท คือชั้นพิเศษสำหรับเด็กเรียนช้า กับชั้นพิเศษสำหรับเด็กด้อยอ่อน ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ และในปี ๒๕๐๔ กรมสามัญศึกษาจะขยายการทดลองการจัดการศึกษาแก่เด็กเรียนช้าไปยังส่วนภูมิภาคบางแห่งด้วย

เรื่องงบประมาณค่าบำรุงสำนักงานการศึกษาระหว่างชาติสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๐๕ นี้ ได้สอบถามสำนักงานประมาณแล้ว ได้รับแจ้งว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ขอตั้งไว้ในงบประมาณประจำปี ๒๕๐๕ เป็นเงิน ๒๗.๐๐๐ บาท

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย

๒. กระทรวงมหาดไทยรายงานว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ส่งเรื่องราวขออนุญาตทำการไฟฟ้าชั่วคราวที่ตำบลบางตาเถร อำเภอคลองฟุ้ง จังหวัดสุพรรณบุรี (ใช้เครื่องกำเนิดไฟฟ้า

LIRT

เครื่อง ขนาด ๓๒ กิโลวัตต์) มีกำหนด ๕ ปี ของนายทวี ศจินทร ให้กระทรวงมหาดไทย
พิจารณา ซึ่งเรื่องดังกล่าวและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรอนุญาตให้ผู้ร้อง
การไฟฟ้าแห่งนี้ได้ตามขอ กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อส่งเสริมความเจริญ
ของท้องถิ่น สมควรอนุญาตให้ผู้ร้องทำการไฟฟ้าแห่งนี้ได้ตามขอเป็นการชั่วคราวมีกำหนด ๕ ปี
โดยวางข้อบังคับเกี่ยวกับหลักวิชาการไว้ตามสมควร พร้อมกับได้วางอัตราค่าไฟฟ้าไว้ให้เรียกเก็บ
เกินอัตราค่า ๕๐ สตางค์ต่อเดือน เช่นเดียวกับการไฟฟ้าชั่วคราวแห่งอื่น ๆ ที่เคยปฏิบัติมาแล้ว
ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติ

๓. คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติ ให้ศาสตราจารย์ จรัต สุนทรสิงห์ ผู้แทนมหา
วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปร่วม ประชุมสัปดาห์นานาชาติ การศึกษา ชั้น อุดมแห่งภูมิภาคเอเชีย ตะวัน ออก
ของใต้ ครั้งที่ ๓ ณ มหาวิทยาลัยมลายา กัวลาลัมเปอร์ ประเทศสหพันธมลายา ระหว่างวันที่ ๑๖
ถึง ๒๓ มกราคม ๒๕๐๕ และอนุมัติให้ศาสตราจารย์ แดบ นีละนิธิ เป็นผู้แทนประเทศไทยไปร่วมใน
ที่เบ็ดใช้อาคารพลังงานปรมาณูที่เมืองบอมเบย์ ประเทศอินเดีย ตามที่รัฐบาลอินเดียเชิญมา

๔. ให้คณะรัฐมนตรี ลงมติแต่งตั้งให้นายบุญชนะ อัครถาวร เป็นกรรมการบริหาร
สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเพิ่มขึ้นอีก ๓ นาย

๕. กระทรวงมหาดไทยรายงานว่ เนื่องจากพนักงานในหน้าที่กองอาสารักษาดิน-
แดน กรมมหาดไทย ได้มอบหมายให้นายกองโท พ่วง สุวรรณรัฐ รองอธิบดีกรมมหาดไทยฝ่ายปราบ
ปราม เป็นผู้รับผิดชอบงานในกองบัญชาการของอาสารักษาดินแดนเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระจากอธิบดี
กรมมหาดไทยซึ่งมีมากขึ้น กระทรวงมหาดไทยจึงเห็นสมควรแต่งตั้งให้นายกองโท พ่วง สุวรรณรัฐ
เป็นกรรมการและรองเลขาธิการคณะกรรมการกลาง กองอาสารักษาดินแดนเพื่อประโยชน์ในการ
บังคับบัญชาและสั่งการของอาสารักษาดินแดนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติ

๖. คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า การเพิ่มผลิตผลทางเกษตรกรรมเป็นอัน
 สำคัญยิ่ง ทั้งสำหรับการบริโภคของพลเมืองที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และเพื่อเพิ่มความมั่นคง
 เศรษฐกิจของประเทศด้วย ทั้งนี้จะสำเร็จได้ก็อยู่ที่การประสานงาน การส่งเสริมทุกสาขาในกระ
 เกษตร และมีพนักงานส่งเสริมกระจายอยู่ที่หัวราชอาณาจักร เพื่อให้บรรดาความรู้ ทางวิชา
 ที่ทั้งหลายไปถึงราษฎรให้มากที่สุดและโดยใกล้ชิด

คณะรัฐมนตรีจึงลงมติ ในที่สุดให้ กระทรวงเกษตรพิจารณา จัดตั้งกรมหรือสำนักงาน
 เสริมการเกษตรขึ้นเป็นส่วนกลางในกระทรวงเกษตรต่อไป

๗. นายกรัฐมนตรีเสนอว่า ได้รับคำร้องจากบรรดาผู้เลี้ยงเบ็ดเตล็ดไก่หลายราย
 ให้รัฐบาลพิจารณาหาทางช่วยเหลือ เพราะขายไข่ได้ราคาต่ำ แต่ค่าใช้จ่าย ค่าอาหารสัตว์สูง
 นอกจากนี้ยังต้องเสียภาษีรูปต่าง ๆ อยู่หลายอย่างด้วยกัน การรับซื้อไข่ก็มีคนกลางคอยกดราคาอยู่

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ลงมติให้พิจารณาหาทางแก้ไขโดยรับคอกในปัญหา
 ประการ คือ

- (๑) การตัดคนกลางที่คอยกดราคา
- (๒) หาทางให้ราคาอาหารสัตว์ เฉพาะอย่างยิ่งรำให้ลดต่ำลง
- (๓) ถือว่าการเลี้ยงเบ็ดเตล็ดไก่เป็นการประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ซึ่งควรได้รับ

การผ่อนผันในเรื่องภาษี

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณารณารเรื่องอื่น ๆ อีก จนถึงเวลา ๑๗.๑๐ น. จึง

เลิกประชุม

การประชุมวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๐๔

การประชุมคณะรัฐมนตรีวันนี้ เริ่มเวลา ๘.๔๕ น. ณ ทำเนียบรัฐบาล
 จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน คณะรัฐมนตรีได้พิจารณา
 เรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ให้เปิดสถานเอกอัครราชทูตใหม่ในปี ๒๕๐๔ อีก ๒ แห่ง คือ ณ กรุงลาฮอร์ ประเทศในเอเชีย และ ณ รุงฮอคควา ประเทศมาคา

๒. คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติ ให้รับเป็นเจ้าของกิจการประชุมคณะกรรมการด้วยอุตสาหกรรมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีที่ ๓๓ ซึ่งจะจัดให้มีขึ้นที่กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ และอนุมัติการแต่งตั้งผู้แทนตามที่กระทรวงอุตสาหกรรม ขอ ภัยให้มีผู้แทนการพลังงานแห่งชาติเป็นผู้แทนในคณะผู้แทนประเทศไทยด้วย

๓. คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้เลื่อนข้าราชการชั้นเอก ตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้นเป็นข้าราชการชั้นพิเศษ รวม ๘ นาย คือ

(๑) หลวงปรีวรทววิจิตร	ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์
(๒) นายประจักษ์ อธิราช	ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
(๓) นายสุบิน เกษทอง	ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์
(๔) นายธมมาศ อมาตยกุล	ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด
(๕) นายเอนก พยัคฆนันทร	ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์
(๖) นายสง่า จันทธำธา	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม
(๗) นายวิชาญ บรรณโสภิชญ	ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน

๔. กระทรวงคมนาคมรายงานว่า ปัจจุบันนี้การก่อสร้างโทรคมนาคมระบบโทรพิมพ์ได้เปิดบริการแล้ว ได้อำนวยความสะดวกเป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างดี และกิจการของนี้จะขยายตัวกว้างขวางมากขึ้นตามลำดับ จึงควรจะมีตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญการโทรพิมพ์ขึ้นในกรมไปรษณีย์โทรเลข และเห็นว่านายธมมาศ บุณยรัตพันธ์ หัวหน้ากองค้นคว้าและทดลอง เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเหมาะสม และเป็นผู้ประดิษฐ์เครื่องโทรพิมพ์แบบ เอส. พี. ที. ที่ใช้อยู่ในกรมไปรษณีย์โทรเลขขณะนี้ เหมาะสมที่จะเลื่อนขึ้นเป็นชั้นพิเศษ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญการโทรพิมพ์ได้ ซึ่ง ก.พ. ได้พิจารณาเห็นพ้องด้วยแล้ว จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติ.

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาต่อคณะกรรมการเงินและสถานการณ์คลังใน
พ.ศ. ๒๕๐๓ และเรื่องอื่น ๆ อยู่จนถึงเวลา ๑๖.๐๐ น. จนเลิกประชุม

การประชุมวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๔

การประชุมคณะรัฐมนตรีวันนี้ เริ่มเวลา ๘.๔๕ น. ณ ทำเนียบรัฐบาล
จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน คณะรัฐมนตรีได้พิจารณา
เรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. เนื่องจากพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๘๗ มาตรา
บัญญัติให้คณะกรรมการกลาง กองอาสารักษาดินแดนมีอำนาจหน้าที่จัดและดำเนินงานของอาสา
รักษาดินแดนตามนโยบายและวิชาการทางเทคนิคของสถาบันราชานาจักร แต่บัดนี้สถาบันของ
ราชานาจักรต้องถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติสภาพความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ และโดย
ที่ได้มีมติของสถาบันราชานาจักร (ก่อนมีสภาพความมั่นคงแห่งชาติ) ให้กองอาสา
รักษาดินแดนขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงกลาโหมร่วมกัน และให้กอง
อาสารักษาดินแดนมีหน้าที่เพิ่มขึ้น ก็ให้มีการจัดเหล่าของกองอาสารักษาดินแดนด้วย จึงจำเป็นต้อง
แก้ไขให้สอดคล้องกันต่อไป คณะรัฐมนตรีจึงลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไข
เรื่องนี้ไปเพื่อสภา ฯ ประชุมปรึกษาคือไป

๒. กรมตำรวจรายงานว่า เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๐๔ เวลา ๑๓.๓๐ น. ได้มี
พ.ศ.ศ. อุโหดุ ผู้กำกับการตำรวจพม่า กองพื้นที่ ๑๖ และนายวินเผ่ นายอำเภอคอกยก่อ ประเทศ
พม่า พร้อมด้วยคณะรวม ๑๕ นาย ได้เข้ามาติดต่อกับหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรเด้าหิน อำเภอ
แม่ตะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พร้อมกับนำเครื่องอุปโภคบริโภคคิดเป็นราคา ๒,๔๑๐ บาท มา
ช่วยเหลือแจกจ่ายให้กับบรรดาครอบครัวตำรวจและราษฎรไทยที่ได้รับความเสียหาย เนื่องจากถูก
กองโจรกระเหรี่ยงปล้นเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๓ คณะผู้แทนฝ่ายพม่าได้เดินทางกลับออกไปจาก
ประเทศไทยทางบ้านแม่แจ่ม เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๐๔

คณะรัฐมนตรีรับทราบ

๓. โดยที่คณะกรรมการชุดตุลาการรัฐธรรมนูญ ได้วินิจฉัยเมื่อวันที่ ๑๗
ตุลาคม ๒๕๐๓ ว่ามาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งเพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ พ.ศ. ๒๔๘๗

เป็นพระราชบัญญัติที่มีข้อความขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฯ จึงใช้บังคับมิได้ และโดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการตำรวจออกนอกดินที่ดิน พ.ศ. ๒๔๘๖ มีข้อความทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม พ.ศ. ๒๔๘๖ คณะรัฐมนตรีจึงได้พิจารณาและลงมติดังต่อไปนี้

(๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดที่ดิน เพื่อความเป็นธรรมแก่สังคม พ.ศ. ๒๔๘๖ ตามที่รัฐบาลสมัยนั้นได้สั่งให้เจ้าหน้าที่หยุดดำเนินการตามกฎหมายไว้แต่เดิมนั้น เห็นเป็นการสมควรและถูกต้อง สำหรับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการตำรวจออกนอกดินที่ดิน พ.ศ. ๒๔๘๖ ก็ให้เจ้าหน้าที่หยุดดำเนินการเช่นเดียวกันด้วย

(๒) ระเบียบการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากรณีพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์

๔. ประธานกรรมการ อ.ส.ท. รายงานว่า ในการประชุมสมัชชาประจำปีครั้งที่ ๑๕ (๒๕๐๓) ที่กรุงบูเอโนสเอเรสของ IUOTO (International Union of Official Travel Organizations) ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ด้วย องค์การตั้งกรรมการท่องเที่ยวได้ขอให้กระทรวงการต่างประเทศตั้งเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบูเอโนสเอเรส เป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุม และกระทรวงการต่างประเทศได้มีคำสั่งให้เอกอัครราชทูตเป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุมเอง ในการประชุมครั้งนี้ อ.ส.ท. ได้ขอให้ผู้แทนเด่นออกที่ประชุมเชิญให้มาประชุมกันที่กรุงเทพฯ ฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ และเมื่อเอกอัครราชทูตได้เด่นออกคำเชิญแล้ว ที่ประชุมก็ได้มีมติรับคำเชิญที่จะให้มีการประชุมสมัชชา ครั้งที่ ๑๖ ของ IUOTO ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ขึ้นที่กรุงเทพฯ ฯ จึงเด่นมาเพื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการไว้ชั้นหนึ่งก่อน ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ จะได้เด่นมาให้ทราบต่อไปในภายหลัง

คณะรัฐมนตรีลงมติรับหลักการ

๕. คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและลงมติ เกี่ยวกับการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในสวนภูมิภาควังคังต่อไปนี้.-

(๑) อนุมัติการทำถาวรไฟฟ้าชั่วคราวที่ตำบลมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง กำหนด ๕ ปี โดยใช้เครื่องไฟฟ้าขนาด ๒๐ กิโลวัตต์ ๑ เครื่อง

(๒) อนุมัติให้ค่าอายุการอนุญาตการทำกรไฟฟ้าชั่วคราวที่ตำบลคอนไม้ บ้านแก้ว จังหวัดสมุทรสาคร ค่อยไปอีก ๕ ปี

(๓) อนุมัติให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาครับ โอนสิทธิ และหน้าที่ตามฉบับทาน จาก พระเขาดูท่ากรรม จำกัด ไปดำเนินการต่อไปได้

๖. ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑๓ มิถุนายน ๒๕๐๐) ให้ ก.พ. พิจารณาในการขอเลื่อนชั้นข้าราชการชั้นเอกชั้นเป็นชั้นพิเศษ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย การกอง รองอธิบดี รองปลัดทบวง หรือรองปลัดกระทรวง ที่ว่าง แทนเช่นเดียวกันกับที่ ก.พ. พิจารณาครั้งแรก และให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป นั้น

บัดนี้ กระทรวงเกษตรรายงานว่า กิจกรรมงานในค้ำต่าง ๆ ได้ขยายขึ้นกว่าเดิมเป็นลำดับมา และรัฐบาลมีนโยบายอย่างแน่วแน่ที่จะเร่งรัดพัฒนาการเศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวไปโดยเร็วที่สุด ความแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ งานในค้ำต่าง ๆ ก็ขยายกว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น ในค้ำเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมก็จะขยายเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตพืชผลและรวมการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญเป็นค้ำ กิจกรรมงานในค้ำต่าง ๆ นับวันก็จะทวีปริมาณยิ่งขึ้น ไม่มีโอกาสที่จะลดลง งานในค้ำแห่งผู้ช่วยการกอง รองอธิบดี รองปลัดทบวง หรือรองปลัดกระทรวง ซึ่งเป็นค้ำแห่งที่มีความสำคัญในการบริหารราชการมากและในปัจจุบันนี้โดยทั่วไปมีปริมาณงานมากอยู่แล้ว ก็ยิ่งจะทวีปริมาณมากยิ่งขึ้นด้วย กระทรวงเกษตรจึงเห็นว่ามีค้ำแห่งผู้ช่วยการกอง รองอธิบดี รองปลัดทบวง รองปลัดกระทรวง เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบบริหารราชการในค้ำแห่งนั้น ๆ ค่อยไปทันที และการเลื่อนข้าราชการชั้นเอกเป็นข้าราชการชั้นพิเศษ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงค้ำแห่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น ก่อนที่จะเสนอขอเลื่อนชั้นผู้ใด ผู้บังคับบัญชา และเจ้ากระทรวงก็ได้พิจารณาถึงความประพฤติ ความรู้ ความสามารถ การรับผิดชอบการปฏิบัติลักษณะและความเข้มแข็งแห่งนิสัย พินิจพิจารณาความริเริ่ม ความละเอียดแม่นยำ ความดีความชอบและความแนบเนียน การปกครอง ความขยันขันแข็งและสุขภาพอนามัยโดยรอบคอบและ ความพระราชมัญญบัตรระเบียบราชการพลเรือน การเลื่อนข้าราชการชั้นเอกชั้นเป็นชั้นพิเศษ

รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาคัดเลือกราชการพลเรือนชั้นเอก แล้วเสนอชื่อไปเพื่อคณะรัฐ-
 มนตรีพิจารณาอนุมัติโดยด่วน เมื่อตำแหน่งผู้อำนวยการกอง รองอธิบดี รองปลัดทบวง รอง
 ปลัดกระทรวง อ่างตง ก็ควรให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาเสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรี เพื่อ
 อนุมัติราชการพลเรือนชั้นเอกชั้นพิเศษ แล้วแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยไม่ต้องผ่านการ
 พิจารณาของ ก.พ. จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในเรื่องนี้อีกครั้ง

คณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ

๗. นายกรัฐมนตรีเสนอว่า สมควรจะได้รับเร่งบูรณะพัฒนาการภาคตะวันออกเฉียง
 เพื่อให้เจริญยิ่งขึ้นทั้งในด้านการศึกษา สาธารณสุข การเกษตร คมนาคม ฯลฯ และเห็นควร
 แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นดำเนินการ ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ (๒) ประธานกรรมการบริหารสถา-
 นนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ เป็นรองประธาน (๓) นายสุนทร หงส์ตติการมภ์ (๔) นาย บุญ
 ญไชย (๕) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และ (๖) รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
 แห่งชาติ เป็นกรรมการ (๗) นายบุญธรรม ทองไร่มุขต์ เป็นเลขานุการ

คณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบด้วย

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาระเบียบวาระประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งที่
 ประจำวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๐๔ และเรื่องอื่น ๆ อยู่จนถึงเวลา ๑๗.๓๕ น. จึงยุติ
 ประชุม

สลากกินแบ่ง ฯ กำลังขายดี

๒ เลี้ยว ๑๐ บาท

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เปลี่ยนกำหนดวันออกสลากใหม่
ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๐๒ เป็นต้นไป โดยกำหนดออกรางวัลใน
วันที่ ๕, ๑๐, ๑๕, ๒๐, ๒๕ และ ๓๐ ของเดือน เริ่มแต่เวลา
๑๕.๐๐ น. ณ สำนักงานสลากกินแบ่ง ฯ ถนนราชดำเนิน

เงินรางวัลจ่ายเต็มทุกงวด

สลากจำหน่ายไม่เหลือ

เชิญเป็นสมาชิกรับหนังสือข่าวภาพประเทศไทย (THAILAND ILLUSTRATED)

ค่าบำรุงปีละ ๕๐ บาท จำหน่ายปลีกเล่มละ ๔ บาท

รับไปจำหน่ายจำนวนมากลด ๒๐% ติดต่อได้ที่

แผนกโฆษณาของสลากกินแบ่งรัฐบาล

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โทร. ๒๔๖๔๗-๘

ข่าวในพระราชสำนัก

วันอังคารที่ ๓ มกราคม ๒๕๐๔

วันนี้ เวลาเช้า ณ ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ โปรดให้คณะพรหมณ์เจ้าเฝ้า เนื่องในการถวายพระพรชัยมงคลแด่นมมิตตา ฯ ถวายสิ่งของเครื่องพิธีมัจฉาย

ต่อจากนั้น เสด็จออกมารับ ฯ พลจ. คร. โยฮัน ฮุยแบร์ค เซมาน เอกอัครราชทูตเดนมาร์กประจำประเทศไทย เฝ้ากราบทูลถวายเนื่องในการที่ท่านเอกอัครราชทูตจะพ้นจากตำแหน่งหน้าที่.

วันพุธที่ ๔ มกราคม ๒๕๐๔

วันนี้ เวลาบ่าย ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จออกมารับ ฯ พลจ. จอดเคอร์ ไฮเฟอ์ เอกอัครราชทูตสวีเดนประจำประเทศไทย และภริยา.

วันพฤหัสบดีที่ ๕ มกราคม ๒๕๐๔

วันนี้ เวลาเช้า ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกรับ ๑ พลเรือเอก พอลตบุงค์ เจ้าทูตของชาติพระบาท สมเด็จพระราชดำรัสตราตั้ง ในตำแหน่งเอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มของประเทศเบลเยียม ประจำพระราชสำนัก ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เจ้า ฯ ประจำคามหน้าที่.

วันอาทิตย์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๐๔

วันนี้ เวลาบ่าย สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จไปในการแข่งม้าชิงถ้วย “คาร์บีพระราชทาน” ณ ราชคฤณมัยสังฆามคม และทรงมอบถ้วยพระราชทานแก่เจ้าของม้าที่ชนะ.

วันพุธที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๐๔

วันนี้ เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระราชโอรสพระราชธิดา ได้เสด็จพระราชดำเนินนิวัติสู่พระนครจากการเสด็จ ฯ เยือนสหรัฐอเมริกาและประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเป็นทางราชการ รัฐบาลและประชาชนชาวไทยพร้อมกันถวายการต้อนรับเสด็จ ฯ เป็นการใหญ่ เมื่อเครื่องบินพระที่นั่งมาถึงดอนเมือง สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ซึ่งทรงดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อยู่ในระหว่างที่เสด็จพระราชดำเนินจากไป พระบรมวงศานุวงศ์ นายกรัฐมนตรี และบรรดาสมาชิกแห่งคณะรัฐบาล คณะทูตานุทูตต่างประเทศ และบรรดาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ได้ไปเฝ้า ฯ คอยรับเสด็จ ฯ อยู่ ณ กองบัญชาการทหารอากาศพร้อมกัน และในท่ามกลางผู้ที่เฝ้า ฯ รับเสด็จอยู่นั้น นายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลพระกรุณาแสดงความปีติปราโมทย์ แลด้วยเชิญเสด็จ ฯ สู่พระนคร ได้พระราชทานพระราชดำรัสตอบ เมื่อได้ทรงปฏิสันถารกับผู้เฝ้า ฯ อยู่ตามควรแล้ว ได้เสด็จ ฯ โดยรถยนต์

วันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๐๔

เนื่องในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินกลับจากการเยือนสหรัฐอเมริกาและยุโรป
เวตาบาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
พระราชดำเนินมายังพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัย
ทรงจุดธูปเทียน เครื่องราชสักการะ ถวายบังคมพระบรมอัฐิ และพระอัฐิ สมเด็จพระบรมราชบุรพ
ถวัลย์ พระสงฆ์ ๓๐ รูปสดุดพระพุทธรูป จบ ทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์ทูลนมัสการ ถวาย
อนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรดา.

วันเสาร์ที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๐๔

วันนี้ เวตาบาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี
นาถ เสด็จพระราชดำเนินตรวจพลสวนสนาม เนื่องในการเสด็จพระราชดำเนินกลับจากการเยือน
สหรัฐอเมริกาและยุโรป ณ บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย.

วันอังคารที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๔

เมื่อค่ำวานนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จพระราชดำเนินยังทำเนียบรัฐบาล เนื่องในการที่ ฯพณฯ ฯพณฯ ฯพณฯ ฯพณฯ นายก
รัฐมนตรี และท่านผู้หญิงวิจิตร ชาญศรี ถวายพระกระยาหารเป็นพระเกียรติ ในโอกาสเสด็จ
นิวัตพระนคร.

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๐๔

วันนี้ เวตาบาย ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
ออกรับ ฯพณฯ ฮันต์ โยฮาคิม ฟอน แมร์กซ์ ผู้รักษากรในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงการต่างประเทศแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เข้า
ทูลกระหม่อมรับพระบาท พร้อมด้วย ฯพณฯ เอกอัครราชทูตเยอรมัน.

วันศุกร์ ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๐๔

วันนี้ เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินยังท่าอากาศยานดอนเมือง เป็นการต้อนรับพระองค์ เพื่อทรงต้อนรับ พระเจ้าโฮโปดจ์ อดีตกษัตริย์แห่งเบตเยียม ซึ่งได้เสด็จมาถึงพระนคร พร้อมด้วยพระชายา และจะประทับอยู่เป็นแขกส่วนพระองค์

เวลาบ่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธีเปิดงานวันกาชาด ณ สวนอัมพร.

พระราชโทรเลขอำนวยพรในโอกาสวันประกาศอิสรภาพพม่า

เนื่องในโอกาสวันประกาศอิสรภาพของสหภาพพม่า วันที่ ๔ มกราคม ผู้ดำรงราชการแทนพระองค์ ได้ทรงมีพระโทรเลขอำนวยพรในพระปรมาภิไธยไปยังประธานาธิบดีแห่งสหภาพพม่า มีความดังต่อไปนี้

“ท่านประธานาธิบดีแห่งสหภาพพม่า อย่างสูง

ในโอกาสแห่งวันประกาศอิสรภาพของสหภาพพม่า ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้าพเจ้าขอส่งคำอำนวยพรมายังท่านและประชาชนชาวพม่า ขอให้ท่านประสบความสำเร็จ และประชาชนชาวพม่าประสบความสำเร็จและมีความเจริญรุ่งเรือง

(ลงพระนาม) ดังวอดย์ นหิต

ผู้ดำรงราชการแทนพระองค์”

พระราชโทรเลขอำนวยพรในโอกาสวันสถาปนาสาธารณรัฐอินเดีย

เนื่องด้วยวันที่ ๒๖ มกราคม เป็นวันตรงกับวันสถาปนาสาธารณรัฐอินเดีย ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระราชโทรเลขอำนวยพรไปยังประธานาธิบดีแห่งอินเดีย ดังต่อไปนี้

“าพณฯ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐอินเดียน

นิกเคตตี

ในศุภวารดิถีแห่งวันสถาปนาสาธารณรัฐอินเดียน ข้าพเจ้ามีความยินดีขอส่งคำอำนว
พรของประชาชนชาวไทย และของข้าพเจ้ามายังท่าน รัฐบาลและประชาชนชาวอินเดียน พร้อมทอ
ความปรารถนาอันดีของเรา เพื่อท่านประสบความสำเร็จ และขอให้ประเทศอินเดียนและประชาชน
ชาวอินเดียนประสบความสำเร็จรุ่งเรือง

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพล ๖.”

ฉลองสมโภชการเสด็จนิวัต ฯ

Δ

ภายหลังกำหนดการรับเสด็จนิวัตพระมหานคร

เลขาธิการพระราชวังรับสั่งสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์บรมราชินีนาถ ซึ่งได้เสด็จพระราชดำเนินออกจากราชอาณาจักรไทยไปทรงปฏิบัติพระราชภารกิจเยือนสหรัฐอเมริกาและยุโรปเป็นทางราชการ ตั้งแต่วันอังคารที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๓ นั้น บัดนี้ได้ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจเสร็จสิ้นแล้ว จะได้เสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินหนึ่ง ออกจากสนามบินชวัตต์ใกล้กรุงวอชิงตัน มาถึงท่าอากาศยานกองทัพอากาศ คอนม็องเตอรัลที่ ๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๔ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ จึงโปรดให้กำหนดการรับเสด็จพระราชดำเนิน และพระราชพิธีฉลองสมโภช มีรายการต่อไปนี้.—

น้ำพระพุทธรูปสำหรับสรง

วันอังคารที่ ๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๔ เวลา ๑๔ นาฬิกา ๓๐ นาที เสด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้พระราชองค์ เสด็จไปทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธรูป ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม แล้วพระราชอาคันตุกะ ๘ รูปจะได้เจริญพระพุทธมนต์และทำน้ำพระพุทธรูปสำหรับสรง

วันนี้ แต่งกายเครื่องแบบปกติ (เป็นการเฉพาะเจ้าหน้าที่)

การรับเสด็จ ฯ

วันพุธที่ ๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๔ สมเด็จพระราชชนนีศรีสังข์
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระ
คู่มือ ไปยังกองทัพอากาศ คอนเมือง

เวลา ๑๔ นาฬิกา ๓๐ นาที ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เสด็จเข้าดูกิจการ
บัญชาการกองทัพอากาศ

เวลา ๑๕ นาฬิกา เครื่องบินพระที่นั่งเทียบที่ท่าอากาศยานกองทัพอากาศเรียบร้อยแล้ว
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรง
เครื่องบินพระที่นั่ง ทรงเยี่ยมตึกสหกรณ์ ทหารเรือ ทหารอากาศ ถวายเคารพ แดงวงบรรดา
เพลงสรรเสริญพระบารมี ทหารบก ทหารเรือ ยิงปืนใหญ่ถวายพระเกียรติแห่งละ ๒๑ นัด
ณ สนามบินคอนเมือง สนามหลวงและทำราชพิธี พระสงฆ์ตามวัดทั่วราชอาณาจักรเจริญ
มงคลคาถา และย้ายขบวนรถพระที่นั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระ
บรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องรับรองกองทัพอากาศ จอมพล ดุญช์ ธรรมรักษา
นายกรัฐมนตรี ถวายบังคมทูลแสดงความยินดีรับเสด็จ ฯ ถัดมาสู่ราชอาณาจักร พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัส แสดงความขอบใจแก่ผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และมีพระราชปฏิ
สันถวาตามพระราชอัชฌาศัย แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปประทับรถยนต์พระที่นั่ง ออกจากคอกกัก
บัญชาการกองทัพอากาศไปตามถนนศรีวิบูลย์ เดียวซ้ายถนนแจ้งวัฒนะ เดียวขวาถนนพหลโยธิน
เดียวซ้ายถนนราชวิถี ถนนราชปรารภ เดียวขวาถนนเพชรบุรี ถนนหลานหลวง ข้ามสะพาน
ผ่านฟ้าตัดเข้าสู่ตามถนนราชดำเนิน ถนนสนามไชย เข้าสู่พระบรมมหาราชวังทางประตูวัดดิโง
เทียบรถยนต์พระที่นั่งที่ประตูเกยหน้าวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ
ทรงจุฑารูปเทียนถวายนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พระราชาคณะ ๘๐ รูป มีสมเด็จพระ
อริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานสวดถวายพระพรชัยมงคลแล้ว สมเด็จพระ
พระสังฆราชถวายอภิเษก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

สมเด็จพระราชดำเนินออกจากพระอุโบสถ ทรงรับดอกไม้รูปเทียนและคำถวายพระพรชัยมงคลของ
พระมหากษัตริย์และเจ้านาย แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปประทับรถยนต์พระที่นั่ง ที่ประตูเกยหน้าวัด
สระรัตนคำดีคาราม เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตูวัดศิริโสภณ
ทหารม้ารักษาพระองค์แห่หน้าตามเสด็จพระราชดำเนินไปตามถนนสนามไชย ถนนราชดำเนิน เดิม
ถนนศรีอยุธยา เดิมช้ายถนนพระรามที่ ๕ เข้าสู่วังพระตำหนักจิตรลดารโหฐานทางประตูพระอรุณ
นิคม

วันนี้ แต่งกายเครื่องแบบเต็มยศ สายสะพายมหาจักรี

การพระราชพิธีสมโภช

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนัก
จิตรลดารโหฐานพระราชวังดุสิต ไปยังพระมหรมาณเฑียร ในพระบรมมหาราชวัง

เวลา ๑๐ นาฬิกา ๓๐ นาที ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระสยามเทวาธิราชที่พระที่นั่ง
ภัทรทศนิรมิต แล้วเสด็จฯ ไปทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบถวายบังคมพระบรมอัฐิ
พระอัฐิสมเด็จพระบรมราชบุรพการีที่หอพระธาตุมณเฑียร แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ ออกพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยทางพระทวาร
ราชมเหศวร์ ประทับพระราชบัลลังก์หน้าพระแท่นมณีปฏุมหาเศวตฉัตร ชาวพนักงานระฆัง
โหระทึก ทหารกองเกียรติยศถวายเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ขณะนั้น
ทหารเรือ ยิงปืนใหญ่เฉลิมพระเกียรติฝ่ายละ ๒๑ นัด เมื่อตึกเสียงระโคมแล้ว พระ
องค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล ผู้แทนพระบรมวงศ์ศานุวงศ์ จอมพล ถนอมศักดิ์ ชนเรวัตร
ปกรัชมุนตรี และ พลเอก สุทธิ สุทธิสารบรรณกร ประธานสภาข้าราชการกรมบัญชา กรมบังคับ
พระกรุณาถวายพระพรชัยมงคลคำด่าดับ มีพระราชดำรัสตอบ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระบรมวงศ์ศานุวงศ์ เจ้าทูลกระหม่อมรองสมเด็จพระมหา ธิบดีแห่งสยาม สมโภชพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เวียนเทียนสมโภชเสด็จแล้ว เสด็จฯ ขึ้นพระที่นั่ง

ไพศาลทักษิณทางพระทวารเทวราชมเหศวร์ ชาวพนักงานกระทั้งแตรมโหรีทัก ทหารกองเกียรติยศ
ถวายเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี
การแต่งกาย ในงานพระราชพิธีฉัตรมงคล แต่งเครื่องแบบเต็มยศด้วยสะพานพระพิรุณ

เสด็จ ฯ ออกให้ประชาชนเฝ้า ฯ

บ่ายวันนี้ เวลา ๑๗ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า
พระบรมราชินีนาถ เสด็จออกตั้งหีบขี้เหล็กที่ประทับที่วังอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต
พนักงานกระทั้งแตรมโหรีทัก ทหารกองเกียรติยศถวายเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญ
พระบารมีแล้ว จอมพล ถนอม กอหังการ นายกรัฐมนตรี นำประชาชนเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายดอกไม้ชูปเทียน และกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคล มีพระราช
คำวิงวอน จบบแล้ว เสด็จ ฯ ขึ้น ชาวพนักงานกระทั้งแตรมโหรีทัก ทหารกองเกียรติยศถวาย
เคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี
การแต่งกาย แต่งเครื่องแบบเต็มยศ ด้วยสะพานมหาจักรี หรือช้างเผือก ประชาชน
แต่งกายสุภาพตามธรรมเนียมนิยม

การพระราชกุศลทักษิณานุปทาน

วันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๔ เจ้าพนักงานเตรียมการพระราช
กุศลทักษิณานุปทานที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง เชิญพระโกศพระบรมอัฐิ
และอัฐิสมเด็จพระบรมราชบุรพการี ออกประดิษฐานเหนือพระราชบัลลังก์ภายใต้ฉัตรพญานาค
เศวตฉัตร และเชิญพระพุทธรูปประจำพระชนมวารคู่พระบรมอัฐิและพระอัฐิประดิษฐานในพระที่นั่ง
บุษบกมาตา ประกอบด้วยเครื่องบรมอิสริยาภรณ์ไทย หรือมรดก
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์ที่นำจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยัง
พระบรมมหาราชวัง

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัยแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ
 ถวายบังคมพระบรมอัฐิและพระอัฐิสมเด็จพระบรมราชบูรพการีแล้ว พระสงฆ์ ๓๐ รูป สวดพระ-
 พุทธมนต์จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรง
 ถวายบังคม ไตร พระสงฆ์ทงนงค์ดับปกรณ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรตา พระบาท
 สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินกลับ

อนึ่ง แต่งกายเครื่องแบบครึ่งยศ.

เสด็จนิวัตถึงพระมหานคร

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้า
 สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งได้เสด็จพระราชดำเนินออกจากราชอาณาจักรไทย ไปทรงปฏิบัติ
 พระราชภารกิจเยือนสหรัฐอเมริกาและยุโรปเป็นทางราชการ ตั้งแต่วันอังคารที่ ๑๕ มิถุนายน
 พุทธศักราช ๒๕๐๓ นั้น บัดนี้ได้ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจเสร็จสิ้น และได้เสด็จพระราชดำเนินโดย
 เครื่องบินพระที่นั่ง ออกจากสนามบินสุวรรณภูมิสู่ราชอาณาจักร มาถึงท่าอากาศยานดอนเมืองแล้ว
 เมื่อวันพุธที่ ๑๘ มิ.ค. ๐๔ เวลา ๑๕.๐๔ นาฬิกา เมื่อเครื่องบินพระที่นั่งเทียบท่าอากาศยาน
 กองทัพอากาศเรียบร้อยแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
 ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินลงจากเครื่องบินพระที่นั่ง กองเกียรติยศทหารบก ทหารเรือ ทหาร
 อากาศ ถวายเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ทหารบก ทหารเรือ ยิงปืนใหญ่
 ถวายพระเกียรติแห่งละ ๒๑ นัด ณ สนามบินดอนเมือง สนามหลวง และทำราชพิธี พระสงฆ์
 ถวายบังคมที่วัดราชอาณาจักรเจริญชัยมงคลคาถา และย้ายขบวนรถไปยัง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องรับรองกองทัพอากาศ
 โดยมี พลเอก สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี กราบบังคมทูลแสดงความยินดีรับเสด็จ ฯ กลับสู่ราช
 ธานี มีความว่า—

“ขอเคชะ ผ้าละอองชุดพระบาท ปกเกล้าปกกระหม่อม

ในนามของรัฐบาลและประชาชนชาวไทย ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรม
 วิโรธการบังคมทูล พระกรุณาให้ทราบได้ผ้าละออง ชุดพระบาทถึงความ ชื่นชมโสมนัส ที่มี
 ราชอาณาจักรในเวลานี้ เนื่องในการที่ได้ผ้าละอองชุดพระบาทและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระม
 ราชินีนาถ เสด็จนิวัตพระมหานคร เป็นความผาสุกของมณฑลพสกนิกรที่ห่อใจในพระองค์ระห
 เสด็จเยือนต่างแดนเป็นเวลานาน เมื่อเสด็จกลับมาโดยทรงพระเกษมสำราญพร้อมด้วยพระรา
 ชนามียอนคิเชนนี้ ก็เป็นที่ยินดีโดยทั่วกัน ในเวลาที่ข้าพระพุทธเจ้ากำลังกราบบังคมท
 พระกรุณาอยู่นี้ ประชาชนทั่วราชอาณาจักรได้รับทราบเสด็จกลับมาถึงด้วยการประกาศทางวิทย
 กระจายเสียง พระสงฆ์ทั่วราชอาณาจักรกำลังสวดชัยมงคลคาถา วัดวาอารามทั่วประเทศและทุก
 ศาสนากำลังย่ำฆ้องกลองระฆังต้อนรับเสด็จอย่างพร้อมเพียง ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานกราบ
 บังคมทูลเชิญเสด็จเจ้าผู้พระมหากษัตริย์ ซึ่งอาณาประชาราษฎร์กำลังเตรียมต้อนรับเสด็จด้วยความ
 ปรีดา ปราโมทย์และ ขอให้ทรงพระกรุณา รับการสมโภชซึ่งทางราชการและประชาชนจัดขึ้นรับพระ
 ขวัญให้ประทับอยู่ในไอศูรย์สวรรค์ราชย์เป็นที่อยู่นอกอุณเกล้าของปวงชนสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเคชะ”

เมื่อนายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลจบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราช
 คำว่าแสดงความชอบใจผู้ที่มาเฝ้าทูลละอองชุดพระบาท ดังต่อไปนี้—

“ข้าพเจ้าและพระราชินี ตีใจมากที่ได้ กลับมาสู่ดินแดนไทย ภายหลังที่ได้จาก ไป ๘
 เดือนเศษ และเมื่อได้เห็นท่านทุกคนดูขบคายดีทวักัน ทั้งบ้านเมืองของเราอยู่เป็นปกติสุขก็ยังมี
 ความยินดี

การไปเยือนต่างประเทศคราวนี้ นับว่าได้บรรลุผลสำเร็จเรียบร้อยดี เนื่องจาก
 บรรดามิตรประเทศต่างได้ให้การต้อนรับและความระคองแก่เราอย่างดียิ่งเป็นการแสดงความไมตรีและความ
 อารีแก่ประเทศไทยซึ่งข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชม ณ ที่นี้ด้วย ที่ทำให้บรรลุผลดี คือท่านทั้งหลาย

LI RT

ประชาชนไทยได้พร้อมเพรียงกันให้ความสนับสนุนแก่เราตลอดมา ยิ่งกว่านี้ไม่ว่าเราเดินทางไป
 ทั่วโลก เรายังเห็นความพร้อมเพรียงในหมู่คนไทยและนักเรียนไทยที่พากันไปต้อนรับ และเขา
 รวบรวมเพื่อเราเสมอ ความสามัคคีพร้อมเพรียงของประชาชนชาวไทยนี้เป็นกำลังใจให้เราทำหน้าที่
 อย่างดีที่สุด ทั้งเป็นที่นิยมแก่ชาวต่างประเทศเป็นอันมาก ให้เห็นประจักษ์ว่าชาติไทยของเราทั้งมอง
 ความสามัคคีปรองมอดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ผลของการไปเยือนต่างประเทศครั้งนี้ ก็คือทั่วโลกรู้จัก
 ประเทศไทยดีขึ้น อย่างไรก็ตาม เราได้เห็นว่าทุกประเทศย่อมมีปัญหาและความยุ่งยากที่จะต้องเผชิญ
 แต่ละประเทศใดมีความสามัคคีกลมเกลียวดีก็เจริญ

สำหรับประเทศไทยเราเช่นเดียวกัน ต้องร่วมกำลังร่วมใจกันคิดอ่านแก้ไขปัญหา
 ของเราเอง ด้วยเหตุนี้ ความสามัคคีของเราจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และการที่จะดำเนินกิจการ
 ของบ้านเมืองต่อไปนี้ ก็จำเป็นที่จะต้องมีความสามัคคีของชนชั้นด้วย ขอขอบใจทุก ๆ ท่านและทุก ๆ
 ฝ่ายที่ได้มีแก่ใจให้การต้อนรับแก่เราอย่างมีโหฬารในวันนี้ ในโอกาสนี้ขอคุณพระรัตนตรัยจงคุ้มครอง
 ท่านทั้งหลายให้ประสบความสุขความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปโดยทั่วกัน”

เมื่อมีพระราชดำรัสจบแล้ว ได้มีพระราชปฏิสันถารแก่ผู้ไปเฝ้ารับเสด็จ ฯ แล้ว
 เสด็จพระราชดำเนินไปประทับรถยนต์พระที่นั่งออกจาก ตึกกองบัญชาการกองทัพอากาศ ไปตาม ถนน
 กำแพงเพชร เลี้ยวซ้ายถนนแจ้งวัฒนะ เลี้ยวขวาถนนพหลโยธิน เลี้ยวซ้ายถนนราชวิถี ถนนราช-
 ปรารภ เลี้ยวขวาถนนเพชรบุรี ถนนหัดานหลวง ข้ามสะพานผ่านฟ้าลีลาศไปตามถนนราชดำเนิน ถนน
 นานาไชย เข้าสู่พระบรมมหาราชวังทางประตูวัดศิลาทิพย์ เทียบรถยนต์พระที่นั่งที่ประตูเกยหน้า
 วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ ทรงจุฑาธุชเทียบถวายนมัสการ
 พระพุทธรูปมหาธรรมิกราชปฏิมากร พระราชาคณะ ๘๐ รูป มีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระ
 เสด็จสมภาร เป็นประธานสงฆ์ถวายพระพรชัยมงคลแล้ว สมเด็จพระสังฆราชถวายอภิเษก
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินออก
 จากพระอุโบสถ ทรงรับดอกไม้ธูปเทียนและคำถวายพระพรชัยมงคลของบรรพชิตญวนและจีน แล้ว
 เสด็จพระราชดำเนินไปประทับรถยนต์พระที่นั่งที่ประตูเกยหน้าวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จพระ-
 ราชดำเนินออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตูวัดศิลาทิพย์ มีทหารนำรักษาพระองค์หน้าตาม

เสด็จพระราชดำเนินไปตามถนนสนามไชย ถนนราชดำเนิน เดียวขวาถนนศรีอยุธยา เดียวซ้ายถึง
พระรามที่ ๕ เข้าสู่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทางประตูพระอรุณอยู่เฉน

ในการนี้ มีสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการทั้งทหาร ตำรวจ พลเรือน ตุลาการ ลูกเสือ นักเรียน และประชาชน ได้ไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวาย การต้อนรับ ทั้งที่สนามบินกองทัพอากาศดอนเมือง และตามเส้นทางเสด็จพระราชดำเนินผ่าน จนถึง พระตำหนักจิตรลดารโหฐานอย่างแน่นขนัดเป็นประวัติการณ์ พร้อมกับเปล่งเสียงไชโยถวายพระพร ขอให้ทรงพระเจริญ นอกจากนี้ ได้มีส่วนราชการ องค์กร สมาคม บริษัท ห้างร้าน ได้ จัดประชุมและทำบุญถวายพระพรเป็นระยะ ๆ ตั้งแต่ก่อนเมืองจนถึงพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน นับเป็นการแสดงออกซึ่งความปลื้มปิติยินดีและความจงรักภักดีของพลสกนิกร แด่ต้นเกล้า ๆ ทั้งต่อ พระองค์โดยทั่วหน้ากัน.

พระราชพิธีสมโภชเนื่องในการเสด็จนิวัตสู่พระมหานคร

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๔ ทางราชการจัดให้มีพระราชพิธีสมโภชแด่ต้นเกล้า ๆ ต่อพระองค์ ณ พระบรมมหาราชวัง เริ่มแต่เวลา ๑๐.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนัก จิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระมหามณเฑียร ในพระบรมมหาราชวัง ทรงจุดธูปเทียน บูชาพระสยามเทวาธิราชที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณแล้วเสด็จฯ ไปทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ กราบถวายบังคมพระบรมอัฐิและอัฐิสมเด็จพระบรมราชบุรพการีที่หอพระราชาคณะเทียบ แล้วพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ ออกพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยทางพระทวารเทวราชมเหศวร์ ประทับพระราชบัลลังก์หน้าพระแท่นนพปฎนมหาเศวตฉัตร ชาวพนักงานระฆังแตรมโหรีทักษิณ ทหารกองเกียรติยศถวายเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญ

บารมี ขณะนั้น ทหารบก ทหารเรือ ยิงปืนใหญ่เฉลิมพระเกียรติฝ่ายละ ๒๑ นัด เมื่อสุด
ประโคมแล้ว พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า ภาณุพันธุ์ยุคล ผู้แทนพระบรมวงศานุวงศ์ กราบ
คมทูลพระกรุณาถวายพระพรชัยมงคล ดังต่อไปนี้

ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ในวาระโอกาสที่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จคืนสู่
พระนคร^{๕๕} ภายหลังจากที่ได้เสด็จนิราศแรมไกลไปจากบรรดาข้าพระพุทธเจ้าและพสกนิกรชาวไทย
เป็นเวลาถึง ๘ เดือนเศษ ย่อมยังความปีติปราโมทย์มายังบรรดาข้าพระพุทธเจ้า พระบรมวงศานุวงศ์
ชนชั้น^{๕๕} ทั้ง ๆ ที่บรรดาข้าพระพุทธเจ้าต่างตระหนักว่าการเสด็จไปครั้งนั้น^{๕๕} เสด็จไปเพื่อประ-
ชมนของประชาชาติ แต่ที่พร้อม ๆ กันนั้นก็ยังไม่อาจที่จะรู้สึกห้วงโยและวิตกกังวลกัน โดยเฉพาะ
สมเด็จพระอนามัยและบรรดาภักดีพิตานาประการ ที่อาจจะมาแผ้วพานได้เบื้องฝ่าละอองธุลีพระบาทได้
ก็ทรงรู้สึก^{๕๕}ว่าเหว่ นับตั้งแต่วาระแรกที่ได้เสด็จนิราศพ้นจากขอบเขตชั้น^{๕๕}ตี่มาเพียงไม่กี่ชั่วโมง ก็
ได้รับแต่ข่าวที่ก่อให้เกิดความปลื้มปิติอย่างฉับพลันเป็นระยะ ๆ นามมิใช่^{๕๕}ชาติ ทั้งนี้ เพราะไม่ว่าได้ฝ่า-
ละอองธุลีพระบาทจะได้เสด็จ^{๕๕}อย่างไรหนแห่งใดก็ทรงก่อให้เกิดความตื่นเต้น นิยมทั่วทุกถิ่นที่
ทรงชื่นชมยินดี^{๕๕}เห็นอกกับว่าในยามที่เสด็จนิราศแรมไกลครั้ง^{๕๕} ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทได้
พระราชทานพระบารมี^{๕๕}กลับมากแทนพระองค์เพื่อ ให้บรรดา ข้าพระพุทธเจ้า และ พสกนิกร ชาวไทย ได้
ชื่นชมความ^{๕๕}ว่าเหว่ห้วงโยในได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท บรรดาข้าพระพุทธเจ้าย่อมตระหนัก^{๕๕}ว่าใน
การที่เสด็จไปปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ครั้งนั้น^{๕๕} ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทต้องทรงประกอบพระราช
กิจในฐานะและกาลเวลาที่ยากลำบาก^{๕๕}มิใช่น้อย

ด้วยประการแรก ในการเสด็จต่างประเทศนั้น พระบาทสมเด็จพระบรมอัยกาเจ้า
พาดงกรณปรมินทรมหाराชได้เคยทรงปฏิบัติมา^{๕๕}แล้วอย่างสมบูรณ์ และสัมฤทธิ์^{๕๕}เป็นผลที่ยิ่งใหญ่
ที่ย่อมเป็นการจำเป็นที่^{๕๕}ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทจะต้องทรงคำนึงความ^{๕๕}ร่อย พระยุคลบาทให้^{๕๕}ได้เช่น
นี้ ซึ่งได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทก็ทรงสามารถปฏิบัติ^{๕๕}ราชการได้อย่างที่จะกล่าว^{๕๕}กันเต็มปากว่า ทรง
สามารถ^{๕๕}จำเริญร่อยพระยุคลบาท สมเด็จพระบรมอัยกาเจ้าได้เทียบเท่าและเสมอ^{๕๕}เหมือน

ประการที่สอง ในการแต่งตั้งครั้งนี้ได้แต่งตั้งในฐานะองค์พระประมุขที่องค์ทรงปฏิบัติหน้าที่ภายในขอบเขตแห่งระบบประชาธิปไตย ถ้าหากแม้ว่าจะมิได้ทรงใช้พระปรีชาญาณและพระเมตตาธรรมอย่างสุดซึ้งตะเขี่ยค่อนแล้ว ก็ย่อมอาจจะเกิดผลที่ยั่งยืนได้ แต่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทที่ทรงสามารถให้เกิดสัมฤทธิผลที่นำความพึงพอใจและปลอบปลงมิตีให้เกิดขึ้นแก่ทุกคนทุกฝ่าย ทุกคนทั่วถ้วนหน้าได้ จึงกล่าวได้ว่า ด้วยพระรัตนคุณ พระวิริยคุณและพระปรีชาญาณที่เด็ดได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้ทรงปฏิบัติทั้งราชกิจและรัฐกิจเป็นผลสัมบูรณ์อย่างถ่องแท้

สมเด็จพระบรมราชินีนาถนั้นได้ทรงปฏิบัติราชการ กิจที่เป็นส่วนและหน้าที่ของพระองค์ได้อย่างสมบูรณ์งดงามและยิ่งใหญ่ ด้วยพระอุตสาหะ พระรัตนคุณและพระกตัญญู ที่พร้อมด้วยพระปรีชาญาณ ทรงสามารถช่วยปฏิบัติราชการที่ยากลำบากทั้งในฐานะของพระบรมราชชายาผู้คู่ทุกข์ขององค์พระมหाराช และทั้งในฐานะของพระบรมราชินีนาถของชาวไทยได้อย่างดีเลิศ จนชาวโลกต่างแซ่ซ้องสรรเสริญนำความปลอบปลงมิตีมายังบรรดาเจ้าพระพุกขเจ้าแผ่นดินพันจึงควรที่จะกล่าวได้ว่าแม่แท้ทรงเป็นมารดาของมวลราชินี ดังนี้ ในโอกาสที่ฝ่าละอองธุลีพระบาทและสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จคืนสู่พระนคร เจ้าพระพุกขเจ้าบรรดาพระบรมวงศานุวงศ์ จงขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสตั้งจิตพร้อมกันอธิษฐานถวายพระพรชัยมงคล ขออานุภาพคุณแห่งพระราชกิจที่เป็นบุญกุศลที่ได้ทรงปฏิบัติมาแล้วและที่กำลังทรงปฏิบัติอยู่ อีกทั้งขอคุณแห่งกุศลที่บรรดาเจ้าพระพุกขเจ้าได้สร้างไว้ อีกทั้งขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย อีกทั้งบรมเดชานุภาพของพระอัครมหาราชและมวอลไทยเทวาราช อันมีพระสยามเทวาราชเป็นอาทิ จงได้อภิบาลและคอบันดาลให้ฝ่าละอองธุลีพระบาทและ สมเด็จพระบรมราชินีนาถจงทรงพระเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุข พด ถึงโคที่เป็นราชธรรมที่ฝ่าละอองธุลีพระบาทและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ จะพึงทรงมีพระราชประสงค์แล้ว ขอจงได้สัมฤทธิ์เป็นผลตามพระราชประสงค์ ทุกเมื่อ ทุกขณะ ทุกประการ และตลอดไปเทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

LIIRT

จากนั้น จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลพระกรุณา
ถวายพระพรชัยมงคลดังต่อไปนี้.—

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณาถวาย
คำเฝ้าละอองธุลีพระบาทว่า ในการเสด็จนิวัตพระมหานครจากการเยือนต่างประเทศเป็นเวลานานครั้ง
คณะรัฐมนตรีและข้าราชการฝ่ายทหาร พลเรือน มีความชื่นชมโสมนัสที่ได้พระบารมี
ปกเกล้าปกกระหม่อมอย่างใกล้ชิด ซึ่งจะเป็นความร่วมมือแน่นแฟ้นแก่ประเทศชาติ และประชาชน
ต่อไป

ในพระราชพิธีสมโภชตามโบราณราชประเพณี ท้ามถางพระบรมวงศานุวงศ์และ
วงศาคณาญาติ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นี้ ข้าพระพุทธเจ้า ในนามของคณะรัฐมนตรีและ
ข้าราชการฝ่ายทหารพลเรือน ขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายทั่วเขตแดน
ทั่วอาณาจักร และในพระราชมณเฑียรสถาน มีเทพเจ้าผู้อภิบาลนพปฎลเศวตฉัตรเป็นอาทิ
ประด่าทูลพระพรชัยมงคลเพื่อพูนเพิ่มเสริมพระศิริและมิ่งขวัญ แด่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ให้เดชะดำรงถวัลยราชย์ชัชวาลนาน ทรงพระเกษมสำราญทุก
คราวครั้นเพียบพร้อมด้วยพระคุณบารมีปกบ้องประชาราษฎร์ตลอดไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

จบแล้ว พลเอก สุทธิ สุทธิสารบรรณกร ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญกราบ
บังคมทูลพระกรุณาถวายพระพรชัยมงคล ดังต่อไปนี้.—

ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาท ปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าในนามสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญ ขอพระราชทาน พระบรมราชวโรกาส
กราบบังคมทูลพระกรุณาถวายคำเฝ้าละอองธุลีพระบาท การที่ได้เฝ้าละอองธุลีพระบาทได้เสด็จพระราช
ดำเนินไปเยือนสหรัฐอเมริกาและยุโรปคราวนี้ เป็นพระราชกรณียกิจ อันเป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่แก่
ประเทศชาติและพสกนิกรชาวไทย บอวงข้าพระพุทธเจ้าต่างเฝ้าฟังข่าวการเสด็จพระราชดำเนินทุก

ระยะ เมื่อได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าให้อัญเชิญพระราชดำรัสมาถึงนายกรัฐมนตรี
 แจกแก่ประชาชนชาวไทยว่า ทรงพระเกษมสำราญได้มีการถวายการต้อนรับจากประมุขและประ
 ษณของประเทศนั้น ๆ อย่างมโหฬารสมเด็จพระเกียรติ บรมราชาพระพุทธรเจ้าทั้งหลายต่างมีความ
 ปราโมทย์เป็นต้นพัน ครั้นเมื่อได้ทราบข่าวการเสด็จนิวัตสู่พระมหานคร ก็พากันตั้งใจคอยรับเสด็จ
 ด้วยความปีติยินดีอย่างสุดซึ้ง ^๕ วนั้นเป็นมหามงคลศุภวาร ซึ่งทางราชการได้จัดให้มีพระราชพิธี
 สวมโภชไฉ่ฝาดะของชุดพระบาท ^๕ ที่ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันยิ่งใหญ่เป็นประโยชน์แก่
 ประเทศชาติและพสกนิกรชาวไทย ^๕ ข้าพระพุทธเจ้าในนามบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ในพระมหากษัตริย์คุณเป็นต้นเกล้าฯ จึงขอพระราชทานพระบรมราชโองการราบบังคมทูลพระ
 กรุณาถวาย พระพรชัยมงคล โดยขออันอ้อมเกล้าอาราธนาอนุรภาพคุณ พระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์
 ซึ่งสถิตอยู่ในสากลโลกได้โปรดบันดาลให้ทรงพระเจริญด้วยพระเกียรติคุณออกดุษยศักดิ์ ปราศจาก
 ซึ่งสรรพโรคาพาชกภัยพิบัติ ^๕ อุบัติวันตรายใด ๆ เสด็จสถิตยังยืนในมโหฬารราชสมบัติ มีสุข
 สดุดีเป็นนิรันดร ด้วยกฤษฎาภินิหารที่ทรงอยู่ในทิศพิชิตราชธรรม ขอพระพรชัยมงคลทั้งพระ
 จงสัมฤทธิผลแก่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช กับทั้งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระ
 บรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ จงทุกประการ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

ครั้นแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสตอบ ดังต่อไปนี้.—

“ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความชื่นชมในไมตรีของทุก ๆ ท่านที่มาชุมนุมกันให้พรแก่
 เราอีกในโอกาสนี้ ขอขอบพระทัยและขอบใจทุก ๆ ฝ่ายในคำอำนวยพรที่กล่าวมา เรามีความยินดี
 ยิ่งนักที่ได้เห็น แต่เดิรท่านผู้ชราวัยด้วยกัน และ กิจการของชาติบ้านเมืองก็ได้ดำเนินมา โดยเรียบร้อย
 ขอขอบใจบรรดา ข้าราชการ ทุกฝ่ายที่ได้ช่วย กันปฏิบัติงาน ของชาติ ระหว่างที่เรามาได้อยู่ ^๕ มาด้วยดี
 จนเป็นผลดีบังประจักษ์อยู่ ^๕ การไปเยือนสหรัฐอเมริกาและประเทศต่าง ๆ ในยุโรปของเรา ^๕ ครั้น

มัจจะยังความเหน็ดเหนื่อยให้บ้าง เพราะเป็นการเยือนมากมายหลายประเทศคิด ๆ กัน ก็ได้ดำริว่า
ต้องไปด้วยดี โดยอาศัยความร่วมมือการเตรียมการทางฝ่ายรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
ด้วยความสนับสนุนของประชาชนชาวไทยอันเป็นกำลังใจแก่เราอย่างสำคัญ ทั้งนี้ย่อมจะเป็นผล
ช่วยกระชับสัมพันธไมตรีตั้งแต่นั้น ความสนิทสนมและ ความเข้าใจ อันดีแก่ ประเทศ ต่าง ๆ เหล่านี้
จึงในต่อราชการและประชาชนของแต่ละฝ่ายยิ่งขึ้น ผลที่ได้จากการเยือนต่างประเทศของเราครั้งนี้
ควรจะได้อะไรช่วยกันรักษาไว้และส่งเสริม ให้บังเกิดประโยชน์โดย สมบูรณ์แก่ประเทศชาติ ของเราต่อไป
ด้วย

ในโอกาสนี้ ขอคุณพระศรีรัตนตรัยจงบันดาลให้ทุก ๆ ท่านได้มีความเจริญและ
พรดีด้วยดีโดยทั่วกัน ”

เมื่อมีพระราชดำรัสตอบจบแล้ว พราหมณ์เบิกแว่น พระบรมวงศานุวงศ์ เจ้า
กุดละของชุดพระบาทรับแว่นเวียนเทียนสมโภช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ และสมเด็จพระนางเจ้า
พระบรมราชินีนาถ เวียนเทียนสมโภชเสร็จแล้ว เสด็จ ฯ ขึ้นพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ทางพระทวาร
ทวารามเสี้ยว ชาวพนักงานกระหังแตรมโหระทึก ทหารกองเกียรติยศถวายเคารพ แตรวง
บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

ครั้นเวลาบ่าย ๑๗ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินีนาถ เสด็จ ฯ ออกตั้งบำเพ็ญชรัทักษิณทิศพระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต ชาว
พนักงานกระหังแตรมโหระทึก ทหารกองเกียรติยศถวายเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญ
พระบารมีแล้ว จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี นำประชาชนเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายดอกไม้ธูปเทียน และกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคลดังต่อไปนี้.—

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

วันนี้เป็นวันผาสุกของประชาชนอีกครั้งหนึ่ง ที่ได้มีโอกาสเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทภาย
หลังจากที่เสด็จเยือนดินแดนห่างไกลเป็นเวลายาวนาน ข้าพระพุทธเจ้าได้มากราบบังคมทูลพระกรุณา
ด้วยความแน่ใจว่า นับแต่เวลาที่เครื่องบินราชทัณฑ์ได้นำพระองค์ไฝฝ่าละอองธุลีพระบาท สมเด็จพระ

พระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าฟ้าทั้ง ๔ พระองค์ ขึ้นพื้นแผ่นดินไทย รัช
 ความห่วงใยอยู่ตลอดมา อันที่จริงในช่วงเวลาขบขันที่ล่วงมานี้ ก็ได้เสด็จเยือนต่างประเทศหลาย
 เมื่อเป็นระยะใกล้ ๆ ความห่วงใยก็ไม่มากนัก แต่ครั้งนี้เป็นการเสด็จทางไกลมาก และเป็
 นาน ทั้งต้องเสด็จเดินทางโดยเครื่องบินเป็นเวลานานที่สุด แม้จะถือกันว่าปลอดภัยก็ไม่ต่าง
 เชื้อใดเต็มที นี่เป็นความห่วงใยในประการแรก

ความห่วงใยในประการต่อมาก็คือ เป็นการเสด็จทางราชการ ซึ่งต้องอยู่ภายใต้บริ
 ของโครงการต้อนรับ และพิธีกรกิจนานาประการ ไม่มีทางจะผ่อนผันเลื่อนเวลาหรือทำอะไรให้
 แฉก จะเป็นความลำบากยากเข็ญสักเพียงใด ก็ต้องจำทนจำฝืนจึงทำให้เกิดความห่วงใยในพร
 ติภาพอนามัยของทั้งสองพระองค์ และด้วยเหตุนี้ ประชาชนจึงเห็นชอบในการที่ได้ทรงมีเวลาช
 พักบ้าง ภายหลังจากเสด็จเยือนมากมายหลายประเทศ และบัดนี้เมื่อเสด็จนิวัตพระมหานครโดย
 ทรงมีพระราชอนามัยอันดี ก็เป็นที่ชื่นชมโสมนัสของราษฎรเป็นอย่างยิ่ง

ราษฎรทั้งหลายย่อมทราบดีว่า การเสด็จอย่างนี้ไม่ใช่การท่องเที่ยวทัศนาศร ไม่ใช่เป็น
 ความเกษมสำราญส่วนตัวพระองค์ แต่เป็นการเสด็จโดยราชการที่จะทรงนำประเทศไทยไปสู่ความ
 เจริญรุ่งเรืองของโลก ที่จะกระชับสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศ เพิ่มพูนศักดิ์ศรีของชาติจึงนับว่าได้
 ฝ่าฝืนของขลุ่ยพระบาททั้งสองพระองค์ได้ทรงรับพระราชภาระที่หนัก และมีภาระเพียงอยู่มากเหมือน
 กัน เพราะการที่ประมุขแห่งรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระมหากษัตริย์ เสด็จเดินทางไปยังต่างประเทศ
 และได้การต้อนรับทางราชการเป็นเกียรติอย่างสูงนั้น ไม่ใช่จะประดบความลำบากในการสร้าง
 ความนิยมชมชอบได้เสมอไป จำต้องอาศัยพระปรีชา พระจริยา และพระปฏิภาณที่จะทรงใช้ให้
 เหมาะกาลเหมาะสมมี เรื่องนี้ประชาชนมีความภาคภูมิใจเป็นพิเศษที่การเสด็จครั้งนี้ ราษฎรได้รับ
 ทราบแต่ข่าวดีมาทุกหนทุกแห่ง เป็นความปลื้มปิติของอาณาประชาราษฎร์ที่เห็นพระมหากษัตริย์
 ของตนได้รับการชื่นชมสรรเสริญตลอดไป สนต่างชาติได้มีความรู้ความเข้าใจอันดีในประเทศไทย
 ยากที่จะหาวิธีการอื่นใดเผยแพร่ประเทศให้ไต่ตักดีเหมือนการเสด็จครั้งนี้ เป็นเคราะห์ดีอันประเสริฐ
 ของชาติไทย ที่มีพระมหากษัตริย์ผู้ทรงคุณงามดีอย่างสมบูรณ์ สามารถจะรอดแกลโลกทั่วไปได้

ในโอกาสนี้ ราษฎรทั้งหลายได้มาประชุมกัน เพื่อชมพระบารมี และถวายพระพร
ยออีกครึ่งหนึ่ง ขอให้ตั้งศักดิ์สิทธิ์ทั้งมวลได้โปรดอภิบาลรักษาได้มาเดชะองค์พระบาทและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ให้ทรงพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญอยู่ในหมู่
ประชากรที่จงรักภักดี ทรงเป็นมิ่งขวัญและเชิดชูศักดิ์ศรีของประเทศชาติ และขอพระบารมี
ปกบ็องอาณาประชาราษฎร์ให้ร่มเย็นเป็นสุขทั่วไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

เมื่อนายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคลจบแล้ว พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสตอบ ดังต่อไปนี้:-

“เมื่อวานนี้ เมื่อเข้ามาสู่พระนคร ข้าพเจ้าและพระบรมราชินีมีความชื่นชมนใจยิ่ง
นัก ที่ได้รับการต้อนรับจากท่านทั้งหลายอย่างดียิ่งมาตลอดทาง ครั้นมาจนถึง ท่านทั้งหลายยัง
ได้มาชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียงแสดงความยินดี และให้พรแก่เรา ณ ที่นี้อีก ก็ยังมีความ
รอบใจในไมตรีทั้งนี้เป็นพัน

ในระหว่างที่จากท่านไปนั้น เราเองก็มีความห่วงใยในท่านทั้งหลายอยู่ไม่น้อย คราว
ใดที่ได้ทราบข่าวเหตุการณ์อันผันผวนอยู่ในใกล้เคียงกับประเทศไทย ก็ให้มีความกังวลใจถึงผล
กระทบกระเทือน ซึ่งอาจจะมิชอบต่อความดีของท่านทั้งหลาย ครั้นได้ทราบที่บ้านเมืองของเรา
ยังคงดำรงอยู่ในปกติสุขก็ค่อยคลายกังวล

การเยือนนานาประเทศในอเมริกาและยุโรปเป็นทางราชการครั้งนี้ บรรดาประเทศ
ต่าง ๆ ที่เราไปเยือน ต่างได้แสดงไมตรีให้การต้อนรับและความระคองแก่เราเป็นอย่างดี เหมาะสม
แก่เกียรติยศของประเทศไทยทุกประการ ภารกิจในการเยี่ยมเยียนประเทศเหล่านี้ นับว่าได้ดู
ล่วงหน้าไปแต่ด้วยดี ก็ด้วยอาศัยความสนับสนุนจากท่านทั้งหลายเป็นกำลังใจแก่เราอยู่เสมอ ข้าพเจ้า
เชื่อมั่นว่า ภารกิจที่ได้พยายามปฏิบัติคราวนี้จะมีผลช่วยส่งเสริมสัมพันธ์ภาพความดีกันและ
ความเข้าใจอันดีระหว่างนานาชาติเหล่านี้กับประเทศไทย

ข้อสังเกตที่ประทับใจข้าพเจ้าในระหว่างที่อยู่ในต่างประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ มีอยู่
หนึ่ง คือ ประเทศไหนประชาชนพลเมืองมีความสามัคคีกลมเกลียวกันดี มีระเบียบวินัย
ประเทศนั้นก็เจริญและอยู่ในฐานะดี ยิ่งมีความสามัคคีกลมเกลียวกันมากก็ยิ่งเจริญมาก
เห็นได้ว่าความสามัคคีกลมเกลียวกันในระหว่างคนในชาติ และความเข้าใจรักษาระเบียบวินัย
แหละ ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่จะช่วยนำประเทศชาติสู่ความวัฒนาถาวร ข้าพเจ้าใคร
ขอฝากข้อคิดนี้ไว้แก่ท่านทั้งหลายด้วย ในโอกาสที่ขอขอบใจในคำอำนวยพรและความปรารถนา
ดีที่แสดงแก่เราและขอสนองพรให้ท่านทั้งหลายแต่ละคนมีความเจริญด้วยศุภฤกษ์พรด้วยกัน”

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสตอบจบแล้ว ผู้มาเฝ้า ฯ ร้อง
เพลงสรรเสริญพระบารมีพร้อมกัน จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทาน
กระแสราชดำรัสเป็นพิเศษแก่ประชาชนความว่า

“เวลาเราไปเยี่ยมราษฎรในต่างจังหวัด ราษฎรพระนครนั้นก็น้อยใจ เพราะว่า
ไม่ได้เยี่ยม ฉะนั้นก็น้อยใจไม่ได้แล้ว เพราะว่า นี่ก็ทำเช่นเดียวกับในต่างจังหวัด คือมาชุมนุม
กันอย่างนี้ เรารู้สึกดีใจมาก แต่ฉันทักพิเศษมีกองเกียรติยศอยู่กลางแล้วก็มีท่านผู้ใหญ่ผู้น้อย
รวมทั้งท่านนายกรัฐมนตรี ที่จริงระหว่างเราอยู่ต่างประเทศก็รู้สึกว่าจะขอบใจนายกรัฐมนตรี
และรัฐบาลที่ได้ทำงานอย่างแข็งขันอยู่ตลอดเวลา ขอชักชวนให้ชาวไทยให้นายกรัฐมนตรีสักครั้งหนึ่ง
นายกรัฐมนตรีก็ยิ้ม เป็นการขอบใจที่ได้ปกครองประเทศช่วยกันให้ทุกคนมีความสุขสบาย ข้อ
สำคัญคือทุกคนก็ต้องช่วยกันเพื่อให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง และปลอดภัย ถ้าทุกคนร่วมมือ
กันร่วมแรงเชื่อว่าประเทศไทยมีแต่เจริญและปลอดภัย ขอให้ประเทศไทยมีความเจริญยิ่ง ๆ
ขึ้นต่อไป ขอให้ชาวไทยกันหน่อย”

จากนั้น สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานกระแสร
พระราชดำรัสเป็นพิเศษนี้ ๆ ว่า

“พูดไม่เป็น ไม่เคยพูดเลยเกิดมา ไปเมืองนอกก็หนี ไม่เคยพูด พูดไม่เป็น
แต่ถ้าอยากจะขอบใจทุก ๆ คน แล้วก็นึกถึงทุกคนมาก แค่นี้พอแล้วนะ”

LIART

เมื่อพระราชทานกระแส พระราช คำรัส จบแล้ว ทั้งสองพระองค์ เสด็จพระราช
ดำเนินขึ้น ชาวพนักงานกระหึ่มแตรมโหรีตีกลอง ทหารกองเกียรติยศถวายเคารพ แตรวงบรรเลง
สดุดีสรรเสริญพระบารมี

ในการนี้ มีข้าราชการ ทหาร ทหารเรือ ตำรวจ ตุลาการ ลูกเสือ นักเรียน
และประชาชนไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างคับคั่ง ก่อให้เกิดความปลื้มปิติยินดีแก่เหล่าพสกนิกร
โดยทั่วหน้ากัน

การสวนสนามในวัน “พระบารมีปกเกล้า ฯ” ของสามกองทัพ

เนื่อง ในโอกาสที่ พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จ ฯ กลับจากการเยือนสหรัฐอเมริกาและยุโรปถึงกรุงเทพมหานคร
โดย บรรดาหน่วยทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ ได้ประกอบพิธีสวนสนามถวาย
ความจงรักภักดีแด่ต้นเกล้า ฯ ทั้งสองพระองค์ ณ บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ในวันที่
๑ มกราคม ๒๕๐๔ พิธีสวนสนามเริ่มเมื่อเวลา ๐๖.๓๐ น. โดยหน่วยทหารเข้าที่รวมพล
ณ รูปทรงเตรียมสวนสนามในพื้นที่ถนนราชดำเนินกลาง ตั้งแต่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยทอดไป
ถึงถนนราชดำเนินใน และถนนสนามไชย ครั้นเวลา ๐๗.๓๐ น. แตรเคียวเป่าสัญญาณ
พร้อมตัว ๒ จบ ทหารเข้าแถวหน้ากระดาน ๒ แถว ทวงค่านอกแถวแถวนอกเพื่อรับการตรวจ
จากนั้น จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดมาถึงบริเวณพิธี ผู้บังคับกอง
ผสมนอกแถวแสดงความเคารพแด่ดวงบรรเลงเพลงมหาชัย ๓ จบ แล้วผู้บังคับกองผสมเข้าไปรายงาน
ก่อนมาพดเอถกนอม กิตติขจร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ไปถึงบริเวณพิธี ผู้บังคับ
กองผสมนอกแถวแสดงความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงมหาฤกษ์ ๓ จบ

ครั้นเวลา ๐๘.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระ
บรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งถึงบริเวณมณฑลพิธี ผู้บังคับกองผสม

บอกแถวถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี พร้อมกับนั้น มี
 ทหารบก และทหารเรือยิงสลุตถวายฝ่ายละ ๒๓ นัด เมื่อสิ้นเสียงเพลงสรรเสริญพระ
 ผู้บังคับกองผสมเข้าไปกราบบังคมทูลถวายรายงาน แล้วอัญเชิญเสด็จ ฯ ตรวจพลสวน
 บัญชาการทหารสูงสุดและนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับกองผสมขึ้น รทคิดตามเสด็จ ฯ แตรวง
 เพลงเดิน เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตรวจพลเสร็จแล้ว ได้เสด็จพระราชดำเนิน
 ตามอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยด้วยคานศวันตก แล้วทรงส่งพระองค์เสด็จขึ้นประทับบนพระแท่น
 บังคับกองผสมบอกแถวเรียบอาวุธและปลดคาบ พร้อมกับนั้น เครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ของ
 นำกระเช้าดอกไม้มาทูลเกล้า ฯ ถวาย จากนั้น จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการ
 สูงสุดได้กราบบังคมทูลพระกรุณาคงคือไป :-

“ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณา
 ทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า ในโอกาสที่เสด็จนิวัติพระมหานครครั้ง บรมคาทหารทั้ง
 กองทัพ คือ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ มีความชื่นชมยินดีที่ใต้ฝ่าละออง
 พระบาทและสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ซึ่งได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศ
 โกลด์เป็นเวลายาวนาน ถึงกับเป็นการเสด็จพระราชดำเนินเดินทางรอบโลก ได้เสด็จกลับมาถึงพระนคร
 โดยสวัสดิภาพ

ในฐานะที่พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย บรมคาทหารทั้ง ๓ กองทัพ
 ความหวังใฝ่ตลอดเวลาที่ประทับอยู่ต่างแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อต้องเสด็จไปหลายประเทศ
 เป็นพระราชภาระที่หนักและเหน็ดเหนื่อย ไม่ใช่เพื่อทรงพระเกษมสำราญ แต่เพื่องานสำคัญ
 ของชาติ คือ เพิ่มพูนพันธมิตรกับประมุขของประเทศทั้งหลาย ทำความรู้จักความเข้าใจใน
 ประเทศไทยอย่างถูกต้องต้องแท้ ทุกสิ่งทุกอย่างต้องอยู่ในกรอบบังคับของแผนและพิธีการ
 ไม่ใช่เรื่องสนุกสนานที่สำราญ จึงได้แต่เห็นความยากลำบากอยู่ทุกขณะ ทหารทั้ง ๓ กองทัพ

โดยยึดตามชาวเด็กราชประพาส และชื่นชมยินดีในความดำริเป็นขั้นเป็นตอน จนเสร็จการ
ที่พระเจ้าแผ่นดินทางราชการ เป็นผลดีแก่ประเทศชาติอย่างไพศาล และเป็นเกียรติ เป็น
ศักดิ์ศรีแก่กองทัพไทยยิ่งนัก

ฉะนั้น ในวันที่ จึงได้มีการตรวจพลสวนสนาม เพื่อให้ทหารทั้ง ๓ กองทัพ ได้
โอกาสถวายความจงรักภักดีอีกครั้งหนึ่ง และเพื่อให้ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้ทรงเห็น
พระพักตร์ถึงความพร้อมเพรียงและความเข้มแข็งแห่งกองทัพของพระองค์ ซึ่งเตรียมพร้อมอยู่ทุก
ขณะ ที่จะเสด็จสู่เพื่อประเทศชาติและเป็นราชพลี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลานี้ ที่เหตุการณ์
ของโลกผันผวนอยู่ทุกทิศทุกทาง กองทัพทั้ง ๓ ของได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทได้ทำความพยายาม
ร่วมประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถป้องกันประเทศชาติและราชบัลลังก์ จากอริราชศัตรูทั้งภายใน
และภายนอก

พร้อมกับการเดินสวนสนามถวายความเคารพ ทหารทั้ง ๓ กองทัพขอตั้งปณิธานอาราธนา
สมเด็จพระรัตนนฤยต์และองค์กษัตริย์ท้าวต่างดล ได้โปรดอภิบาลรักษาได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทและ
สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ให้ทรงพระเกษมสำราญ ภายหลังจากความเหนื่อยยาก
แห่งการเสด็จพระราชดำเนิน ให้ทรงม่อนพักภายในวงแวดล้อมแห่งดวงใจที่จงรักของทหารทั้งหลาย
ขอพระบารมีปกปักรักษาประเทศให้อยู่ในความสงบสุขต่อไปชั่วนิรันดร

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

เมื่อกราบบังคมทูลพระกรุณาจบแล้ว ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและท่านผู้บัญชาการ
พระวิศุทธิ์ ทูลเกล้า ฯ ถวายกระเช้าดอกไม้และช่อดอกไม้

ครั้นแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสตอบ ดังนี้
ไปนี้:-

ท่านทั้งหลาย

ข้าพเจ้าในละพระราชินี มีความยินดีที่มากได้มาร่วมในการตรวจพลสวนสนาม ซึ่ง
กองทัพทั้งสามได้จัดให้มี ขึ้นเพื่อต้อนรับเรา ในโอกาสที่ได้กลับคืนพระนคร โดยเฉพาะ เมื่อ

ท่านทั้งหลายต่างก็เห็นคเห็นอกกันอยู่มาก การปฏิบัติหน้าที่ประจำของทหารและในการปฏิบัติพิเศษต่าง ๆ แก่เรา นับตั้งแต่วันที่เราเข้าสู่พระราชอาณาจักรมานี้แล้ว ก็ได้แสดงแก่เราในวณนอีกคณะ ความปิติปราโมทย์ของเราเองที่ได้มาอยู่ในท่ามกลางท่านทั้งหลายที่พร้อมด้วยคุณพระประมาณ ขอรอบใจในความห่วงใย ความปรารถนาอันดี ตลอดจนคำอำนวยที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้แสดงแก่เราในนามของท่านทั้งหลาย

ในการที่ได้ไปเยือนต่างประเทศครั้งนี้ ข้าพเจ้าก็ได้มีโอกาสชมกิจการทหารในประเทศที่ผ่านไปในครั้งด้วยบ้าง เท่าที่ได้ติดต่อดังตรงกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเขามาแล้ว ก็มีความเห็นว่าการพูดจากันเข้าใจง่ายและสะดวก เพราะความจำเป็นต้องการของทหารหรือวิธีปฏิบัติทางทางด้านทหารก็ตรงกันอยู่แล้ว และเท่าที่เกี่ยวกับกิจการทหารนั้นข้าพเจ้าตั้งใจแสดงความคิดเห็นแก่เราเสมอ การที่ได้กลับมาเห็นความเข้มแข็ง และเป็นปีกแผ่นของกองทัพของเราอีกด้วยนั้น ยิ่งมีความชื่นใจ ข้อที่ข้าพเจ้าพอใจเป็นพิเศษอีก ก็ทราบว่าคุณทั้งหลายต่างได้ตระหนักในความผืนผวนของเหตุการณ์ที่เป็นอยู่ทุกทิศทาง และที่ได้รับคำยืนยันว่า พร้อมจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเด็ดเดี่ยวเป็นชาติพลทุกเมื่อ ความรู้เท่าถึงการณ์ และความเมตตาอันหนึ่งอันเดียวกันของทหาร พร้อมที่จะเด็ดเดี่ยวแม้แก่ชีวิตเพื่อที่เป็นชาติพลนี้แหละ จะช่วยให้กองทัพของเราแกร่งกล้าเป็นที่เกรงขามแก่หมู่มิตรที่อาจจะมา ขอรอบใจท่านทั้งหลายอีกครั้งหนึ่งในความปรารถนาดีและความเห็นอกใจเห็นใจที่แสดงแก่เรา และขอคุณพระรัตนตรัยได้คุ้มครองบรรดาเหล่าทหาร ตลอดจนคาดให้แต่ละคนมีความสุข ปราศจากโรคและภัย และเป็นกำลังช่วยปกป้องรักษาประเทศชาติ คือไปเทอมู”

เมื่อจบกระแสพระราชดำรัสแล้ว ผู้บังคับกองผสมบอกแถวถวายความเคารพแด่องบบรรดองพลองสรรเสริญพระบารมี จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ พระที่นั่งสุมาลาศัย ค่อยจากนั้น แคร่เดี่ยวเป่าสัญญาณหน้าเค็ม ๒ จบ เจ้าหน้าที่ยิงพลูเป็นตั้งธงชาติ หน่วยทหารเริ่มถ่วงถ่วงนามถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ไปสิ้นสุด และ

แยกขบวนที่ตามพระบรมรูปทรงม้า ระหว่างสวนสนามวงศุขวิภาคทั้ง ๓ กองทัพบรรดงเพลงเดิน
เครื่องบินของกองทัพบก และกองทัพอากาศบินแปรขบวนถวายความเคารพ เมื่อเสด็จขึ้นการ
สวนสนามแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ
พระราชดำเนินกลับ เป็นเสด็จขึ้นพิธีสวนสนาม

ในการนี้ มีพระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี ข้าราชการทั้งทหาร
ตำรวจ พลเรือน ตุลาการ และประชาชนได้ไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างคับคั่ง ก่อให้เกิด
ความปลื้มปิติยินดีแก่เหล่าพสกนิกรของดินแดน ฯ ทั้งสองพระองค์โดยทั่วหน้ากันอีกวาระหนึ่ง

งานถวายพระกระยาหารค่ำแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ณ ทำเนียบรัฐบาล

เมื่อค่ำวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๐๔ คณะรัฐมนตรีโดย จอมพล ถนอมศักดิ์ ชนะวัชต์ นายกรัฐมนตรี
และท่านผู้หญิงวิจิตรวาทา ชนะวัชต์ เป็นเจ้าภาพได้จัดให้มีการถวายพระกระยาหารค่ำ ณ
ทำเนียบรัฐบาลเพื่อถวายพระเกียรติแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระ
บรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสเสด็จนิวัตกรุงเทพมหานคร ในการนี้มีผู้ได้รับเชิญไปเฝ้าทูลละออง
ธุลีพระบาทเป็นจำนวนมาก อาทิ พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี ทูตานุทูต
ต่างประเทศ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และภรรยา

ครั้นถึงเวลา ๒๐.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จ ฯ โดยรถยนต์พระที่นั่งไปถึงตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล ทหารกองเกียรติยศ
ถวายความเคารพ แตรวงบรรดงเพลงสรรเสริญพระบารมีจบแล้ว นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูล
อัญเชิญเสด็จ ฯ ผ่านแถวผู้รับเสด็จไปยังห้องรับรองท่านเหนือ ซึ่ง ณ ที่นั้น อธิบดีกรมพิธีการทูต
ได้กราบบังคมทูลแนะนำทูตานุทูตและภรรยาแต่ทั้งสองพระองค์เสด็จแล้ว นายกรัฐมนตรีกราบ
บังคมทูลอัญเชิญเสด็จพระราชดำเนินไปประทับยังห้องรับรองตึกสันติไมตรี โดยมีสมเด็จพระนาง
เจ้ารำไพพรรณี พระราชชนนีศรีสังวาลย์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล และ
ชายา นายกรัฐมนตรีและท่านผู้หญิงวิจิตรวาทา ชนะวัชต์ เสด็จในกรม ฯ รองนายกรัฐมนตรีและชายา

พลเอก ถนอม กิตติขจร รองนายกรัฐมนตรีและคุณหญิง องคมนตรี สมุหราชองครักษ์และ
คุณหญิง นางพระกำนัง และนางสนองพระโอษฐ์ตามเสด็จเจ้าไปด้วย

เมื่อเข้าประทับในห้องรับรองแล้ว นายกรัฐมนตรีและท่านผู้หญิงวิจิตรวาทา อนุวัตร ได้
ทูลเกล้าฯ ถวายพระพรที่คัดกระคายทองคำแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า
พระบรมราชินีนาถ ความสำคัญ จากนั้น คุณหญิงจางกต กิตติขจร ถวายพระพรที่คัดกระคายแด่
สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี และหม่อมพร้อยสุภิน วรรณ ณ ถวายพระพรที่คัดกระคายแด่
พระราชชนนีศรีสังวาลย์

จากนั้นนายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลอัญเชิญขึ้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์เสด็จฯ เขาห้อง
ด้วยพระกระยาหาร ระหว่างงานถวายพระกระยาหาร นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลพระกรุณา
ดังต่อไปนี้

“ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานกราบบังคมทูลพระกรุณา เพื่อทราบใต้ฝ่าละอองธุลี
พระบาท ถึงความมีศิริมงคลตั้งเกล้าตั้งกระหม่อม ที่ได้มีโอกาสถวายพระกระยาหารแด่ใต้ฝ่าละออง
ธุลีพระบาท และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยองคมนตรี รัฐมนตรี คณะ
ทูตานุทูต ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่กับภริยา ในทำเนียบรัฐบาล งานชนิดนี้มิได้มีมาช้านานหลายสิบปี
เมื่อมีโอกาสเช่นครั้งนี้ จึงนับเป็นประวัติศาสตร์อันควรจารึก ข้าพระพุทธเจ้าเต็มใจด้วยความ
ดำเนินในพระมหากรุณา ที่เสด็จมาในงานนี้ และเรื่อด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมว่า รัฐมนตรีและ
ข้าราชการผู้ใหญ่ทุกคนที่ได้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในคืนนี้ คงจะมีความปีติอาบปัดมโดยทั่วกัน

อนึ่ง บรรดาทูตานุทูตต่างประเทศที่มาร่วมงานเลี้ยงในคืนนี้ ก็ย่อมจะมีความชื่นชม
โสมนัสเป็นพิเศษ เพราะในการเสด็จเยือนประเทศทั้งหลาย ทั้งในเอเชีย อเมริกาและยุโรปได้ถูก
พันชไมตรีกับนานาประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น กระทำให้ประมุขของประเทศทั้งหลาย เกิดความเข้าใจ
ใจอันดีในประเทศไทย และประชาชนนานาชาติก็ชื่นชมในพระราชอัธยาศัย พระองค์ทรงเป็นผู้แทน

ที่ประเทศชาติไม่สามารที่จะหาผู้แทนอื่นใดให้เหมือนได้ ได้ทรงเชิดชูศักดิ์ศรีของประเทศไทย และสร้างสรรคความรักใคร่ไมตรีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนของไทยกับนานาชาติเป็นอย่างดี

ด้วยเหตุนี้ ข้าพระพุทธเจ้าจึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต เจริญสดนองกมนตรี รัฐมนตรี คณะทูตานุทูต ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และภริยา ให้ดื่มถวายพระพรใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ให้ทรงเจริญพระชนมายุและทรงพระเกษมสำราญ เป็นมิ่งขวัญที่เคารพสักการะของชาวไทยตลอดกาลนาน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

เมื่อนายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลพระกรุณาจบแล้ว คนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วผู้มีเกียรติที่ร่วมโต๊ะเสวยดื่มถวายพระพร จากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสตอบดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้าและพระบรมราชินี ก็ได้มาสู่พระนครครั้งนี้ได้รับไมตรีจิตจากทุก ๆ ฝ่าย ทั้งรัฐบาลและประชาชนพลเมือง ให้การต้อนรับอย่างดียิ่งมาตลอดมา ยังมาได้รับการเลี้ยงใหญ่เป็นทางราชการให้ด้วยอีกในวันนี้ จึงยากที่จะหาถ้อยคำมาแสดงความขอบใจได้เพียงพอ

หากการเยือนนานาประเทศเป็นทางราชการของเราครั้งนี้ เป็นผลดีแก่ชาติบ้านเมือง ในด้านสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีกับต่างประเทศเพียงไรแล้ว เกียรติในกรณี ทั้งรัฐบาลและประชาชนชาวไทยย่อมมีส่วนได้รับด้วย เพราะได้ให้การสนับสนุนความร่วมมือ และเป็นกำลังใจแก่เราในกรณีตลอดมา เราก็อ่า ได้พยายามปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมายจากท่านทั้งหลาย เราตระหนักอยู่ดีว่า ในการเยือนต่างประเทศครั้งนี้ ทางฝ่ายรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ แม้จนบรรดาคณะทูตานุทูตต่างประเทศของประเทศที่เกี่ยวข้อง ต้องเหน็ดเหนื่อยอยู่มาก ในการเตรียมรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการนี้เพียงไร จึงขอถือโอกาสแสดงความขอบใจเสียด้วยโดยทั่วกัน

ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องกล่าวในที่นี้อีกว่าไมตรีจิตและความฮาวี ที่เราได้รับจากประเทศต่างๆ ที่ได้ไปเยือนทั้งทางฝ่ายประมุขประเทศ รัฐบาล ตลอดจนประชาชนของแต่ละประเทศนั้น เป็นที่ชื่น

ชมแก่เราเพียงไร จะขอกด้าวแต่เพียงว่า มิตรภาพและความเชื่อเพื่อเอาใจใส่ที่ได้รับนับจากนี้
ในความทรงจำดีไป

ขอชักชวนท่านทั้งหลายค้ำเพื่อความเจริญผาสุกของประเทศไทย และเพื่อมิตรภาพและความ
ความเข้าใจอันดียิ่งขึ้นระหว่างประชาชนชาติไทยกับนานาชาติ”

เมื่อมีพระราชดำริดังกล่าวแล้ว คณะรัฐมนตรีและเพลงมหาฤกษ์ บรรดาผู้มีเกียรติที่ร่วม
โต๊ะเสวยค้ำเพื่อความผาสุกของประเทศไทยและเพื่อมิตรภาพและความเข้าใจอันดียิ่งขึ้นระหว่างประ
ชาชาติไทยกับนานาชาติ

ภายหลังนั้น นายกรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จพระราชดำเนินเข้าประทับใน
ห้องรับรองอีกครั้งหนึ่ง โอกาสนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระ
บรมราชินีนาถได้พระราชทานของที่ระลึกส่งมอบพระองค์ แต่นายกรัฐมนตรีและท่านผู้หญิงวิจิตร
ชนะรัชต์ พงเอก ถนอม กิตติขจร รองนายกรัฐมนตรี และคุณหญิงจางถด กิตติขจร และบรรดา
กรรมการเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป ต่อจากนั้นนาย
กรัฐมนตรีได้กราบบังคมทูลอัญเชิญเสด็จ ฯ ไปประทับยังพลับพลาหน้าคอกไทยคู่ฟ้า เพื่อทอดพระ
เนตรการแสดงต่าง ๆ ของกรมศิลปากร เมื่อเสด็จถึงพลับพลาที่ประทับ คณะกรมศิลปากร
บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้ได้รับเชิญทั้งหมดถวายความเคารพ เมื่อประทับแล้ว มีการ
แสดงต่าง ๆ ให้ทอดพระเนตรเริ่มด้วยการรำดอกไม้เงินทอง ร้องเพลงแรกเชิญเจ้า เพลงวราเทษ
บีคิรายการด้วยโขนกลางแจ้ง ตอนพระรามคืนนคร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จ
โดยรถยนต์พระที่นั่งกลับพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อเวลา ๒๕.๓๐ น.

△

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งราชองครักษ์พิเศษ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ พันเอกหญิง สมนัดพรนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นราชองครักษ์พิเศษ รับราชการสนองพระเดชพระคุณ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๐๔

รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ชนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี.

พระเจ้าเลโอโพลด์แห่งเบลเยียมและพระชายาเสด็จมาเยี่ยมประเทศไทย

พระเจ้าเลโอโพลด์แห่งเบลเยียมและพระชายา ได้เสด็จโดยเครื่องบินมาเยี่ยมประเทศไทย ถึงท่าอากาศยานดอนเมืองวันที่ ๒๗ ม.ค. ๕๔ เวลา ๑๓.๐๕ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จฯ ไปทรงต้อนรับเป็นการถว้พระองค์ที่ท่าอากาศยาน และนายกรัฐมนตรีกับท่านผู้หญิงวิจิตรวาทน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคุณหญิง ผู้บัญชาการทหารอากาศ เอกอัครราชทูตเบลเยียมประจำประเทศไทย และภริยา และอธิบดีกรมพิธีการทูตก็ไปเฝ้ารับเสด็จด้วย

เมื่อเครื่องบินเทียบเรือขบวนรถของบัญชาการกองทัพอากาศแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ ฯ ไปทรงต้อนรับพระเจ้าเดอโปลด์ และพระราชชายาที่เครื่องบิน โดยมีนายกรัฐมนตรีกับท่านผู้หญิงวิจิตรฯ อนุวัชร์ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เอกอัครราชทูตเบลเยียมประจำประเทศไทย และภริยา และอธิบดีกรมพิธีการทูต ตามเสด็จ ฯ ไปด้วย

หลังจากได้มีพระราชปฏิสันถารกับพระเจ้าเดอโปลด์และพระราชชายาแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำให้ทรงรู้จักกับนายกรัฐมนตรีและผู้มีเกียรติอื่น ๆ ที่ไปคอยรับเสด็จ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ทูลเชิญพระเจ้าเดอโปลด์ขึ้นประทับร่วมในรถยนต์พระที่นั่งคันแรก สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ประทับร่วมกับพระราชชายาพระเจ้าเดอโปลด์ ในรถยนต์พระที่นั่งคันที่ ๒ ซึ่งจอดอยู่ในลานบินหน้าห้องรับรองพิเศษ แล้วนำเสด็จไปยังบ้านพิษณุโลกซึ่งเป็นที่ประทับ โดยมีนายกรัฐมนตรี ท่านผู้หญิงวิจิตรฯ อนุวัชร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและคุณหญิง เอกอัครราชทูตเบลเยียมและภริยา และอธิบดีกรมพิธีการทูตขึ้นรถตามเสด็จไปด้วย

เวลาบ่าย เสด็จไปลงพระนามในพระบรมมหาราชวัง แล้วเสด็จทอดพระเนตรสถานที่ต่าง ๆ ตามพระราชประสงค์

พระเจ้าเดอโปลด์และ พระราชชายาจะประทับอยู่ใน ประเทศไทยจน ถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ศกนี้ จึงจะเสด็จต่อไปยังกัวดาลูเปอว์.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดงานวันกาชาด

เมื่อวันที่ ๒๗ ม.ค. ๑๔๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดงานวันกาชาด ประจำปี ๒๕๐๓ ณ สวนอัมพร ในกรณีสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ องค์สภานายิกา สภากาชาดไทย พระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี รัฐมนตรี ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ทหารและพลเรือน คณะกรรมการอำนวยการกาชาด ฯ ชาวต่างประเทศผู้มีเกียรติ ตลอดจนประชาชนได้ไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างคับคั่ง

LI RT

พิธีเริ่มด้วยเจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ อุนนายกผู้ช่วยการต่างประเทศไทย กราบ
 บังคมทูลรายงานกิจการของต่างประเทศที่ได้ปฏิบัติมาแล้ว กล่าวโดยสังเขปได้มีการช่วยเหลือรักษา
 พยาบาลผู้ป่วยไข้ซึ่งส่วนมากเป็นคนยากจนนับเป็น จำนวนหมื่นได้ปลูกสร้างอาคาร สำหรับรักษาพยาบาล
 ชาติคนไข้เพิ่มขึ้น และร่วมกับรัฐบาลจัดตั้งชาวเวียดนามกตัญญูมิถานา นอกจากนี้ยังได้จัดหน่วย
 ชาติไปทำการบรรเทาทุกข์ในประเทศลาว เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนด้วยหตุกัมมุขย-
 ธรรม การดำเนินการต่าง ๆ ดังกล่าวได้รับความอนุเคราะห์จากรัฐบาลและคณะกรรมการจัดงาน ฯ
 จัดหาเงินช่วยเหลือให้กิจการดำเนินไปด้วยดี ประกอบกับผู้มีศรัทธาบริจาคสมทบทุนอีกมาก โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งในคราวเสด็จพระราชดำเนินไปเยือนสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรปนั้น สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
 ได้เสด็จ ฯ เยี่ยมโรงพยาบาลต่าง ๆ ก็ได้มีเสถาบันเหล่านั้น
 ถวายเครื่องอุปกรณการแพทย์ให้ต่างประเทศหลายแห่ง นับว่าได้เป็นประโยชน์แก่สถาบัน
 เป็นอันมาก

นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการให้จังหวัดต่าง ๆ ที่ราชอาณาจักร เปิดเหล่ากาชาดขึ้น ในบั้น
 เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยไข้และบรรเทาทุกข์อย่างใกล้ชิดแทนที่จะต้องเดินทางเข้ามารับ ความช่วยเหลือถึง
 ภาาชาชาติ

เมื่ออุนนายกผู้ช่วยการ ฯ รายงานกราบบังคมทูลจบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 พระราชดำรัสตอบ และทรงเบ็ดงานดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีเบ็ดงานกาชาด ในท่ามกตางกรรมกรและเจ้าหน้าที่
 ของต่างประเทศทุกฝ่าย พร้อมทั้งบรรดาท่านผู้มีใจบุญ ซึ่งมาชุมนุมในงานวัน

ความที่อุนนายกผู้ช่วยการต่างประเทศได้รายงานกิจการที่ต่างประเทศได้ปฏิบัติมาในรอบ
 หนึ่งที่แล้วมา เห็นได้ว่า ได้ดำเนินงานและขยายกิจการ ในการบำบัดโรคภัยและอำนวยการ
 เคราะห์แก่ประชาชน ทั้งภายในและภายนอกประเทศออกไปอย่างกว้างขวาง ได้มีมติเป็นที่พอใจ
 ความดำเร้วที่บังเกิดขึ้น ก็ด้วยความร่วมมือของบรรดาเจ้าหน้าที่ต่างประเทศทุกฝ่าย ได้เอาใจใส่

ปฏิบัติงานของคนมาเป็นอย่างดี และประการสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ด้วยการสนับสนุนจากคนไทยและชาวต่างประเทศผู้ใฝ่ใจในการกุศล ร่วมกันบริจาคทรัพย์และวัสดุเกื้อหนุนอยู่เสมอ ซึ่งขอขอบใจและอนุโมทนาโดยทั่วกัน

การมีมนุษยธรรมช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ไม่เลือกฐานะ เป็นชาติใดภาษาใดให้รอดพ้นภัยอันตรายและความทุกข์ทรมานจากโรคภัยต่าง ๆ นั้น เป็นกุศลอันเลิศล้ำ สภาภาคราชาชาติไทยก็ได้ปฏิบัติตามคุณธรรมอันศดลตมา ซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเราชาวไทยควรจะได้ภูมิใจด้วยเป็นอย่างยิ่ง

บัดนี้ ข้าพเจ้าจะได้เปิดงานขอให้งานกาชาตซึ่งได้จัดขึ้นนี้ จงเป็นผลตั้งแต่มิมีการขอเป็นกุศลของสภาภาคราชาชาติไทยทุกประการ ขอความสุจริตดีจงมีแก่ทุก ๆ ท่านโดยทั่วกัน

เมื่อมีพระราชดำรัสตอบจบแล้ว ทรงกรุณาไปรดเกล้า ๆ พระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณแก่ผู้ที่ได้ช่วยเหลือกิจการของสภาภาคราชาต แล้วทอดพระเนตรการแต่งของอนุภาคราชาต การแต่งของตำรวจม้า ก็มีการแต่งของชาวเขาจากชายแดนจังหวัดเชียงราย ครั้นแล้วเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมบ้านต่าง ๆ แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ.

พระเจ้าเตโอโปลด์เสด็จเยี่ยมนายกรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๓๓ ม.ค. ๑๔ เวลา ๑๑.๐๐ น. พระเจ้าเตโอโปลด์ อดีตกษัตริย์เบเนซัวซึ่งเสด็จมาประเทศไทยในฐานะแขกของพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จเยี่ยมจอมพล ถนอมศักดิ์ ชนวรวิชัย นายกรัฐมนตรี ณ ค่ายไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล นายกรัฐมนตรีได้รับเสด็จที่หน้าค่ายไทยคู่ฟ้า และนำเสด็จเข้าสู่ห้องรับรองด้านทิศใต้ นายกรัฐมนตรีได้ถวายการต้อนรับและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ เป็นอันดี ในครั้งนี้ นายถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นายเข้ม ทิพโกมุท อธิบดีกรมพิธีการทูต พันเอก เฉลิมชัย จารุวงศ์

LIART

รองเลขาธิการทำเนียบนายกรัฐมนตรี และเอกอัครราชทูตเบดเยียม ได้เฝ้ารับเสด็จอยู่ด้วย พระเจ้าเดโอโปดต์เสด็จกลับเมื่อเวลา ๑๓.๔๐ น.

ประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ขอให้ใช้ความรอบคอบในการแพร่และการรับทราบข่าววิกฤติการณ์

ด้วยในระยะที่มีวิกฤติการณ์ในส่วนต่าง ๆ ของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในราชอาณาจักรดาวเวดานี้ หนังสือพิมพ์มักจะพาดหัวหรือใช้ถ้อยคำทำให้เป็นข่าวน่าตระหนกตกใจเกินกว่าที่เป็นจริง ซึ่งอาจกระทบกระเทือนเศรษฐกิจ การค้า ชนาคกร การเงินการคลังทั่วไป และอาจกระทบกระเทือนถึงจิตใจ ทำความแตกตื่นให้เบียดเบียนแก่การประกอบอาชีพหรือความสงบสุขของประชาชน สำนักนายกรัฐมนตรีจึงขอประกาศว่าวิกฤติการณ์ต่าง ๆ มีอยู่จริง แต่ยังไม่ถึงขั้นร้ายแรงอย่างที่แพร่ข่าวกัน รัฐบาลแห่งประเทศไทยพยายามหาทางแก้ไขโดยสันติวิธี และยังมีหวังอยู่ว่าวิกฤติการณ์เหล่านี้จะบรรเทาความรุนแรง หรือหมดไปด้วยการเจรจา

รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ ติดตาม พิจารณาสถานการณ์อยู่ทุกก้าวทุกระยะอย่างใกล้ชิด และเตรียมพร้อมอยู่ทุกสถาน ทั้งจะไม่ปิดบังความจริงอันใดแก่ประชาชน ถ้าเหตุการณ์ถึงขั้นร้ายแรง ก็จะต้องบอกให้ประชาชนทราบพร้อมทั้งดำเนินการเพื่อความฉุกเฉินต่าง ๆ เป็นลำดับไป

ฉะนั้น สำนักนายกรัฐมนตรีจึงขอร้องแก่หนังสือพิมพ์ทั้งหลาย ว่าอย่าพาดหัวหรือใช้ถ้อยคำให้เห็นความร้ายแรงเกินกว่าที่เป็นจริง ขอให้ใช้ความระมัดระวังรอบคอบและพิจารณาทางได้เสียของการแพร่ข่าว ส่วนทางด้านประชาชนก็ขอให้คอยฟังคำแถลงของรัฐบาล ซึ่งจะแถลงให้ประชาชนทราบในเมื่อจำเป็น ขอให้ประกอบกิจการงานอาชีพตามปกติ และไว้วางใจว่ารัฐบาลจะปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ.

สำนักนายกรัฐมนตรี

๖ มกราคม ๒๕๐๔

แถลงการณ์สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องผลงานในการปราบปรามผู้ก่อการร้าย ชาติ
ชายแดนไทย และ สหพันธ์มลายา

โดยที่ทราบกันมาเป็นเวลาประมาณ ๑๒ ปีเศษแล้วว่า ได้มีผู้ก่อการร้ายหรือที่เร
โดยทั่ว ๆ ไปว่า ใครจักภาคใต้หลบหนีจากการกวาดล้างของกองทหารแห่งสหราชอาณาจักร
อังกฤษเจ้ามาหลบซ่อนอยู่ในอาณาบริเวณชายแดนไทย และสหพันธ์มลายา โดยเฉพาะในท
จังหวัดสงขลา ยะลา และนราธิวาส กลุ่มผู้ก่อการร้ายนี้ได้ขนานนามตนเองว่า กองทัพปลดปล
ชนชาติมลายู เมื่อเกิดพฤติการณ์ดังกล่าวขึ้น รัฐบาลไทยในขณะนั้นจึงได้จัดตั้งกองบัญชา
ปราบปรามขึ้นดำเนินการกวาดล้าง และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้ทำความตกลงกับรัฐบาลสห
อาณาจักรอังกฤษในการปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายร่วมกัน

จากพฤติการณ์ที่ผู้ก่อการร้ายเหล่านี้ได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานจะเห็นได้ว่า ผู้
การร้ายเหล่านี้มีวัตถุประสงค์ที่จะปฏิบัติการภายในเขตสหพันธ์มลายาโดยตรง ในขณะที่ที่
ก่อการร้ายนี้ถูกปราบปรามอย่างรุนแรงในเขตของประเทศหนึ่ง ก็พยายามหลบหนีเข้าไปหลบซ่อน
ตัวอยู่เดี่ยวในป่าดงของอีกประเทศหนึ่ง การที่พวกผู้ก่อการร้ายเหล่านี้สามารถหลบหนีการปราบ
ปรามของเจ้าหน้าที่มาได้นับถึงขั้นนี้ ก็เพราะสภาพภูมิประเทศชายแดนไทยและสหพันธ์มลายาเป็น
ป่าทึบและภูเขาสูงโดยตลอด และเป็นแหล่งที่อำนวยความสะดวกในการหลบซ่อนตัวของพวกผู้
การร้ายได้เป็นอย่างดี

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือการปราบปรามผู้ก่อการร้ายในภาคใต้นี้ ไม่สามารถ
กระทำให้เสร็จไปโดยเร็วได้เช่นนี้ ก็เพราะชายแดนไทยที่ผู้ก่อการร้ายได้หลบหนีเข้ามานั้น มีชาว
พหุชาติอาศัยอยู่ทั่วไป ผู้ก่อการร้ายเหล่านี้ก็เป็นชาวพื้นเกิดในสหพันธ์มลายา ดังนั้นผู้ก่อการร้าย
ได้รับความช่วยเหลือจากชาวพื้นเกิดเหล่านี้โดยการให้อาหารเครื่องเวชภัณฑ์ และโดยการช่วยเหลือเป็น
เป็นตาให้แก่ผู้ก่อการร้าย

เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยจึงต้องประสบกับความยากลำบากในการที่จะดำเนินการจับกุมผู้ก่อการ
ร้ายที่หลบซ่อนอยู่ในเขตแดนไทย นอกจากนี้จะได้มีการปะทะต่อสู้กันระหว่าง

LIART

จากประสพการณ์ของเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายในภาคใต้ ปรากฏว่าผู้ก่อการร้ายพวกนี้ดำเนินการต่อสู้แบบขบวนการใต้ดิน โดยมีกำลังส่วนใหญ่อยู่ในสหพันธ์มลายา การปราบปรามผู้ก่อการร้ายในลักษณะของขบวนการใต้ดินเช่นนี้ ย่อมเป็นการตี-เป่าต้องค่าใช้จ่ายและต้องใช้เวลาในการปราบปรามมากกว่าการปราบปรามพวกโจรทั่ว ๆ ไป

ในเดือนกรกฎาคม ปี ๒๕๐๒ รัฐบาลไทยและรัฐบาลสหพันธ์มลายา ได้ทำความตกลงร่วมมือกันขยายเขตในการปราบปรามให้กว้างขวางและรัดกุมยิ่งขึ้น และทางรัฐบาลไทยได้จัดกำลังตำรวจเพิ่มขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการปราบปรามพวกผู้ก่อการร้ายเหล่านี้ โดยเฉพาะได้ออกปฏิบัติการกวาดล้างผู้ก่อการร้ายมาตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๐๒ เป็นต้นมา ด้วยการร่วมมือของทั้งสองฝ่าย จึงปรากฏว่าการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ได้บรรลุผลเป็นอย่างดี และทางรัฐบาลสหพันธ์มลายาได้เสนอคำยกย่องเจ้าหน้าที่ปราบปรามของฝ่ายไทยมาให้ทราบเป็นหลักฐาน

สรุปผลของการกวาดล้างปราบปรามผู้ก่อการร้ายในห้วงเวลา ๑ ปี ที่ผ่านมาของเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย ปรากฏดังต่อไปนี้ คือ.—

—ปะทะกับหน่วยกำลังติดอาวุธของผู้ก่อการร้ายรวม ๑๘ ครั้ง ผู้ก่อการร้ายเสียชีวิต

๖ คน

—ยึดค่ายที่พักได้ ๕๑ แห่ง ซึ่งในจำนวนค่ายที่พักนี้ ๑ แห่งเป็นค่ายที่มีการดัดแปลงอย่างมั่นคงแข็งแรงมาก

—ยึดตั้งของและเอกสารได้รวม ๕๘๘ รายการ

—จับกุมผู้เกี่ยวข้องของกระทำผิดที่สนับสนุนผู้ก่อการร้ายได้รวม ๕๕๔ คน

ส่วนทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ปราบปรามของไทยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเสียชีวิตไปในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ๓ นาย ซึ่งเป็นนายสืบตำรวจ ๑ นาย และพลตำรวจ ๒ นาย กับขาดเจ็บสาหัสอีก ๒ นาย ผลสำเร็จและความ คืบหน้าในการปราบปรามผู้ก่อการร้าย บริเวณ ชายแดนไทย และสหพันธ์มลายาครั้งนี้ จึงถือได้ว่าเป็นผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดของรัฐบาล ทั้ง ๒ ฝ่าย ด้วยความเข้มแข็งในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายของกองกำลังตำรวจไทยร่วมกับกองกำลังตำรวจสหพันธ์มลายา ซึ่งเป็นผลให้ผู้ก่อการร้ายเหล่านี้ถูกปราบปรามออกไปจนเหลืออยู่เป็นจำนวนน้อยภายในเวลาอันรวดเร็ว

จากผลของการปฏิบัติ งานอันดีเด่น ของบรรดา เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งฝ่ายไทย และ
พันธมิตรต่างดาว รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงขอชมเชยความอุตสาหพยายาม
และความดีสุดอย่างสูงส่งของผู้ปฏิบัติงานปราบปรามผู้ก่อการร้ายทุกท่านมาไว้ในโอกาสนี้ด้วย

สำนักนายกรัฐมนตรี

๒๓ มกราคม ๒๕๐๔

คำแถลงของกรมประชาสัมพันธ์ เรื่องปฏิเสธข่าววิทยุบีบีซี

ตามที่วิทยุบีบีซีเมื่อคืนวันที่ ๑๒ ม.ค. เวลา ๑๘.๓๐ น. อ้างถ้อยแถลงของโฆษก
ทบวงการปะเทศดาวว่า เครื่องบินที่สหรัฐอเมริกาส่งให้ดาว ๕ เครื่อง ไร่นักบินไทยเป็นส่วนใหญ่
มาก นั้น

กรมประชาสัมพันธ์ขอปฏิเสธข้อกล่าวหาข้างต้นอย่างเด็ดขาด นอกจากนั้นยังหาว่าเป็นการ
โฆษณาป้ายร้ายอย่างไรก็ผิดธรรมดาตามแบบฉบับอันเดรียสของคอมมิวนิสต์ โดยไม่มีข้อพิศุจน์ใด ๆ
ทั้งต้น ทั้งน เพื่อกลบเกลื่อนความสนใจของชาวโลกอันมีต่อการที่นักบินคอมมิวนิสต์ต่างชาตินับ
เครื่องบินดำเดี่ยวอาวรุบทกกันที่ไปส่งให้พวกกบฏคอมมิวนิสต์ ในดาวเป็นประจำวัน ดังที่มีหลักฐาน
อย่างชัดแจ้งอยู่แล้วในขณะนี้.

กรมประชาสัมพันธ์

๓๓ มกราคม ๒๕๐๔

งานวันครูครั้งที่ ๕ ประจำปี ๒๕๐๔

เมื่อวันที่ ๑๖ ม.ค. ๐๔ ครูสภาได้จัดให้จัดงานวันครู ครั้งที่ ๕ ประจำปี ๒๕๐๔ ใน
ดงนกลางชั้น ณ หอประชุมครูสภา พิธีเริ่มตั้งแต่เวลา ๘.๔๕ น. บรรดาคณะกรรมการอำนวยการ
ครูสภา นี้ ม.ต. ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ครูอาจารย์
ในดงนกลางได้มาชุมนุมพร้อมกันในหอประชุมครูสภา เมื่อประธานฯ ครุฑูปเทียบนบุษบาพระรัตนตรัย
พระสงฆ์ ๘ รูปเจริญพระพุทธมนต์เสร็จแล้ว นายนาถ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษา
ธิการ ประธานกรรมการจัดงานวันครู ได้กล่าวปราศรัยมีใจความสำคัญสรุปได้ว่า

การจัดงานวันครูปีนี้ เป็นครั้งที่ ๕ นับจากการจัดครั้งแรกในปี ๒๕๐๐ การจัดงานวันครูก็ยังมีขึ้นในวัตถุประสงค์ที่ได้อ้างไว้แต่เดิมมา คือเพื่อระลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์ ส่งเสริมสามัคคีธรรมในหมู่ครู และส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชน งานได้จัดทำในอำเภอ ถึงอำเภอ และจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เว้นแต่จังหวัดพระนครและธนบุรี เพราะ ๒ จังหวัดนี้ได้จัดรวมกันในส่วนกลางแห่งเดียว การจัดทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หดกิจการดำเนินการก็คล้ายคลึงกัน แต่เนื่องจากงานวันครูครั้งนี้ อยู่ในระยะเวลาใกล้เคียงกับวันเสด็จพระราชดำเนินนิวัตพระนคร : บรรดาครูอาจารย์ และข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการจะต้องมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดงานต้อนรับเสด็จและงานสมโภชซึ่งจะมีต่อเนื่องกันไป คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาจึงได้ลงมติให้จัดงานวันครูโดยย่อ คือมีแต่พิธีการที่สำคัญและจำเป็นเท่านั้น อนึ่ง ในการจัดงานวันครูทุกปีมานี้ กระทรวงศึกษาธิการและคุรุสภาได้เชิญนายกรัฐมนตรีมาเป็นเกียรติในงาน และกล่าวคำปราศรัยต่อคณะครูอาจารย์ด้วย แต่ในปีนี้ กระทรวงศึกษาธิการและคุรุสภาเห็นว่า ภารกิจที่นายกรัฐมนตรีมีอยู่มากในระหว่างนั้นคงไม่อาจปลัดถนัดเวลามาร่วมงานพิธีได้ จึงได้เรียนเชิญ พลเอก กนอม กิตติขจรของนายกรัฐมนตรีมาเป็นเกียรติในพิธี และรองนายกรัฐมนตรีก็กรุณามาในงานของคณะครูอาจารย์ด้วยความเต็มใจ

อนึ่ง การจัดงานวันครูปีนี้ นอกจากจะมีพิธีการที่จำเป็นแล้ว ยังมีกิจกรรมสำคัญอีก ๒ ประการ คือการทำหนังสือประวัติครูไทย และการสร้างโรงเรียนอนุสรณ์วันครูอีก ๑๘ หลังด้วย เมื่อโครงการสร้างอนุสรณ์โรงเรียนวันครูได้เสร็จสิ้นลงในปีที่แล้ว ในปีต่อไปนี้คุรุสภาก็คงจะได้วางโครงการอื่นที่จะจัดทำในงานวันครู เพื่อเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมต่อไปอีก

เมื่อประธานกรรมการจัดงานวันครูกล่าวจบแล้ว ประธานคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาได้กล่าวปราศรัยมีใจความสำคัญว่า เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า งานวันครูเป็นการแสดงออกซึ่งความกตัญญูกตเวทิต์ของคณะครู อาจารย์ ซึ่งมีต่อบูรพาจารย์ของตน แสดงออกซึ่งความดีนิกอย่างแท้จริงในหน้าที่ของตนอันมีค่าสูงค่า และแสดงออกซึ่งสามัคคีธรรมในหมู่ครูอาจารย์และก็เป็นที่น่ายินดีที่ ผู้ที่มาชุมนุมทั้งหลายก็ได้ร่วมปฏิบัติพิธีอันนี้ด้วยความมั่นใจ ประธานได้กล่าวต่อไปว่า ปี ๒๕๐๕ เป็นปีที่มีความสำคัญอันยิ่งใหญ่ต่อครูอาจารย์ยิ่งกว่าในปีที่ผ่านมาแล้ว เพราะเป็นปีที่

รัฐบาลได้เริ่มปฏิวัติการเศรษฐกิจและการศึกษาของชาติ และมีกรประกาศแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ ซึ่งจะเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ศกนี้ เป็นต้นไป และการปฏิบัติตามแผนการศึกษาของชาตินี้ย่อมเป็นภาระของครูอาจารย์ทั้งหลายที่จะต้องแสวงหาความรู้ และค้นคว้าปรับปรุงตนในวิชาตามหลักสูตรที่ได้เปลี่ยนแปลงไป เพื่อที่จะสามารถอบรมสั่งสอนเด็กให้ได้ผลดีจริง ๆ คุหลักสูตรนั้น ๆ ที่กล่าวเช่นนั้นเพื่อเตือนให้ครูทั้งหลายตระหนักในภาระและความรับผิดชอบที่จะพึงตามคำปฏิญาณตน

ภายหลังที่ประธานคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาต่างปราศรัยจบแล้ว พลเอก ถนอม กิตติขจร รองนายกรัฐมนตรี ได้มาถึงหอประชุม และได้กล่าวปราศรัยมีความสำคัญว่า มีความซาบซึ้งในการปฏิบัติพิธีกรรมในวันครูของครูอาจารย์ทั้งหลายเป็นอันมาก และยินดีที่จะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ และในโอกาสนี้ใคร่ขอเตือนว่า ในปีใหม่นี้รัฐบาลได้มอบชีวิตใหม่ของประชาชนชาวไทย ให้ไว้เป็นภารกิจของครูอาจารย์ทั้งหลาย นั่นคือการปฏิบัติตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ นับว่าครูอาจารย์ทั้งหลายได้รับเกียรติอันสูงยิ่ง ฉะนั้น จึงใคร่ขอร้องให้ครูทั้งหลายปฏิบัติภารกิจที่รัฐบาลมอบหมายให้ลุล่วงไปด้วยดี เพื่อประสานกับแผนการเศรษฐกิจแห่งชาติ และหวังว่าครูอาจารย์ทั้งหลายคงจะเต็มใจที่จะร่วมใจกับรัฐบาล เพราะแผนการแต่ละแผนจะบรรลุถึงจุดหมายหรือไม่ขึ้นอยู่กับหน้าที่ปฏิบัติเป็นสำคัญ หากผู้มีหน้าที่เพิกเฉยเฉย หรือมิได้ปฏิบัติภารกิจด้วยความเต็มใจ แผนการนั้นแม้จะคงงามเพียงไร ก็ดำริจะอยู่เพียงบนแผ่นกระดาษเท่านั้น

เมื่อรองนายกรัฐมนตรีกล่าวปราศรัยจบแล้ว บรรดาครูอาจารย์ที่มาชุมนุม ณ ที่นั้น ได้สดุดีคำฉันท์ระลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์และยืนส่งบ ๓ นาที เพื่อระลึกถึงบูรพาจารย์ที่ล่วงลับไปแล้ว คณะครูประจำการกล่าวปฏิญาณตน และมีกรถวายภัตตาหารเพล

หลังจากนั้น รองนายกรัฐมนตรีได้เป็นประธานจับสลากการสร้างโรงเรียนวันครู พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งยังคงมีเหลืออีก ๑๘ หลัง ที่จะครบทุกจังหวัด ผลการจับสลากปรากฏดังนี้

๑. จังหวัดพระนคร อำเภอตาคลีกระบัง	๒. จังหวัดชลบุรี อำเภอบางกอกน้อย
๓. จังหวัดนนทบุรี อำเภอบางใหญ่	๔. จังหวัดระยอง กิ่งอำเภอกระเปอร์
๕. จังหวัดกาญจนบุรี กิ่งอำเภอบ่อพลอย	๖. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อำเภอปราณบุรี

- ๑. จังหวัดอ่างทอง อำเภอโพธิ์ทอง
- ๒. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ๓. จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอชาณุวรลักษณ
- ๔. จังหวัดพิษณุโลก อำเภอวังทอง
- ๕. จังหวัดแพร่ อำเภอตอง
- ๖. จังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอสะเรียง
- ๗. จังหวัดนครนายก อำเภอปากพลี
- ๘. จังหวัดระยอง อำเภอเมืองระยอง
- ๙. จังหวัดนครสวรรค์ อำเภอหนองบัว
- ๑๐. จังหวัดสุโขทัย อำเภอเมืองสุโขทัย
- ๑๑. จังหวัดน่าน อำเภอบัว
- ๑๒. จังหวัดหนองคาย อำเภอโพนพิสัย
- ๑๓. จังหวัดปราจีนบุรี อำเภอศรีมหาโพธิ์

เมื่อได้รับแจ้งการจับสลากการรางวัลโรงเรียนวันครู ๒๕๐๔ แล้ว ผู้ที่ไปร่วมงานได้รุมชม
 รับประทานอาหารกลางวัน โดยมีครู อาจารย์ และผู้มีเกียรติไปร่วมในพิธีด้วยเป็นจำนวนมาก
 การจำหน่ายเหรียญที่ระลึกเนื่องในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินเยือน สหรัฐอเมริกาและ
 ยุโรป

ตามที่ทางราชการได้จัดสร้างเหรียญและเต๋าเงิน เป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสเสด็จพระ-
 ราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและยุโรป โดยนำเงินรายได้จากการนี้ไปดำเนินการจัดสร้างตั้งซึ่ง
 เป็นสาธารณประโยชน์ น้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า
 พระบรมราชินีนาถ คือไปนั้น ปรากฏว่า ได้มีข้าราชการและประชาชนสนใจร่วมใน
 การพระราชกุศลครั้งนี้เป็นจำนวนมากแล้ว แต่บางคนอาจไม่ทราบสถานที่จำหน่ายก็ได้ จึงขอแสดง
 ให้ทราบว่า การจำหน่ายเหรียญและเต๋าที่ระลึกดังกล่าว นอกจากจะมีที่กองคลัง สำนักงานปลัด
 กระทรวงมหาดไทยแล้ว ทางราชการยังจัดให้มีการจำหน่าย ณ สถานที่ราชการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 ด้วย คือ

- ๑. ศาสดาถาวรจังหวัดพระนคร
- ๒. ศาสดาถาวรจังหวัดชลบุรี
- ๓. สำนักงานเทศบาลนครกรุงเทพ
- ๔. สำนักงานเทศบาลนครชลบุรี
- ๕. ที่ว่าการอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดพระนคร และชลบุรี

Legislative Institutional Repository of Thailand